

Magnum Bullarium Romanum, Seu Ejusdem Continuatio

Quæ Supplementi loco sit, tum huicce, tum aliis quæ præcesserunt
Editionibus, Romanæ, & Lugdunensi ...

Complectens Constitutiones à Clemente X. & Innocentio XI. editas

Luxemburgi, 1739

Anno Duodecimo.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74708](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74708)

§. 4. Non obstantibus Apostolicis, ac in Universalibus, Provincialibusque, & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus Constitutionibus, & Ordinationibus, nec non quibuscumque etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, Privilegiis quoque indultis, & literis Apostolicis quibuscumque personis, & locis, etiam specificis, & individuis mentione dignis, sub quibuscumque verborum tenoribus, & formis, ac cum quibuscumque, etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, & insolitis clausulis, & decretis in genere, vel in specie, & alias in contrarium præmissorum concessis, ac etiam pluries confirmatis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, & singulis, etiam si pro illorum sufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus, specialibus, specificis, & individuis, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quavis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum nihil penitus omisso, & forma in illis tradita observata exprimerentur, ac infererentur, præsentibus pro plene, & sufficienter expressis, ac insertis habentes, illis alias in suo robore permanens, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

§. 5. Volumus autem, ut earundem præsentium literarum transumptis, seu exemplis etiam impressis manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo personæ in Ecclesiastica Dignitate constitutæ munitis, eadem prorsus fides ubique locorum, tam in Judicio, quam extra illud habeatur, quæ ipsis præsentibus haberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Dat. Romæ apud S. Mariam Majorem sub Annulo Pisc. die XVIII. Junii MDCLXXXVII. Pontificatus nostri Anno Undecimo.

CLXXV.

Prohibetur, ne extrahantur Libri Musicales ex Archivio Capellæ Pontificiæ.

Collegium Cantorum Capellæ erectum fuit a Sixto V. Constit. edit. 1586. Sept. 1. Pont. 2. Et ab Alexand. VIII. Const. ed. 1690. Octob. 21. Pont. 2. edita fuere nonnullæ Ordinationes circa Libros ejusdem Capellæ.

Dat. 15. Oct.
1687. An. 12.

INNOCENTIUS PAPA XI.

Ad perpetuam rei memoriam.

Causa prohibitionis.

CUM sicut dilectus filius modernus Magister Collegii Cantorum Pontificiæ Nostræ Capellæ Nobis nuper exponi fecit, occasione Inventarii Librorum Musicalium ad dictam Capellam spectantium, non ita pridem per ipsum confecti, plura dictorum Librorum folia, in quibus diversa Missarum primordia descripta erant, seu etiam in quibus figuræ nonnullæ affabre, & singulari artificio descriptæ reperiabantur, ac forsan integra Volumina ex Archivio, seu Custodia dictæ Capellæ in grave ejusdem præjudicium temere sublata fuisse repertum fuerit: Nos ejusdem Capellæ indemnitati, cujus cura strictiori jure, Nobis incumbit, ac dictorum Librorum conservationi quantum cum Domino possumus benigne confutere, nec non ejusmodi malis in posterum occurrere volentes, ne de cætero quisnam quavis auctoritate, vel superioritate, aut officio fungens libros Musicales, quinterniones, chartas, & alia folia quæcumque, sive impressa, sive manuscripta, tam hæcenus in Archivio, seu Custodia hujusmodi pro servitio dictæ Capellæ collocata, donata, seu alias assignata, quam in posterum for-

Prohibitio sub pœna excommunicationis latæ sententiæ.

san collocanda, donanda, & assignanda sub quavis quæsito colore, prætextu, ingenio, causa, ratione, & occasione, præterquam ad effectum illos, seu illa ad supradictam Capellam pro usu Cantorum præfatorum deferendi ex Archivio, seu Custodia hujusmodi extrahere, & asportare, seu ut extrahantur, & asportentur permittere, aut consentire audeat, seu præsumat sub excommunicationis latæ sententiæ per contrafacientes eo ipso absque alia declaratione incurrendis pœnis Apostolica auctoritate tenore præsentium interdicimus, & prohibemus.

§. 1. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, cæterisque contrariis quibuscumque.

§. 2. Volumus autem, ut præfato usu finito, Libri prædicti in Archivio, seu Custodia hujusmodi sub pœnis supradictis illico reponantur: utque præsentis prohibitionis exemplum valvis Archivi, & Custodiæ hujusmodi, seu alio conspicuo loco, ubi ab omnibus cerni possit, continuo affixum remaneat.

Datum Romæ apud S. Mariam Majorem sub Annulo Pisc. die XV. Oct. MDCLXXXVII. Pontificatus Nostri Anno Duodecimo.

Conceditur Priori Generali Ord. Carthusien. facultas absolviendi in foro conscientie etiam per alios suos Monachos a casibus reservatis in Bulla Cœna Domini quoque contentis.

De alio privilegio hujus Ord. vid. Constit. ed. 1682. Sept. 11. Pont. 8.

INNOCENTIUS PAPA XI.

Ad perpetuam rei memoriam.

Supremi Apostolatus Officium humilitati Nostræ divinitus commissum postulat, ut Religiosarum personarum, earumque præsertim, quæ in agro sanctæ solitudinis, cui benedixit Dominus, mundanis abjectis illecebris, devotum, ac sedulum exhibent Altissimo famulatum, paternam curam gerentes, ad eas peculiaris muneris nostri partes intendamus, quæ spirituali earum consolationi, quietique Religiosæ conducibilia fore in Domino arbitramur.

§. 1. Exponi siquidem Nobis nuper fecit dilectus filius modernus Prior Generalis Ordinis Carthusien., quod in dicto Ordine semper bona fide creditum fuerit Priorem Generalem pro tempore existentem ipsius Ordinis ex privilegiis plurium Summorum Pontificum, habere facultatem absolvendi personas sui Ordinis a quibuscumque excessibus etiam in literis Apostolicis, quæ in die Cœnæ Domini quotannis legi, seu promulgari consueverunt, eamque hanc facultatem aliis subdelegare posse, quodque ita huc usque in eodem Ordine observatum fuerit; verum quia Congregatio particularis nonnullorum Venerabilium Fratrum S. R. E. Cardinalium a Nobis specialiter deputatorum, censuit dictum Priorem Generalem pro tempore existentem hujusmodi facultate uti non posse, & ab ea super hoc emanavit Decretum tenoris, qui sequitur, videlicet: Monet Sacra Congregat. tam Reverendissimum Patrem, quam reliquos Superiores, & Monachos Ordinis, ipsos in vim Privilegiorum hæcenus Ordini Carthusianorum concessorum, nullatenus posse absolvere a casibus in Cœna Domini, & aliis Papæ reservatis, proindeque supplicandum Sanctissimo pro necessaria facultate concedenda Reverendissimo Patri pro tempore esistenti, etiam cum facultate subdelegandi, & cum specifica derogatione dictæ Bullæ, nec non cum clausula, quod non censeatur per annuam promulgationem dictæ Bullæ revocarum hujusmodi Indultum, nisi

Clausula.

CLXXVI.

Dat. 18. Oct.
1687. An. 12.

Exordium.

Species facti.

Decretum Congregationis particularis.

facta

1687.

& 1688

Approbatio
Pontificis re-
lati Decreti.Preces Prio-
ris Genera-
lis.Concessio
prædictæ fa-
cultatis.

Clausula.

CLXXVII.

Dat. 22. Jan.
1688. An. 12.

Exordium.

facta specifica mentione Carthusianorum &c. Die 29. Maji 1687. -- Sanctissimus Dominus Noster, audita relatione &c. Oratoris precibus benigne annuit. Romæ &c. -- G. Cardinalis Carpineus -- B. Brancarius Secretarius. -- Nobis propterea dictus Modernus Prior Generalis humiliter supplicari fecit, ut sibi in præmissis opportune providere, & ut infra indulgere de benignitate Apostolica dignemur.

§. 2. Nos igitur, qui audita relatione Congregationis hujusmodi petitis dicti moderni Prioris Generalis dudum annuendum duximus, eundem Priorem Generalem specialibus favoribus, & gratiis prosequi volentes, & a quibuscumque excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum harum serie absolventes, & absolutum fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, eidem moderno, & pro tempore existenti Priori Generali ordinario præfato, & per se, vel alium, seu alios, quos ad id subdelegandos duxerit, dicti Ordinis personas ab omnibus excommunicationis, suspensionis, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris a jure, vel ab homine quavis causa latis, seu inflictis, nec non ab omnibus eorum peccatis, criminibus, excessibus, & delictis, ac casibus etiam per Literas Apostolicas in die Ccenæ Domini legi, & promulgari solitas, aut alias quascumque nostras, & Romanorum Pontificum Constitutiones quomodocumque Nobis, & Sedi Apostolicæ reservatis, pœnitentiæ salutari, & aliis, quæ injungenda fuerint, eis injunctis, in foro conscientie tantum absolvere, & liberare valeat, perpetuis futuris temporibus, facultatem concedimus, & impartimur.

§. 3. Decernentes præsentis literas perpetuo firmas, validas, & efficaces esse, & fore, itaut illæ per annuam promulgationem dictarum Literarum Apostolicarum in die Ccenæ Domini publicari solitarum nunquam revocatae censeantur, aut censei possint, vel debeant, nisi facta specifica mentione Carthusianorum.

§. 4. Non obstantibus præfatis in die Ccenæ Domini legi solitis Literis, & aliis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, quibus omnibus, & singulis illarum tenores præsentibus pro plene, & sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permanentibus, harum serie ad præmissorum effectum tantum, specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romæ apud S. Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die XVIII. Octob. MDCLXXXVII. Pontificatus Nostri Anno Duodecimo.

Confirmatur Decretum Capituli Generalis Ord. Eremitarum S. Augustini, quo Senarius numerus Magistrorum Peruanae Provinciæ ad duodenarium extenditur.

Alia Decreta pro Provinciis Indiarum extant Constit. ed. 1680., Sept. 14. P. 4. Constit. ed. 1680. Aug. 8. P. 4., & Constit. ed. 1688. Feb. 27. P. 12. Pro solis vero Magistris Inn. XII. Constit. ed. 1690. Apr. 30. P. 1. Et Constit. ed. 1692. Sept. P. 3.

INNOCENTIUS PAPA XI.

Ad futuram rei memoriam.

Pastoralis officii, quod auctore Deo gerimus, cura animum nostrum sollicitat, ut fovendis, promovendisque inter viros Religiosos vora

sua Altissimo in Sanctitate, & Justitia reddere satagentes, Sacrarum, eisque ancillantium bonarum literarum studiis propensa charitate incumbamus, ac proinde ea, quæ consimili consilio statuta, atque ordinata esse noscuntur, ut firma, atque illibata persistant Apostolici muniminis nostri præsidio libenter corroboramus.

§. 1. Exponi liquidem nobis nuper fecit dilectus filius Joannes de Suazo Procurator Provinciæ Peruanae Ordinis Fratrum Eremitarum S. Augustini, quod cum alias Congregatio Venerabilium Fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium negotiis, & consultationibus Episcoporum, & Regularium præposita animadverterit in præfata Provinciæ Peruana nonnullis abhinc annis numerum Fratrum valde excrevisse, ac plurimos ad præsens in illa esse, qui Studiorum curriculum peractis, digni, & idonei sunt, quibus Magisterii gradus conferatur inter alia pro salubri, ac felici ejusdem Provinciæ regimine decreta sub die 19. Mensis Novembris 1683. demandavit, ut in Capitulo Generali ejusdem Ordinis tunc proxime celebrando de numero Magistrorum ejusdem Provinciæ augendo ageretur, ac subinde idem Capitulum Generale, ut debitum virtuti honor rependeretur, & Fratres præfata Provinciæ congruis honorem præmiis ad Sacrarum, bonarumque literarum studia amplectenda, & prosequenda, alacriores, & ferventiores redderentur, re mature pensata, atque discussa, ac dilecto Filio nostro Palutio Tituli S. Mariæ Transtiberim S. R. E. Presbytero Cardinali de Alteriis nuncupato Ordinis prædicti apud nos, & Sedem Apostolicam Protectore approbante, inter cæteras pro dicta Peruana Provinciæ editas ordinationes, Senarium ejusdem Provinciæ Magistrorum numerum (si ita nobis placeret) ad duodenarium imposterum extendendum esse sancivit, decretumque hac in re sub titulo pro Peruana Provinciæ §. 11. edidit tenoris, qui sequitur videlicet. -- *Quoniam præfata Provinciæ satis ampla, lateque extensa divino favente numine viris eximiiis abundat, quos debita præmiorum vicissitudine non decet esse destitutos, ac eadem Sacra Congregatio ad Capitulum Generale commiserit agere de augendo numero Magistrorum, declaratur, in Provinciæ Peruana duodecim imposterum futuros esse Magistros de numero, si Sanctiss. D. N. placuerit, habito respectu proportionate distributionis, itaut pro natis in Indiis, qui sunt in majori numero novem designentur Magisteria, & tria pro Hispaniis longe paucioribus.*

§. 2. Cum autem sicut eadem expositio subjungebat dictus Joannes Decretum hujusmodi in præfato Capitulo Generali factum, ut firmiter subsistat, & exacte servari valeat, Apostolicæ confirmationis nostræ patrocinio communiri plurimum desideret: Nos ipsum Joannem specialibus favoribus, & gratiis prosequi volentes, & a quibuscumque excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum harum serie absolventes, & absolutum fore censentes, supplicationibus ejus nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, Decretum præinsertum auctoritate Apostolica tenore præsentium approbamus, & confirmamus, illudque executioni mandari debere decernimus.

§. 3. Decernentes pariter easdem præsentis literas semper firmas, validas, & efficaces existere, & fore, suosque plenarios, & integros effectus sortiri, & obtinere, ac illis ad quos spectat, & pro tempore quandocumque spectabit, in omnibus, & per omnia plenissime suffragari: Sicque in præmissis per quoscumque Judices Ordinarios, & delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici

Species facti.

A Congreg.
Reg. deman-
data fuit res
Capituli Ge-
nerali.Decretum
Capituli Ge-
ner.Preces Pro-
curatoris
Provinciæ.Confirmatio
relati De-
creti.

Clausula.

Auditores, judicari, & definiri debere; ac irritum, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§. 4. Non obstantibus præmissis, ac Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon quatenus opus sit Provinciæ, & Ordinis prædictorum etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque Indultis, & Literis Apostolicis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus, & singulis, illorum tenores præsentibus pro plene, & sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permanens, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

§. 5. Volumus autem, ut earumdem præsentium literarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo personæ in Ecclesiastica Dignitate constitutæ munitis, eadem prorsus fides habeatur, quæ ipsis præsentibus haberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Datum Romæ apud S. Mariam Majorem sub Annulo Piscat. die XXII. Jan. MDCLXXXVIII. Pontificatus nostri Anno Duodecimo.

CLXXVIII.

Confirmantur quædam Decreta Capituli Generalis Ord. S. Augustini, quibus prohibetur, ne Religiosi Provinciarum Mexicanæ, & Mechoacanensis, soli, aut cum pallio, vel galero incedant.

De Decretis pro Provinciis Indiarum vid. præcedentem Const. Pro duabus vero memoratis vid. Const. ed. 1692. Septem. 28. P. 3., & Constit. ed. 1699. Septem. 5. P. 9.

Dat. 27 Febr.
1688. An. 12.

INNOCENTIUS PAPA XI.

Ad futuram rei memoriam.

Exordium.

EX debito Pastoralis officii, quod inscrutabilis Divinæ Sapientiæ altitudo humilitati nostræ, viribus licet & meritis longe impari, imponere dignata est, paternam Christifidelium, qui e fluctibus sæculi in portum vitæ religiosæ confugerunt, curam peculiari charitate assidue gerentes, ea, quæ pro felici, prosperoque illorum regimine, & gubernio provide constituta, atque ordinata esse noscuntur, ut firma, & illibata persistant, Apostolici muniminis præsidio, cum id a Nobis petitur, libenter roboramus.

§. 1. Exponi siquidem Nobis nuper fecit dilectus filius Procurator Generalis Ordinis Fratrum Eremitarum Sancti Augustini, quod alias in Capitulo Generali dicti Ordinis in hac Alma Urbe nostra celebrato de anno 1673. pro Mexicana, & Mechoacanensi Provinciis ordinis prædicti edita, & facta fuerunt nonnulla decreta, seu ordinationes, tenoris, qui sequitur, videlicet: Decreta Capituli Generalis anno 1673. Romæ celebrati edita specialiter pro Mexicana, & Mechoacan. Provinciis &c. modo sequenti, videlicet: Magister Frater Nicolaus Oliva Senen. &c. Etsi omnis gloria &c.

§. 2. Quoniam vero audivimus in iisdem Mexicana, & Mechoacan. Provinciis damnabilem irreplisse abusum, ut Religiosi nostri per Urbes, Oppida, perque loca, in quibus immorantur, dissociati incedant, pallium, & galenum deferentes. Idecirco Decreto resolutum fuit in Congregatione Discretoriali Capituli Generalis, ut

stricte, & sub pœnis infra exprimen. prohibeatur, prout nos tenore præsentium prohibemus, ne aliqui ex Religiosis nostris prædictarum Mexicanæ, neque Mechoacan. Provinciarum e Conventibus, etiam associati cum pallio, neque cum galero exire audeant, & per publicas Urbium, aliorumque locorum vias incedere, sine focio. Mandantes in meritum salutaris observantiæ, & sub pœnis privationis Graduum, & officiorum, aliisque nostro, & successorum arbitrio reservatis, ut quoties Religiosis prædictis erit exeundum serventur præscripta Sacrarum nostri Ordinis Constitutionum, & postulata, atque obtenta a Patre Superiore licentia semper associati incedant, juxta Christi Domini exemplum, qui Apostolos, Discipulosque suos non solos, sed binos semper mittere consuevit. Romæ die 2. Junii 1673., & sane Decretum contra usum pallii, & galeri pro prædictis Provinciis subinde innovatum, & confirmatum fuit in nupero Capitulo Generali ejusdem Ordinis in eadem Urbe celebrato de anno 1685. per aliud Decretum ibidem editum sub titulo pro Mexicana Provincia sub num. 10. tenoris qui sequitur: Innovatur, & confirmatur Decretum Reverendissimi Olivæ contra usum pallii, & galeri in Mexicana, & Mechoacanensi Provinciis.

§. 3. Cum autem sicut eadem expositio subiungebat, eorumdem Decretorum observantia in prædictis Provinciis hucusque neglecta fuerit, & de præsentibus etiam negligatur, ideoque idem supradictus Procurator Generalis, quo illa firmitus subsistant, & serventur exactius, Apostolicæ Confirmationis nostræ patrocinio communi summopere desideret: Nos ejus votis hac in re quantum cum Domino possumus favorabiliter annuere volentes, ipsumque a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum harum serie absolventes, & absolutum fore censentes, supplicationibus ejus nomine Nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, præinserta Decreta, & Ordinationes, auctoritate Apostolica tenore præsentium confirmamus, & approbamus, illisque inviolabilis Apostolicæ firmitatis robur adjicimus, ac omnes, & singulos juris, & facti defectus, si qui desuper quomodolibet intervenerint, supplemus.

§. 4. Decernentes præinserta Decreta, & Ordinationes, ac easdem præsentibus literas semper firmas, validas, & efficaces existere, & fore, suosque plenarios, & integros effectus sortiri, & obtineri, ac illis, ad quos spectat, & pro tempore spectabit in omnibus, & per omnia plenissime suffragari, & ab illis respective, sub pœnis in eisdem Decretis contra transgressores inflictis, inviolabiliter observari: Sicque in præmissis per quoscumque Judices ordinarios, & Delegatos, etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, judicari, & definiri debere; ac irritum, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§. 5. Non obstantibus præmissis, ac Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, nec non Provinciarum, & Ordinis præfatorum, aliisque quibusvis etiam Juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus; privilegiis quoque Indultis, & literis Apostolicis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus, & singulis, illorum tenores, præsentibus pro plene, & sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permanentibus ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat, spe-

Preces Procuratoris Generalis.

Confirmatio relatorum Decretorum.

Clausula.

Decreta prædicta edita fuere anno 1673., & 1685.

xat, spe-

xat, specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

§. 6. Volumus autem, ut eorundem presentium literarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo personæ in Ecclesiastica dignitate constitutæ munitis, eadem prorsus fides ubique locorum tam in iudicio, quam extra illud habeatur, quæ ipsis presentibus haberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die XXVII. Januarii MDCLXXXVIII. Pontificatus nostri Anno Duodecimo.

CLXXIX.

Confirmatur Decretum Congreg. Episc., & Reg. super executione Constitutionum Tertii Ordinis S. Francisci quoad Fratres Laicos, & Oblatos Provinciæ Franciæ.

De Oblatis vide Constitut. ed. 1681. Aug. 27. P. 5. Aliud vero Decretum Cong. particularis extat Inn. XII. Const. ed. 1693. Octob. 19. P. 3.

Dat. 13. Mar.
1688. An. 12.

INNOCENTIUS PAPA XI.

Ad futuram rei memoriam.

Species facti.

Alias pro parte dilecti filii Benedicti Parisiensis Procuratoris Provinciæ Franciæ Tertii Ordinis S. Francisci nobis exposito, quod Superiores dictæ Provinciæ a pluribus annis ad hanc S. Sedem, recursum pluries habuerunt pro bono regimine, & receptione Fratrum tam Laicorum, quam Oblatorum, seu Servientium dicti Ordinis in eadem Provinciæ, & plures super hujusmodi negotio literæ Apostolicæ in simili forma Brevis expeditæ emanarunt, veram tamen exinde pacem, & religiosam tranquillitatem inter utroque Fratres præfatos adhuc consequi non valuerunt, quandoquidem ex eorundem Fratrum Laicorum, & Oblatorum differentia, alii etenim pileum, alii vero caputium deferunt, continua ferme dissidia inter eos exoriantur, indeque humani generis inimico scissuras hujusmodi promovente; cum minori zelo exhibent Altissimo famulatum; Et in eadem expositione subjuncto, quod ad perturbationes præfatas præcidendas in postremo Provinciali Capitulo dictæ Provinciæ die 29. Maii 1686. celebrato, decretum fuit, idque ab omnibus vocalibus, nemine reluctante subsignatum, iterum ad nos recurrere, quatenus in posterum in præfata Provinciæ Constitutiones, & Statuta circa Fratres Laicos, tam præfatos, quam futuros, quoad eorum jura stricte observari, & Fratres Oblatos, qui nunc in eadem Provinciæ existunt ad Statum Laicalem assumi, cum privilegio gaudendi juribus Fratrum Laicorum, modo quartum professionis annum attigerint, ut in iisdem Statutis præfertur, mandaremus. Et propterea Nobis humiliter supplicato, ut ad prænaratas controversias tollendas, quæ novum adhuc paternæ charitatis, & prudentiæ nostræ præsidium exposcent, præfata Capituli Provincialis petitioni annuere dignaremur. Nos supplicem libellum hujusmodi ad Congregationem Venerabilium Fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium negotiis, & consultationibus Episcoporum, & Regularium præpositorum remisimus, a qua emanavit Decretum tenoris, qui sequitur videlicet: *S. Congregatio Eñorum S. R. E. Cardinalium negotiis, & consultationibus Episcoporum, & Regularium præposita, attenta remissione Sigilli per SS. D. N. facta, censuit circa præmissa servandas esse prædicti Ordinis Constitutiones. Romæ 15. Novembris 1686. I. Card. Carpinus -- Loco Sig. B. Panciatius Secretar.*

Decretum
Capituli Pro-
vincialis pro
recurso ad
Pontificem.

Decretum
Congreg.
Episc., &
Regul. de ser-
vandis Con-
stitutionibus
Ordinis.

§. 1. Cum autem sicut prædictus Benedictus Nobis denuo exponi fecit, ipse Decretum hujusmodi pro firmiori illius substantia, & observatione Apostolicæ confirmationis nostræ robore communiri summopere desideret: Nos ipsum Benedictum specialibus favoribus, & gratiis prosequi volentes, & a quibuscumque excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & penis a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existit ad effectum presentium dumtaxat consequendum harum serie absolventes, & absolutum fore censentes, supplicationibus ejus nomine Nobis super hoc humiliter porrectis inclinari, Decretum præinsertum auctoritate Apostolica tenore presentium confirmamus, & approbamus, illique inviolabilis Apostolicæ firmitatis robur adjicimus, salva semper in præmissis auctoritate memoratæ Congregationis Cardinalium.

Confirmatio
relati Decre-
ti.

§. 2. Decernentes easdem præfatas literas, semper firmas, validas, & efficaces existere, & fore, suosque plenarios, & integros effectus sortiri, & obtinere, ac illis ad quos spectat, & pro tempore spectabit in omnibus, & per omnia plenissime suffragari, & ab eis respective inviolabiliter observari: sicque in præmissis per quoscumque Judices Ordinarios, & Delegatos, etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, judicari, & definiri debere; ac irritum, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Clausula.

§. 3. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac quatenus opus sit Provinciæ prædictæ, & aliis quibuscumque, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus; Privilegiis quoque, Indultis, & Literis Apostolicis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus, & singulis, illorum tenores præsentibus pro plene, & sufficienter expressis, ac ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permanentibus, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die XIII. Martii MDCLXXXVIII. Pontificatus nostri Anno Duodecimo.

Confirmatur nova Collectio Statutorum Ordinis Carthusiensis.

CLXXX.

Extat Decretum quoddam Cap. Gen. Const. ed. 1682. Julii 31. P. 6., & aliud Cong. particularis Innocen. XII. Const. ed. 1692., Apr. 11., P. 1.

INNOCENTIUS PAPA XI.

Ad perpetuam rei memoriam.

Injunctum Nobis divinitus Apostolicæ servitutis officium, meritis licet, & viribus longe impares ad Ecclesiæ Catholicæ per universam Terrarum Orbem diffuse ædificationem, bonorumque, & piorum operum incrementum, & Animarum salutem fideliter exequi adjuvante Domino satagentes; Regulares Ordines in Ecclesiæ Dei pie sancteque institutos, ac multiplici, celeberrimæque virtutum laude fulgentes, in salutari eorum vivendi norma, veterisque disciplina observantia confovere, atque conservare omni studio conmittitur; ac proinde ea, quæ pro felici, prosperoque Religiosorum virorum eorumque præsertim, quos suave Christi jugum sub austerioris vitæ regula amplexos, cæteris Sanctitatis, & Religioſitatis exemplo præluere de-

Dat. 27. Mar.
1688. An. 12.

Exordium.

cer, regimine, & gubernio provide, prudenterque facta, atque ordinata esse noscuntur, ut serventur exactius, & perenni stabilitate persistant, Apostolici muniminis patrocinio, cum id a Nobis petitur, libenter corroboramus, sicut omnibus matura deliberatione perpensis, salubriter in Domino expedire conspiciamus.

Causa novæ
Collectionis.

§. 1. Exponi siquidem Nobis nuper fecerunt dilecti filii Innocentius Prior Carthusiæ majoris Gratianopolitanae Diocesis, totius Ordinis Carthusiensis Minister Generalis, ac Diffinitores Capituli Generalis ejusdem Ordinis, quod ipsi alias animo revolventes ineffabilem divinæ bonitatis altitudinem, qua factum est, ut idem Ordo, quem Romani Pontifices Prædecessores nostri, velut bonam in agro militantis Ecclesiæ dextera Domini plantatam, ac fructus uberes Justitiæ jugiter producentem merito appellarunt, singulari plane prærogativa ad hoc usque septimum a fundatione sua sæculum, in suo primævo instituto absque ulla reformationis necessitate perseveraverit, tam ingentibus Altissimi beneficiis obstricti aliquam Domino pro omnibus, quæ iis retribuit, retributionem reddituri, quam exactissimam regularis disciplinæ observantiam sollicitis magis studiis custodire decreverunt, adeoque juxta ordinationem anno 1679. a Capitulo Generali Ordinis præfati emanatam, novam Statutorum pro salubri ejusdem Ordinis Fratrum in via mandatorum D. directione editorum collectionem, longo labore, ac diligentia perfectam Correria apud dictam Carthusiam Majorem anno 1681. typis evulgari curarunt, anti-qua in ea operis hujusmodi secunda editione, majorum suorum vestigia persequentes, qui primis Statutis eas Ordinationes, & interpretationes adjunxerunt, quæ illis ad veteris Instituti conservationem, & abusu ex humana infirmitate erumpentium extirpationem, necnon ad præcavendas relaxationes conducere visæ fuerunt; & sane opus istud ab omnibus fere universi Ordinis, Provinciis, & Domibus regularibus in spiritu humilitatis, & obedientiæ, pacifice, & reverenter (ut asseritur) admissum, paucorum solummodo querelis, qui præcipue adversus ordinationes, & interpretationes præfatas reclamarunt, excerptum fuit.

Hujusmodi
Collectio recepta fuit a
toto Ordine.

Ad examen
revocata fuit
a particulari
Congregat.

§. 2. Cum autem sicut eadem expositio sub-
jungebat, præfata Statutorum collectio, ut supra edita, per Congregationem nonnullorum ex Venerabilibus Fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus, quos super hoc negotio dicto Innocentio Priore, & Ministro Generali, ac Diffinitoribus præfatis potissimum instantibus, ad quascunque dissensiones dirimendas, quæ inter viros solitariae vitæ professores fraternæ charitatis serenitatem, religiosamque tranquillitatem obnubilare potuissent, specialiter deputavimus, diligenter ac sedulo revisa, imo & contradictoribus auditis discussa, ac ubi opus esse visum est opportune etiam correctæ, & emendata fuerit in volumine; tenoris, qui sequitur, videlicet.

Nova Collectio.

§. 3. NOVA COLLECTIO STATUTORUM ORDINIS CARTHUSIENSIS EA, QUÆ IN ANTIQVIS, ET NOVIS STATUTIS, ac tertia compilatione dispersa, & confusa habebantur simul ordinate disposita complectens.

Ordinatio Capituli Generalis anni 1679. in majori Carthusia celebrati pro secunda Editione secunda, & tertiæ partis Statutorum faciendæ.

Quia ubique majorum Statutorum penuria laboramus, ordinamus, ut illorum fiat secunda, & nova editio, juxta exemplar a R. Patre correctum, & a Capitulo Generali visum, examinatum, & approbatum, in quo locis obscurioribus notæ appositæ sunt, & Capitulum Generalium Ordinationes ad totum Ordinem, & materias in

his majoribus statutis contentas spectantes a potestima statutorum collectione editæ, suo quæque loco in fine paginarum, aut Capitulum reponuntur. Ex quibus Ordinationibus revisis, & examinatis, quæ magis utiles, aut necessariae visæ fuerunt, selectæ sunt, quædam etiam additæ, & simul ad formam, & numerum, quæ in Aula præsentis Capituli publicabuntur, redactæ, in posterum vim statuti habituræ, cæteris quæ ad Ordinem integrum, & has statutorum partes spectant, in ista publicatione non contentis, resecatis, aliis vero quæ ad singulares Provincias, & Domos pertinent in suo robore semper remanentibus.

Ordinatio Capituli Generalis anni 1680. Ordinationem præcedentis Capituli, quæ incipit: Quia ubique majorum Statutorum &c. confirmandæ.

Frater Innocentius humilis Prior Carthusiæ, cæterique Diffinitores Capitulum Generalium annis 1679., & 1680. in majori Carthusia celebratorum, universis Carthusiensis Ordinis alumnis, & professis salutem, & propositi certaminis felicem cursum. Cum nihil nobis post Sanctæ Christi Evangelia, Sacramque scripturam sit magis necessarium, quam statuta Ordinis, ad quorum normam Christo militare professi sumus, & in quibus media ad sermones ejus servandos nobis præfixa reperimus; ideo omni qua potuimus diligentia laboravimus, ut in hac nova editione nihil omitteretur, quod illorum rectæ intelligentiæ, atque observantiæ habita ratione multorumque sæculorum experientia sensim edocuit, posset desiderari, qua de causa Ordinationes Capitulum Generalium suis locis attexuimus; nihil etiam relinqueretur inemendatum, ex his, quæ temporum ratione, & Fori Ecclesiastici moderna praxi exigentibus, Sancta Sedes Apostolica, cui omnimodam subjectionem, & obedientiam devovemus, commendaverat exprimendum. Hunc ergo librum diligentius revolvite, & veluti panem quotidianum masticare satagite. Ad hoc enim singulari ordinatione præcepimus ut singuli Monachi illum penes se habeant; nec etiam deerunt aliquando Conversis, & Monialibus exemplaria Tertiæ Partis in linguam vernaculam conversa. Quod autem verba exhortationis de correctione paulo durius prius expressa, verbis lenioribus, salva tamen rerum substantia, nunc proferantur, id tum Justitiæ, tum discretionis exigentibus factum est. Justitiæ, quia revera ulceribus de facto non apparentibus, aut rarissime in paucis existentibus, non debet publicum, aut commune omnibus remedium nunc applicari. Discretionem autem, quia juniores auditores putantes existere, & verum esse ad literam, quod ex succenso zelo procedit Matres imitante, quæ ex pueri casu statim filium suum clamant esse mortuum, inde quandoque, ut experientia docuit, scandalizantur. Porro de sola exhortatione agitur, & non de observantia aliqua Regulari. De quibus omnibus vos etiam monitos esse volumus præsentis serie, ut nullius offendiculi occasione relicta, hoc opus libentius suscipiatis, reverentius observetis, & inde forma Carthusiane vivendi assumpta, Religioseque servata, ad bravium supernæ vocationis perveniatis, in Christo Jesu Domino nostro, cui est honor, & gloria in sæcula sæculorum. Amen.

INCIPIT PROLOGUS

In novam Statutorum Ordinis Carthusiensis collectionem.

Ad Dei laudem, nostram, Subditorumque nostrorum omnium communem salutem, & pacem, & observantiæ regularis augmentum. Nos humiles Fratres, Bernardus Prior majoris Do-

mus

mus Carthusiæ, cæterique Diffinitores Capituli Generalis nostri Carthusiensis Ordinis Anno Domini millesimo quingentesimo octogesimo primo Carthusiæ celebrati: novam hanc statutorum collectionem, ex consuetudinibus Guigonis, antiquis, & novis statutis, tertia compilatione, Generalium Capitulorum Ordinationibus, Statutorum concordantiis, glossis, ac cæremoniali libro Domus nostræ majoris Carthusiæ, omnibus simul collatis, & quibusdam pro temporum, personarum, & Causarum qualitate, & necessitate prudenter, & salubriter resecatis, seu emendatis, aliquibus etiam additis utilibus, & necessariis de mandato nostro collectam, & omnem, quæ in universis prædictis confusa, & dispersa habebatur substantiam simul compactam, & conjunctam in se completentem, tribusque partibus distinctam, atque sub suis titulis, & capitulis ordinatam per nos, & Deputatos a nobis diligenter examinatam, & jam semel, & secundo per duo Capitula, accedente consensu Conventus Carthusiæ approbatam, & confirmatam, iterum nunc, & tertio, communi omnium nostrorum, necnon, & Conventus Carthusiæ consilio, pariter, & consensu, auctoritate Privilegorum nostri Ordinis laudamus, approbamus, & confirmamus, & eam cum singulis in ea contentis, & descriptis, vim Statutorum habere, & ab omnibus nostri Ordinis personis studiose observari volumus, & ordinamus. Utque nullus ignorantie justam causam prætereundum possit, volumus etiam, & ordinamus, quod infra annum a die publicationis computandum, quælibet Domus Ordinis novam istam collectionem penes se habeat. Declarantes quidquid ista nova collectione (sic enim volumus eam appellari) non continetur, carere omni vi, & obligatione. Nolumus tamen propterea priora statuta aboleri, sed vigere quidem, & diligenter aservari propter Patrum reverentiam: non autem habere vim statuti in posterum, cum ex illis hic inserta sint omnia ad quæ volumus nostros obligari (a). Et quoniam præsentia hæc statuta, si diligenter observentur ad conservandum Ordinis statum sufficere videntur: præsertim cum raro, & rarique casus (de quibus propterea non debet fieri lex, aut ordinatio specialis) inter nos eveniant, qui per ea decidi, & determinari non possint: hortamur successores nostros, ut ab onerosa, & periculosa statutorum, & ordinationum utiliori non necessaria multiplicatione cessent, & omnes nostræ Religionis Professores, & alumnos obsecramus per misericordiam, & bonitatem Dei (qui tam clementer Carthusianum Cœtum, & familiam a principio ad hodiernum usque diem fovere, dirigere, ac protegere dignatus est, omnia nobis abunde suppeditans, quæ ad nostram salutem, perfectionemque conducunt) ut singuli in sua vocatione, & officio conaremur per gratitudinem nobis possibilem tam paternæ liberalitati, & benevolentie Domini Dei nostri respondere. Quod præstabimus, si ad regulam observantiam, per hæc statuta nobis traditam, sic fideliter, & solite laboremus, ut nostro homine externo his Institutis recte, & sicut decet instructo, & exulto, (b) ipsum Deum in homine interiori studiosius quæramus, citius inveniamus, & perfectius possideamus, sicque Domino concedente ad perfectionem charitatis (quæ nostræ professionis, & totius Monasticæ vitæ finis est) pervenire, & æternam inde beatitudinem obtinere valeamus.

(a) Vide Ordinationem Capituli Generalis anni 1679. in fine hujus Prologi. Ad tollendas &c.

(b) Hinc perpende quis sit observantiarum externarum scopus, & quo tendere debeat illarum usus, nempe, ut ad

EXPLICIT PROLOGUS.

(*) Ordinatio Capituli Generalis anni 1679.

Ad tollendas occasiones erroribus, & dubiis, ex quibus Personarum Ordinis conscientie in peccandi discrimina possent conjici circa qualitatem obligationis statutorum Ordinis, & sic satisfaciendum optatis multorum, qui instanter postulavit id dilucide exprimi declaramus mentem Ordinis circa præcepta, & pericula inde cavenda satis apparere ex n. 20. cap. 3. secunda partis statutorum; cum ergo velit omnia in ædificationem, & non in destructionem disponere, ac proinde media egregia ad perfectionem obtinendam tradendo laqueos ad multiplicanda peccata non ponere obligatio illa quoad culpam, debet desumi ex præcepti formalitate, aut materiæ gravitate ex respectu ad ea, quæ sunt statui Religioso essentialia, vel ex negligentie, aut scandalii qualitate. Licet enim simplex statutum (idest nullo præcepto expresso, & vero conjunctum) non obliget per se ad culpam, sed tantum ad poenam, ex cujus diligenti exactione vigor Regularis disciplinæ in Monasteriis servatur, attamen actus transgressoris fit per se peccatum, ex ratione negligentie, & mali exempli aliis præstiti; itaut supposita etiam ratione scandalii, atque etiam materia ad essentialia Vocorum pertinente raro fieri possit transgressio simplicis statuti notabilis, plene libera, & voluntaria, idest absque tentationis luctamine, ut egregie explicat Sanctus Franciscus Salesius, quæ non sit peccatum veniale. Si vero contemptus reperiatur, aut grave scandalum ex habitualibus transgressionibus, quas quis corrigere non curat, aut contemnit; tunc grave peccatum est, & talis Monachus in periculosissimo suæ salutis statu versatur.

Hujus novæ Collectionis

PARS PRIMA.

Sub Ordinarii nomine separatim est impressa.

Hic autem sequuntur Capitula Secundæ Partis.

1. De tripliti divisione Statutorum, & quando legantur: deque Divino Officio, uno eodemque modo, ab omnibus celebrando, librisque corrigendis.
2. De electione Prioris.
3. De Officio Prioris.
4. De tractando consilio.
5. De Officio Vicarii, & antiquioris.
6. De Procuratore.
7. De Confessione, & Communionem.
8. De Capitulo.
9. De Lectore Refectorii, ipsoque Refectorio.
10. De abstinentia, & Jeuniis.
11. De Minutionibus, Rafura, Infirmis, & medicinis.
12. De Vestimentis, & utensilibus Cellæ, ædificisque construendis.
13. De solitaria vitæ commendatione.
14. De Cellæ, & silentii observatione.
15. De Colloquio claustrii, & spatiiamenti.
16. De operibus communibus.
17. De Novitio.
18. De professione Novitiorum.
19. De vitio Proprietatis, & excommunicatione Proprietariorum.
20. De Pauperibus sublevandis, & mulieribus fugiendis.
21. De numero Habitatuum novis Domibus, & Hospitium Viaticis, & expensis.

hominem vere interiore adorantem in spiritu, & veritate perveniamus. Sunt enim tantum media ad quærendum, & inveniendum Deum in homine interiori, & hic expressum habes.

(*) Videndi sunt de hac materia Sanctus Franciscus Salesius in collatione de Constitutionibus, & Illustr. Card. a Turre Crem. in reg. S. Benedicti tract. 9. atque etiam D. Thomas 2. 2. q. 188. ar. 9. & Navarr. in Manuali cap. 23. num. 62.

22. De Generali Capitulo.
23. De visitationibus.
24. De reprehensione.
25. De Criminosis, & fugitivis.
26. Conclusio Statutorum.

*Incipit nova Collectionis Statutorum Ordinis
Carthusiensis*

PARS SECUNDA.

*De triplici divisione statutorum, & quando legantur,
deque Divino officio, uno eodemque modo, ab
omnibus celebrando, & libris corrigendis.*

CAPUT PRIMUM.

1. Anno Domini millesimo quingentesimo septuagesimo secundo, visum est Capitulo Generali, quod omnes scriptæ consuetudines, & statuta Ordinis nostri, quæ in antiquis, & novis, ac tertia compilatione dispersa erant simul in unam quantum possibile foret aggregarentur consonantiam, ut inveniri citius, & facilius possent memoriæ commendari. Si quæ vero addenda, vel emendanda essent: adderentur, vel emendarentur.

2. Quod opus per plures annos a Patribus Ordinis serio, & mature revisum, & examinatum tandem anno 1578. auctoritate ejusdem Capituli Generalis, totiusque Conventus Carthusiæ consensu, & Consilio in præsentem formam est redactum, & per tria Capitula approbatum, & confirmatum.

3. Hujus autem operis tres sunt partes. Quarum prima continet ea, quæ ad uniformem ritum, ac modum divina celebrandi officia in Ordine nostro faciunt, quam propterea idem Capitulum voluit sub Ordinarii nomine separatum a reliquis partibus typis mandari, ut Monachi omnes facilius possent eam diligenter, & cum judicio, quoties opus fuerit, legere, & consulere: quatenus Divinum Officium ab omnibus uno ritu, & cum eisdem Cæremoniis persolveretur.

4. Secunda Pars ea tractat, quæ concernunt externum Carthusiani Instituti regimen; externas item observantias, & officia: ad Monachos magis, quam ad Conversos pertinentia (*): Quæ pars singulis annis in Claustro, vel alibi pro Domorum consuetudine, præsentem Conventu ex integro legatur, a festo omnium Sanctorum usque ad Pascha singulis diebus Capituli post nonam: exceptis diebus Paschæ, Natalis, & Cænæ Domini, cæterisque festis Capituli super hebdomadam in Quadragesima occurrentibus.

5. Tertia, & ultima pars, Conversos, Donatos, & Moniales nostri Ordinis instruit, quæ semel ad minus singulis anni legi debet in Capitulo Conventorum, quo ad ea, quæ ad eos, & Donatos pertinent, & in Capitulo Monialium, quoad illa, quæ ad eas spectant.

6. Cum autem in ipsa Statutorum lectione occurrerit, quod minus fuerit observatum, finita lectione, aut alias opportuno loco, & tempore, singuli interloquendo tractent, & diligenter considerent, quomodo istud possit, & debeat emendari. Etsi Prior est in culpa, privatim cum omni reverentia, & modestia moneatur, ut inde se corrigat. Si autem alii sunt culpabiles, denuntientur Priori, ut eos corrigi faciat. Quod si nec ita emendatio fuerit subsecuta, denunciatur primo Visitatoribus (a), deinde (si opus fuerit) etiam R. Patri Carthusiæ, vel Capitulo Generali.

(*) Mens ergo Status est, ut ordo in recursibus servetur, & primo ad Visitatores Provincia, deinde ad R. P. recurratur.

7. Insuper statutum, firmiterque sancitum est, ut Divinum Ecclesiæ officium per omnes Domos uno ritu, & cum eisdem cæremoniis celebretur. Sicut in Ordinario, Breviariis, & Missalibus continetur. Neque R. Patri, neque cæteris quibuscumque, de his omnibus, quæ ad Divinum Officium pertinent, vel cæteras qualibet consuetudines in statutis expressas, sine Capituli Generalis consilio, demere aliquid, vel additione, seu alteratione aliqua occasione qualibet, liceat immutare.

8. Nullus etiam ipsa statuta præsumat glossare, vel interpretari, sine speciali auctoritate, & licentia dicti Capituli, vel R. Patris Carthusiæ. Sed si quid dubietatis emerferit, seu quæstionis, dictum Capitulum, seu R. Pater consuli poterit, & debeat pro responsione obtinenda si dubietas, & quæstio talis fuerit, quæ responsum exegerit.

9. Ea vero, quæ non sunt expressa in statutis relinquuntur ordinanda Priorum arbitrio; ita dumtaxat, quod ea, quæ ordinaverint non dissonent ab eis. Hac tamen occasione, vel alia, nolumus Domorum consuetudines honestas, & Religiosas, & quæ, vel contra statuta, & scripta Capituli non sunt, leviter a Prioribus immutari.

10. Libros quoque veteris, & novi Testamenti, & Ecclesiasticorum Doctorum, ac demum omnes, cum quibus celebrantur divina officia nullus emendare præsumat, nisi per libros Carthusiæ, vel alios juxta illorum tenorem, & a Biblia Sixtina, id est vulgatam editionem emendatos. Si vero posthac aliqui novi libri ex supradictis imprimantur, aut describantur, ordinamus imprimi, vel transcribi ex exemplaribus, ut supra emendatis. Qui autem aliter eos corrigere, vel describere præsumperit, aut etiam imprimi curaverit, districtam a Capitulo Generali, vel Visitatoribus si Præfatus est; si vero subditus, a suo Superiore suscipiat disciplinam.

De Electione Prioris.

CAPUT SECUNDUM.

1. Cum Priorem cujuscumque Domus Ordinis nostri obire, vel dimittere Prioratum ad formam statutorum nostrorum (*), vel etiam per Visitatores in actu visitationis absolvi contigerit, post Sepulturam, dimissionem, aut absolutionem hujusmodi Vicarius, aut eo absente, vel impedito, antiquior Domus, cui sit commissum officium antiquioris, debet ante omnia in Colloquium convocare Conventum, & ibidem, dicto prius per eum, ut moris est, *Benedicite*, coram omnibus proponere, quod cum Domus sit orbata Pastore, necesse est, ut de novo Priore provideatur.

2. Deinde si Domus forte est parva, aut omnino talis, quod aliquo modo possit dubitari an ibi tot sint idonei Electores, quot necessarii sunt ad faciendum electionem, ut infra dicetur, debeat ibidem coram omnibus taliter tractare, quod per talem discursum manifeste constet, an talis Domus legitime possit, si vult, aut etiam non possit procedere ad electionem faciendam.

3. Et quia hoc constare non potest, nisi prius sciatur, quot, & quales necessario requiruntur ad electionem canonicè faciendam: idcirco dicimus, & quatenus opus est statuimus, & declaramus, quodammodo in omni casu electionis, non poterit, nec debeat ullo modo procedi ad electionem faciendam, nisi ubi fuerint saltem quatuor Professi Domus Eligentis: qui etiam ultra hoc sint idonei ad faciendam electionem.

(*) Ordinatio Capituli gen. anni 1676. Singuli Monachi habeant in Cella Statuta Ordinis integra, ut non solum possint auditu illa percipere, sed etiam apud se revolvare, & legere, & omnes actus suos ad illorum formam conformare semper student.

(*) Ordinatio Capituli gen. anni 1647. Visitatores, vel Commisarii de cætero non præsumant admittere Relegationem Priorum vel facere eis misericordiam sine licentia R. P. qui vero de ejus licentia id fecerint pro ea vice sint in eadem Domino ineligibiles.

4. Non sunt autem ad id idonei sive non habent vocem eligendi, etiam si sint Professi Domus Eligentis, infra scripti quicumque, vide licet. Primo, qui non sunt promoti saltem ad Subdiaconatum; deinde fugitivi quacumque fuga, & quocumque tempore manserint in tali fuga, nisi vox fuerit eis expresse restituta, Criminosi, nisi fuerit expresse habilitati ad vocem activam, in disciplina generali constituti, Leprosi, Excommunicati, Suspensi, Interdicti, & Irregulares. Nulli istorum idonei sunt ad eligendum.

(*) Ordinatio Capituli gen. anni 1679. In electione Prioris vocem etiam activam habebit Vicarius tantum, qui non est eligentis profectus: Sed nihilominus juxta Statutum non poterit procedi ad electionem, nisi in super adfuit quatuor profecti ipsius Domus. In ceteris vero negotiis Procurator, & Sacrista vocem habebunt, sicut jam aliis concessum est, etiam si non sint Domus Professi.

5. Si igitur in Domo orbata non fuerint saltem quatuor Professi Domus idonei (*) tunc qui ibi erunt, scribent Visitatori, sive Visitatoribus Provinciae fide orbatos esse Pastorem, qui eis providebunt de Rectore usque ad sequens Capitulum Generale.

6. Et quia interdum contingit praesertim in parvis Domibus, aut ubi sunt pauci Domus Professi, quod etiam si legitimus ibi sit numerus Electorum idoneorum, tamen nolunt eligere propter aliquas Causas, sed malunt sibi provideri de Priore per Capitulum Generale, aut per R. Patrem, propterea debet Vicarius interrogare Conventum, an velit pro novo Priore habendo procedere per viam electionis: an potius super hoc per R. P. aut Capitulum sibi provideri, & juxta sensum majoris partis Conventus per vota secreta exquirendum uni ex duobus standum est.

7. Si responderit se velle eligere, debet tunc Vicarius, ibidem palam proponere, & coram omnibus tractare. An illa Domus distet a Carthusia ultra tres dietas. Nam si non distat, debebunt antequam procedant ad electionem significare Domui Carthusiae, id est Reverendo Patri Priori Carthusiae (a) se esse orbatos Pastorem, & petere ab ea, ut sibi providere dignetur, Domus autem Carthusiae id est R. P. Prior ejusdem Domus pro sua prudentia, & paterna cura, providebit orbata Domui, prout sibi magis expedire videbitur.

8. Quod si Domus orbata distat a Domo Carthusiae ultra tres dietas, tunc ut Conventus praepararetur prius pro instanti electione, Vicarius debet eum serio in Domino admonere: quod eligere Pastorem Animarum non est facilis, & vulgaris res, sed maxime ardua, & summæ importantiæ: Cum ex bono, vel malo Pastore pendat propemodum omne bonum, vel malum totius Gregis, ideo debere eos in hoc negotio, cum omni recitudine, & prudentia, & timore Dei procedere, ne si, quod absit, malum pro bono elegerint, ipsi sibi in suam perniciem lapum pro Pastore accersant. Et eis imputentur omnia mala, quæ illum facere, & pati contigerit, occasione talis inordinatæ electionis.

9. Quin etiam scire illos debere, quod sub poena peccati mortalis, tenentur eligere talem quem ipsi in sua conscientia credant, aut verissimiliter existiment esse magis idoneum ad regendum secundum Deum animas, & Domum eorum in utroque statu, quam sit aliquis alius, qui pro tunc ad id ab eis eligi possit, nisi forte tam parva esset inter eum, quem eligunt, & alium illo aptiorem differentia, quod merito hoc pro nihilo reputari debere videretur.

10. (b) Quod si forte non posset tunc inveniri aliquis unus talis, qui esset in utroque statu aliis eligibilior, & aptior, sed unus videretur

aptus pro spiritualibus, alius vero pro rebus, & negotiis temporalibus, tunc in tali casu possent istum in temporalibus expertum eligere, si tamen duas in se haberet conditiones. Primum quidem, quod esset sufficienter idoneus ad spirituales animarum profectum, deinde quod ultra hoc, etiam multum superaret in temporalium administratione, alterum qui spiritualior haberetur. Alias non concurrentibus istis duabus conditionibus, tenerentur illum magis eligere, qui esset aptior pro salute, & profectu animarum, quoniam hoc est magis principale, & necessarium, & proprium Prioris officium. Temporalia vero sunt accessoria, & secundaria, & non proprie ad pastorale officium pertinentia, & ultra hoc possunt etiam per idoneos Procuratores, aut etiam per alios suppleri, & bene gubernari.

11. His igitur, & aliis hujusmodi per Vicarium propositis, consequenter debet Conventum monere, qui, & quot sint, qui eligi canonice non possint. Ne si hoc eis non proponat per ignorantiam forte, vel per inadvertentiam: eligant aliquem, qui canonice eligi non possit.

12. Nam si scienter aliquem talem eligerent, essent pro ea vice privati potestate eligendi, & potestas devolveretur ad Capitulum Generale, vel R. P. (c) qui in tali casu cum consilio sui Conventus, provideret illis de aliquo Pastore; aut etiam si ei benevisum esset, concederet de speciali gratia, ut possent iterum eligere.

13. Sunt igitur, qui eligi non possunt ii omnes, qui sequuntur, & nulli alii: videlicet, qui post factam professionem, non steterunt in Ordine saltem per tres annos integros, qui tantum scientiæ non habent, quantum de necessitate requirit officium Prioratus; non promoti ad Sacerdotium, omnis Prior, qui non sit profectus Domus Eligentis, nam qui est profectus potest eligi, nisi ab ea fuerit absolutus sua culpa, licet non criminali (d). Visitatores, qui in actu Visitationis absolvunt Priorem pro ea vice, & omnes qui aliquo perpetuo impedimento non possunt ascendere ad Capitulum Generale. Præterea intelligibilis est etiam omnis, qui sit aperte malæ famæ, aut etiam dubiæ, & suspectæ apud probos, & graves viros, vel Ordinis, vel etiam extraneos. Criminosi, fugitivi, etiam ab omni disciplina absoluti, in disciplina generali constituti, etiam si non sint criminosi, leprosi, excommunicati, suspensi, Interdicti, Irregulares.

14. Quisquis etiam dimiserit Prioratum Domus Carthusiae, quamdiu in eadem Domo manserit, licet possit eligi; non poterit tamen cogi ad consentiendum electioni, Domus autem Carthusiae omnem Priorem cujusvis Domus nostri Ordinis, poterit, non solum eligere, sed etiam si ei expedire videbitur ad consentiendum electioni, obedientiæ præcepto compellere. Isti igitur omnes, qui supra numerati sunt, ineligiblees sunt: alii vero omnes possunt eligi.

15. Et quoniam sunt aliqui interdum, qui non cognoscunt Personas, & libenter per alios informarentur, sed putant non licere: Declaramus, quod omnes, qui in hoc pia intentione ducuntur, licite possint, imo etiam potius debent interrogare illos, qui, & melius cognoscunt personas, & meliores etiam, & aptiores Pasto-

(a) Id est R. P. Priori Domus Carthusiae, cui soli committitur auctoritas Capituli Generalis prout exprimitur n. 56. cap. 22. Secundæ partis, vide etiam num. 32. præsentis Capituli, & nu. 43. & 44. cap. 22.

(b) Ista sic expressa sunt ad quorundam scrupulos suble-

vando, & anxietatem debentis, & fluctuantis animi sedandam.

(c) Vide n. 44. cap. 22.

(d) Intelligitur de Commissariis, nam Visitatores Ordinis non visitant Domum suam Professionis.

res secundum Deum habere desiderant. Nam, qui cognoscunt quidem meliores, sed eos nolunt, volunt autem Priores prurientes auribus, & qui sunt vite largæ, & laxatæ, isti interrogari non debent: quia potius darent consilium conforme suæ inordinatæ cupiditati.

16. Sicut autem plurimum commendandi sunt, qui piam sollicitudinem pro bonorum Pastorum electione gerunt, ita illi sunt magnopere culpandi qui pro eligendis deterioribus statim inter se secreta conventicula faciunt, & ut omnes ad suam cupiditatem trahant, conantur quantum possunt per se, & per interpositas Personas, non precibus modo, sed interdum etiam, quod est deterius muneribus, promissionibus, & bonorum maledicentiis, & detractionibus multis, obtinere, quod volunt. Quam perniciem, ut omnes diligentissime caveant, Vicarius quanta poterit majori efficacia, debet omnibus perfradere.

17. Nam qui talibus mediis inducunt, aut inducuntur ad consentiendum scienter in personas non tales, quales jus commune, & nostra Instituta necessario requirunt, mortaliter peccant, & vitium simoniae realis, vel saltem mentalis committunt, & Spiritum Sanctum a tali electione, & a domo sua expellunt.

18. Omnino autem ab omnibus caveatur, ne ullus in domibus nostris qualibet astutia, seu violentia in Priorem præficiatur, nisi quem Monachi communi consensu, vel Monachorum vocem habentium major pars, secundum Deum & approbata nostri Ordinis Instituta providerint eligendum.

19. His igitur omnibus per Vicarium propositis, triduanum continuum, nisi festum Capituli intersit, cunctis Fratribus indicitur jejunium: & quousque Priorem habeant post laudes, & vespas pro Conventibus omnibus super formas, etiam si sit festum duodecim lectionum, vel tempus aliquod, in quo venia non sumitur, Psalmus, *Ad te levavi*, nudatis capitibus, communi devotione cantatur, incipiendo in Choro Cantoris hebdomadarii, cum aliis precibus, ut in prima parte habentur.

20. Interea quamcunque commode fieri poterit, vocabuntur confirmatores, qui præsent futurae electioni novi Prioris. Sunt autem vocandi duo Priores nostri Ordinis de vicinioribus, & discretioribus Provinciae, aut unus cum antiquiore domus eligentis, si duo Priores commode haberi non poterunt: quorum unus, si commode fieri poterit, debet esse Visitator principalis, aut si ille non potest, aut non valet; Convisitator Provinciae.

21. Porro vocati ad assistendum electioni nullum omnino electorum verbo, scripto, nota, signis, muneribus, per se, vel per interpositam personam, directe, vel indirecte sollicitent de aliqua particulari persona eligenda, aut postulanda: Sed eligentium vota pure, & simpliciter & cum omni integritate recipiant.

22. Post expletum triduanum jejunium, & præsentibus ipsis Confirmatoribus devote cantatur Missa de Spiritu Sancto, toto præsentem Conventu; ab altero Confirmatorum: vel si ipsi ita voluerint, a Vicario; Debet autem antequam Missa incipiatur preparari aliqua Mensa ante Altare Capituli cum quinque Sedibus, super quam poni debent omnia instrumenta scriptoria, cum papyro, & vase apto, quod tamen non sit Calix consecratus, in quod omnes Schedulae votorum Eligentium immittantur.

23. Preparari etiam debet alia mensa in aliquo angulo Capituli, si Capitulum sit amplum, ita quod nemo præsentium possit videre quid quisque scribat, aut in aliquo alio loco contiguo ipsi Capitulo, super quam Mensam parata sint omnia instrumenta scriptoria cum papyro, cera,

& filo: ut ibidem a singulis per se, & separatim scribantur Schedulae votorum, involvantur, & cera, vel filo connectantur.

24. Missa cantata, Vicarius convocabit in Capitulum omnes, & solos professos domus: idoneos, (a) ut supra ad eligendum, & Confirmatores, idest Scrutatores, nullos alios. Si quis autem ex habentibus vocem eligendi, infirmitate, aut alio impedimento legitimo detentus, non posset commode personaliter electioni interesse, poterit tamen interponere votum suum in Scheda clausa inscriptum, eo modo, quo ceteri votum suum inscribunt, & involvunt, ut differentia aliqua notari, & cognosci non possint, sed ipsi Confirmatores, id est Scrutatores, debent ad Cellam Infirmi accedere, ut illius schedulam accipiant.

25. Porro nullatenus, qui de Ordine nostro non sunt ad electiones Priorum nostrorum advocatur. Et si forte in Domo præsentem sunt, nullo modo de personis eligendis cum eis loqui, aut eos consulere debemus: Hospites tamen Ordinis, & Professi Domus, qui non sunt idonei ad electionem, possunt si volunt interesse sermoni Confirmatorum: Sed eo expleto, statim debent recedere, nec ullo modo futurae electioni interesse.

26. Postquam omnes simul in Capitulum convenerint, Vicarius dicit, *Benedicite*, deinde antiquior Confirmatorum incipit Psalmum, *Ad te levavi*, cum precibus, & orationibus supradictis: In quibus statim omnes nudatis capitibus.

27. Principalis autem Confirmator ille iudicatur, & erit, qui est Visitator, vel Convisitator Provinciae, & ipsis absentibus, si fuerint vocati duo Priores ille dicetur, & erit principalis, qui plures annos, sive continuos, sive intermissos exegerit in Prioratu. Idem statim etiam de Commissariis, qui interdum mittuntur pro aliqua visitatione, aut inquisitione, seu quacunque provisione facienda.

28. Per solutus precibus Confirmator principalis dicit *Benedicite*, & tunc, vel ipse, vel Collega ejus aliquam faciet exhortationem aptam negotio. Finita exhortatione principalis Confirmator, auctoritate Capituli Generalis præcipiet omnibus Electoribus, quatenus talem eligant, quem secundum Deum, & conscientiam judicaverint vita, scientia, & ætate aliisque debitis qualitatibus esse magis aptum, & idoneum ad officium Prioratus suæ Domus, quam quivis alius, qui tunc ab eis possit eligi.

29. Post præceptum nominentur per principalem Confirmatorem tres alii ex antiquioribus eligentium, qui assistant electioni, & omnia diligenter fieri videant. Postquam nominationem statim, & qui nominati sunt pergant ad præparatam mensam, ibique sedent simul cum Confirmatoribus, ceteri vero Conventuales eligentes, sedent aliquanto remotius a mensa in locis solitis.

30. Post sessionem principalis Confirmator, jubet, ut singuli suo loco, & ordine, hoc est unus post alium, secundum rationem antiquitatis eant suo quisque tempore in locum deputatum ad scribendas Schedulas, & ibi unusquisque solus existens scribat votum suum tali modo quod nemo scribat nomen suum proprium, sed tantum dicat, Ego, nomen autem proprium illius, quem vult eligere, & nomen Domus ejus, cujus est professus, aut nomen officii, si est officialis, scribere debet, sic dicendo: Ego eligo D. N. Professum Domus talis, vel loco professionis dicat Priorem, vel Vicarium Domus talis: in Priorem

(a) Vid. Ord. relatum sub num. 5. hujus Capituli.

huius nostræ Domus, quod postquam scripserit involvat Schedulam in modum parvi rotuli, & filo ligabit, vel cera connectet, & statim afferet illam ad mensam Confirmatorum, ubi stans aperto capite, paululum porrecta manu, & manicis reductis immett illas in vas adhuc ibidem præparatum. Post hæc idem Confirmator jubet antiquiorem antiquiorum, qui assistunt electioni, ire ad locum deputatum ad scribendum Schedulam suam, modo quo supra. Qui reversus immett illam in vas, ut supradictum est. Idem facient alii duo antiquiores Assistentes, & postea cæteri per ordinem, ut quisque præcedit antiquioritate Professionis.

31. Schedulis omnium injectis, & receptis in vas, ubi ille qui ultimis injectis se receperit, moneat Electores principalis Confirmator intentos esse vasis everfioni, & numerationi Scedularum. Ubi id monuit, confestim bene exporrecta manu evertit vas super mensam, & numerat illas inspectantibus antiquioribus, qui assistunt. Nondum tamen eas aperit, nec legit, sed numerat duntaxat: ut intelligat, an numerus Scedularum congruat cum numero eligentium. Totidem nempe debent esse, quot Electores. Si non congruit, sed plures sunt numero, declarat repetendam esse electionem, corrigens eum qui fraudem fecit, ut respiscat a tanta Spiritus Sancti contumelia, & Patrum contemptu: & mox in omnium conspectu comburit omnes Schedulas, & si quidem tempus suppetit, jubet alias scribi a singulis in loco deputato, & ut supra in vas conjici, & numerari.

32. Porro si numerus Scedularum conveniat, tum demum, ubi id constiterit aperientur, & votis diligenter enumeratis, & seorsum in papyro descriptis: Considerabunt Confirmatores, quod idem est, ac Scrutatores (a) utrum aliquis electus sit sufficienti numero votorum. Oportet autem, ut qui canonicè futurus sit Prior, habeat tota vota; quæ excedant medietatem totius Conventus eligentis. Quod si nullus habuerit, Confirmatores hoc publice denuntiabunt, & si quidem plures electi fuerint, neminem tamen nominabunt, sed solum dicent quot fuerit electi, & quot quisque Schedulas, & vota habuerit. Et cum supputato votorum, & eorum, qui electi sunt numero, publice constiterit coram omnibus, neminem eorum habuisse sufficientem numerum; tunc ibidem coram omnibus comburentur Schedulæ, & toties scribendæ, sive faciendæ erunt novæ, donec aliquis sufficientem numerum habuerit: nisi forte toties effectæ jam essent, ut in iudicio Confirmatorum desperari de electione posset, & obstinati apparent animi. Quare contingente, cessandum erit ab electione, ac per viam aliam scilicet provisionis procedendum; ut negotio delato ad R. P. Carthusiæ, expectetur, quod illa re intellecta respondeat, vel faciat. Videtur autem nobis satis probabiliter desperari de electione posse, si post ternam Scedularum repetitionem, nemo inveniatur electus cum sufficienti numero votorum.

33. Verum permittimus, ut si Confirmatores aliqua probabili spe ducantur, possint etiam dare quaternam novarum Scedularum, & votorum conscriptionem: Sic tamen, ut eodem die, & tempore hæc fiant; neque antea liceat egredi Capitulum, aut locum, in quo celebratur electio, quam finis ei imponatur: Neque interim sit aliqua inter Eligentes, & Confirmatores communicatio. Hac autem ultima vice, si nullus electus sit cum numero votorum suffi-

cienti, & necessario nullam præterea dare possint aliam electionem, quo casu contingente, scribendum tunc erit totum negotium R. P. Carthusiæ, qui cum consilio sui Conventus providebit orbatæ Domui de Pastore.

34. Porro si numerus sufficiens habeatur; & unus solus fuerit electus; publicabitur nomen ipsius cum numero votorum, quæ habuit. Sin plures electi fuerint, illius tantum nomen publicabitur, qui numerum sufficientem habuerit. Cæterorum vero supprimuntur: sed tamen dicent quot fuerint simul electi cum eo, & quot quisque vota habuerit: Ut nemo aliquam forte possit prætere suspitionis, aut fraudis occasionem. Porro omnes Schedulæ postquam lectæ fuerint, publice ibidem comburentur, quod semper toties est faciendum, quoties denuo eas repeti contigerit: illisque combullis, dicat clara voce principalis Confirmator; *Habemus Priorem*, & nominet eum, & Domum, cuius sit professus, & obedientiam, quam habet, si aliquam tunc habeat, & numerum votorum, quæ habuit, ut omnes intelligant, an ille numerus excedat medietatem totius Conventus eligentis.

35. Priore coram omnibus nominato, & publicato, Vicarius nisi sit Confirmator, aut electus in Priorem, hoc enim casu transibit id officii ad eum, qui exercet officium antiquioris: dicat clara voce sic: Venerabiles Patres Confirmatores, Nos Conventuales petimus a vestris Paternitatibus, auctoritate Dei, & Capituli nostri Generalis confirmari nobis in Priorem hujus Domus V. P. D. N. Professum Domus N.

36. Postulatione facta Confirmatores assignabunt terminum ad opponendum contra electionis formam, & Personam electi, diem videlicet unum, qui satis est: aut si ratio suadeat, duos, aut plures, qui non sint dies festi. Nec sine termino hujusmodi, aut terminis confirmetur Electum, etiam si Conventus aliter instaret, cum in re tam ardua nihil sit per festinationem agendum, & multa interea latere possint de persona electa, aut de Electoribus, vel forma electionis, quæ matura consideratio, & tempus afferre, ac declarare poterunt.

37. Interea tam Conventuales, quam Confirmatores debent diligenter considerare, & personam electi, & formam electionis. Formam, an sit canonicè facta. Erit autem canonicè facta si servata fuerint omnia, quæ in hoc capite jam dicta sunt, & infra dicentur. Personam electi, an talis sit, qualem necessario esse debere supra descripsimus, cum de ineligibilibus ageretur.

38. Confirmatores autem Deum Judicem præ oculis habentes, a via Dei, amore aliquorum non exorbitent, vel timore. Sicut enim præcipitur Conventualibus electionem facturis, ut omni meliori modo, quo poterunt secundum Deum eligant, eodem modo vocatis ad electionem Prioribus, præcipitur ne in personam non idoneam scienter aliquando concordent. Non tenebuntur tamen considerare, an persona electa sit melior, & aptior, quam omnis alius, qui tunc potuisset eligi: Sed solum, an habeat aliquid impedimentum eorum quæ supra de ineligibilibus posita sunt. Si tamen electus esset talis, quod manifeste pateret illum esse notabiliter transgressorem observantiæ Regularis: tunc non debent talem confirmare. Cum enim regularis observantia sit diligenter a Personis nostri Instituti exercenda, ut per formam professionis patet, qui hujusmodi observantiam non haberet, nec ad eam afficeretur, non esset probabilis spes, quod eam conservare, augere, vel introducere in aliis posset: Quod tamen necessarium est unicuique Priori.

(a) A solis Confirmatoribus debent videri, & legi vota Eligentium, ut servatum in hoc servari Mandatum. Sess. 25, cap. 6. Conc. Tridentin. Convenienter observetur.

39. Si autem Confirmatores ex aliqua rationabili causa judicaverint non esse confirmandum electum: Scribant tam ipsi, quam Conventuales R.P. cum plena informatione totius negotii, qui pro sua prudentia, & maturo consilio, confirmabit, vel infirmabit electionem, aut aliter orbatæ Domui providebit, sicut sibi melius secundum Deum videbitur expedire.

40. Quod si nullum impedimentum iuveniant in persona electa, nec in forma electionis, termino ad opponendum exacto confirmabunt illum in die non festo: (*) Sic dicente principali Confirmatore. Nos talis, & talis humiles Priores Domorum N. & N. electi per vos, vel deputati per R. Patrem Carthusiæ ad præsidendum vestræ electioni, auctoritate Statutorum nostrorum, confirmamus Vobis in Priorem hujus Domus V. P. D. N. professum, vel Vicarium talis Domus: In nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti. Et respondeat Conventus, Amen. Sciendum est autem quod quamvis electiones diebus festis Ecclesiæ, vel Ordinis licite fieri valeant, assignationes tamen terminorum, quæ sunt per Priores vocatos, ad opponendum contra electionis formam, & personam Electi, debent cadere in diem non festum, & die feriali Confirmatio ipsa fieri, cum sit actus judicialis.

41. Facta igitur Confirmatione poterunt Confirmatores, imo etiam debebunt in virtute S. Obedientiæ præcipere Priori electo, ut electioni consentiat, & illam exequatur. Significabunt tamen ei Confirmatores, si absens sit, utrum ipse sua sponte accedere debeat ad Domum, in qua fuit electus: an expectet donec aliquis ab ipsis designandus mittatur ad eum, qui eum ducat, & associet, super qua re ipsi judicabunt, & facient, prout eis melius, & expedire videbitur.

42. Quod si forte talis Electus esset præsens in Domo a qua eligitur, ipsimet Confirmatores, alioquin cum advenierit, Vicarius cum antiquiore, eundo in Ecclesiam ipsum in prædecessoris transferunt locum: ibique facta oratione, & dicto Pater noster, & Ave Maria, a quolibet in loco suo super formam genibus flexis, & capite discooperto, veniunt in Claustrum Ecclesiæ, & accedens Vicarius ad Priorem genibus flexis, junctas manus infert in manus Prioris: & interrogatus ab ipso, Promittis obedientiam? respondit, Promitto; & osculata manu ejus surgens recedit ad suum locum. Similiter facit post Vicarium antiquior, & ceteri alii per ordinem, etiam hospites si ibi sint, & postea conversi in Capitulo ipsorum.

43. Totamque diem illam gaudio dedicantes, & Sextam diei in Ecclesia submissa voce dicentes, bis in Refectorio comedunt: nisi tale fuerit jejunium quod pro festo Capituli minime frangeretur. Et hebdomadarius, aut si illa die non celebraverit, Vicarius ejus Mensas benedicit. Post prandium etiam, ab exaltatione Sanctæ Crucis usque ad Adventum, & a Nativitate Domini usque ad Quadragesimam, utramque Nonam subjungunt. In æstate vero Nonam de die tantum, paulo post meridiem in Ecclesia dicant, præmissa in Cellis Nona de Beata Maria: & in gratiis agendis post prandium, & cenam veniam non accipiunt, licet, si tempus postulat, dictam veniam in horis diei sumant, quod si jejunium fuerit, post Nonam in Ecclesia submissa dictam, erit in Refectorio comedendum. Si autem, qui eligitur præsens non fuerit, non in die lectionis, sed quando accipit sedem, in Refectorio manducatur.

44. (*) Sciendum est autem, quod R. P. Carthusiæ poterit cum consilio sui Conventus Electum destituere, si secundum Deum ex aliqua iusta, & rationabili causa judicaverit expedire. Et ideo Confirmatores communibus literis debent, quam citius commode poterunt, significare Rev.

Patri hujusmodi electiones Priorum, quascunque pro tempore per eos fieri contigerit: Domus tamen, in qua sient electiones, Priorem sic electum reprobare non valebit.

45. Porro Electiones debent saltem intra quadraginta dies fieri. Quod si aliqua Domus in hoc fuerit inobediens nisi legitimo impedimento excusetur, in futuro Capitulo penam sustinebit condignam. Si vero, quod absit, ultra tres menses, iusto impedimento cessante, Conventus electionem non fecerit; eligendi potestate ea vice privabitur, & provisio de Priore ad R. Patrem Carthusiæ devolvetur, vel ad Capitulum Generale. (*)

De Officio Prioris.

CAPUT TERTIUM.

1. Primum, & principale Prioris officium est, suæ ipsius, & omnium subditorum saluti, & profectui spirituali invigilare, se simul, & creditum sibi gregem secundum Deum, & regularem Ordinis disciplinam, & formam, Statutorum nostrorum in omnibus bene dirigere: bonum fratribus suis, & aliis de se ipso in omni virtute, & observantia regulari exemplum præbere, se cum illis in victu, & vestitu, in sequenda Ecclesia, & toto tam diurno, quam nocturno Officio, nisi aliud valetudo, & Domus negotia cogant, conformare.

2. Prioris est omnium sibi Subditorum confessiones audire, aut aliis idoneis committere, infirmos inungere, communicare, & Defuncti Missam in Conventu celebrare, totum sepultura officium facere, Capitulum diebus festis tenere, hebdomadam ordinare, missas singulis diebus in Conventu dicendas disponere, beneficia, & elemosynas, & eos, qui se nostris Orationibus ex aliqua speciali causa commendaverunt denunciare, Sermones in Capitulo facere, aut cum vult aliis committere.

3. Prioris est in die Natalis D. SS. Nominis Jesu, Cænæ Domini, Paschæ, & Pentecostes, Corporis Christi, S. Brunonis Patris nostri, & professionis Novitiorum, Missas in Conventu celebrare, & totum diei, & noctis eorum festorum, excepto professionis die, officium facere, Corporalia, vestes Sacerdotales, Altaris paramenta, & Cruces benedicere ad lectionem Sacerdotis hebdomadarii, benedictionem largiri, Te Deum inchoare.

4. Prioris est Conversis, & aliis Fratribus in Superioribus Domo Capitulum tenere, vel Vicario, aut alii idoneo committere. Eosdem etiam circa Orationem Dominicam, Angelicam Salutationem, Symbolum Apostolorum, Decalogum, præcepta Ecclesiæ, Maternam Orationem, modum serviendi Missis privatis, & modum recte confitendi, communicandi, & religiose vivendi plene instruere, (a) aut ab idoneis instrui facere. Et ut omnes debitis temporibus confiteantur, communicent, Missas audiant, Divinis Officiis intersint, & Ecclesiam frequentent, quantum unumquemque decet, & tenetur sollicitè providere. Scriptum est enim, si quis suorum, & maxime domesticorum curam non habet, fidem negavit, & est infidelis deterior: propterea illum monemus, ut curet Sermones Conversis festis diebus fieri; quibus etiam intersit familia.

5. Prior debet rebus, & negotiis Domus suæ superintendere, & de omnibus, generalem sollicitudinem, & providentiam habere: bona etiam omnia per suos officiales, & ministros recte administrare, & ea secundum Deum, conscientiam, & formam Ordinis, & statutorum nostrorum.

(a) Hinc animadvertant Priores non suis Officialibus, sed sibi ipsis curam spiritualis educationis Fratrum specialiter committi.

(*) Ordinatio
anni 1647.

Quando ex
Præsentibus
novi Prioris
unus moritur,
vel in
Priorem eligitur;
alter non præsumit
Socio electum
confirmare, sed
teneatur ad
hunc actum
convocare
Priorem vicinioris
Carthusiæ, vel eo
impedito Monachum
antiquiorem
professione ejusdem
vicinioris Carthusiæ
ut infirmum ad
Confirmationem electi
deveniant.

(*) Ordinatio
anni 1688.
Servetur antiqua
consuetudo Ordinis
de petenda
statim per
Conventuales

(*) Ordinatio
anni 1623.
Mandamus
omnibus Vicariis
Provinciarum
Ordinis, ut curent
in singulis Provinciis
Provinciarum
suarum publicari
Decretum D.N.
P.P. Gregorii
XV. sub data
diei 27. Sept.
an. 1622. pro
conservando
antiquo usu
Ordinis, tam
in Institutione
Priorem, quam
ceterorum Officialium.

rum discrete dispensare: ac ne quid omnino rerum negligatur, ne quid pereat, ne quid male expendatur, sollicitè curare. Non enim res suas, aut hominum cures, sed Christi: cui de omnibus districtam illam reddere rationem oportebit. Verumtamen, ne forte temporalium cura rerum, ac sollicitudine pręgravatus, spiritualibus minus possit intendere, tales singulis obedientiis sataget deputare, quorum eas fidei secure valeat credere.

6. Prioris enim est officiales suos omnes, tam Monachos, quam Conversos, (a) & ceteros quoscumque cum maturo consilio instituere, destituere, mutare (nec hæc possunt impediri per Visitatores, nisi in actu visitationis existentes) & unumquemque in suis officiis, & obedientiis bene dirigere, & quoties est opus arguere, monere, & pie, & charitative pro eorum culpis, & inobedientiis salutare poenitentias imponere. Verumtamen non debet Hospitibus Officium Vicarii, Procuratoris, vel Sacristę commendare: (b) nisi forte ad huiusmodi officia in eadem domo idoneum professum inveniret.

7. Qui autem instituti sunt officarii, vel alicui obedientię deputati, non audeant statim, vel postea in Conventu petere misericordiam, nisi de consensu Prioris. Qui quęsierit, arbitrio Prioris puniatur: & nihilominus obedientiam illam habeat, quandiu Prior viderit expedire.

8. Monachis potest obedientias in Claustro commendare: sed sæpius fit, & fieri debet in Capitulo. Cum autem in minoribus aliquando quærat consilium, potest, & in commendandis obedientiis, si vult aliquos consulere: eos maxime inter quos conversati sunt hi, quibus eas commendare proponit.

9. (*) Prior annis singulis in Adventu, aut alio tempore pro consuetudine Domorum in præsentia sua, & Vicarii, & duorum adminis ex senioribus, & discretioribus Domus: faciet Procuratorem reddere rationem generalem totius receptę, & expensę in illo anno factę. Quod si Procurator facere neglexerit, arbitrio Prioris puniatur. Et nihilominus, si opus fuerit, sæpius ab eo ratio exigatur. Verumtamen Prior debet tempestive præmonere Procuratorem, ut ad reddendum sua computa se præparet.

10. Prior sine consilio Vicarii, Procuratoris, & Sacristę non præsumat commodare pecuniam, simul, vel per partes, ultra viginti scuta, & tam Priores, quam alii, qui Domus suas gravare non verentur, dando de bonis Ordinis, sine consensu suorum Conventualium extraneis, vel propinquis; ab officiis absolvantur, & nihilominus graviter puniantur.

11. Volumus quod quęlibet Domus arcam communem habeat, sub tribus clavibus; quarum unam Prior habeat, alias aliqui ex Monachis quibus Prior commiserit Clavarii nuncupandi, in qua servetur omnis pecunia domus, præter eam, quam judicaverit Prior provisionibus Ordinariis necessariam. In qua etiam arca deposita aliena custodiantur: nec liceat ea commodare, vel expendere, nisi de voluntate Deponentium, & cum assistentia Clavariorum quando reponuntur, & extrahuntur pecunię, & deposita ex dicta arca communi; atque retineatur in ipsa capsula liber, quo annotentur pecunię, & deposita in eadem respective depo-

nenda, & extrahenda, stricte servata in cæteris præsentium Statutorum forma. Si Prior, aut Procurator contrafecerit: Prioratum Prior, & Procuracionem Procurator amittat.

12. Quod datur alicui Priori Domorum Ordinis, vel Rectori, vel etiam Vicario Monialium, acquiritur domui, cui noscitur præsidere: nisi constaret evidenter, quod non in gratiam, & intuitum domus illius, cui præsidet, vel officii aut personę ipsius, sed magis favore domus suę professionis conferretur; quia tunc tale donum ad Domum dictę suę professionis pertinet: & quando aliquod dubium ex præmissis oriretur, iudicium, sive determinatio reservetur R. Patri Carthusię, sive Capitulo Generali.

13. Prior licet nullo tempore debeat unquam sine multum rationabili causa exire de Domo: a principio tamen Adventus, usque ad primam post Epiphaniam diem, & a Quinquagesima, usque post Octavas Paschę propter arctiorem sui Custodiam, & Gregis sui curam, nisi urgente necessitate, aut evidenti, & magna utilitate non poterit exire. Pro negotiis autem, quę per Procuratorem, aut alium quempiam, aut etiam per literas, vel aliter commode expediri poterunt, a sua Domo non exeat, nec ea per se ipsum exerceat: sed in domo cum iis, a quibus assumptus est, resideat.

14. Cum autem pro negotiis expediendis eum personaliter exire oportebit, quam citius poterit revertatur, nec unquam solus equitet (c) nec solus incedat, sed semper habeat secum honestam alicujus comitivam, nec equitet extra terminos sine Cappa, nec etiam intra per Villas: remotus tamen a Villis, & a concursu hominum, eam exnere potest. Honestam vero Comitivam intelligimus Conversos, Donatos, aliosque domesticos famulos, maturam habentes ætatem, & nomen bonum: quos secum ducant tam ad Capitulum Generale, visitationes faciendas, & alia loca remota, quam ad Civitates suis Domibus propinquas, & vicinas Grangias. Hoc tamen prohibentes, ne prædictę personę incedant unquam equestres per huiusmodi Civitates; exceptis ipsis Prioribus ex causa rationabili, ubi consuetudo id toleret.

15. Priores dum sunt in itinere constituti, omni die feriali, si commode fieri possit, Missas audiant, aut celebrent; nam festivis certum est eos teneri dicere, vel audire.

16. Ubiunque duo, pluresve simul fuerint Priores, si unus ex eis, vel alicujus eorum Conventus, vel famulus excessum fecerit, vel dixerit, antiquior eorum, nisi adsit aliquis Visitator, excessum sic reprehendat, si Prior suus hoc facere neglexerit: ut alii, qui talia audierint, attendere similia pertimescant.

17. Priores, & omnes Personę nostri Ordinis, personas omnes, & loca, & tempora, & res, & actiones omnes suspectas, & periculosas devitent, alioquin si res fuerit vehementer suspecta, & scandalosa, Visitatores scribant R. Patri, qui pro sua prudentia, & integritate providebit, prout ei secundum Deum, & facti qualitatem expedire videbitur.

18. Animadvertentes periculum Animarum, quod omnibus omnium statuum, & conditionum hominibus provenit ex prohibitorum librorum lectione, & usu, ordinamus, quod omnes Priores, libros omnes, qui in suis Domibus habentur, quam diligentissime fieri poterit, per se, aut alios ex suis idoneos visitent:

(a) Officiales Conversos intellige Coquinarios, Hortolanum, Piscatorem &c. ut latius exprimitur cap. 32. Tertię Partis antiquorum Statutorum; inde sciendum est Conversos nunquam posse insinui Procuratores, aut Coadjuvatores; quod ultimum officium committitur tantum Monachis, & in domibus, ubi ex rationabili causa a R. P. sive fixe, sive transitorie præstatum officium Coadjuvatoris permittitur, cuius functiones arbitrio Prioris retinuerunt cum nullas habeat per statuta præfixas.

(b) Vid. num. 12. Cap. 5.

(c) Inde non est intelligendum, quod Prior debeat semper famulum equestrem secum ducere, sed de Comitiva ubique in itinere habenda, id intellige.

(*) Ordinatio anni 1649. Serventur n. 9., & 11. c. 5., & 17. cap. 6. 2. partis Statutorum de computis reddendis, & Arca communi habenda sub poena absolutionis Priorum, & Officialium a suis officiis.

recognoscentes libros devotionis juxta Bullam Pii V. præfixam Officio gloriosissimæ V. Mariæ, correcto, & emendato per Decretum Sacri Concilii Tridentini: Alios vero omnes recognosceant juxta Indicem prohibitorum librorum compositum ex Decreto ejusdem Concilii, & ejusdem Indicis regulas adhibentes, etiam alios Indices de hac materia; si qui compositi sint ab illarum Provinciarum Universitatibus, Episcopis, & Inquisitoribus, & si opus fuerit Theologos qui in illis morantur partibus consulant, aut consulendos curent, & Visitatores in actu visitationis diligenter inquirant: an talis recognitio librorum fuerit facta. Priores insuper præcaveant, ne aliqui ex suis subditis legant, vel penes se retineant ullos libros per supradictam Bullam, & Indices prohibitos: ne penam excommunicationis, & aliorum, quæ in Bulla ipsa, & Indicibus continentur incurrant.

19. Nullus Prior nostri Ordinis sive palam sive secreto præsumat ludere, aut solatiari cum subdito suo, aut etiam non subdito: nec quicquam Subditus præsumat ludere, vel contendere cum Priore suo, sed semper, & ubique tam in verbis, quam in factis ei deferat, & obediat reverenter, nec præsumat eum reprehendere: sed si quid Prior errare videbitur, Vicarius, aut alius de antiquioribus, & discretioribus Domus, secrete, & reverenter eum monere potest, & debet.

20. Prior in præcipiendo, & excommunicando, & in omnibus aliis censuris modum servet, tam propter periculum præcepti, & censurarum, quam etiam, ne sua indiscretione oves suas in amaritudinem perducatur. Et ideo intelligens sibi datam fuisse potestatem in ædificationem, & non in destructionem, nisi pro gravissimis culpis, & periculis ad talia remedia non deveniat, sed potius ita se gerat, ut si interdum ipsius auctoritas timeatur; ipsius tamen persona semper diligatur. Nam etiam utrumque necessarium est, amari scilicet, & timeri: non expedit tamen, ut Prior præter potestatem, etiam natura sua, & moribus timeatur.

21. Sit ergo Prior talis, aut saltem curet, ut fiat, ut oves ipsius præsertim in tentationibus, & tribulationibus posita, possint tanquam ad benignum Parentis sinum confugere, & ei omnia secreta sua manifestare. Non tamen debet Prior, ut ametur a suis ovibus, statuta Ordinis, aut regularis disciplinæ rigorem relaxare. Cum sit hoc non placere virtute, sed vitio; non oves servare, sed perdere: sed debet a suis moribus omnem auferre levitiam, & iracundiam, & imperiositatem, & alia hujusmodi vitia, propter quæ timeantur, & odiuntur Priores, ut sic non vitæ relaxatione sed religiosa morum benignitate diligatur.

22. Priores non mittant, aut Ordinariis præsentent Monachos suos pro Ordinibus suscipiendis, absque prævio examine ab iisdem Prioribus faciendo, & antequam ad legitimam ætatem pervenerint, ætas autem legitima est in Subdiacono annus 22. in Diacono, 23. In Sacerdote 25. Sufficit autem quod annum prædictum quis attigerit, licet nondum compleverit. Quando autem mittuntur ad Ordines suscipiendos, habeant secum Procuratorem Domus, vel si non possit, Conversum aliquem, aut Donatum, vel Sæcularem famulum gravem, & honestum, & mittantur ad propriam Civitatem, si in ea Ordines conferantur, vel ad locum magis vicinum ubi Ordines ipsos conferri contigerit, nec eundo, & revertendo a recto itinere notabiliter divertant, nec ibidem inordinatam moram faciant. Super quo Priores eorum curam adhibeant diligentem. Et ad evitandum omnes perniciosos excessus, qui circa hoc contingere possunt, statuimus, ut omnes Priores teneantur quamprimum

commode poterunt significare in verbo veritatis R. Patri, & Capitulo Generali, moram, quam sui facere solent in Ordinibus suscipiendis, quam moram si R. P., & Capitulum Generale viderint esse inordinatam, moderabuntur, & certum terminum præfigent. Quem postea nulla Domus, aut Provincia illo modo transgredi possit sub pœna inobedientiæ. Declaramus etiam, quod Personæ Ordinis ad suscipiendos ordines non valeant absque licentia R. P. Curiam Romanam ordinate intrare; exceptis personis Domorum a dicta Curia ultra unam dietam non distantium; cum alibi dictos Ordines suscipere non valebunt.

23. Nulla Domus habeat duo magna sigilla hoc est unum pro Conventu, & alterum pro Priore, sed quælibet uno sigillo magno authentico sit contenta, quod Prior custodiat, sed nomine Conventus ipse non sigillet, nisi de totius Conventus, vel majoris partis voluntate, & consensu. Poterit tamen Prior habere sigillum parvum, & eo sigillare literas, quas scribit suo privato nomine.

24. Nullus Prior, nullaque Ordinis nostri persona admittat in se executionem Testamentorum, etiam ad pias Causas, nec sollicitudinem, aut procuracionem aliquarum Causarum, aut negotiorum alienorum, nec pariter legationes, seu ambasciatas, quæ simplicitati nostri Ordinis minime conveniunt.

25. Nullus etiam nostri Ordinis in se tanquam Judex, vel Arbitr lites, & negotia aliena suscipiat proprio motu. Quod si a Sede Apostolica, causa aliqua cuilibet ex Nobis fuerit delegata, tunc ad eam audiendam exeat, quamvis a R. P. Carthusiæ licentiam non habuerit exeundi. Qua in re sciendum, quod nisi in literis commissoris Ordo Carthusiensis exprimat, eam non teneatur Delegatus audire, sicut indulgentia, quam a Domino Innocentio Papa III. habemus, manifeste declarat.

26. Pro his etiam, qui non sunt de Ordine nostro, nullus nostrum quælibet res cambiat, permutet, aut vendat, nec pro eis spondeat. Emerere vero si necessitas exegerit possumus: non tamen hoc fiat passim, nec pro quolibet, nec sine licentia Prioris.

27. Priores, & Procuratores quantum poterunt lites, & Processus fugiant, servos enim Dei litigare non decet. Quod si ad id interdum impellat eos necessitas, pacem cum Adversariis via amabili, si fieri potest quærent, vel oblatam amplectantur ad vitandum discursus varios, lites eventus dubios, & expensas. Ex his enim multa Domibus, & personis Ordinis evenire possunt incommoda.

28. Nullus Prior, aut alia quævis persona Ordinis, verbis, literis, Nuntiis, promissionibus, aut alio quovis modo sollicitet, subornet, vel inducat personas aliarum Domorum ad aliquam instabilitatem in non modicum personarum, & dictarum Domorum detrimentum. Qui contra fecerit, & quoties id fecerit, Ordinem per mensem in victualibus teneat sine misericordia. Et nihilominus per Capitulum Generale, vel Visitatores, prout casus exegerit, rigide puniatur.

29. Nullus Prior, aut alius nostri Ordinis publice prædicare præsumat, nisi in Claustro, vel Capitulo Monachorum, aut Conventorum, nec ibidem aliquis secularis præter domesticam familiam, nisi quando Priori videretur expedire admittatur.

30. Prior circa subditos suos sit sollicitus, ne Ordinem dimittant, vel de Ordine fugiant. Et quos hujus propositi probabiliter esse cognoverit, & eos qui alium, vel alios ad hoc induxerint, valeat carceri mancipare. Nullus Prior cum bona conscientia potest dare literas de non

repetendo

repetendo aliquo subito suo Ordinem nostrum jam Professo, prout in Romana Curia existit declaratum.

31. Prior in domo sua cum Hospitibus advenientibus, non debet passim, & indifferenter comedere, sed duntaxat cum personis honestis & talibus, quibus hoc commode negari non poterit; & tunc etiam quanto rarius, tanto melius. Conversi in Domibus nostris, tam superiori, quam inferiori non comedant cum Prioribus suis.

32. Priores in aliis Domibus Ordinis, non debent loqui cum Monachis, nisi de licentia proprii Prioris ipsorum Monachorum.

33. Prior quilibet novus in praesentia praedecessoris, si praesens fuerit, ac quatuor magis Discretorum de Conventu, si tot aut plures affuerint, vel si praedecessor non supervixerit, aut nimium remotus fuerit: In praesentia quatuor praedictorum perfecte in scriptis redigat statum Domus.

34. Novus Prior, tam Domus Carthusiae, quam ceterarum in proximo sequenti Capitulo professionem faciat in hunc modum. Ego Frater N. promitto obedientiam communi Capitulo pro me, & Domo nostra. Siquidem de antiqua, & approbata Ordinis nostri consuetudine, singuli Priores, Rectores, Vicarii Monialium, in singulis Capitalis Generalibus per se ipsos si praesentes fuerint, alioquin per literas, misericordiam petere tenentur. Quod si non fecerint: nihilominus pro petita habeatur.

35. Prior absolutus, ante descriptum statum Domus a cujus Prioratu absolvitur, in sui successoris praesentia, ad Domum aliam non recedat, nec secum aliquid deferat, vel ante se praemittat, nisi vestes debitas, & quae successori suo decentia, salvo moderamine, videbuntur. Quod si in illa Domo, in qua est absolutus remanere, vel ad Domum professionis reverti voluerit, & cella non vacaverit: locus ei competens, & honestus extra cellam Prioris interim depuretur. In Ecclesia vero, & alibi in Conventu locus ei datur, secundum quod fuit in Ordine.

36. Potest etiam idem absolutus eligere quamcumque Domum illius Provinciae, in qua est sita Domus a qua absolvitur, si Domus, quam eligit velit illum recipere, propterea, ut eidem absoluto provideatur, & evagationis materia subtrahatur, ordinamus, quod absolutus non recedat extra Domum, a qua absolvitur, nisi prius fuerit debite certificatus, quod Prior, & Conventus Domus, quam eligit, voluerint eum recipere, ut tunc, & non ante Domus illa: cui praesuit, pecunias pro expensis itineris necessarias ad praedictum locum cum equo, & famulo eis ministret. Quod si diligentiam fecerit jam in duabus Domibus, ut ab una, aut altera illarum recipere, & nec sic quidem receptus fuerit, postmodum aut maneat in Domo a qua absolvitur, aut ad Domum suae professionis revertatur; donec sequens Capitulum Generale, aut interim R. Pater Carthusiae, si hoc petierit, aliter ei provideat.

37. Prior, qui non propter crimen, sed propter aliam culpam depositus est, in alia quidem Domo poterit eligi, nisi specialiter a Capitulo Generali sibi fuerit interdictum: sed in amissa nunquam, nisi de licentia Capituli Generalis. Cum Prior, & Procurator pro eadem culpa suas amittunt obedientias: in ipsa Domo non debent habere easdem, donec a Capitulo concedantur.

38. Cum Prior propter infirmitatem, vel senium, factus inutilis voluerit super annum habere misericordiam, significet Domui Carthusiae (a) quae auctoritate Capituli Generalis,

faciet ei misericordiam, si viderit expedire, aut dabit licentiam convocandi duos Priores de vicinioribus, & discretioribus, qui poterunt ei facere misericordiam, si hoc rationabile esse judicaverint.

39. Rector Domus Ordinis non sedet in sede Prioris in Ecclesia, nec in Refectorio, sed in sede Antiquioris e parte dextra ante Vicarium, nec promittitur ei obedientia in principio Rectoratus: tamen obeditur ei in omnibus tantquam Superiori.

40. Rector Novitiorum professiones recipit mutato nomine Prioris in nomen Rectoris: quando Priores distant plusquam unam diem.

De tractando Consilio.

CAPUT QUARTUM.

1. Siquid magnum, vel grave tractandum fuerit, Prior Monachos professos Domus suae vocem habentes, & quinque annos professionis completos (b) in unum facit convenire. Quibus proponens negotium, non debet manifestare ad quid inclinatur, ne per hoc videatur velle trahere alios ad hoc quod intendit: Sed tantum aperire quidquid occurrit in materia proposita prout contra, ut, omnibus hinc inde consideratis, & singulis quid sentiant libere pronunciantibus: quod melius, rectiusque existimaverit, sine ulla Personarum acceptione exequatur.

2. Non enim ullo Jure cavetur, ut quoties aliquis tenetur petere consilium, teneatur etiam illud executioni mandare, cum consilium de sua natura non obliget ad sequendum, quoniam ex multorum auditis iudiciis, instruitur, & informatur animus consultantis. In aliis autem, in quibus necessarius est consensus, & vota eorum, qui requiruntur: non est liberum Priori facere quod vult, sed tenetur sequi majorem partem sui Conventus, quem tunc totum convocare debet.

3. Ceterum Hospites, non promoti ad Subdiaconatum, in disciplina generali constituti, criminosi, fugitivi, interdicti, suspensi, excommunicati non habent vocem in necessariis tractatibus: propterea Priores illorum voces, requirere non tenentur.

4. Hoc autem in tractatibus, & consiliis conferendis, omnino tanquam utilissimum, rectissimumque servari debet, ut nemo suam, vel alterius contentiose praesumat defendere, vel aliorum impugnare sententiam, ne bonum consilii in discordiam, quod absit, furoremque vertatur. Qui vero contrafecerit, & in his fuerit assuetus, communis resipiscere noluerit, tanquam pacis turbator a communibus tractatibus excludatur: poena nihilominus plestendus graviore, quae pro modo culpa, & conditione delinquentis, remittitur arbitrio Praesidentis.

De Officio Vicarii, & Antiquioris.

CAPUT QUINTUM.

1. Prior quilibet unum ex suis Monachis Vicarium talem sibi eligat, cui tuto suam possit conscientiam committere, & in rebus arduis bono per eum juvari consilio. Qui etiam absente, & impedito Priore, ceteris exemplo, & verbo praelucere, & omnes in observantia regulari, & sancta pace continere. Maternaque omnibus ubera, maxime tentatis, Infirmis, Afflictis, Novitiis, noviterque professis fructuose exhibere

(b) Juniores Monachi ab his tractatibus non absolute necessarii semoveantur, ne ulla rerum externarum discussione, aut temporalium cogitationibus, ab habitu intus recollectionis assumendo, & a temporalium oblatione retrahantur.

(a) Vid. num. 18. cap. 2.

valeat. Igitur esse debet exemplaris, sufficienter doctus, maturus, benignus, zelator Ordinis, & observantiae regularis: praecipuus amator pacis, & unitatis.

2. Vicarius absente, vel impedito Priore vice ejus agit in visitandis Monachis, licentiis dandis (a) Confessionibus recipiendis, inungendis, & communicandis Infirmis non tantum Monachis, sed etiam Conversis, Donatis, & Mercenariis in Domo superiori infirmantibus, in sepeliendis mortuis, in cantandis Missis quas Prioratus requirit (b), excepta Missa, in qua Novitius est professionem factururus.

3. (c) Et quoniam Vicarius repraesentat Priorem, & est secunda Persona Domus: ut officio ejus congruus locus deputetur, statuimus ut ubique in Conventu locum teneat Antiquioris a parte dextra Prioris, nec unquam absente Priore in Refectorio legat.

4. Cum Prior, & Procurator absunt, vel forsitan non possunt, vel si Procurator non sit Sacerdos, Vicarius descendit ad Domum inferiorem ad inungendum Infirmum, vel communicandum, si necessitas cogat; Et si non addit Clericus aliquis, unum de Monachis secum introducat,

5. Vicarius absente Priore de uno Choro in alium, si opus est, adiutorium mittit, orationem ante horas terminat, ad lectionem hebdomadarii benedictionem largitur: etiam ad lectionem Prioris in die Nativitatis Domini, SS. Nominis Jesu, Paschae, Pentecostes, Corporis Christi, & S. P. N. Brunonis, & quando Prior est hebdomadarius. In festis absente Priore ultimam dicit lectionem: nisi addit Prior nostri Ordinis, qui velit eam legere. Semper tamen absente Priore, *Te Deum laudamus* incipit.

6. In die Natalis Domini Missam mediae noctis celebrat, nisi sit hebdomadarius, aut officium Prioris facere debeat. In vigiliis Paschae, & Pentecostes ad Missam legit secundam, vel absente Priore, primam lectionem, & Missam Conventualem officii Capituli Generalis Cluniacensis, & Benefactorum post Natalem Domini: Absente Priore dicit, & similiter in Capitulo in Claustro, & in opere communi *benedicite* dicit, postulanti misericordiam, vel culpas suas recognoscentibus respondet; Si quid faciendum est super hebdomadam insinuat, ad ostium Refectorii pulset, *Benedicite*, & sequentem versum incipit, similiter, & versum post prandium, & cenam: cum cultello signum facit.

7. Priore absente, vel infirmante, vel committente, Vicarius Laicis Capitulum tenet, & hospites visitat. Cum Procurator deest, vel si non potest, Vicarius incensum ministrat, si tamen cantoriam hebdomadalem tunc facit, ad vespertas non offert incensum, sed Antiquior: Et si est hebdomadarius Missae, & aliter suum facit Officium, debet etiam tunc ministrare Incensum.

8. Absentibus Priore, & Procuratore diebus Festis Capituli congruo tempore exit ad providendum ne Mensis Refectorii de his quae apponenda sint aliquid desit. Priore autem praesente, & absente Procuratore, Vicarius scutellas apponit, & removet; nec tamen in sede Procuratoris sedet, sed servat sedem suam in capite Mensae.

9. Priore existente in sua Cella, vel in Claustro, Vicarius non potest Monachum de Cella sua educere, vel in Cellam alterius introducere,

(a) In quibuscumque rebus, ubi ex Statutorum praescripto requiritur licentia, debet etiam ab Officialibus peti a Vicario in absentia Prioris, nisi licentiam specialem habuerit a Priore, de qua tamen ob rationem boni exempli ab Officialibus singulariter omnibus dandi, debent modeste Vicarium monere.

(b) Vid. num. 7. cap. 18.

(c) Vide num. 20. cap. 20. secundae partis.

nisi specialiter jussus, aut permissus, alias absente, vel sic impedito Priore, ut non possit haberi accessus ad ipsum, Vicarius dat petentibus licentias visitandi aliquem Infirmum, vel sanum, & ad Infirmum mittit, quem voluerit. Verumtamen licentiam a Priore alicui Monacho, vel Converso denegatam, non poterit postea dare, nisi urgente necessitate postea occurrente. Et ideo petitor etiam non interrogatus dicat, quod sibi fuerat a Priore denegata: Ne ut fraudis Reus, si eam ab ignorante obtinuerit, argui debeat, & puniri. Similiter si quis licentiam a Vicario, absente Priore denegatam, postea a Priore petere voluerit, a Vicario fuisse denegatam eidem manifestet.

10. In ceteris Prior de Vicarii potestate semper disponit secundum suae directionis arbitrium, excepto, quod cum hospitibus, non comedat, aut bibat, quamvis possit praesens esse dum comedunt, & bibunt. Nec pro facienda Prioris hebdomada descendat ad inferiorem Domum: nec intret coquinam. De potestate Vicarii in foro poenitentiali, quoad Priorem, & mortuo, aut suum officium non exercente Priore, quoad Monachos: habetur infra in Capitulo de Confessione.

11. Ad Vicarium spectat Ordinationes, quae per Capitulum Generale fiunt, eo anno, quo fiunt, quater legere in Conventu; Et si sequens Capitulum approbaverit illas, in libro ad id deputato describere, & similiter Anniversaria perpetua per Capituli chartam quibusdam Personis per totum ordinem concessa, & quae in sua Domo debentur recenter mortuis, debet Vicarius in Calendario Domus describere.

12. In Domibus Monachorum, nullus sit Vicarius, Procurator, aut Sacrista, nisi sit ipse Domus professus, sine speciali licentia Capituli Generalis, vel R. Patris, vel in casu imminens necessitatis, Visitatoris Provinciae, qui si super hoc licentiam dederit, in tunc sequenti Capitulo ratificari debet: alias ulterius non valebit.

13. Priore, & Vicario absentibus ubique in Conventu antiquior (d) praesidet, & omnia facit, quae ad Vicarium absente Priore spectare diximus; unus tamen tantum designetur Monachus sub nomine, & officio Antiquioris in quolibet Conventu: Porro nullus criminofus, vel in disciplina generali positus, exercere potest officium Antiquioris, nec hospes similiter, nisi ex speciali concessione. Quandocumque autem ille, qui antiquior est professione, Judicio Prioris non erit idoneus ad exercendum officium Antiquioris: poterit Prior, alium idoneum instituere.

14. Priore, & Vicario absentibus, si Antiquior sit de choro sinistro transit ad dextrum pro inchoando *Te Deum*, & postea ad Sedem redit.

De Procuratore.

CAPUT SEXTUM.

1. Conversis, & famulis Domus praeficitur a Priore unus e Monachis diligens Procurator: (*) sic eum volumus appellari, qui quamvis exemplo Marthae, cujus suscepit officium circa multa sollicitari, ac turbati habeat; Silentium tamen, & quietem Cellae non penitus abjicere, aut abhorreere debet, sed potius quantum Domus negotia patiuntur, quasi ad tutissimum,

(d) Unus tantum designatur Monachus sub nomine, & officio antiquioris, nec de antiquis in Statutis nulla sit mentio. Unde cavendum est, ne alicui senioribus quibusdam Monachis, titulus antiquus attribuitur, aut permittatur, sive aliqua licentia, aut privilegium concedatur, cum omnes Monachi unum Conventum efficiunt, & omnes aequales esse debeant tum in observantiis singularibus, tum in ceteris, ut per Statuta satis exprimitur.

(*) Ordinatio anni 1679. In omnibus ubi sunt plures Procuratores, quod in Statutis de uno dici-

& quie-

tur, de singulis intelligitur, & quique in obedientia a Priore sibi commissi, sua munia exercet circa res, & personas, prout cap. 6. 2. part. 2. Statutum exprimitur, sub immediata directione Prioris.

& quietissimum portus sinum ad Cellam semper recurrit, ut legendo, orando, meditando, & turbulentos animi sui motus ex rerum exteriorum cura, vel dispositione surgentes, sedare, & in arcanis sui pectoris aliquod salubre quod Fratribus sibi commissis in Capitulo Domus inferioris suaviter, & sapienter eructet, possit recondere: qui tanto frequentioribus monitionibus indigent quanto minus literas norunt.

2. Procurator si est Sacerdos hebdomadam Sacerdotii facit in ordine suo, sicut, & ceteri Monachi, in censum Sacerdotii semper ministrat quoties adolendum est, & in Laudibus quando cantatur Psalmus *Laudate Dominum de Celis*; Ad Vesperas autem cum dicitur ultimus Psalmus tradit Cuppam Thuribili ad ostium Chori coquinario, vel ejus adjutori: ibidem illud recepturus cum incipitur, ultimus versus Hymni. In Missa vero post Epistolam traditur eadem Cuppa, & ante Evangelium recipitur. Aquam benedictam fert diebus Dominicis ad gradum Altaris. Quando vero benedicuntur Candelæ, Cinis, & Rami, & in Professione Novitii eandem aquam benedictam fert Procurator in aspersorio Sacerdoti, & aperit portas Chori: Similiter ministrat Vinum, quando communicant Fratres.

3. In Missa Conventuali si præsens est, semper legit Epistolam, nisi sit Sacerdos hebdomadarius, aut adsit Subdiaconus. Nullum aliud facit officium hebdomadale, non Diaconatum, non Cantoriam, non legit in Refectorio: legit tamen lectionem in Matutinis, quando sibi contingit, legit etiam in Claustro quod de Evangelis, & Statutis legendum est; aut Vicarius, quando Priori expedire videbitur.

4. Procurator universorum sibi a Priore Commissorum curam gerens, (a) de negotiis pene omnibus, & sumptibus ad Prioris semper recurrit consilium: nec grande aliquid præter ejus licentiam agere, vendere, emere, accommodare præsumat, aut donare, munuscula tamen & literas recipere potest, vel dirigere, non debet pecuniam mutuo dare, vel accipere, aut deposita custodienda recipere, nisi sciente, & consentiente Priore; & si forte ex causa receperit, vel mutuum acceperit, aut dederit, quam citius potest, debet hoc manifestare Priori.

5. Si Domus aliqua nostri Ordinis ultra suam provisionem vinum habeat, quod vendere velit, Procurator de licentia Prioris, illud in grosso vendere poterit: vel si hoc commodum facere non potest sine magno Domus incommodo, poterit vendi in minuto in Civitatibus, seu Villis, aut locis aliis extra tamen septa Monasterii sui: Proviso etiam, quod per aliquem fidum Saccularem, & non per aliquam personam Ordinis, dispensabitur in mensuris, ut moris est (b) alibi bibendum.

6. Pannos, Ferrum, & similia quæ ad generalem Domus provisionem pertinent, custodit, veteres, & detritas vestes dare potest pauperibus, non novas: nec pecuniam ultra quantitatem sibi a Priore præfixam, nec alicui caseum integrum. In grangiis proximis nunquam jacet, sed comedere potest.

7. Ea, quæ nobis debentur ex Ordine (c) a Procuratore non a Priore petenda sunt, nisi forte cum Procurator dare noluisset. Propter hoc tamen non intrant Monachi illius Cellam absque speciali licentia, nec aliud habent cum illo colloquium.

(a) Vide num. 5. & 6. cap. 3. hujus secundæ partis.

(b) Vinum sic in mensuris venditum, alibi bibendum dicitur, ne in domibus ordinis aliqua tabernæ species appareat.

(c) Debita ex Ordine ea sunt, quæ ad necessitates communes spectant, & latius in antiquis Statutis exprimuntur. Non potest ergo Prior sibi licere ultra id, aliquid dare Monachis, aut Monachi accipere absque licentia Superioris.

8. Sede Prioris vacante, Cellam ejus custodit Procurator, & res in ea contentas integre.

9. Procurator debet omni tempore Monachos Infirmos visitare, qui Ecclesiam dimiserunt: & erga eos diligens, & benignus esse, alias non visitat illos, nec illorum Cellas ingreditur, sine licentia nec cum eis loqui potest extra Cellam, nisi invenerit eos colloquium habentes de licentia Præsentis (d); ad ostium tamen potest pauca verba loqui.

10. Procurator providere debet, quantum potest, ut portiones pitantiarum sunt æquales: Et propterea quantum negotia Domus permittunt, pitantiis faciendis interesse debet, nunquam autem comedit in Coquina, sed alibi potest.

11. Procurator diebus Capituli exit de Ecclesia congruo tempore, ad providendum ne quid desit Mensis Refectorii: in quo tenet ultimum locum a parte Coquinæ, vel secundum consuetudinem Domus, & scutellas apponit, & removet.

12. Procurator, & ceteri Officiales Domorum in pitantiis ordinariis, & gratiis non differunt a ceteris.

13. Procurator propter hospites, qui manent, Refectorium dimittit, absente Priore; quod eo præsentem, nisi jubente facere non præsumat. Circa quos debet esse sollicitus, & primus advenientibus occurrere, ac de cibis, & lectis eorum providentiam habere, eosque visitare. Procurator non passim, & indifferenter comedit cum omnibus, sed dumtaxat cum personis honestis, ac talibus, quibus hoc commode negari non poterit: cum quibus quanto rarius poterit, tanto melius.

14. Post Primam Conversi, qui non habent obedientias, veniunt ad Procuratorem, ut quod voluerit, eis præcipiat. Circa singulas obedientias Conversorum, Procuratorem convenit esse sollicitum: Et ne eis aliquid depereat, omnimodam diligentiam adhibere. Conversis potest in virtute obedientie quod præcipiendum est præcipere: raro tamen propter periculum præcepti id faciat. Si inobedientes fuerint: disciplina pertinet ad Priorem, aut eo absente ad Vicarium (e) non potest illis dare licentiam accipiendi vestem missam ab aliquo, vel aliquid tale: Licentiam vero loquendi cum opus est, dare potest.

15. Quicumque sit obedientiarius, Mercenarios sibi necessarios quærit, non tamen extra terminos, & ad Procuratorem adducit, ut ab eo conducantur: nisi Conversus conducendi licentiam habeat. Conducum vero Mercenarium nullus potest dimittere infra terminum suum, sine Procuratoris licentia: Nec sine illius consilio aliquid vendere, vel emere infra terminos. Mercenariis, qui adsunt, quod sibi visum fuerit, debet præcipere; qui sine illius licentia non debent foras egredi. Cum vero conducuntur Mercenarii, præcipiat eis Procurator, ut sint continentes, ut ad usus non accommodent, decimas reddant de animalibus suis, si quæ habeant, & nemini injuriam, vel damnum inferant.

16. Nulla Domus Ordinis nostri subtrahat Mercenarios alteri Domui. Quæ vero subtraxerit, vel subtrahum retinuerit: in hoc puniatur, & Domui, cui fecit injuriam, vel subtrahum reddat: vel alium suis expensis provideat.

17. Procurator singulis annis in Adventu, vel alio tempore, pro consuetudine Domorum in præsentia Prioris, Vicarii, & duorum ad minus ex Senioribus, & discretioribus Domus reddat rationem generalem totius receptæ, & expensæ in Domo factæ: nihilominus infra annum toties

(d) Soli Procuratori Domus id licet.

(e) Vide num. 20. cap. 20. tertiæ partis.

reddat rationem suæ administrationis, quoties Priori videbitur.

18. Procurator unica sit equitatura contentus, & famulo pedestre, nisi pro urgente, & evidente necessitate aliud visum fuerit Priori: in quo iudicamus non esse facile dispensandum. Illos autem Procuratores, qui juxta veterem Ordinis rigorem pedites incedunt, plurimum laudamus, & hortamur in Domino, ut rem tam laudabilem perseveranter conservent, & ad postereros transmittant.

19. Si Procurator in omnibus præmissis negligens, aut prodigus, aut contumax, quod absit, inventus fuerit, sæpiusque correctus emendare noluerit, subrogato in loco ejus meliore ad Cellæ protinus custodiam revocatur, ut qui nequit alienam, suam saltem operetur salutem.

20. Cum Procurator pro culpa sua absolvitur, in ipsa Domo non debet restitui in Procuratoris officium: donec a Capitulo Generali, vel a R. Patre concedatur. Procurator dimittens procuracionem, quidquid habuerit in Cella, & quidquid in aliam Cellam asportare voluerit ostendat, & exponat voluntati Prioris.

De Procuratoris officio in Domo inferiori.

21. In Domibus, in quibus est Domus inferior, (*) a Superiori separata, Procurator cum facit superius Hebdomadam Sacerdotii ad ipsum tantum pertinent Missæ propriæ, quæ occurrunt: & in festis, quæ Capitulum habent Matutinæ, & Horæ. Cætera, & quod de prædictis Procurator non potest, facit Sacerdos, qui sequitur in eodem Choro.

22. Procurator semper ascendit in Vigiliis Fæstorum Capituli, quoad Monachos, & Conversos. Antequam vero in prædictis Vigiliis ascendat, loquitur cum Coquinario: providet de Coquina, seu pitantia, quæ die crassina Fratribus apponatur. Semel ad minus in hebdomada ascendit fursum, si potest.

23. Hebdomada in ramis Palmarum, feria quarta; Altare discooperit, & postea ad Domum Superiorem ascendit; in Sabbato reversurus ad disponendum Domum inferiorem, & operiendum Altare. Quandocumque autem superius est, potest sicut cæteri intrare Ecclesiam in Conventu.

24. Cum fursum ascendit facta oratione ad Ecclesiam, ad Priorem venit, & postmodum cum placet per Cellas Fratres Conversos visitat: post Vesperas autem nunquam, ante Missam festivis diebus, nec in Adventu, & Quadragesima, Non debet Monachos visitare sine licentia: ad ostium tamen potest pauca verba loqui.

25. Priore absente, vel si non potest Procurator in domo inferiori communicat Conversos, & Donatos infirmos, & eorum recipit Confessiones, eosque inungit, si tamen Sacerdos fuerit. Corpus autem Domini potest infirmus accipere a Procuratore, si sit Diaconus, quod tamen non debet fieri, nisi sit in extrema necessitate: & si nullus Sacerdos adest, qui hoc faciat. Hoc ipsum de Mercenariis dicimus, etiam Priore præsentente, & jubente.

26. In die Natalis Domini, Paschæ, & Pentecostes, ante Capitulum, descendit Procurator inferius, cum Frater, vel alius est communicandus; atque potest in Domo inferiori Missas debitas reddere, sicut & Prior, exceptis Missis Anniversarii, & Tricenarii, quæ superius reddi debent. Item in Domo inferiori Fratribus Capitulum tenet, eosque corrigit, & reprehendit.

(a) Sed cavendum est ne ex frequentissimo usu Confessionis, quadam sicca confitendi consuetudo oriatur, quam non raro sequitur defectus contritionis, & emendationis, unde in hoc consilium prudens Confessarii requirendum est, & sequendum.

Mercenarios etiam corrigere, & reprehendere debet.

27. Ad eundem pertinent Festivitates, Jejunia Ecclesiæ, & Ordinis preces Fratribus, qui diebus festivis non ascendunt ad Domum Superiorem, post Vesperas intimare, & Fratribus, qui non adsunt, hoc ipsum debet per Coquinarium significare: Procuratoris est in Domo inferiori pulsare ad Primam.

28. Quando aliquid inordinate, vel minus discrete fieri videt ibidem, illico debet reprehendere, & ille, qui reprehenditur prostratus, statim debet veniam postulare.

29. In Fæsto Dedicationis cum Fratres thurificandi sunt, Thuribulum cum incenso ad Conversos thurificandos, vel hospites, si adsint post thurificationem Altaris tradit Coquinario: vel si deest, Antiquiori. Ad Vesperas utraque, Matutinas, & Missam, candelas accendit: Si die crassina sit festum Capituli, antequam ascendat dicit omnes horas in Ecclesia.

30. Propter Fæstum Dedicationis, & Reliquiarum Ecclesiæ inferioris, Prior, & Procurator jejunium non infringunt.

31. Greges annis singulis cum vadunt ad hyemandum, & cum redeunt a Procuratore numerentur.

De Confessione, & Communione.

CAPUT SEPTIMUM.

1. Singulis diebus Dominicis, vel Sabbato præcedenti, aut semel ad minus in septimana, & præcipuis festis, Monachi non celebrantes tam Novitii, quam Professi confiteantur Priori, vel ab eo deputatis. Propter hoc tamen non prohibemus, quin alias super hebdomadam confiteri possint in Capitulo: vel de licentia Prioris in Cellis.

2. Celebrantes vero multum hortamur, ut Confessionem Sacramentalem frequentent. Propter hoc enim quotidie post Primam pulsamus pro confessionibus faciendis; & tunc Confessarii deputati, accedunt ad locum constitutum, ut qui quotidie confiteri volunt, quotidie confiteri possint (a) sicut est laudabilis mos multarum Provinciarum, & Nationum nostri Ordinis, quod Sacerdotes non legitime impediti sæpius confiteantur, & quotidie celebrent.

3. Flexis genibus super formas procumbentes, & nudato capite Confessiones facimus, inunctam autem penitentiam a Confessariis prostrato corpore, & detecto capite reddimus: sed non eam, quæ in Capitulo injungitur.

4. Per totum spatium, quo fiunt Confessiones: nullus debet libros in Capitulo revolvere aut aliquem strepitum edere.

5. Priores possunt subditos suos absolvere ab omnibus peccatis, & censuris Sedi Apostolicæ non reservatis. Possunt etiam ex Indulto Domini Alexandri PP. IV. cum consilio Discretorum Fratrum suorum Literatorum, & Deum timendum cum eis dispensare super irregularitate contracta, sive priusquam Ordinem intraverint, sive post, nisi casus esset Sedi Apostolicæ reservatus. (b).

6. Ad Priorem proprie spectat Confessiones sibi subditorum audire, sed quia id solus commode non potest, teneatur nominare, & deputare aliquos ex discretioribus Monachis qui cæterorum Confessiones audire possint, unum scilicet in qualibet Domo, in qua morantur sex tantum Monachi, duos vero ubi Monachi sunt ultra sex. Sic autem ab eo deputati absolve-

(b) Omnes fere irregularitates ex defectu sunt reservatæ Summo Pontifici; tollitur autem irregularitas ex defectu natalium per professionem religiosam, sed tantum quo ad Ordinis suscipiendos consulenda ergo sunt super hac re privilegia Ordinis concessa, de quibus infra.

(*) Ordinatio anni 1679. In Domibus inferioribus, quæ nunc in Ordine raræ sunt, vel præscripta a Statutis servantur ad literâ, vel Domus istæ aboleantur, ne vitæ laxioris veluti officinæ existant, convertanturque in simplices gratias.

re possunt ab omnibus etiam mortalibus peccatis, exceptis iis, quæ specialiter, & expresse reservata sunt ipsi Priori, a quo tamen etiam reservatorum huiusmodi absolutio committatur, quando casus occurrerit, in quo eam debere committi ipsi in primis Confessarii iudicaverint. Quod si confessariis præfatis casus alicujus reservati facultatem petentibus Prior dare noluerit, possint nihilominus Confessarii illa vice poenitentes etiam non obtemperantes a Priore facultate absolvere, juxta Decretum fel. record. Clementis Papæ VIII. super casuum reservationem ab omnibus Regularium Superioribus observandum de anno 1593. emanatum.

7. Peccata vero mortalia Priori specialiter reservata sunt hæc (a); Homicidium, aut vulneratio, aut gravis percussio cujuscunque personæ, Veneficium, Sacrilegium, Revelatio Confessionis, Furtum, seu Rapina, Usura, Proprietas, omnis incontinentia actualis, five lapsus carnis voluntarius opere consummatus, Simonia, Blasphemia in Deum, & Sanctos ejus, Perjurium, falsum Testimonium, Sorilegium, Incendium, Apostasia a Religione, five habitu dimisso, five retento: quando eo pervenerit, ut extra septa Monasterii fiat egressus. Injectio manuum violenta, falsificatio literarum, & sigillorum: Rebellio, seu inobedientia in suum Superiorem, manifesta infamatio criminis, quod quis alteri objicit, & non potest probare, Magisterium conspirationis iniquæ: odium inveteratum, idest in quo quis per mensem integrum perseveraverit: frequens disseminatio discordiæ, quæ frequens censetur quando sex vices superat, Revelatio status, & defectuum domorum, vel personarum Ordinis, ex quibus mala opinio, vel sinistra suspicio, vel diffamatio apud audientes oriri posset per aliquem scienter, & malitiose facta, alicui novitio, aut extraneo, Introductio Mulierum incontinentiæ causa infra clausuras Domorum, vel Grangias: malitiosum impedimentum, aut malitiosa retardatio, aut apertio literarum a Superioribus, (id est a R. Patre, Capitulo Generali, & Visitatoribus, quibus adjunguntur etiam Scriba Capituli Generalis, & Procurator Generalis in Urbe) ad inferiores: & ab inferioribus ad Superiores: & si quæ alia inveniantur, quorum absolutio per Statuta Ordinis nominatim, & expresse reservatur Priori, aut R. Patri, vel Capitulo Generali. (b)

8. In casibus prædictis si quis offenderit non poterit per deputatos ad Confessiones audiendas absolvi, nisi prout jam diximus.

9. Vicarius habet auctoritate Capituli Generalis potestatem plenam in his, quæ ad forum poenitentiae pertinent, quoad Priorem, & potest ipsum absolvere ab excommunicatione Juris, & ab omnibus casibus non reservatis Sedi Apostolicæ, ac cum eo super his dispensare; sed possunt nihilominus Priores sibi ipsis Confessarium eligere (c) unum ex deputatis, qui poterit eos etiam a prædictis reservatis absolvere: nec tenebuntur sic confessi, & absoluti, eadem peccata iterum suo Vicario confiteri. Ex Indulto etiam Domini Alexandri PP. IV. unus ex Monachis, quem ad hoc Prior sibi elegit, potest ipsum Priorem absolvere a Sententiis, & censuris Ecclesiasticis, & dispensare cum eo super irregularitate

in foro poenitentiali dumtaxat: (d) dummodo non sit casus Sedi Apostolicæ reservatus.

10. Mortuo etiam Priore, vel quando absens esse debet ultra tres dies: Vicarius in Domo Monachorum eandem habet auctoritatem in spiritualibus, quoad personas Ordinis, quam habet Prior, Jure Ordinario, & ex Statutis, & pariter Priore excommunicato, suspensio, vel interdicto, Vicarius habet illam potestatem quoad personas Ordinis, quam habebat Prior Jure Ordinario, & ex Statutis, donec ipse Prior a censuris prædictis absolvatur, aut alius ei in Prioratu subrogetur. Non enim potest ipse Prior medio tempore, hoc est durante excommunicatione, suspensione, vel Interdicto, Vicarium absolvere, aut alium in ejus locum subrogare.

11. Deputati ad Confessiones audiendas ab excommunicatione possunt absolvere, five minori, five majori a Jure, quæ non sit reservata; sed a reservata five a Jure, five ab homine lata fuerit, non possunt absolvere: sed remittunt ad Priorem, vel si casus sit Papæ reservatus, poenitens recurrit ad R. Patrem per se, vel per interpositam personam, qui pro sua prudentia, aliquem deputabit, qui eum poterit absolvere.

12. Verumtamen possunt Priores, si volunt alicui, seu aliquibus ex Confessariis in suis Domibus ad Confessiones audiendas deputatis, dare auctoritatem plenam, aut limitatam absolviendi in præsentia, vel absentia sua a peccatis sibi auctoritate ordinaria reservatis. Hortamur autem Priores, ut rarius, & non sine urgente causa rationabili istud faciant, & si quando fecerint, curent ad tantum opus committere tales de quibus merito confidere possint, & qui scient, & valeant inter lepram, & lepram, sanguineum, & sanguinem discernere, & singulis salubre dare consilium, & necessarium adhibere remedium; nam hoc casu confessi, his quibus est hæc specialis absolviendi a reservatis peccatis facultas concessa: non tenentur iterum Priori confiteri.

13. Vigore insuper facultatis per Apostolicam Sedem concessæ personis nostri Ordinis in die Nativitatis, & Purificationis Beatissimæ semper Virginis Mariæ, & quæ communiter apponi solet in Apostolicis Indulgentiis, possunt deputati ad audiendas Confessiones absolvere ab omnibus sententiis, & peccatis etiam reservatis Sedi Apostolicæ. A cæteris peccatis non reservatis possint ut supradictum est ordinarie deputati ad audiendas confessiones tam Priorem suum, quam cæteros Subditos sibi consistentes absolvere, & eis satisfactionem injungere.

14. Quod si quis Prior, Procurator, Monachus, aut Conversus in itinere constitutus, (e) alteri quam Priori suo, vel deputato, de aliquo mortali reservato confessus fuerit; domum reversus tenebitur iterum confiteri Priori, aut Prior Vicario; nisi alium elegerit Confessarium.

15. Solus R. P. Carthusiæ, & quos ad id subdelegandos duxerit possunt ex Indulto SS. D. N. PP. Innocentii XI. per literas in forma Brevis sub die 18. Octobris 1687. emanato, personas Ordinis ab omnibus excommunicationis, suspensionis, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris a Jure, vel ab homine, quavis causa latis, & inflicis, necnon a casibus etiam per Literas Apostolicas in die Cænæ Domini legi, & promulgari solitas, aut alias quascunque Romanorum Pontificum Constitutiones quomodocunque Pontifici, & Apostolicæ Sedi reservatis in foro conscientie tantum absolvere, & liberare.

16. Prædicti autem ut supra delegati, per R. P. ad absolvendum a casibus Sedi Apostolicæ reservatis, non possunt alteri committere vices

(a) Extras Decretum D. Clementis PP. VIII. quo Capitulis generalibus datur potestas reservandi peccata gravia, quæ pro Religionis conservatione, aut conscientie puritate reservanda videbuntur, quod legendum est. & ejus mens in omnibus servanda. Donati autem huic etiam reservationi sunt subiecti, sed in materia proprietatis, & faris requiritur pro eis eadem quantitas, quæ pro secularibus censetur sufficiens ad mortale.

(b) Vide num. 59. cap. 22.

(c) Istud est de Jure communi, C. ne pro dilatione extra de poenit. & remis.

(d) Per irregularitatem super qua in foro conscientie dumtaxat dispensatur, illam intelligo, quæ ex delicto occulto oritur, & in foro conscientie tantum cognoscitur.

(e) Iter agens ex Jure dispositione possunt confiteri cunctis Sacerdoti approbato.

suas : cum sit in eis electa industria personæ.

17. Nulli extraneo Sacerdoti, five Sæculari, five etiam Regulari poterunt aliqui nostrum quamdiu in Domo Ordinis sunt, etiam transeuntes licite confiteri, nisi Priorum licentia impetrata quam quidem licentiam Priores absque causa multum rationabili non concedant, vel nisi quis ostenderit se habere privilegium sibi datæ potestatis a Domino Papa expresso nomine Carthusiensis Ordinis.

18. Vigore etiam facultatis per Apostolicam Sedem concessæ alicui personæ Ordinis nostri, & quæ communiter apponi solet in Papalibus Indulgentiis, quod videlicet quis possit sibi eligere Confessarium idoneum, Sæcularem, aut cuiusvis Ordinis Regularem, qui possit eum absolvere ab omnibus peccatis suis, etiam prædictæ Sedi reservatis : nullus de Ordine nostro potest sibi alium eligere Confessarium, quam Subditus Priorem, vel unum ex Ordinariis ad Confessiones audiendas in Conventu deputatis.

19. Præterea personæ Ordinis nostri ex Indulto Domini Martini PP. V. possunt in mortis articulo eligere sibi Confessarium, (a) qui omnium peccatorum, de quibus contriti sunt, & confessi, potest eis dare plenam remissionem. (Ordinatio anni 1679. Ex Sedis quidem Apostolicæ gratia Ordo gaudet communicatione privilegiorum, aliorum Regularium Ordinum, & patet ex Bulla Domini Gregorii PP. XV., sed ne ullus unquam abusus, ex tam amplis privilegiis irrepât inter nos contra mentem Ordinis, & ipsius Sedis Apostolicæ, quæ juxta exigentiam temporum, privilegia ipsa explicat, aut restringit; statuimus, & ordinamus, ne ulla persona Ordinis possit uti privilegiis, aliis Regularibus concessis, circa casus, censuras, & dispensationes, quæ in nostris Statutis expresse non habentur, absque scitu, & consensu R. P., aut Capituli Generalis, ad quod pertinet privilegiorum istorum dispensatio.)

20. Confessiones Sæcularium, & aliorum, qui de Ordine nostro non sunt, mercenariis exceptis, qui nobis domesticæ famulantur, (b) sine superiorum suorum licentia audire non possumus, nec debemus. Quod si de Superiorum licentia ad nos venerint : erit in libera optione Priorum, ut recipiantur eorum Confessiones, aut non. Verumtamen quantum possumus, hortamur, & suademus, ut Priores sese in hoc multum difficiles exhibeant, & nisi necessitas urgeat, vel evidens utilitas exigit, nullatenus dictas Confessiones admittant, & ubi hæcenus non fuit consuetudo dictas Sæcularium Confessiones admittendi, nullo modo in posterum introducantur; ubi vero jam forte introducta est, si sine scandalo, & perturbatione magna fieri poterit, omnino tollatur : aut certe paulatim abscondatur. Quare nihil gratius Ordini per Priores præstari poterit : cum natura nostræ professionis admissionem hujusmodi Confessionum omnino recusare videatur : mulieres autem, etiam cum Superiorum suorum licentia, nullatenus ad Confessiones faciendas recipiantur.

21. Inhibemus universis Personis Ordinis nostri, ne quisquam audeat, præterquam in casibus a Jure communi expressis, ministrare sæcularibus, & aliis non subditis Sacramenta Ecclesiastica ullo modo, aut levare infantem de Sacro Fonte, aut alia hujusmodi, quæ nostrum statum minime decent.

22. Quicumque Priori suo, vel alteri Sacerdoti improperaverit, quod ipse suam, vel alterius confessionem revelaverit, cum hoc peccatum, revelare scilicet alienam confessionem, sit gravissimum, & detestabile crimen : nec probari possit, nisi ipse Confessarius hoc dixerit, quod

videlicet hoc, vel illud a tali, vel tali in confessione habuerit, nisi improperans probaverit, tanquam notabiliter criminofus incarceretur, nec inde educatur, donec famæ illius, quem offendit satisfecerit, & per Capitulum Generale, seu R. P. relaxari meruerit. Quod si Prior hoc improperavit, per tres menses sit extra sedem suam ubique in Conventu, & per Capitulum Generale, seu R. P., aut Visitatores, prout casus exegerit, puniatur.

23. Quod si legitime probatum fuerit, aliquem revelasse confessionem, tanquam sacrilegus, & enormiter criminofus incarceretur, & sit perpetuo inhabilis ad audiendas Confessiones, & ad omnia officia Ordinis, nec educatur de carcere : donec Judicio Capituli Generalis, aut R. P. condigne penituerit.

24. Omnes personæ Ordinis nostri, cuiuscunque status, conditionis, vel sexus fuerint, tam Novitiæ, quam Professæ, quæ Missas non celebrant, prima Dominica cujuslibet mensis, & ipso die Nativitatis, & Censæ Domini, Paschæ, Pentecostes, Eucharistiæ, & S. P. nostri Brunonis, cum preparatione debita, SS. Dominici Corporis Sacramentum in Missa Conventuali, nisi aliter essent legitime præpeditæ, recipiant.

25. Laicos etiam de familia nostra, & cæteras personas Ordinis aliunde venientes, & servitores earum, si de peccatis rite confessi fuerint : communicare possumus post Conventum.

26. Consulimus, & hortamur, ut præter publicam Communionem, quæ sit supradictis temporibus, Monachi non celebrantes, singulis saltem Dominicis diebus, & solemnitatibus, in privata Missa communicent.

27. Cum nihil habeamus in terris Venerabilis Corporis D. N. Jesu Christi, & reliquiis Sanctorum, ac iis, quæ pertinent ad cultum Ecclesiæ, ordinamus ut Priores omnem curam, & diligentiam adhibeant, ut ipsa primum loca divino cultui dicata, mundissima, & nitidissima sint. Deinde, ut vasa ipsa, & Theca, in quibus SS. Corpus Christi, & Reliquiæ continentur, præter omnimodam mundiciem argentea sint, aut ex aliqua decenti materia. Calices etiam, & eorum Torsoria, Corporalia, Pallæ & Altarium paramenta, & omnis denique suppellex, & ornatus Ecclesiæ, mundissima in primis, & decantissima debent esse; Quoniam in divinis, & Ecclesiasticis rebus crassa quædam negligentia indicat animum a timore Dei alienum.

28. Cum aliquis nostrum fragilitatem patitur dormiendo, sic enim honestatis causa pollutionem nocturnam nominare solemus : celebrare, aut communicare, vel non, nec laudamus, nec vituperamus. Utrumque enim bene, & male fieri potest, dum alii timore, & reverentia abstinent, vel devotione, aut spe majoris boni communicant, alii vero præsumptione, & audacia quadam temere ad Divina Mysteria accedunt. Quapropter nihil super hoc melius statuendum esse judicamus, quam si unum quemque pro facti qualitate, suæ, atque Confessarii sui conscientie relinquamus.

29. Si tamen talis fragilitas, esset, quod absit, peccatum mortale, nemo tunc debet communicare, vel celebrare : sed pro timore Dei Omnipotentis abstinere, nisi forte tunc aliquis infirmus necessario communicandus esset, aut Missa in Conventu celebranda, quæ sine scandalo omitti vel transferri non posset, & nullus alius superesset Sacerdos, qui hoc faceret. In hoc enim & similibus casibus judicamus cum timore, & tremore, præmissa tamen confessione, penitentem posse celebrare : imo etiam pro dando Viatico debere. In omnibus vero aliis casibus quibus-

(a) Circa Indulgentias vide Bullam Domini Pauli PP. V. in Bullario tom. 3. pag. 229.

(b) Mercenarios nostros non debemus absolvere a reservatis

Episcopo Diocesano, absque ejus licentia : ad cæterorum autem Sæcularium Confessiones audiendas requiritur ejus approbatio.

cumque, si fragilitas sit mortalis, omnes a Communionē, & celebratione abstineant; & interim pro tanto reatu digne pœniteant, & satisfaciant.

30. Eos vero, qui, cum fragilitas, aut nullum, aut veniale peccatum est, iudicant secundum Deum esse melius, & utilius celebrare, aut communicare, quam abstinere, monemus ut quidquid in tali casu minus habent de munditia, & puritate Corporis, hoc totum suppleant, humilitate cordis, & devotione majori.

31. Si tamen aliquis sentiret se interius propter talem fragilitatem esse deordinatum, & minus recollectum, laudamus, nisi necessitas, aut scandalum aliud exigat, ut in tali casu a celebratione, & communione abstineat.

De Capitulo.

CAPUT OCTAVUM.

1. Intrantes, & exeuntes de Capitulo, ad crucem nudatis capitibus inclinamus.

2. Lector Capituli egreditur diebus Dominicis cum dicitur versus, unus omnino. In festis super hebdomadam dicto, *Confiteor*, ipsius est prius claudere ostia, quæ sunt claudenda pro Domorum consuetudine, postea librum præparare. Quamdiu est ad Lectorium, ibi non inclinat dum dicitur *Gloria Patri*, vel *Pater noster*, licet tunc Conventus inclinet, nec pro defectibus ibidem factis veniam capit, nisi postquam omnia legenda legit, & librum clausit.

3. Omni tempore post lectionem, regresso Lectore ad sedem suam, statim Prior *Benedicite* dicit, & nos respondentes, *Dominus*, aliquantulum inclinamus, & in certis quidem solemnitatibus fit sermo, prout notatur in Calendario. Cæteris autem festis, quæ dicenda sunt pro consuetudine Domorum, Prior dicit, & antequam incipit Psalmum *De profundis*, qui de statuto possunt petere orari pro se, vel suis, petant misericordiam pro quibus, & pro benefactoribus, & Recommendatis, Psalmus *De profundis* subiungitur.

4. Quo cum suis Orationibus, finito, exeunt Novitii, & Dominicis diebus dumtaxat, Monachi omnes ordine antiquitatis publice recognoscunt culpas suas, (*) de defectibus in Divino Officio, de statutis, & cæremoniis male observatis, de fractione silentii, de absentia a Divinis, & de tarditate veniendi ad Ecclesiam. Hebdomadarius autem Sacerdos, Diaconus, Cantor, & Lector Refectorii, finita hebdomada, Dominica sequenti in Capitulo dicunt culpas suas de defectibus factis in eisdem Officiis. Quando vero pro alio legit aliquis in Refectorio, non tenebitur dicere culpam suam in Capitulo de lectura Refectorii, nec Lector Hebdomadarius, nisi legerit saltem semel: recognoscere etiam tenetur culpam suam in Capitulo, qui Conventum errare fecerit, aut qui correctus ab Emendatore errorem suum defenderit, vel qui confusionem aliquam in choro, vel alibi in Conventu fecerit, vel qui tantam moram fecerit, veniendi ad Ecclesiam, quod ab Infirmary requisitus fuerit.

5. Dicentes autem culpas suas de fractione silentii, debent exprimere locum, vices, & qualitates personarum, & teneantur disciplinas cum virgis a Præsidente recipere, nisi ea die celebrare habeant in Conventu, vel nisi ea die sit communio generalis, vel nisi ex aliqua causa rationabili Præsidentis disciplinam in aliam pœnitentiam commutet, & omnes Priores servant, & servari faciant istud statutum de disciplinis pro fractione silentii dandis: alias Visitatores super hoc provideant. Dicentes etiam culpas

suas de egressu Cellæ inordinato, debent exprimere tempus, & vices.

6. Dum culpæ recognoscuntur, Capitulum nullus intrare, aut exire debet. Nullus etiam culpam suam, vel alterius, præsumat in Capitulo, vel alibi in Conventu defendere. Qui contrafecerit, ad terram comedat, vel arbitrio Prioris pœnæ subiaceat graviori.

7. In Capitulo non loquimur, nisi quando confitemur, aut Capitulum tenetur, & tunc etiam nullus loquitur, nisi ea tantum, quæ ad necessitatem, vel Religionis observantiam pertinere noscuntur. Secreto autem loqui cum aliquo nulli licet ibidem, vel ubicumque fuerit in Conventu.

8. Quacumque ex causa aliquis sit in disciplina, nullus audeat pro eo rogare in Conventu, nisi volente Priore.

De Lectore Refectorii, ipsoque Refectorio.

CAPUT NONUM.

1. Lector Refectorii, Correctorem ad quem pertinet lecturam Refectorii ordinare, & assignare, debet interrogare quid legendum sit, & congruo tempore libros, qui ad legendum sufficiant, in Refectorium portare.

2. Cum Conventus ingreditur, Lector stat versa facie ad Orientem, seu ad mensam Prioris, inclinante autem Conventu ad *Gloria Patri*, & *Pater noster*, & ipse inclinat versa facie ad Conventum *Iube Domine* dicit stando ibidem, & eodem modo. Non debet autem sedere, donec sedeat, qui præest Conventui, nec cooperire caput donec Prior mantile suum devolvat, aut signum faciat. Quandocumque etiam Homiliam a principio inchoat (a) caput nudat, & Nos omnes similiter: donec ab eo dictum sit, & reliqua.

3. Historiam legit celerius, sermones, & Homilias tardius aperte tamen, & distincte legat omnia, ut possit intelligi, & tali voce, quod possit audiri. Provideant autem Procurator, & Coquinarius, ne in Refectorio tumultus aliquis, aut vox, nisi solius legentis audiatur.

4. Quod Lector, dato signo, dicturus est, *Tu autem Domine*, vel ultimum versum lectionis, Caput discooperit, & responso a Conventu *Deo gratias*, de lectorio descendit, & inclinat versa facie ad Conventum. Si aliquis de libris, quos attulit, referri debet: Novitius, vel ultimus, finito prandio eum in Ecclesiam, vel Capitulum deferat, & si plures sint libri portandi Juniores in ordine Novitium aut ultimum juvant.

5. Lector Refectorii in Refectorio benedictionem ad prandium, vel cœnam iterare non debet, gratias autem reddit in Ecclesia, vel in Capitulo, nec unquam sine licentia in Cella sequentem refectionem sumit. Quod si in Refectorio cœnam facere voluerit (b) nulla ibidem illi pœnitentia detur, sed sit contentus his, quæ cæteris fuerint Conventualibus ministrata, nec tunc aliud quidquam die illa ministretur ei in Cella, nisi necessitate cogente.

6. Similiter eis, qui faciunt cœnam in Refectorio, nihil aliud die illa, nisi necessitate cogente ministretur in Cella.

7. Quando Lector Refectorii diebus Capituli supplet in Ecclesia vices Hebdomadarii, Missam Conventualem celebrando, supplet etiam ejus vices in Refectorio mensas benedicendo, & gra-

(a) Id intelligendum est de Homiliis, quarum Evangelium non fuit lectum in Ecclesia, non vero de Homiliis Dominicarum intra Octavas, quarum Evangelium jam fuit lectum in solemnitate: tunc enim tantum dicitur Homilia lectionis Evangelica, in Dominica intra Octavas talis solemnitatis.

(b) Id intelligendum est quando Lector non vult sui licentia, sibi per Superiorem oblata.

(*) Ordinatio anni 1679. Recognitio culpæ diebus Dominicis nunquam committatur in absentia Prioris, Vicarius enim, aut antiquior debent respondere, culpas suas recognoscuntibus juxta n. 6. cap. 5. secundæ Partis Statutorum, pœnitentiaque a statutis præscriptas imponere.

tias agendo : unde eo casu lectura Refectorii transit ad eum pro illa die, cui post ipsum contigit ex ordine.

8. Si Lector Refectorii non potuit inchoare hebdomadam suam, quam cito poterit, debet eam recuperare, etiam post feriam quintam.

9. In hebdomada Natalis Domini, Lector Refectorii legit duos dies, scilicet in Dominica, & die Natalis Domini, nisi eadem solemnitas in eadem Dominica evenierit. Tunc enim sicut in hebdomada Pasche, & Pentecostes uno tantum legit die, deinde ceteri per ordinem, & singuli dicunt culpas suas pro defectibus in lectura post expletum Lectoris officium in Dominica sequenti. Qui autem legit in Circumcisione Domini, diebus etiam Capituli in eadem septimana sequentibus legere debet, sicut per annum solet fieri, sed intra Quadragesimam quando in una hebdomada occurrunt tria festa Capituli præter Dominicam, hebdomada illa inter duos Monachos dividitur, & pro duabus hebdomadibus transit : Nec secundus Lector pro hac vice aliam hebdomadam lectionis in Refectorio facit.

10. Intrantes nudamus capita, & veniente contra sedes nostras, inclinamus ad Crucem. Benedicite, & sequentem versum incipit, qui præest Conventui, similiter, & versum post prandium, & cenam.

11. Mensas autem benedicit, & gratias agit Sacerdos Hebdomadarius, si Missam ea die celebravit, qui ejus vices supplevit, mensas benedicit. Excipiuntur festa in quibus totum officium Prioris est, & dies sepulture defuncti. In his enim Prior, vel qui ejus vices agit, mensas benedicit. Similiter quando sepelitur defunctus in die, in qua alias non fuisset in Refectorio comedendum, Prior, vel qui ejus vices agit, mensas benedicit. Quicumque autem mensas benedicit, debet primo mensam Prioris, si Prior in ea sit comesturus benedicere. Deinde mensam Chori sinistri, deinde mensam Conventorum, si adsint, & postremo mensam dextri Chori.

12. Data benedictione Lectori, omnes inclinamus ad Crucem, & media pars Conventus intrat a parte Superiori Scamnorum, & alia pars a parte inferiori, tenemusque nudata capita donec Prior post unum, aut alterum versum lectionis, mantile suum devolvat, aut aliud signum faciat. Sed neque sedemus, donec Præfatus sedeat primus.

13. Apponenti aliquid nobis, & removenti inclinamus : & ipse nobis. In apponendo autem, & removendo scutellas, post Priorem, & Hospites, si adsint, & ad mensam Prioris comedunt : semper incipitur a dextra parte Refectorii. Pitantiam in Refectorio appositam, nullus ad se trahit, donec ille, qui apposuit, redierit ad sedem suam, & Præfatus ad se traxerit sibi appositam pitantiam.

14. Oculos ubique, sed in Refectorio maxime tenere debemus : ne aliquam murmurandi, vel ridendi materiam nobis afferant.

15. Panem nostrum, & pitantiam, ita debemus æqualiter scindere tam in Refectorio, quam in Cellis ; ut quod residuum fuerit, honeste cuilibet possit apponi. Vinum quoque in scyphos cum tali quantitate apponendum est ; ne illud cogamur in vasa refundere. Bibentes autem, duabus manibus Scyphum tenemus.

16. Monachus nolens ea, quæ sibi apponuntur comedere : alteri porrigere fas non habet. Scutellas non exponimus, donec Prior suam exponat, & cum duæ scutellæ apponuntur : quando exponimus eas : unam infra alteram ponimus nisi tantum de cibis illatis remanserit, quod id facere sine immersione nequeamus.

17. Quando Lector Refectorii dato per Præfidentem signo dicturus est, *Tu autem*, vel ulti-

mus versum lectionis : capita nudamus, nec surgimus donec responderimus, *Deo gratias*, quando dicendum est. Postquam vero surrexerimus, antequam incipiatur a Præsidente versus pro gratiarum actione, inclinamus ad Crucem : Et similiter post inceptum Psalmum *Miserere mei Deus*, quando a Refectorio in Ecclesiam pergitur.

18. De Refectorio Novitius primus exit, excepto illo, qui præcedit ad aperiendam Ecclesiam, & excepto die Cene Domini, post collationem mandati, quia tunc Prior primus exit.

19. Qui præcedenti horæ in Ecclesia immediate ante Refectionem cantatæ non interfuerit, non poterit ad Refectorium post illam horam convenire, & qui in Refectorio non fuerit pransus : cenam in eo sumere non debet. Qui vero prander in Refectorio, a cena sine licentia abesse non debet : dummodo Vesperis interfuerit.

20. In Refectorio Monachorum nulli nostrum licet loqui nec Converso unquam comedere. Nunquam in Refectorio Conversorum, nunquam in Refectorio Monachorum comedimus, nisi quando juxta Statutum in Refectorio comedere debemus. Nunquam exceptis propriis Cellis, in aliqua Domo, vel officina, Monachi manducant, aut bibunt, nisi Prior, & Procurator : Nemo autem unquam nostrum in aliena Cella.

21. Ad Cenam in Refectorio, non ova, non pisces, aut aliqua talis pitantia, nec etiam Coquina (a) unquam detur, nec ab aliquo tunc comedatur : Prior, & Procurator, qui contrafecerint, aut fieri permiserint, necnon omnes qui comederint ; prima die sequenti sine Capitulo a vino abstinere teneantur. Verumtamen in Domo Carthusiæ, tribus diebus Capituli Generalis, Prioribus in Refectorio cenantibus aliqua pitantia ministratur.

22. In cenis etiam Cellarum diebus binæ refectionis, servetur frugalitas, & Carthusiana simplicitas. Propterea sufficere putantes duo ova, aut aliud æquivalens pro singulis ; prohibemus omnes superfluos abusus, tanquam Statutis, & sobrietati Carthusianæ Religionis repugnantes.

23. Diebus Dominicis, aut ultimo continenter sequente festo quo comeditur in Refectorio post cenam, & peractas in Ecclesia gratias tanquam Christi mendici ad Refectorii ostium panes singuli recipimus, eos tradenti inclinantes, & ipse nobis. Quod si in jam dicto festo jejunium occurrat, postmodum ad Cellas deferuntur.

24. Absente Conventu nullos licet in Refectorio admittere ad refectionem sumendam.

25. In die Cene Domini ad collationem, quæ fit post mandatum in Refectorio : nihil omnino præter vinum, & aquam ministratur. Nectar quoque, aut alias quaslibet species vini, & specierum confectioes, nullo unquam tempore in Refectorio ministrantur.

26. Alienum prorsus est a Carthusiana sobrietate, & voluntaria paupertate de vicualibus murmurare, maxime coram Conventu. Propterea quicumque id facere præsumperit, privetur ea re pro qua murmuraverit. Non tamen pro hoc prohibere intendimus, quin quilibet suas necessitates Superiori exponere possit cum modestia, & animi resignatione, sed volumus Præsidentes Domorum sibi Subditis necessaria juxta formam Ordinis sufficienter providere, & nihilominus malas consuetudines contra sobrietatem, & attritionem nostri propositi salutaris in animarum dispendium circa cibos superfluos, & lautiores omni cum diligentia efficaciter propulsare. Hortamur autem, & obse-

(a) Vide sensum hujus verbi infra num. 20.

cramus Subditos omnes in Domino pro sua salute, & totius Ordinis honore, ut cum omni humilitate, mansuetudine, & patientia, in hoc suis Prælati obtemperent, nec inde murmurent, aut Prælatos suos aliquatenus inquietent: si Divinam & Ordinis voluerint ultionem evadere.

De abstinentia, & jejuniis.

CAPUT DECIMUM.

1. Secunda, quarta, & sexta feria ex antiqua consuetudine pane, & aqua, & sale, si cui placuisset, contenti eramus, quod quia dudum in consuetudinem abiit (a) volumus ut unam ad minus in septimana qualibet abstinentiam omnes Monachi faciant: quos infirmitas, aut senectus, aut debilitas non excusat, vel alia causa, quæ Priori rationabilis videatur. Nec tamen propter hoc antiquam consuetudinem de faciendis abstinentiis feria secunda, & quarta irritamus, seu prohibemus, his qui illam observare voluerit, & iudicio Prioris potuerit.

2. Nulli detur gratia generalis de abstinentiis semel qualibet hebdomada non faciendis, sed qui gratiam super his obtinere volent, misericordiam petant eo die, quo fieri debet abstinentia; nisi legitimum deinceps impedimento. Nulla autem occasione diebus abstinentiæ deputatis butyro, caseis, aut ovis utimur, quandiu in Domo aliqua Ordinis sani sumus: similiter, nec in Adventu.

3. In itinere tamen constituti quando Pisces, aut alii convenientes cibi non reperiuntur, prædictis diebus abstinentiæ uti possumus ovis, butyro, caseis, & similibus lacticiis. Hospitibus etiam, qui de Ordine nostro non sunt: permittimus ova, & lacticia, quando illis vefci licitum est, ministrari.

4. In Vigiliis Natalis Domini, Ascensionis, Pentecostes, Corporis Christi, S. Joannis Baptiste, Apostolorum Petri, & Pauli (b) Conceptionis, Nativitatis, Præsentationis, Purificationis, Annuntiationis, Compassionis, & Assumptionis Beatissimæ semper Virginis Mariæ, S. P. Nostri Brunonis, & omnium Sanctorum, fit abstinentia, nisi veniant in festis duodecim lectionum. Propter hoc tamen non præcipitur abstinentia frequentior, quam semel in septimana.

5. Quando Festum duodecim lectionum occurrit in Vigilia Pentecostes, abstinentia fit die præcedenti, & in ipsa vigilia abstinemus & lacticiis, etiam in Refectorio. Cum autem Festum duodecim lectionum occurrerit in vigiliis Ascensionis, vel Corporis Christi, fiat abstinentia feria sexta sequenti, & in prædictis vigiliis abstinenceatur a lacticiis.

6. Cum vigilia Corporis Christi, & B. Joannis Baptiste in una occurrerint hebdomada, in vigilia Eucharistiæ, fiat abstinentia Ordinis: in altera vero a lacticiis. Quando autem Festum Corporis Christi in vigilia B. Jo. Baptiste occurrerit, fiet abstinentia feria quarta præcedenti: & ipso die Eucharistiæ nec jejunamus, nec a lacticiis abstinemus ob reverentiam tantæ solemnitatis.

7. Quando vigilia B. Joannis Baptiste, & vigilia Apostolorum Petri, & Pauli occurrunt in eadem hebdomada, in prima vigilia fit abstinentia: in secunda vero jejunatur, & dumtaxat a lacticiis abstinetur; quod etiam servatur in vigilia Visitationis B. Mariæ.

8. Quando vigilia Annuntiationis accidit feria secunda, vel tertia hebdomadæ Sanctæ, abstinentia non fit in ipsa vigilia, sed in die Parasceves. Quando vero dictum festum celebratur in-

(a) In antiquis Statutis Secundæ partis hæc disceptatio jam expressa habetur.

(b) Hæc abstinentia fit in vigilia Sancti Nicolai, nisi occurrat in Dominica, quo casu fit Sabbato præcedenti.

fra octavas Paschæ: ipsius vigilia nec jejunamus, nec a lacticiis abstinemus.

9. Si Festum duodecim lectionum feria sexta hebdomadæ minutionum occurrat, abstinentia fit in Sabbato, & pariter si Circumcisio Domini occurrat feria sexta, abstinentia fiet Sabbato sequenti.

10. Quando feria sexta, occurrit Festum duodecim lectionum, abstinentia fit feria quarta, deinde devenit ad feriam secundam, deinde ad Sabbatum, deinde ad feriam tertiam, deinde ad feriam quintam: Sic quod saltem in hebdomada fiat abstinentia, exceptis Septimanis Paschæ, & Pentecostes, & Natalis Domini, quando accidit in Dominica, aut feria secunda, vel Sabbato. Quod si feria sexta festo impedita fuerit, & occurrat feria tertia, vel quinta jejunium Ecclesiæ: volumus abstinentiam fieri feria quarta, vel secunda.

11. Volumus, ut nihil accipiat, etiam gratis oblatum pro pitantiis dandis diebus abstinentiæ deputatis: Sed si quid detur, alio die expendatur. Circa pitantias etiam, quæ dantur feria secunda, & quarta, & interdum diebus abstinentiarum; Præsidentes Domorum, & inde Visitatores diligenter invigilent, ut non indifferenter Statuta relaxentur; Sed pensata locorum & personarum qualitate pitantiæ ipsæ moderentur, & restringantur.

12. Die, qua debet fieri abstinentia, Monachi extra proprias Cellas non laborent: nec tunc eis spatia, aut recreationes concedantur.

13. In vigiliis Beatorum Jacobi, Bartholomæi, Laurentii, Matthæi, Simonis & Judæ, Andreæ, Thomæ, & Matthiæ: Jejunium cum commemoratione servetur, & fiat.

14. Feria secunda, & tertia Rogationum, lacticiis quidem utimur, sed jejunium servamus: nec etiam si tunc festum Apostolorum Philippi, & Jacobi contingat; illud infringimus.

15. Jejunia temporalia suis temporibus cum tota Ecclesia observamus, & quoties occurrit Ecclesiæ jejunium, a nobis servatur iisdem diebus, & quemadmodum ipsa Ecclesia servat, adeo ut in festis etiam solemnibus, si tale occurrat jejunium, semel tantum reficiamur.

16. Ab Exaltatione S. Crucis usque ad Pascha, non nisi semel in die reficimur, exceptis festis Capituli extra Adventum, & Quinquagesimam occurrentibus: & minutionum diebus. Et hoc inviolabiliter observetur, exceptis infirmis, valetudinariis, itinerantibus, debilibus, senibus, & minutis. Alias vero si Prior frigerit, vel fecerit frangi (c) fit extra Sedem suam in Ecclesia per quadraginta dies, & si Vicarius idem fecerit, fit Novitius per quadraginta dies.

17. In die tamen susceptionis novi Prioris, & in die Sepulturæ Fratrum nostrorum, jejunium solvitur: nisi tale esset quod pro festo Capituli minime frangeretur.

18. Similiter propter hospites nostri Ordinis, vel etiam extraneos, dummodo graves, & honestæ personæ fuerint, de sero ad nostras Domos venientes, permittimus hospitalitatis gratia Prioribus, & Procuratoribus Jejunium, quod non sit de Ecclesiæ præcepto, frangere.

19. A Pascha vero usque ad festum Exaltationis, exceptis prædictis jejuniiis, & feria sexta in qua festum Capituli non occurrit; iterato reficimus. Verumtamen, ut aliquod saltem vestigium abstinentiæ priorum Patrum nostrorum, quam in hoc etiam tempore feria secunda, & quarta faciebant, apud nos remaneat, volumus ut feria secunda, & quarta hebdomadæ, quæ festum Pentecostes præcedit, jejunium servetur, quatenus per hoc etiam ad tantam solemnitatem, &

(c) Subaudi absque rationabili causa, juxta id, quod exprimitur cap. 10. num. 17.

Spiritus Sancti susceptionem melius præparemur.

20. (a) Coquinam, seu pitantiam nobis ministratam, non debemus in crastinum, neque etiam in Vesperam sine licentia reservare.

21. Extra horas refectionis aliquod alimentum sumere, aut vinum bibere nulli nostrum licet, nisi Infirmas, debilitas, aut alia rationabilis causa excuset. Verumtamen conceditur diebus jejunii sero cum vino frustulum panis sumere, ne potus noceat.

22. Quoties aliquis nostrum ubicumque fuerit, scienter biberit purum vinum, nisi urgente necessitate, toties abstineat a vino, quando bibere poterit ordinate.

23. Vinum, & cervisia tali mensura ministrentur, ut nulla detur occasio notabilis excessus quod si aliqua sit Persona Ordinis, quæ incauta sumptione vini, vel cervisiæ, patiatur aliquid detrimenti, quoad usum rationis, vel valetudinem corporis; Priores taliter restringant mensuram utriusque, ut natura sic habeat necessitatem suam: Ut tamen nullum in corpore, vel conscientia patiatu detrimentum.

24. Qui secundum sanctissimam nostri Ordinis consuetudinem a S. Patribus nostris introductam, omnem esum, & sumptionem carniū, & omnium quæcumque ex carnibus quomodolibet consent, sive per modum cibi, sive per modum potionis, seu sorbitionis sumantur, a nostro proposito abjecimus; Statuimus, ut quicumque nostri Ordinis Professus, hujus tam laudabilis institutionis transgressor extiterit, carnes videlicet comedendo, (b) seu alicui personæ Ordinis ministrando, aut comedentibus, vel ministrantibus consentiendo, vel non prohibendo cum potuerit prohibere, vel qui infra Domum suæ Clausuram, quibuscumque personis carnes ministraverit, seu ab aliis permiserit ministrari, nec prohibuerit, prohibere cum valebit: Si Prior, vel Vicarius, aut Procurator hoc fecerit, ipso facto tanquam ipsius sui Instituti calumniator, & transgressor, obedientiam perdat, & vocibus, ac locis debitis, & cæteris obedientiis Ordinis careat in æternum. Si vero simplex Monachus, aut alia quævis persona Ordinis extiterit, voce, loco, ac obedientiis carens perpetuo, ad Capituli Generalis voluntatem, carceri mancipetur. Hanc autem laudabilem Constitutionem, & omnes Moniales nostri Ordinis, & eis Præsidentes, de verbo ad verbum extendi volumus, & jubemus, Carnes autem mortuæ nunquam vendantur in Ordine.

25. Disciplinas, vel vigiliis, seu quælibet alia Religionis exercitia, quæ nostræ institutionis non sunt, nulli nostrum, nisi Priore sciente, & favente facere licet.

26. Nullus etiam Prior, vel Subditus, faciet abstinentias, præterquam ab Ordine constitutas.

27. Sed si cui nostrum Prior voluerit injungere, ut plus sibi indulgeat in cibo, & somno, vel alia qualibet re, quam Statutum decernat, aut, e converso, si durum, & grave aliquid præter Statutum ei imponere voluerit, repugnare fas non habemus, ne cum ei restiterimus, non ei, sed Domino, cujus erga nos vices gerit, resistisse inveniremur. Licet enim multa sint, & diversa, quæ observamus: uno tamen, & solo obedientiæ bono, cuncta nobis fructuosa futura speramus.

(a) Per verbum istud intelligitur species putremi apud Nos in prandio tantum ministrari solita.

(b) Exat excommunicatio a S. D. N. Paulo V. Summo Pontifice lata in eos, qui vellem adhuc uti quomodolibet licentia a Penitentiaria Romana, a quibusdam olim obtema pro ægrois, in præjudicium hujus laudabilis Constitutionis.

De Minutionibus, Rasura, Infirmis, & Medicinis.

CAPUT UNDECIMUM.

1. Humanæ compatientes Infirmis, permittimus, etiam si nullus omnino minuatur, eadem recreationes Monachis dari, quæ hæcenus diebus minutionum, quando aliqui minuebantur, (c) concessa fuerunt. Igitur post octavas Paschæ, post solemnitate Apostolorum Petri, & Pauli, secunda hebdomada Septembris, Septimana ante Adventum, & hebdomada ante Quinquagesimam, licebit per tres dies feriales continuos bis reficere, & recreationes juxta Domorum consuetudines Visitationum Judicio approbatas habere.

2. Et ne ex hujusmodi minutionibus aliqui abusus contra Ordinis intentionem, & formam Statutorum nostrorum, ullo unquam tempore invaleant, aut tolerantur, statuimus, ut minutionum diebus prædictis Divinum officium diurnum, pariter, ac nocturnum eadem gravitate, & devotione persolvatur, qua cæteris diebus ferialibus super annum solet persolvi. Cui etiam omnes omnino inter sint, nisi legitimo aliquo impedimento detineantur, & tunc etiam de licentia Præsidentis; alias beneficium minutionis ejusdem diei mittant. Quod ut fieri possit, taliter per Præsidentes disponantur spatia, uno tantum trium dierum prædictorum dari solita intra, vel extra Domum, quod omnes Vesperis interesse possint.

3. Pitantias autem, quæ dantur prædictis diebus, nolumus excedere pitantias illas, quæ quibusvis festivis diebus anni, in qualibet Domo, dari solent. De quibus pitantiis ordinandis prohibemus omnino Monachis, se ullo modo intromittere; & hoc Priores, & Visitatores faciant inviolabiliter observari, excessus reprimendo, & importunos, ac contradicentes sua auctoritate compescendo, & digne puniendo.

4. Porro sic minutionum recreationes concedi volumus, ut tamen jejunium sextæ feriæ propter eas nunquam frangatur. Quod si propter aliquod impedimentum non possint in una hebdomada continuari tres dies minutionum: In tali casu liceat anticipare, vel postponere dictas minutiones, juxta arbitrium, & dispositionem Præsidentis.

5. Rasura Monachorum fiat per totum Ordinem bis in mense, in qua stricte servetur silentium.

6. Infirmis secundum possibilitatem Domus omnia necessaria, & expedientia, charitative præparentur. Quia tamen, secundum B. Benedicti dicta, ne superflua, vel impossibilia petendo vel murmurando servientes, sibi contristant, diligenter moneantur attendere, & ut memores arrepti propositi, sicut sanos Religiosos a sanis Sæcularibus, ita ægros Religiosos ab ægrotis Sæcularibus debere cogitare discrepare; nec illa in Eremitis, quæ vix in Urbibus inveniuntur, exposcere. Omnino tamen Prior provideat, ne Infirmi a servitoribus, vel aliis negligantur. Verumtamen esus carniū, cui Ordo renunciavit, nulli nostrum conceditur, etiam si sit leprosus.

7. Prior dispensare potest circa Infirmos in comedendo lacticia diebus abstinentiæ, & in Adventu, & etiam, si tamen Infirmis magnitudo id exigat, in quadragesima, in deponendo cilicium, & caligas, & lecti duritiem minuendo: & Conversum, aut famulum, qui eos in cellis custodiat ministrando. Procurator etiam, & Coquinarius diligentes, & benigni sint circa Infirmos,

(c) Qui extra tempus minutionum hic præfixum minuantur, non possunt præterdere aliquam recreationem sibi esse concedendam, quia istæ recreationes statim tantum temporibus annexa sunt.

mos, & etiam circa hospites, & Mercenarios, quando eos contigerit ægrotare.

8. Infirmus, qui non potest Ecclesiam, & Conventum sequi, debet si commode possit, interesse Capitulo. Quando autem, & quomodo Canonicas horas dicere teneatur, habetur in prima Statutorum parte.

9. Medicinis perraro, & nonnisi urgente necessitate, & cum licentia Prioris utimur: Similiter sine licentia Prioris nullus nostrum minuitur.

10. Si quæ Personæ Ordinis nostri artis medicinæ fuerint peritæ, in extraneis medicinam nullatenus exercent, nec etiam in nostris, nisi in levioribus infirmitatibus, & in quibus nullum verisimile mortis periculum timeri possit: nisi aliud necessitas aliquando exigere videatur.

11. Nullus nostrum propter rupturam, vel alia quacumque causâ se inscidi faciat, vel alium inscidi, nisi de licentia Prioris Carthusiæ, & cum consilio probatorum Chirurgorum.

12. Nulla Persona Ordinis nostri suo Priori, aut Visitatori infesta sit pro licentia obtinenda, ut mittatur extra Domum ad Medicos, aut alia loca: alioquin sit in disciplina Generali ad Ordinis voluntatem. Priores tamen eis de necessariis provideat in Domibus suis, prout eorum exigit infirmitas, nec petant pro eis dictas licentias.

13. Natationes, & lotiones Corporum in Mari, Fluminibus, stagnis, vel similibus aquis, tanquam parum honestas, & periculosas, omnino omnibus personis nostri Ordinis prohibemus.

De Vestimentis, utensilibus Cella, & aedificiis construendis.

CAPUT DUODECIMUM.

1. Ad vestitum accipimus tria cilicia, duo lumbaria, id est funiculos, quibus renes super carnem præcingimus; Tunicas magnas, sive Superiores duas, quæ nec nimis longæ sint, nec nimis breves; Cucullas totidem, quarum Caputia sint quadrata, nec duorum palmorum latitudinem excedant, in longum, vel in latum, Tunicellas parvas ad carnem, supra tamen Cilicia, tres, Cucullas parvas duas, Caligarum paria tria, Pedulium quatuor, Pelliciam unam magnam, quæ sine speciali licentia nunquam findatur, Sagum pellibus suffultum unum, & Sagum simplex unum, Cingulum, seu Zonam unam, ex canabe, vel ex albo corio, aut ex utroque contextam, Calceos diurnos, & nocturnos, seu subere, vel ligno compactos, quos a cæno, nive, & pluvia, quantum possumus custodire debemus, Pileos duos.

2. Officiales etiam quando terminos exeunt, & Novitii ubique in Conventu, Cappas nigras deferunt: (*) quarum Caputia trium palmorum in longitudine, & duorum cum dimidio in latitudine mensuram non transcendunt. Ex Indulto etiam Apostolico, personæ Ordinis nostri possunt deferre Pileum, vel Capellum de filro, Monachi scilicet nigrum, Conversi Castaneum cum Cappæ ejusdem coloris: in quibus tamen nulla ponatur curiositas, aut foderatura, vel circumferentia ex ferico.

3. Verum quoniam tanta est Regionum diversitas, ut frequenter, quod in una est necessarium in altera sit superfluum, & ita nulla possit certa, & universalis lex pro omnibus statui, concedimus in unaquaque Provincia, sive Natione, omnia illa aut dari, aut negari indumenta, quæ Priorum, & Visitorum judicio, & pro Domorum consuetudine, ac facultate, videbuntur esse danda, aut deneganda. Hortamur autem, & obsecramus in Visceribus Domini Nostri Jesu Christi omnes, & singulos Priores, & Visitato-

res nostri Ordinis, ut in his, & aliis etiam omnibus suorum Subditorum necessitatibus, ac veris indigentis sublevandis, quantum facultates Domorum patiuntur, cum omni charitate, & promptitudine se faciles exhibeant: nec omnino in hoc patiantur se iuste reprehendi posse.

4. Ad lectum non utimur lintheaminibus lineis, sed laneis dumtaxat, ex aliquo grosso panno patriæ, nec lectis plumeis, aut matris, seu matralatis, sed stramine, seu paleis solummodo, intra crassam, & asperam aliquam telam in modum Sacci inclusis, aut etiam solummodo desuper coopertis, vel pro consuetudine Provinciarum rectis panno crassiore aliquo. Et præter hæc habemus etiam Pulvinar, & lintheamen unum laneum ex panno grosso, & coopertorium, vel coopertoria juxta consuetudinem Domorum, & necessitatem Personarum. Reliqua autem utensilia Cellæ tam ad mensam, quam ad alios necessarios usus, dentur unicuique quantum necessitas, & ratio, judicio Prioris postulaverint.

5. Et quoniam ad omnes quidem Monachos, maxime tamen ad nos, humilitatem, attritionemque pannorum, & univerforum, quibus utimur utilitatem, paupertatem, & abjectionem certum est pertinere; injungimus Prioribus, ut tam in induendis se ipsis, quam Religiosis, non alios emant, vel emi faciant pannos, quam grossos, & rudes juxta morem patriæ, & intencionem Ordinis, & omnem curiositatem, ac superfluitatem religiosæ simplicitati, & paupertati contrariam, a se & sibi Subditis removeant.

6. Propterea Cellas singulorum aliquoties perscrutentur, & si quid in Vestibus, libris, Imaginibus, & aliis utensilibus invenerint superfluum, curiosum, aut Carthusianæ utilitati, & humilitati incongruum, omnino tollant, atque in utiliorem usum convertant, sine ulla personarum acceptance. Nec quisquam Subditus præsumat inde murmurare, aut suum Superiorem inquietare: alias, quoties id fecerit, toties ad terram comedat; aut aliter arbitrio Prioris ob suam contumaciam puniatur.

7. Visitatores etiam in actu visitationis solcite inquirent an ista observentur, & quos invenerint culpabiles, acriter reprehendant; atque si opus fuerit qualitatem panni juxta præsens Statutum præscribant; scientes se Supremo Judici districtam rationem reddituros: si in his negligentes fuerint inventi. Et ideo a se ipsis primum incipiant, & quod volunt, & debent in aliis reformare. Id ipsi primum factis exhibeant. Liceat nihilominus Prioribus, & aliis Officialibus extra terminos exeuntibus, vestes habere non meliores, sed aliquantulum pro necessitate leviores.

8. Nullus Prior, Monachus, vel Conversus nostri Ordinis in itinere constitutus, Mantellum Sæcularem, seu Cappam a Caputio separatam portare præsumat: nisi propter imminentia pericula evitanda: alioquin per Capitulum Generale, vel Visitatores, juxta casus, & Personæ exigentiam puniatur.

9. Porro interdiciamus universis personis Ordinis, ne emant, aut fieri faciant, vel etiam oblata recipiant in suos usus, cultellos, cochlearia, schyphos, fuscinulas, dentiscalpia, auriscalpia, Rosaria, seu coronas, Cruces, Agnus Dei, & cætera quæcumque ex auro, argento, lapide pretioso, ferico, aut ex alia pretiosa, & curiosa materia fuerint, ex toto, vel in parte. Quidquid vero tale quis habuerit, consignet illud in manus sui Prioris, qui pro sua prudentia illud in pios usus convertet. Ipsos tamen cereos Agnus Dei, & cæteras reliquias aureis, aut argenteis ornamentis inclusas, nullo modo intendimus prohibere, & alienare; sed volumus simpliciter, & honeste includi, & juxta cujusque devotionem, de Prioris consensu, aut portari, aut etiam in Ecclesia inter alias reliquias servari.

(*) Ordinatio anni 1684. Priores, ex Officiales, & quacumque causa, præterquam in solo transitu accedentes ad Urbem decenter per eas incedant, hoc est cum cappatalari ad formam Ordinis, nisi in urbibus a Domibus suis vel de remotis, cogantur per paucos dies ex negotiorum occurrentia commorari, & exceptis casibus improvisis.

10. Libros etiam quoscunque, deauratos, & inargentatos fieri, vel emi prohibemus: similiter omnia horologia parva portatitia prohibemus: nisi forte ex aliqua causa rationabili Priores iudicaverint, aliquibus officialibus ea esse permittenda: & tunc talia esse debebunt, quæ non sint ullo modo curiosa, & pretiosa, sed, quæ viliori, & minori pretio emi possint. Majora pariter horologia, seu excitoria his tantum permittantur, quibus arbitrio Prioris videbuntur esse necessaria: & ea talia sint, quæ nullo modo a Carthusiana humilitate, & abiectione discrepent.

11. Tapetia universa, & eorum loco panni virides, sive aliter quomodocumque colorati, nisi in Ecclesia, & Hospitio Nobilium, ubi est consuetudo; & cussini picturati, nisi in Ecclesia tantum in usu apud nos non habeantur.

12. Pelliciolas Vulpinas, & de animalibus vestribus, & tunicas, ac Cucullas diurnas, de fustano, & sagia, & quascunque lineas interdiciamus universis.

13. Nulla Domus, quæ debet ultra centum scuta, quoad ditiores Domos, vel quinquaginta quoad mediocres, vel vigintiquinque quoad minores, licite possit ædificare aliquod ædificium novum, nisi prius persolverit tale debitum, aut talem pecuniam habeat, vel de propinquo habitura sit, quam suo tempore pro tali debito restituat Creditoribus: nisi forte ruina, aut majoris damni periculum immineret, si talis fabrica retardaretur, tunc enim, & non aliter poterit fieri.

(*) Ordinatio anni 1602. Sub pena absolutionis prædictis Prioribus Domorum, ut servant §. 4. cap. 12. Secundæ partis novæ Collectionis Statutorum de ædificiis, quem declaramus debere intelligi, non de solis novis ædificiis, sed etiam de restorationibus ædificiorum antiquorum in quibus sit notabilis mutatio structuræ.

14. Porro omnia curiosa, & superflua ædificia omnino prohibemus universis, (*) ea vero, quæ licet non sint necessaria, utilia tamen, & commoda esse videbuntur, nullus facere præsumat sine consilio, & consensu sui Conventus, vel saltem officialium, & duorum, ex discretioribus: & nisi uterque Visitator Provinciæ debite, & sufficienter informatus fuerit de commoditate talis ædificii, & de loco, & forma ipsius, & de expensa necessaria pro ejus constructione; & quod Domus, quæ vult tale ædificium fabricare, non sit gravata debitis aut aliis oneribus, sed bene provisa suis omnibus necessariis, & præter hæc habeat, aut habere possit pecuniam ad tale ædificium requisitam. Quibus omnibus bene intellectis: Visitatores poterunt, & non alias, dare licentiam istud ædificandi, quam etiam licentiam, in scriptis, suis parvis sigillis munitam Priori Domus relinquent (a), si tamen tale ædificium novum indigeat expensa mille circiter scutorum quoad ditiores Domos, vel quingentorum quoad mediocres, vel centum, quoad minores, quæ non distant a Carthusia ultra tres dietas: non poterit edificari, nisi ultra prædicta omnia, accedat etiam licentia R. Patris. Quod si alter Visitatorum ædificare voluerit, prædictis omnibus conditionibus servatis, tenebitur prius convocare suum Convitatore cum alio discreto Priore: qui examinatis omnibus prædictis, licentiam ei in scriptis dabunt, vel si non probaverint, denegabunt.

15. Picturas, & Imagines curiosas, aut aliquid inhonesti habentes, in Ecclesiis, & Domibus Ordinis, sive vitreis, sive in tabulis, lapideis, parietibus, & locis aliis, tanquam derogantes, & contrarias honestati morum, & nostræ Religionis simplicitati, & humilitati, reprehendimus: & ne de cætero fiant inhibemus. Jam factas vero si commode, & sine scandalo fieri possit, tolli, & amoveri: vel ad honestatem, & devotionem reformari volumus. Et quod de picturis, & Imaginibus hujusmodi, illud & de ædificiis, Vestimentis, Equitaturis, & earum ornatu, & cæteris rebus curiosis omnibus, ordinamus: super quo Visitatores diligenter invigilent. (Ordinatio anni 1676. Ut tollantur abusus, qui sepe irrepunt ex licentiis indeterminate obtentis circa ædificia construenda unde accidit, ut curiosa, superflua, & a simplicitate Carthusiana aliena ædificia ad ædificantis libitum non raro erigantur: statuimus ut in posterum nemini liceat uti licentia generali ædificandi, nisi prius ipsius structura vestigium in plano, & etiam elevationis fabrica in altum delineatio, fuerint exhibita, & determinata, ac juxta n. 14. cap. 12. Secundæ partis Statutorum nostrorum a Visitatoribus prius examinata, tandem a R. P. fuerint approbata, & subsignata, quibus postea nemini licet aliquid notabile in murorum ambitu addere, demovere, aut immutare absque expressa licentia sub pena absolutionis tam inflicta per ordinationem Capituli Generalis anni 1602. quam quoad istam penam renovamus; ordinantes, ut nullus possit ædificia sub talibus indeterminatis licentiis nunc incepta proseguere, donec præsentis ordinationi satisfecerit.)

(a) Vide Ordinationem anni 1676. in fine hujus Capituli. Ut tollantur &c.

De Solitaria Vita Commendatione.

CAPUT DECIMUM TERTIUM.

1. De commendatione vitæ solitariæ, ad quam specialiter sumus vocati, pauca dicemus: scientes eam a multis Sanctis, & sapientibus, & tantæ auctoritatis, ut eorum vestigia non simus calcare digni, copiose commendatam. Nostris enim ut in veteri, & novo maxime Testamento omnia pene majora, & subtiliora secreta, non in turbis tumultuosis, sed cum soli essent Dei famulis revelata fuisse, ipsosque Dei famulos, cum vel subtilius aliquid meditari, vel liberius orare, vel a terrenis per mentis excessum alienari cuperent: fere semper multitudinis impedimenta vitasse, & solitudinis captasse commoditates.

2. Hinc factum est, ut aliquot exemplis ea, quæ diximus declarantur, quod in agrum ad meditando Isaac solus egreditur: id enim ei non casuale, sed consuetudinarium fuisse credendum est. Quod Jacob præmissis omnibus solus remanet, facie ad faciem Deum videt, nominis mutatione in melius, & divina simul benedictione ditatur: plus assequutus uno momento solus, quam toto tempore vitæ, comitatus.

3. Moses quoque, Elias, atque Eliseus solitudinem, testis est scriptura, quantum diligant; quantumve per eam in divinorum secretorum revelationibus crescant: quoque modo, & inter homines periclitentur assidue, & a Deo cum soli sunt, visitentur.

4. Sed & Hieremias solus sedet, quia Dei comminatione repletus est, poscens dari aquam capiti suo, & oculis suis fontem lacrymarum, ut lugeat interfectos populi sui, locum quoque ubi se tam sancto possit in opere liberius exercere postulat, dicens: Quis dabit mihi benedictorium viatorum in solitudine? tanquam hoc in Civitate facere non vacaret: hoc modo indicans quantum impediatur socii gratiam lacrymarum. Quia etiam cum dixisset, Bonum est præstolari cum silentio salutare Dei. Quam salutis præstolationem maxime juvat solitudo: addidissetque, Bonum est viro cum portaverit jugum Domini ab adolescentia sua: ubi nos plurimum consolatur, qui propositum istud pene omnes a Juventute subivimus: adjecit, & ait: Sedebit solitarius, & tacebit: quia levabit se supra se. Omnia pene, quæ in hac nostra Institutione sunt, optime per quietem, solitudinem, silentium, & cælestium rerum amorem significans.

5. Quæ studia, suos alumnos quales efficiant, postea manifestat dicens: Dabit percutienti se maxillam, saturabitur opprobriis: quorum in altero patientia summa, in altero perfecta refulget humilitas.

6. Joannes quoque Baptista, quo inter natos mulierum, juxta Salvatoris præconium, major nemo surrexit; quid solitudo securitatis, quidve utilitatis afferat, evidenter ostendit. Qui nec divinis oraculis, quibus prædicitum fuerat, quod ab utero Spiritu Sancto repletus, in Spiritu, & virtute Eliæ Christum foret dominum præventurus: nec mirabili Nativitate, nec parentum Sanctitate securus: frequentiam hominum fugiens tanquam periculofam, deserta solitudinis tanquam tuta delegit: tandiu pericula, mortemque nesciens quamdiu Eremum solus incoluit.

Ubi quid virtutis lucratus, quidve sit meriti. Christi Baptismus, & pro Justitia mors suscepta monstravit. Talis enim, est factus in solitudine, ut dignus esset, lavantem omnia Christum solus baptizare, & pro veritate nec carcerem, nec mortem declinare.

7. Jesus ipse Deus, & Dominus, cujus virtus nec secreto juvari nec publico poterat impediri, ut suo tamen nobis consuleret exemplo; priusquam prædicaret, tentationibus, & jejuniis quasi probatus est in solitudine. De quo scriptura refert, quod relictis turbis Discipulorum in montem solus ascenderit orare. Qui, & imminentis jam tempore passionis, Apostolos reliquit, solus exoraturus, isto vel maxime insinuans exemplo, quantum solitudo prodest Orationi: quando, comitibus licet Apostolis, non vult mixtus orare. Et ne mysterium, hic nobis omnibus maxime observandum, silentio prætereamus; idem Dominus, & Salvator humani generis, per se dignatus est vivum, atque primum nostri Instituti exemplar præbere: cum in deserto solus degeret orationi, & internis vacans exercitiis, jejuniis, vigiliis ac cæteris penitentia fructibus macerans corpus: per arma spiritualia, tentationes, & adversarium nostrum superans.

8. Jam ipsi per vos considerate, quantum in solitudine Sancti, ac Venerabiles Patres Paulus, & Antonius, Hilarion, Benedictus: & cæteri vobis innumerabiles, mente profecerint: & probatis suavitates psalmodiarum, studia lectionum, fervores orationum, subtilitates meditationum, excessus contemplationum, baptismata lacrimarum: nulla re magis, quam solitudine posse juvari.

De Cella, & Silentii observatione.

CAPUT DECIMUMQUARTUM.

1. Cum præcipue studium, & propositum nostrum sit silentio, & solitudini Cellæ vacare, juxta illud Hieremiæ: sedebit solitarius, & tacebit, & levabit se supra se, & alibi: A facie manus tuæ solus sedebam, quia comminatione replesti me: ideo Cellæ incolam diligenter, ac solite decet invigilare, ne quas occasiones egrediendi foras, exceptis his, quæ generaliter institutæ sunt, vel machinetur, vel recipiat, sed potius sicut aquas piseibus, & caulas ovis; ita suæ salutis, & vitæ, Cellam deputet necessariam, in qua quanto diutius, tanto lubentius habitabit, dum tamen in ea se se ordinate, & utiliter occupet, legendo, scribendo, psallendo, orando, meditando, contemplando, & laborando, & quam si frequenter, & levibus de causis exire insueverit, cito habebit exosam.

2. Si quis ad Cellam venerit volens nobiscum loqui, vel ad nos intrare, interrogetur prius, si Præsidens licentiam ei dederit, aliter ad colloquium non recipiatur, nec intrare permittatur, nisi talis fuerit, de quo sit credendum, quod sine licentia non venerit. Qui autem cum licentia venit, non debet silenter, & repente intrare: Sed pulsare ad ostium, & expectare, donec habitator Cellæ ad eum exierit, & tunc hujusmodi licentiam habens dicit, *Benedicite*.

3. Qui de Ordine nostro non sunt, nec ad

ipsum Ordinem aspirant, nullatenus in Cellis nostris hospitentur.

4. Cum aliquis est nobiscum in Cella, primum ostium sit apertum, & secundum nullo modo ita obferetur, ut non possit a personis nostri Ordinis ingredi volentibus aperiri. Nullus etiam quando in Cella solus est, se ipsum in ea pessulo, aut aliter includat de die, aut de nocte: nisi ex aliqua causa, quam Prior approbaverit. Quod si qui deprehensi fuerint, se cum alio, vel aliis, in propria, vel alterius Cella, aut alio quovis loco, conclusisse, unde vehemens suspicio mali haberetur: præsentis statuti vigore incarcerationentur. Si vero illa inclusio tali suspicione careret, arbitrio Prioris puniantur.

5. In Cella alterius quando operamur cum eo, aut visitandi eum, licentiam habemus. Horas dicere cum eo licet. Cum autem aliquis est in alterius Cella, vel alibi per licentiam extra Cellam, audito Completorio statim recedere debet: nisi majorem moram faciendi, specialem licentiam habuerit. Non enim licet Nobis post completorium loqui, nec deinde ante Primam, nisi causa notabili exigente.

6. Si quis qualibet, vel sua, vel alterius negligentia pane, vino, aqua, sale igne, aut alia re necessaria caruerit, vel insolitum clamorem, aut strepitum audierit, vel periculum ignis insisterit, licebit Cellam exire, & subsidium præstare, vel petere, etsi tanta necessitas urget uno vel duobus, vel paucissimis verbis, quod res postulat, indicare.

7. Qui vero aliter absque licentia silentium fregerit, culpam suam recognoscat, & disciplinam cum virgis accipiat in Dominica proxime subsequenti: sicut supradictum est. Et si assuetus fuerit in frangendo, vino privetur, aut ad terram comedat: vel alia pœna arbitrio Prioris puniatur.

8. Qui per licentiam de Cella exierit: extraneis, vel etiam domesticis famulis sine speciali licentia non loquatur. Et si licentiam loquendi habeat; nolumus tamen, quod inquiret, aut loquatur de negotiis, & regimine Domus, aut ullo modo immisceat se hujusmodi diebus, nisi a Præfidente ei injunctum fuerit. Non enim expedit habitatori Cellæ nosse hujusmodi, quæ ad Officiales pertinent curanda, cum etiam hoc, totius Domus paci contrarium sit.

9. Silentium ubique, sed maxime in Ecclesia, Capitulo, Refectorio, Claustro, & Ratura strictius servare debemus.

10. Cum Novitiis etiam nemo nostrum loquatur, nisi Prior, Vicarius, & eorum Magister.

11. Nullus per ostium prati, seu horti, vel ad fenestram Cellæ, quæ respicit contra hortum communem, debet ad Colloquium recipi: etiamsi dixerit, se habere licentiam colloquendi.

12. Monachi non permittant Conversos, & Donatos, vel famulos Domus, ingredi Cellas suas absque licentia, nec etiam cum prædictis sine licentia loquantur in Domo; nec de negotiis inquirent: alioquin vino priventur, aut aliter arbitrio Prioris puniantur.

13. Monachi in Mensa silentium frangentes, septem Psalmos cum litanis dicere tenentur, & sicut pro prandio, sic pro cœna pœnam incurunt memoratam. Priores tamen, & Procuratores, & itinerantes ab hac observatione silentii, & pœna eximimus. Verum propter verba superflua, quæ tunc facile excidere solent dicant prædicti, semel tantum in die, in quo silentium in mensa fregerint, Psalmum *De profundis*, *Pater noster*, *Ave Maria*, cum oratione *Fidelium*, & *Omnipotens &c. qui vivorum*. Circa Infirmos etiam possunt Priores super hoc dispensare attenta Infirmis qualitate, prout viderint expedire.

14. Cum Patribus Nostri ordinis, qui interdum ad Domos nostras itineris opportunitate,

aut necessitate negotiorum adventant, loqui nobis non licet sine Præsidentis licentia: hunc ipsi nec quæramus, nec cupiamus, nisi legitima ratio aliud postulet. Non enim cultori solitudinis, silentique tenaci, & avido quietis conducit, aut alios invisere, aut ipsum ab aliis visitari absque causa.

De Colloquio Clausutri, & Spatiamenti.

CAPUT DECIMUM QUINTUM.

1. Colloquium in Clausstro commune habemus omnibus diebus festis Capituli post Nonam, exceptis solemnitatibus Nativitatis, & Cœnæ Domini, Paschæ, & Pentecostes: omnibusque festis in Quadragesima super hebdomadam occurrentibus.

2. Volumus autem, ut eodem die non detur recreatio (a) si datur Colloquium Clausutri: aut non detur Colloquium Clausutri, si eo die detur recreatio.

3. Concedimus etiam singulis septimanis, excepta hebdomada Sancta, unam aliam dari Recreationem, seu Spatiamentum, ultra Colloquia Clausutri diebus festis concessa: inhibentes propterea omne aliud Colloquium, tam feriæ quintæ, quam hebdomadæ Capituli Generalis, & similiter egressum de Cella propter recordationes. Hortamur nihilominus omnes, qui indigent prævidere suas lectiones: ut eas prævideant, illo modo, tempore, & loco dumtaxat, quæ Visitatores in suis Provinciis cum iudicio Prioris ordinaverint, ut omnia fiant sine ullo inordinato egressu, discursu, aut fractione silentii.

4. Quando post Nonam in Ecclesia dictam diebus Capituli in Clausstro convenimus, tunc antequam sedeamus, qui præest Conventui dicit *Benedicite*; deinde sequitur lectio de Statutis, & Evangelii; qua finita commune Colloquium habemus; in quo nullus consulere debet secreto, vel susurrare, vel dicere aliquid, quod nolit ab omnibus intelligi, vel audiri: sed nec tunc alibi loqui licet quam in ea parte Clausutri, vel loci, ubi Colloquium habetur; nisi forte pauca verba.

5. Ubiunque autem Colloquium habemus, curandum nobis est, maxime coram extraneis, ut caveamus a multiloquio, clamore, & risu indecoro; & ut sermones nostri sint religiosi, & pii; non vani, sæculares, vel contentiosi.

6. Priores sint solliciti ad rescindendum vana, & indisciplina Colloquia, & Monachis suis, aliisque subiectis firmiter interdiciant ne de Dominis terræ, aliisque Principibus, factisque ipsorum in Colloquiis, vel alibi verba inordinata habeant contendendo, & partes faciendo. Qui contrafacere præsumperint, a Colloquiis excludantur: & pro modo culpæ alias puniantur. Et si qui tales contentiones, Dominis, sive Principibus, sive Domesticis eorum revelaverint; si Monachi sint careant voce, & sin Novitii ad Ordinis voluntatem: alii vero statim carceri mancipentur.

7. Hortentur vero, & omni instantia inducant suos ipsi Priores, ut colloquia habeant de Deo, de Sanctis, de Divinis mandatis, de observatione Statutorum nostrorum, de Virtutibus acquirendis, de extirpandis vitiis, de temptationibus internoscendis, & superandis, de quatuor novissimis, & omnino de bonis, & utilibus ad animæ salutem, & profectum spiritualem: sæpius illius comemorantes hæc Beatorum Hieronymi, & Bernardi dicta: Inter sæculares nugæ,

(a) Recreationis nomine ex præsentis usu Ordinis intelligenda est translatio Colloquii ex Clausstro in Hortum, sive alium locum a Visitatoribus designatum, cuius recreationis concessio, in libera prudentia Superioris semper remanet, ut hic satis notantur cum de Jure Statuti non habeatur, sed dari indigeat ut possit haberi.

nugæ sunt, in ore autem Sacerdotis, blasphemias. Et alibi. Nugis aperire os illicitum est, afflicte re sacrilegum. Illud etiam Sancti Benedicti Decretum frequenter inculcantes: Scurrilia verba, risumque amoventia, æterna clausura damnamus. Porro murmuratoria, detractoria, turpia, & similia vitiosa verba non solum prohibeant Priores, sed & severe puniant, commonentes non solum eos, qui detrahunt, vel murmurant, sed & eos qui detrahentes, vel murmurantes audiunt, nec reprehendunt, cum utiliter possunt, vel saltem Priori non denuntiant, peccatis alienis involvi, & communicare.

8. Qui non adfuit Nonæ diebus binæ refectiois, non debet interesse Colloquio, & qui non debent interesse Colloquiis, non habent Colloquium aliud in illo die, nisi ex speciali licentia.

9. Ad commune colloquium Clausutri non admittuntur ullo modo extranei cujuscumque qualitatibus, vel conditionis extiterint, nisi ex causa rationabili aliquando Priori alter visum fuerit, & si qui sine speciali licentia Prioris, vel Vicarii se ingesserint: recedant Monachi potius quam illos ad Colloquium admittant.

10. Quoties autem ad Colloquium admittuntur extranei, non debemus in respondendo eis prævenire Priorem, vel Seniores, nec ejus, vel alterius sermonem interrompere. Et quando aliquis ex nobis, de licentia, vel jussu Prioris aliquid eis ad ædificationem loquitur; ceteri debent patienter audire, & ipse, qui loquitur non debet modum excedere. In partem vero ducere aliquem, vel duci, aut quasi secreto aliquid intimare, aut mandare aliquibus, non licet, nisi licentiam dante Priore, quam licentiam non ad nos, sed ad eos, si tanti habeant, pertinet petere.

11. Cum Monachi propter extraneos, vel propter aliam causam jussu Præsidentis in Clausstrum, vel alium locum, ad commune Colloquium vocantur (*) qui eos convocant non dicit eis *Benedicite*, sed quisque cum adventu, sedenti juxta se *Benedicite* dicit. Deinde quamvis Prior præsens non sit, nec etiam extranei loqui licite possunt. Recedentibus autem extraneis, propter quos ad Colloquium convocati sunt, aut finito tractatu propter quem vocati sunt, recedunt & ipsi Monachi cum silentio, nisi esset tunc de Statuto Colloquium, quia tunc nisi vellet, non tenentur recedere. Pro Hospitibus advenientibus, vel recedentibus non dentur personis Ordinis recreationes.

12. Spatiamenta, quæ recreationis causa Monachis extra Domum, infra tamen terminos, certis diebus, ut dictum est, conceduntur, talia sint, & taliter servantur, ut & omnis levitatis, & cujuscumque mali suspicio prorsus tollatur, & integritati Ordinis, ac salutari profectui animarum non adversentur, sed proficiant. Propterea quando ad ea spatiamenta exeunt Monachi simul exeant, simul stent, & simul redeant, omnesque ductum Præsidentis sequantur, qui est Vicarius, vel eo absente, quod rarissime, & non nisi morbo exigente accidere debet, senior Monachorum ibi assistentium, nisi Prior alii specialiter id commiserit, ob justas causas. Nec maneant in porta Domus, vel Curia, vel alio Domus loco, nec quilibet Officinas Domus intrent, sed recta eant, & redeant. Juniores tamen Monachi paululum separati ab aliis incedant, quamdiu Priori visum fuerit expedire, adjuncto illis aliquo ex discretioribus Monachis. Nec etiam intrent Domus Secularium, etiamsi sint Coloni Grangiarum nostrarum. Quod si dum exeunt necessario transitum facere cogantur per Vicinas Villas, aut Villagias, hoc casu, solo transitu sint contenti, servata omni modestia, & gravitate, ut de se secularibus bonum dent odo-

(*) Vide Ordinationem anni 1619. in fin. hujus Capituli. Mandatum SS. D. N. Pauli PP. V. c. c.

rem. Nec in ipsis spatiamenis suis comedant, & bibant, (a) nec secum victualia portent, etiam intuitu pietatis, & eleemosynæ. Qui contraxerit, pro vice qualibet semel in Refectorio, præfente Conventu, ad terram comedat, pane, & aqua contentus, & affere nudo; et si tertio perseveraverit, Præsidentis arbitrio, prout casus exegerit, gravius puniatur. Et qui eis victualia ministraverit, si inferior Priore fuerit, eidem pœnæ subiaceat. Prior vero si in hoc excesserit, Visitationum arbitrio pariter puniatur. Nec Visitatores, quanto minus Priores, possint super hoc dispensare, aut licentias dare, vel Constitutionem istam quomodolibet relaxare.

13. Omnino verò prohibemus ne ullo unquam tempore, vel modo in ipsis spatiamenis Monachi pernoctent, omnes licentias super hoc, præfenti Statuto omnino revocantes, & prohibentes, ne ullo modo concedantur, & qui eas postulaverit, habeatur pro persona parum zelante gravitatem, & honestatem nostri Ordinis, & regularem Monachorum nostrorum disciplinam.

14. Monachi in spatiamenis, & alibi coram Sæcularibus, vel in Conventu, non deferant in capite calanticas lineas, aut sericas, sed laneas tantum sub Caputio.

15. Domus Ordinis, quæ non habent terminos spatiamenorum sibi per Ordinis auctoritatem assignatos, vocent Visitatores illius Provincia, qui eis assignent terminos, secundum Ordinis honestatem, competentes. Et hæc eadem in Domibus novis recipiendis de cætero diligenter observent Priores: quibus dictarum Domorum novarum receptio committitur. Termini autem in novis Domibus limitati, vel limitandi per Visitatores, aut Priores ad hoc deputatos, vel in posterum deputandos, in scriptis præsententur Capitulo Generali proxime subsequenti, & ibi rationabiliter examinati, per Diffinitores approbentur, & confirmantur, vel etiam, si eis visum fuerit, infirmantur. Quod si Domus aliqua terminos sibi de novo limitatos subsequenti Capitulo neglexerit intimare, lapso illo Capitulo, ante confirmationem, Monachi illius Domus terminis prædictis non gaudeant: nec ad eos exire possint pro spatiamenis.

ORDINATIO ANNI 1610.

Mandatum SS. D. N. Pauli PP. V. Nobis insinuat de habenda lectione Sacre Scripturæ in Domibus insignioribus Ordinis nostri qua decet animi demissione, & reverentia suscipientes, eique ut debemus, & semper assuevimus humillime obtemperantes, præcipimus omnibus, & singulis Prioribus dictarum Domorum, ut in dictam lectionem fieri curent in suis præfatis Domibus juxta dispositionem, & formam a R. P. præscribendam habita ratione moderationum ejusdem SS. D. N. præcedentium ordinationum.

NOTA.

Mens mandati Apostolici, ejusque finis attendenda sunt. Ea autem sunt, ut sufficienti saltem Monachorum eruditioni provideatur, qui ad Sacerdotium promovendi, & ad confessiones audiendas sæpius deputandi, adhuc munia necessario disponi debent, per studium, & lectionem eorum, quæ ad id conducunt. Unde merito lectio ista debet maxime institui, de his quæ ad Sacramentorum administrationem, & moralem Theologiam pertinent. Vide Decretum SS. Domini Nostri Clem. PP. VIII. editum anno 1599., & a SS. D. Nostro Urbano PP. VIII. renovatum, in Bullario relatum, Tom. 4., & ibi num. 2. reperiens, quomodo Decretum Sac. Conc. Trid. super hac re debeat intelligi.

(a) Potius hic intelligitur de aqua cruda Fontis, qui in via occurrit.

De Operibus Communibus.

CAPUT DECIMUMSEXTUM.

1. Opera communia ter trinis diebus in anno fiant: in quibus Monachi circa mundationem Pannorum Ecclesiæ, aut aliud honestum opus occupantur judicio Priorum.

2. Prima opera fiunt secunda hebdomada Paschæ, alia, secunda hebdomada post festum Apostolorum Petri & Pauli, tertia, prima hebdomada post festum S. Michaelis. Quod si aliquo die operum, sit festum Capituli vel abstinencia, vel indispositio temporis quoad exteriora, propter hoc non transferuntur opera ad aliam hebdomadam, sed pro die, qua cessatur ab opere, alia die ejusdem hebdomadæ laborabitur. Verumtamen si dictis temporibus propter aliquod impedimentum occurrens non possint commodè fieri, ante, vel post, prout commodius erit, supplebuntur.

3. Porro prima die in Cœmeterium convenimus ad preces faciendas, prout in prima parte describuntur, post quas dicto a Priore, vel Vicario *Benedicite*, ad operandum eximus.

4. Cum aliqui ex Monachis alicui operi mancipantur, ipsi quidem loquuntur ad invicem: cum supervenientibus verò nequaquam, nisi Priore præfente, aut de ejus licentia.

5. Quando adjutorium pro aliquo opere perficiendo querimus, debemus exprimere quos, & quot habere volumus, & quamdiu. Alias si prima die opus nostrum non compleverimus, die sequenti de illa licentia data, nisi expressum fuerit, nos juvare non possumus, sed pro adjutorio licentiam denuo petimus.

6. Qui scribere, aut aliud opus facere scit, & potest, si monente Priore, ut id faciat, acquiescere noluerit, a vino abstineat, aut etiam gravius puniatur arbitrio Prioris.

7. Quicumque in quacumque obedientia, cujuslibet agit vices, nihil omnino in ea sine licentia mutare permittitur. In Cellis quoque ipsis, nihil nisi prius ostensum, & concessum mutari, fieri sinitur, ne Domus laboriose factæ, curiositate deteriorentur, vel destruantur.

De Novitio.

CAPUT DECIMUMSEPTIMUM.

1. Novitios antequam vigesimum annum attigerint, recipere non solemus, si tamen aliqui minoris ætatis postulent admitti, qui Prioris, & majoris partis Conventus sint doctrina, devotione, maturitate, & corporis viribus sufficientes ad portanda onera Ordinis, concedimus illos posse recipi ad probationem, dummodo octavum decimum annum saltem attigerint.

2. Cum Bigami de jure sint privati Tonfura, & omni privilegio Clericali, inhibemus ne recipiantur ad habitum Monachorum; quia fieret injuria Ordini Clericali. Si secus fuerit attentatum, talis receptio, sed & confessio si inde fuerit subsecuta, nullius sit valoris.

3. Nullus etiam conjugatus, altero Conjuge in Sæculo remanente, etiam si in hoc auctoritas Episcopi Diocesani, & consensu in Sæculo remanentis intervenerit, recipiatur ad Ordinem nostrum sine speciali licentia Capituli Generalis, vel R. Patris. Eum etiam, qui sola promissione per verba de futuro alicui mulieri ligatus fuerit, facile non recipimus, propter inquietudines, & tumultus inde evenire solitos.

4. Nullus insuper in alia Religione, cujuscumque nominis fuerit jam professus ad Ordinem nostrum recipiatur, etiam habita sui Superioris licentia: nisi per licentiam R. P. Carthusiæ, vel Capituli Generalis.

5. Qui habent aliquod perpetuum corporale

vel spirituale impedimentum, quominus ad Sacros Ordines licite promoveri, aut in eisdem ministrare possint: nullatenus admittantur ad annuam probationem, vel professionem. Nec pariter recipiantur Novitii, qui non sunt in membris suis, vel corpore bene dispositi, nec sufficientes ad portandum onera Ordinis.

6. Monemus omnes Priores, & Conventus, ut in receptione Novitiorum sint magis solito circumspēcti, & ea, quæ de ipsorum receptione hic continentur, studeant diligentius observare (a), de sufficientia maxime, & moribus inquirendo, & illorum conversationem, saltem per Mensem in habitu Sæculari, ante receptionem ad habitum comprobando.

7. Priores, quorum Conventus propter paupertatem dividuntur, nullos valeant interim Novitios recipere absque licentia R. P. vel Capituli Generalis. (b)

8. A Novitiis, seu ingredi volentibus Ordinem nostrum, nihil a quoquam nostrum penitus exigatur, aut petatur. Qui enim ab eis quidquam exigit, & recipit, sententiam excommunicationis incurrit ex Constitutione Urb. PP. V. quæ incipit: *Sane ne in vinea Domini*. Quod si Prior aliquid exegerit, sit extra Sedem suam in Ecclesia quadraginta diebus & totidem sine misericordia, infra sex Menses, faciat abstinere. Si Procurator, vel alius exegerit, sit Novitius per quadraginta dies, & totidem in Capitulo recipiat disciplinas, Prioratumque Prior, & procuratorem Procurator amittant: si eis consentientibus exactio jam venit ad effectum. Si tamen Novitius, aut ingredi volens Ordinem nostrum libere aliquid, & sine omni pacto, nullaque præcedente petitione, dare voluerit, libere poterit recipi, & juxta voluntatem dantis expendi: dum tamen talis voluntas non deviet a rigore Statuti, nec per eam lapsus aliquis in ordine fiat. Qui contra fecerit, pena, quæ Statutorum transgressoribus imponitur irremissibiliter puniatur.

9. Verumtamen sequentes Sacri Concilii Tridentini Constitutionem declaramus quod nulla donatio alia, quam pro victu, & vestitu, nullaque obligatio, aut renunciatio per Novitium facta, etiam cum juramento, vel in favorem cujuscumque causæ piz, valet, nec effectum suum sortiri potest, nisi secuta Novitii ipsius professione, quam si non fecerit Novitius, talis donatio etiam cum hujus favoris concessa renunciatione etiam jurata, sit irrita, ac nullius effectus. Propterea bona Novitiorum, ante professionem emissam, nullus alienet, vel alienari, etiam Novitio volente, permittat: Sed eorum omnia adinstar depositorum fideliter custodiantur, & si contingat eos ante professionem a nobis recedere, omnia ex integro, quæ sua erant, eis restituantur.

10. Quando aliquis venit ad nos volens fieri Monachus, primo interrogatur a Priore in privato: quo motivo, & qua intentione hoc velit. Deinde examinatur, si tantum habet literarum, quantum sufficiat Monacho, & Religioso ad Sacerdotium promovendo; & si cantare potest. Postea inquiritur, si in aliqua Religione professionem fecerit; si non servilis sed libere sit conditionis; si uxoratus, aut Bigamus; si unquam pro materia fidei purgatus fuerit per RR. Inquisitores de vehemēti suspicione, aut etiam vehementer suspectus de fide fuerit; si homicidium voluntarium aliquando perpetravit; si ullum habet impedimentum corporale, vel spirituale, quod minus ad Sacros Ordines possit promoveri, aut in iisdem ministrare; si habet morbum incurabilem;

(a) Vid. Ordinationem anni 1679. in fin. hujus Cap. Solite invigilent &c.

(b) Vid. Ordinationem anni 1597. in fin. hujus Cap. Cum certo constet &c.

si debet alicui, vel aliquibus pecunias, aut aliquid temporale. Monetur etiam, & suadetur ei, omnibus, qui adversum eum aliquid habent juxta Evangelium reconciliari: aut si quid aliquem defraudavit restituere, si habet unde. Postremo proponuntur ei dura, & aspera, totaque vitæ nostræ, quam subire desiderat, ratio, vilitas, & asperitas: prout fieri potest ante oculos ponitur. Quod si Prior eum ad omnia paratum, & ad onera Ordinis sufficientem putaverit; nihilominus conversationem ejus saltem per mensem, in habitu Sæculari antequam recipiatur ad habitum nostrum comprobabit, & interim mittet ad Cellas Monachorum, quos ipse judicaverit idoneos esse, ut illum examinent, & videant, an receptibilis sit.

11. Porro nullus Prior recipiat aliquam personam ad habitum Ordinis sine totius Conventus, vel majoris partis voluntate, & consensu (c) propterea postquam sufficienter fuerit probata Conversatio postulantis, certo die proponetur Conventui; ac primum quidem coram toto Conventu interrogabitur, si in aliquo Ordine professionem fecerit, si liber, & non servilis conditionis, si Matrimonii vinculo solutus, si absque incurabili morbo, si possit ad Sac. Ordines ascendere, si de debitis satisfecerit, sciturus quod si super his veraciter non responderit, si aliquid celaverit, poterit etiam post professionem expelli.

12. Postquam ad hæc responderit: Secedit; & Conventus de ejus deliberat receptione. Quem si recipiendum judicaverit, rursus eum revocat: & tunc ipse toto corpore prostratus misericordiam postulabit. Deinde ad jussu Prioris surgens supplicabit propter amorem Dei, se ad probationem sub habitu Monachali recipi pro præbendario, & humillimo omnium servo. Cui tunc Prior proponet, quot, & quanta sint dura, & aspera in Ordine nostro toleranda, quam sit prolixum Divinum Officium, diurnum pariter, & nocturnum, quanta sit victus, & vestitus austeritas, quanta Cellæ, & silentii observantia, quam sit arcta obedientia, paupertatis, castitatis, stabilitatis, & novæ vitæ semita, quam difficilis sui ipsius in omnibus abnegatio. Denique tota vitæ nostræ ratio, vilitas, & austeritas, prout fieri potest, illi ante oculos ponitur.

13. Ad quæ si imperterritus manens, responderit, se de sola Dei pietate Fratrumque orationibus confisum, ea prout divina concesserit clementia impleturum. Tum demum ad pedes Prioris genuaflectens, junctas manus inferat infra manus Prioris, & Prior ex parte Dei, & Ordinis, & sua, & Fratrum concedat ei societatem Ordinis, & proponat eidem, quod ante professionem libere poterit exire: & quod vicissim erit in nostra libertate, & potestate ipsum emittere si nobis (quod absit) non placeret conversatio ejus. Quo facto recipitur in osculo Pacis a Prioribus prius; deinde a cæteris omnibus, qui si statim non sit paratus indui, certus, ei usque ad quem venisse debeat, terminus non nimis remotus dabitur: ad quem si non venerit, nos non teneamur eidem. Ad datum autem terminum veniens, statim post supplicem in Conventu postulationem induitur.

14. Sciendum autem, quod absente Priore nullus Novitius potest recipi, nisi de speciali licentia Prioris. Recepti tamen ad statutum terminum venientes, Priore multum remoto, nec brevi reversuro: possint a Vicario, & Conventu indui, & incellari.

15. Die quo induitur Novitius, postquam indutus est, & præparatus, ducitur ad Ecclesiam, & instruitur, ut ad gradum Altaris faciat

(c) in aequalitate partium, pars Prioris in posterum non debet prævalere, quia tunc revera non est major pars Conventus, prout hic requiritur.

orationem suam. Interim Conventus cantat in Ecclesia versum, *Veni Sancte Spiritus*, quo finito, Prior dicit preces consuetas in prima parte descriptas. Quibus dictis ducitur Novitius ad Cellam, Conventu cantante Psalmos, *Miserere mei Deus*; *Quam dilecta*, *Memento*. Si tamen unus, aut duo sufficere possunt, unus tantum aut duo dicantur. Eundo ad Cellam præcedit Prior cum Stola, & Sparfario, sequitur Novitius: Deinde Conventus præcedentibus senioribus. Veniens autem Prior ad Cellæ ostium aspergit Novitium, & ipsam Cellam dicens, *Pax huic Domui*: tenensque manum Novitii introducit eum, & ducit ad Oratorium, ubi flexis genibus orat, & interim finito a Conventu Psalmo, vel Psalmis: Prior consuetas, ut alibi habentur, preces dicit. Quibus completis, injungit Novitio Cellæ, & aliorum, quæ ad Ordinem nostrum pertinent observantiam, & exercitium, in remissionem peccatorum.

16. Commendatque eum uni ex Monachis, quem magis idoneum ad hoc cognoverit, nulla habita ratione antiquitatis: qui eum horis competentibus visitans, instruet ad horas dicendas, & ceteras observantias Ordinis, quas Novitium ignorare non oportet. Ad quem etiam pertinebit, ipse Novitii mores informare, in spiritualibus exercitiis eum dirigere, & temptationibus ejus remedia opportuna adhibere; debet tamen unus, & idem omnium Novitorum curam habere.

17. Novitii opportuno tempore moneantur, & instruantur a Magistris suis ad faciendam confessionem generalem; quam debent facere Priori antequam ad professionem admittantur. Priores autem ex Indulto Apostolico possunt absolvere eos, qui nostro Ordini volunt aggregari postquam habitum susceperint, a sententia excommunicationis, suspensionis, & interdicti, quibus sunt foris innodati, & super irregularitate prius contracta dispensare, & a votis in Seculo factis absolvere, si in Ordine perseveraverunt: nisi casus adeo esset gravis, & enormis quod super eo Sedes Apostolica merito esset consulenda, & provisio, quod si essent pro debito excommunicati, suspensi, vel interdicti, satisfaciunt quibus tenentur.

18. Novitii pecunias, & alias res suas, quas secum forte attulerint, ex integro Priori reddant, ut non ipsi, sed Prior, vel cui Prior injunxerit, eas fideliter ad instar Depositorum, custodiat.

19. Novitius nec reprehendit, nec publice reprehenditur: sed cum offendit, instruitur a Priore, vel a Vicario, aut a Magistro. Non debet manere in colloquio communi, nec de negotiis Domus se intrromittere: nec querere licentiam ut possit aliquem visitare.

20. Infra tempus probationis, non Missam in Conventu, non Evangelium, non Epistolam dicit: nec ad Ordines mittitur, sed hebdomadam cantus facere, & tam in Ecclesia, quam Refectorio legere potest: quam cito sibi fuerit injunctum a Priore. Et si Sacerdos fuerit, potest ad arbitrium sui Prioris Missas privatas celebrare.

21. Porro Sacerdotes, qui de Seculo veniunt ad Ordinem, si in Missarum celebratione, & observantiis Regularibus formæ Ordinis se noluerint conformare, vel in sustinenda sua opinione fuerint obstinati, vel in modo vivendi singulares; ad professionem nullatenus admittantur: quoniam per tales personas olim multa in Ordine scandala pervenerunt.

22. Si intra tempus probationis Priori evidenter constiterit, iustis, & rationabilibus causis nullo modo Novitium esse ad professionem admittendum; & judicaverit non expedire, aut non decere, ut eas causas Conventui manifestet:

poterit illum etiam irrequisito Conventu emitte; adhibito tamen consilio Vicarii, & alterius ex discretioribus Conventus: sed postea aliquam sui facti rationem Conventui assignare debet. Si tamen nullum adsit periculum, aut scandalum, si dictas causas Conventui assignaverit: debet antequam illum emitat proponere eas Conventui.

23. Novitii Ordinis nostri, nec a Prioribus, nec ab aliis, modo quolibet subtrahantur: quod si quis fecerit, legitime puniatur.

24. Si Novitius ante professionem lepram incurrit, non faciat professionem: tamen si in Domo remanere voluerit, charitative ei providebitur de necessariis.

25. Si Novitius exierit, & postea denuo receptus fuerit, post secundam receptionem probabitur per annum integrum antequam profiteatur.

ORDINATIO ANNI 1679.

Solicite invigilent Priores educationi spirituali Novitorum, & juniorum Monachorum, sciantque nihil majoris esse momenti in Ordine, in quo olim nominabantur in singulis Provinciis, Examinatores Novitorum sicut nunc nominantur Visitatores, cum ex hac educatione pendeat fere omnis profectus spiritualis, ac proinde observantia regularis vigor apud Monachos præsertim solitarios, prout nos sumus, quibus si desit vita, & militia spiritualis Theoria, quam bene ad praxim postea redigant, & discretio ex prudenti, & devota directione assumpta, sicca sit eis solitudo, & parum proficua. Super quibus sollicite etiam inquirent Visitatores, atque etiam interrogent de circumspectione an servetur in admissione postulantium, & receptione Novitorum, ut ii tantum apud nos recipiantur, quorum vocatio sit bene probata, & corporis animique dispositio ad Ordinis exercitia idonea, nec unquam detur locus indiscretis favoribus, humanis respectibus, ac imprudentibus compressionibus, aut affectibus, quibus via paratur sub prætextu charitatis, ad clades, & ruinas observantia Regularis, Ordinibus Regularibus obvenientes, ex indevotione, ineptitudine, aut imbecillitate receptorum; qui postea sæpius sunt ceteris in vita laxioris exemplum, aut in scandalum, & si quos Priores in re tanti momenti, ex qua totius vita religiosa ratio, totiusque Ordinis bonus status dependet, remissos, aut culpabiles invenerint, denuncient illos statim R. Patri, aut Capitulo Generali, ut congruum apponatur remedium, nec multiplicari sinatur gens apud nos absque magnificatione latitia. Directorium autem Novitorum ad calcem præsentium Statutorum imprimi ordinatum, ubique servetur, habita tamen aliqua Religionum ratione, quoad temporis distributionem, juxta ordinationem Visitorum a R. P. approbandam.

ORDINATIO ANNI 1597.

Cum certo constet ex bona, vel in alia receptione, & institutione Novitorum profectum, vel defectum Ordinis nostri, tum in numero, quam in merito personarum præcipue pendere, & in parvis Domibus, in quibus pauciores, quam octo utiles Monachi residere solent, qui Divinum officium cum nota integre non persolvunt, non possint Novitii sufficienter ad omnia, quæ sunt Ordinis institui: Ideo confirmantes ordinationem factam annis 1594., & 1595. statuimus, ut in dictis parvis Domibus non recipiantur, nec retineantur Novitii, sed in his dumtaxat, in quibus Divinum Officium etiam nocturnum cum nota cantatur, & Regularis observantia perfectius custodiatur. Quando autem Professi in hujusmodi Domibus Conventualibus ad parvas Domos mittentur, sic omnino in illis suscipiantur, & necessariis foveantur ac si illarum essent professi, habeantque vocem in omnibus tractatibus, non tamen in electione novi Prioris, quam non facient habitatores parvarum

Domorum, sed per Capitulum, aut R. P. Carthusie illis providebitur de Superiore.

De Professione Novitiorum.

CAPUT DECIMUM OCTAVUM.

1. Nullus, qui minori tempore quam per annum post susceptum habitum in probatione steterit, ad professionem admittatur. Professio autem ante facta, sit nulla, nullamque inducat obligationem ad Ordinis observantiam, aut ad alios quoscumque effectus.
2. Professionem tacitam in nostro Ordine non habemus, neque permittimus; sed omnes volumus esse expresse, & publice professos.
3. Cum tempus quo Novitius professionem facere debeat insit, si receptibilis apparuerit, & in duobus festis Capituli in petendo misericordiam sedulus fuerit: non in primo, sed in secundo festo, dies ei quo in totum suscipi debeat certus assignabitur, si perseveraverit pulsans, & facultas ei libera sua omnia quomodo, vel quibus placuerit distribuendi, tribuetur.
4. Nulla persona Ordinis aliquid omnino petat a Novitio professionem facturo de rebus ipsius, etiam intuitu pietatis, & elemosynæ dandæ quibuscumque personis: Sed Novitii permittantur libere disponere de rebus suis, prout voluerint. Qui contra fecerit, arbitrio Prioris acriter puniatur.
5. Quod si assignato die perseveraverit pulsans, optatus ei tribuetur assensus; eique dicitur quod ad Missam sit professionem factururus, & communicaturus, sicut in prima parte describitur.
6. Tunc ipse, vel alius pro eo, professionem sub hac forma, & verbis scribet. Ego Frater N. promitto stabilitatem, & obedientiam, & conversionem morum meorum coram Deo, & Sanctis ejus, & Reliquis istius Eremitæ, quæ constructa est ad honorem Dei, & Beatæ semper Virginis Mariæ, & Beati Joannis Baptistæ: in præsentia D. N. Prioris. Et in hujus professionis fine, ipsemet Novitius manu propria signum Crucis depingat. Quamvis autem Ecclesia sit constructa ad honorem alterius Sancti, quam Beatæ Mariæ, aut B. Jo. Baptistæ; non tamen mutabuntur prædicta verba professionis.
7. Porro nullus Novitius professionem facere potest, nisi proprio Priore præsentem, & celebrante, vel alio Priore Ordinis nostri per voluntatem ejus, si legitime fuerit præpeditus. Rectores tamen Domorum incorporatarum Ordini possunt Novitios ad professionem recipere, ubi Priores ad hoc vocandi distant ultra unam dietam. Et tunc in ipsa professionis forma, & scriptura, mutabitur Prioris nomen, in nomen Rectoris.
8. A parentibus Novitii, nec ex parte Novitii, nec alicujus nostrum, quidpiam ad cibum, potumve pertinens petatur. Verum si ultro offerant, quod Carthusianæ sobrietati, & modestiæ non repugnat, nequaquam respui debet.
9. Cum noster Ordo unus sit in multis diversarum Nationum Domibus: & una professionis forma servetur ab omnibus, quæ iterari non debet: volumus omnes, & singulas ejusdem Ordinis personas contentas esse sua professione prima, prohibentes omnino, ne quis secundam faciat, quam si fecerit, declaramus nullam esse.
10. Ordinem, seu locum ubique in Conventu eum cuncti tenemus, quem singulis suis dedit adventus: nisi forte Prior de consensu Conventus, vel majoris partis, aut R. Pater aliquem supposuerit, vel præposuerit, ob certam causam. Quando autem duo Novitii ad aliquam domum veniunt; qui posterior venit, si prius professionem fecerit, primus deinceps remaneat.
11. Professione facta, qui susceptus est, ita

se ab omnibus quæ mundi sunt intelligat alienum; ut nullius prorsus rei, nec sui quidem ipsius, sine Prioris sui licentia habeat potestatem. Cum enim ab omnibus, qui regulariter vivere decreverunt, obedientia magno studio sit servanda, a nobis tamen tanto devotius, & sollicitius, quanto asperius, districtiusque propositum subivimus: ne si, quod absit, illa defuerit, tanti labores non solum careant præmio; sed & supplicium damnationis incurrant. Hinc enim Samuel, Melior est, inquit, obedientia, quam victimæ: & auscultare, magis quam offerre adipem arietum: quoniam quasi ariolandi peccatum est, repugnare, & quasi scelus idololatriæ, nolle acquiescere. Quod unum testimonium, & obedientiæ laudem, & inobedientiæ sufficientem habet vituperationem.

De vitio proprietatis, & Excommunicatione Proprietariorum.

CAPUT DECIMUM NONUM.

1. Cum detestandum sit omnibus Religiosis proprietatis vitium, & eorum saluti valde contrarium, statuimus, & ordinamus, quod nulla persona nostri Ordinis professa, separatim, aut appropriatim habeat, aut custodiat aliqua bona, a bonis totius Communitatis distincta, præter ea, quæ sibi Ordo concedit ad usum simplicem: sed omnia bona Domus, elemosynæ, dona, xenia, & alia universa quæ Conventui, singularibusve personis mittuntur, vel offeruntur, incorporantur Conventui, & dispensationi, ac administrationi Præsidentis subiaceant, qui ea distribuat, & expendat, prout secundum Deum, & conscientiam, communi utilitati domus viderit expedire.
2. Præsidentes igitur Domorum, Visitatores a personis Ordinis vitium proprietatis penitus extirpare conentur, nec permittant quod pecunias aliquas per se, vel per medium cujuscumque interpositæ personæ, in sua voluntate habeant, aut ut deposita aliena quæcumque sint, penes se custodiant. Et si quos in hoc culpabiles invenerint, rigide puniant.
3. Si vero alicui ex personis prædictis aliquid datum, vel oblatum fuerit, in eo nullum jus, aut proprietatem prætereundum debet: licet ex premissu Præsidentis ad simplicem usum, ad nutum ejus revocabilem, illud possit apud se custodire, & eo uti, pecuniis exceptis. Quod si quis contentiose, illud tanquam suum retinere voluerit, ab eo auferatur, & ad communem usum deputetur.
4. Nulla etiam Persona, quæ apud nos fuerit professa, in libris, vel aliis quibuscumque rebus sui gratia Ordini acquisitis, usumfructum, vel alium quemlibet titulum sibi præsumat vindicare: sed illum usum cum gratiarum actione, non ut rei propriæ, sed alienæ recipiat, si sibi concedatur.
5. Debent enim professi omnes, imo tenentur ex necessitate voti suæ professionis habere animum paratum resignandi in manibus Præsidentis sponte, & libere, ea omnia, quæ sibi concessa sunt, si libri fuerint, aut aliquid aliud carum, vel vile: quoties superior voluerit, aut fieri mandaverit. Nec si hoc fecerit, debent murmurare, aut conqueri; alioquin nondum se, & sua reliquerunt: & propterea pauperem Christum sequi, & ejus imitatores, & discipuli fieri non possunt, nec ejus paupertate ditari.
6. Petere, accipere, permutare, & donare, quidquid illud fuerit sine licentia si quis præsumserit, pro qualitate culpæ puniatur. (a) Donationes etiam sub specie, vel colore mutationis,

(a) Ista si non sunt animo occultandi, aut retinendi, sed animo declarandi, & sub spe ratiificationis, dicuntur tantum pro modo culpa punienda, quia non habent qualitates proprietatis completas.

a nobis, vel inter nos nullo modo fiant. Neque etiam cuicumque Monacho, aut Converso a Prioribus nostri Ordinis aliquid recipere liceat, nisi cum licentia proprii Prioris.

7. Ceterum ne Priorum tenacitas aliquando proprietatis occasionem ipsis Monachis daret, (4) districte injungimus universis Prioribus, ut de necessariis more Ordinis, Monachis suis rationabiliter provideant: Superflua vero, quæ statim paupertatis, quam professi sunt, non conveniunt, & omnem speciem vitii proprietatis, & fraudis suspicionem ab eis auferant ad formam nostri propositi. Quod ut leviori labore exequi valeant, habeant ipsi Priores claves omnium Cellarum Monachorum, & Conversorum, vel unam singularem, quæ dictas Cellas aperiat. Alias vero seras dictarum Cellarum damnent, & auferendas diligenter, & fideliter curent. Et si quos invenerint clandestinas seras, vel claves habere: acriter eos puniant pro modo culpæ, & suspicionis.

8. Omnes tam Clerici, quam Laici professi tenentur suo Priori ostendere, & ejus voluntati exponere quicquid habent in Cellis, vel alibi, quoties fuerint ab eo requisiti. Et hoc idem per omnia Conversi teneantur facere Procuratori. Qui vero contumax in præmissis fuerit, vel si aliquid eisdem celaverit, ut Proprietarius puniatur.

9. Singulis autem annis a Circumcisione usque ad Quinquagesimam Conversi Procuratori; Monachi vero a Quinquagesima usque ad Ramos Palmarum, quicquid habent ostendant, & exponant voluntati Præsidentis.

10. Porro ad perfectiorem extirpationem vitii proprietatis, statuto irrefragabili ordinamus, ut quicumque Subditus Monachus, vel Conversus, crimen furti, vel alienationis commiserit, seu Proprietarius fuerit (b) ultra valorem trium parvorum solidorum Turonensium, qui nunc ad valorem vigintiquinque assium Gallicorum ascendunt, (c) & illud suo Priori super annum, aut saltem temporibus constitutis, confiteri sacramentaliter, vel revelare extra Confessionem scienter neglexerit, hoc est præsens usque ad diem Censæ inclusive, & absens usque ad octavam diem reversionis in Domum suam, post prædictum terminum similiter inclusive, ipso facto, hoc est, elapsis dictis terminis, excommunicationis sententia, quam in istis scriptis ferimus, sit ligatus: a qua non possit absolvi, nisi per proprium Priorem, vel eo absente per Vicarium, cum onere tamen satisfaciendi Superioris præcepto, nisi Vicarius ipse in absentia Prioris illud tulerit.

11. Hanc præterea Sententiam latam a Capitulo Generali, & præsens Statutum; annis singulis in Dominica Palmarum Priores, vel ipsis absentibus Vicarii omnibus professis, tam Clericis, quam Laicis nostri Ordinis in unum congregatis publice in Capitulo Monachorum, denuntiant: ipsamque, ut moris est, ex scriptis proferant, & promulgent præsentibus universis, forma, quæ sequitur ante, vel post, in vulgari sermone, propter laicos exponenda.

ORDINATIO ANNI 1679.

Ut mandato Sedis Apostolica obtemperemus ad tollendas difficultates, quæ jam pluries, & nuper mo-

(a) Eadem forma discretionis ut debent Priores circa materiam voti paupertatis, quæ commendatur illis circa votum obedientie Cap. 3. n. 2. Cum in iurisque sit par ratio periculi, servatis tamen istis, quæ hic dicta sunt.

(b) Proprietas a furtivo distinguitur, in eo quod Monachus sit per eam iniquus possessor, etiam rerum sibi donatarum, aut concessarum.

(c) Vide Ordinationem anni 1679. hujus Cap. ut Mandato &c.

ta sunt contra tres parvos solidos Turonenses, qui materia proprietatis, & excommunicationis esse discernuntur in Statutis, contra quod allegatur valorem pecuniarum nunc diversum esse a valore, quo estimabantur anno 1368. quando summa illa prætaxata est in nova editione Statutorum tunc temporis facta, ac proinde id supputari debere, sicut jam observatum esse putatur, ut patet ex materia hujusce proprietatis, quæ ad duodecim denarios in antiquis Statutis circa annum 1259. editis definita est, & postea in subsequentibus præfato anno 1368. editis ad tres solidos deducta est. Re illa a Capitulo Generali diligenter examinata, & supputato rerum venalium, & pecuniarum valore, concordando tempora temporibus, declaramus tres illos parvos solidos Turonenses in Statutis circa annum 1368. editis expressos, nunc æquivalere vigintiquinque solidis Turonensibus Gallicis, qui in moneta Hispanica nunc valent tribus realibus argenteis cum dimidio, in moneta Germanica triginta septem crucigeris cum dimidio, & in moneta Italica tribus julii cum dimidio, ad quam summam, utpote istis tribus solidis Turonensibus æquivalentem, materiam illam proprietatis, & Excommunicationis reducimus.

Sententia in die Palmarum in Capitulo pronuncianda.

12. Cum sit a Generali Capitulo institutum, quod personæ Ordinis universæ, quæ suis Prioribus, Vicariis, aut Rectoribus, quoad illas domos quæ per Vicarios, vel Rectores gubernantur, non ostenderint quicquid habuerint, nec ejus exposuerint voluntati: Laici videlicet a festo Circumcisionis usque ad Quinquagesimam, Monachi vero, & Clerici usque ad Dominicam in Ramis, & quæ aliquid ultra valorem trium parvorum solidorum Turonensium monete usualis, qui nunc ad valorem vigintiquinque assium Gallicorum supputantur, simul, vel per partes animo occultandi retinuerint, vel sine dictorum Superiorum licentia ultra summam prætaxatam aliquid donaverint, permutaverint, vel modo quolibet alienaverint, & illud, vel illa eisdem Superioribus non revelaverint, sententiam Excommunicationis incurrant ipso facto: donec confessione præcedente beneficium absolutionis a Superioribus sæpèdictis meruerint obtinere. Ideo ego Frater (N) Prior aut Vicarius, five Rector Domus hujus (N) vigore, & virtute Sententiæ latæ, ut præmittitur a dicto Capitulo Generali excommunicatos denuntio omnes tam Monachos, quam Conversos professos hujus Domus, ac de mandato Ordinis ibidem hospites, qui occultandi animo, vel celandi (d) ultra valorem summæ prædictæ retinuerint, donaverint, permutaverint, vel quolibet modo alienaverint, & ea mihi scienter neglexerint confiteri, vel extra Confessionem revelare usque ad Censam Domini si præsentibus sunt, vel usque ad diem Octavam postquam ad Domum istam revertentur, quantum ad absentes: quibus terminis elapsis, & non ante, huic Excommunicationi subjaceant, donec confessione præcedente a me beneficium absolutionis meruerint obtinere: cui quantum ad præfatas personas præsentibus Excommunicatione jam percussas, data est potestas absolvendi a Capitulo memorato.

13. Et sciendum est quod hæc Sententia in Domibus Monialium debet a Vicario promulgari, hora, die, & loco quibus supra: præsentibus, & audientibus Monachis, Conversis, ac Monialibus omnibus. Item sciendum, quod potestas

(d) Verbum illud attendendum est veluti formale transgressionis, cui merito censura excommunicationis infligitur, nisi transgressor intra tempus revelet. Qui autem possidet, aut alienat aliquid invito Priori, etiam si non habet occultandi animum, semper peccat contra votum paupertatis juxta materiam gravitatem.

data Procuratoribus a Statutis, virtute hujus processus, nec restringitur, nec laxatur.

14. Res, jura, redditus, aut possessiones Domorum Ordinis infra terminos possessionum, vel etiam extra, cum debita licentia, jam acquisitas, seu acquirendas, vel quæ sunt de patrimonio ex antiqua fundatione Domorum suarum, nullus alienet, nisi pro Domorum ipsarum urgente necessitate, vel magna utilitate, & cum licentia speciali Capituli Generalis, aut R. Patris, præcedente etiam debito tractatu, & interveniente consensu suorum Conventuum, & amborum Visitatorum, vel saltem alterius, si ambo haberi non possunt.

15. Terrulæ autem, seu possessiones minus utiles de Consensu Conventuum suorum, & cum consilio proborum Virorum, ac unius Visitatorum, poterunt alienari pro utilitate Domorum, ita tamen, quod pretium in magis utiles possessiones convertatur. Alienationis autem nomine, intelligimus venditionem, donationem, permutationem, locationem ad longum tempus, & Emphyteusim perpetuam rei, quæ locari, vel coli non solet.

16. In alienatione bonorum Ecclesiasticorum, etiam concurrente utilitate, vel necessitate adhibenda est solemnitas beneplaciti Apostolici sub penis contentis in Extravaganti *ambitiose* de rebus Ecclesiæ non alienandis.

17. Nullus etiam cum licentia emat redditus, aut possessiones cum gratia redemptiva, seu cum pacto de retrovendendo, & minoritate pretii, ita quod minori pretio res illas emat, quam valent. Tales enim contractus sunt injusti, & propterea a nostro proposito alieni.

18. Si res immobilis vendatur, pretium illius nisi cum licentia Capituli Generalis, aut R. Patris, non expendatur, sed in acquisitionem rerum aliarum immobilium convertatur. Prior, qui contrafecerit, absolvatur, & Monachi, qui in hoc sibi consenserint, sint in disciplina generali ad Ordinis voluntatem. Parique pena plectantur qui sine licentia, redditus annuos, sive pensionem, aut servitutem aliam, super rebus, & bonis Domus suæ vendiderint, vel imposuerint perpetuo, vel ad vitam. Declaramus præterea, ejusmodi venditiones, seu impositiones invalidas esse omnino, utpote contra mentem Ordinis factas, & ab eis, qui talem potestatem non habuerint.

19. Cum vero aliqua Domus Ordinis, per absolutionem, aut mortem sui Prioris, est sui Pastoris solatio destituta, nulla in ea penitus fiat alienatio rei immobilis alicujus, aut etiam mobilis, quæ adventum novi Prioris sine detrimento Domus expectare potest. Qui contrafecerit, absolvatur ab omnibus obedientiis Ordinis, & nihilominus alienatio non valet.

De Pauperibus sublevandis, & Mulieribus fugiendis.

CAPUT VIGESIMUM.

1. Cum Dominus noster Jesus Christus in Evangelio dicat, quod superest date eleemosynam, & ecce omnia munda sunt vobis; & in Ecclesiastico scriptum sit, Sicut aqua extinguit ignem, ita eleemosyna extinguit peccata, quantum desideramus præservari, & liberari a peccatis, tantumdem amare, & dare debemus pauperibus Christi eleemosynam. Quapropter hortamur, & obsecramus omnes Priores Ordinis nostri in visceribus ejusdem Dei, & Salvatoris nostri Jesu Christi, qui se ipsum totum in ligno Crucis pro nobis impendit, ut omnes pro facultate Domorum suarum toto corde incumbant eleemosynis large faciendis. Nihil est enim tam secundum naturam, quam idem nos aliis præsta-

re, quod nobis in simili necessitate ab aliis præstari vellemus. Mulieribus tamen non nisi longe a Domibus nostris, si fieri potest, eleemosynæ dentur.

2. Mulieres enim terminos nostros intrare nequaquam sinimus, quantum in Nobis est, scientes nec Sapientem, nec Prophetam, nec Judicem, nec Hospitem Dei, nec Filios, nec ipsum manibus Dei formatum Protoplastum, potuisse evadere blanditias, vel fraudes mulierum: Salomon, David, Samson, Loth, & qui acceperunt sibi Uxores quas elegerant, & Adam in mentem veniant. Nec posse hominem, aut ignem in sinu suo sic abscondere, ut vestimenta illius non ardeant, aut ambulare super prunas plantis illæsis, aut picem tangere, nec inquinari.

3. Auctoritate autem Apostolica, & per literas Sanctissimorum Dominorum Nostrorum Domini Julii PP. II. & Pii PP. V., omnes, & quæcumque licentiæ, & permissiones hæcenus, etiam auctoritate prædicta, mulieribus cujuscumque status, gradus, ordinis, & conditionis, & quæcumque dignitate, vel præminencia prædictis, etiam Comitissis, Marchionissis, & Ducissis concessæ, ut possent ingredi Ecclesias Ordinis nostri, sunt revocata, cum prohibitione ne illarum prætextu (*), & vigore ingrediantur nostra Monasteria sub pena excommunicationis, a qua non possint, nisi per Summum Pontificem absolvi, ipso facto incurrendæ. Et similiter cum expressa prohibitione universis Prioribus, Officialibus, & aliis personis nostri Ordinis, ne dictas mulieres in suas domos introducere, aut voluntarie admittere præsumant sub penis privationis officiorum quæ in præsentia obtinent, & inhabilitatis in posterum ad illa, & ad alia omnia, & suspensionis a Divinis ipso facto, sine alia declaratione incurrendur. Nos vero executores prædictarum literarum, eadem auctoritate, & sub penis, aliisque censuris in eisdem literis contentis: inhibemus omnibus, & singulis personis Ordinis nostri, ne mulieres aliquas infra domorum nostrarum clausuras, vel clausurarum limitationes, fossatis, vel signis quibuscumque designatas, voluntarie introducere, aut admittere præsumant.

4. Familiaritatem insuper, & colloquia cum mulieribus, maxime cum personis, & in locis, ac horis suspectis, inhibemus, & Visitatoribus, ut illa rescindere studeant, injungimus.

5. Domus quæ non possunt cavere, ne ponant mulieres in operibus suis, saltem propter scandalum vitandum, provideant, ne Conversi eas custodiant, nec propriis manibus eis mercedem reddant.

6. Fornare cum mulieribus, aut aliquid aliud cum eis operari, Monachis omnibus expresse prohibemus. Qui contrarium fecerit, sit in disciplina generali ad Ordinis voluntatem. Et si Prior hoc fieri permiserit, vel si hoc non prohibuerit, sit per tres menses extra sedem suam ubique in Conventu, & nihilominus per Visitatores, seu Generale Capitulum rigide puniatur. Sub eadem pena mulierum quarumcumque amplexus prohibemus, & oscula.

7. Quicumque nobis, & nostro Ordini subiecti, mulieres aliquas, incontinentiæ causa, infra septa Monasteriorum, aut in aliis Domibus, grangiis, seu cellariis nostri Ordinis introduxerint, aut introduci fecerint, vel qui jam introductas receptaverint, & qui in hoc eis præstiterint consilium, auxilium, vel favorem, sive actus secutus fuerit, sive non, non possunt a tanto reatu absolvi, nisi prout de casibus reservatis præscriptum est in Capitulo de confessione. Quod si Priores, & cæteri Officiales in præmissis culpabiles inventi, aut super hoc convicti, vel publice confessi fuerint, a suis obedientiis absolventur, & ad eas, aut quascumque alias perpe-

(*) Ordinatio anni 1679.

Ne ulli unquam pateat aditus detorqueendi per fidas interpretationes prohibitionem e Summis Pontificibus factam circa ingressum mulierum quarumcumque in Claustras Monasticas, prohibemus etiam in virtute S. Obedientiæ tum Prioribus, & Officialibus, tum aliis quibuscumque personis Ordinis, & sub penis contra inobedientes præfixis, ne quicumque mulieres admittant, sive licentiarum prætextum habeant, sive non habeant, nec ingredi sinant prædictas claustras Monasticas in Statutis expressas.

tuo sint

quo sint inhabiles, sine spe alicujus restitutionis, poena nihilominus graviore, si casus hoc exegerit, puniendi.

De numero Habitorum novis Domibus, & Hospitum Viaticis, & expensis.

CAPUT VIGESIMUMPRIMUM.

1. Nulla domus, etiam magnæ Carthusiæ pluries recipiat Monachos, Conversos, & alias personas, quam facultates illius possint cum aliis oneribus tolerare, ne ad majores, quam domus nostræ patiuntur, expensas coacti, quærere, & vagari, quod horremus, incipiamus. Ad eam igitur quantitatem numerus Habitorum cujuslibet Domus redigatur, quam sine prædictis quærendi, & vagandi odibilibus officiis, & periculis possint portare: non attendentes munera, quæ mittuntur, neque enim propter incerta beneficia, onera certa, quæ nec portari, nec deponi possunt sine grandi periculo, subeunda videntur, sed id quod domus nostræ sive ex agricultura, sive ex pecorum nutrimento, sive ex aliis redditibus annuis reddere possunt.

2. Credimus tamen quod mediocres facultates ex Dei adjutorio nobis sufficient, si humilitatis, pauperatis, sobrietatis, in victu, & vestitu, ac cæteris ad usum pertinentibus, antiqui propositi studium perseveret, & si postremo mundi contemptus, & Dei amor, propter quem ferri omnia debent, profectum in dies accipiant. (a)

3. Quia ex levi, & indiscreta receptione domorum novarum minus sufficienter dotatarum, & ædificiis necessariis carentium, multa scandala, & vituperia (quod dolentes referimus) nostro novimus Ordini provenisse, & deteriora in posterum provenire, nisi salubre remedium apponatur, non immerito formidamus: Statuimus, ut nulla domus recipiatur de cætero, nisi prius pro sustentatione Prioris, ac duodecim Monachorum, ac pro aliis oneribus portandis dotetur sufficientibus redditibus, vel possessionibus assignatis, & nisi in loco habili, & honesto, a cohabitatione hominum debite segregato, ædificetur, & nisi prius constructis sufficientibus ædificiis, vel de construendis competenti, & securæ præhabita cautione provideatur.

4. Quando aliquis Monachus per chartam Capituli, aut licentiam specialem mittitur ex una domo Ordinis ad aliam, Præfidentis domus recepta charta, vel ejus licentia, quam primum commode poterit illum emittat, nec concedat illi recreationem ultra duos dies, in quibus etiam non permittat illum accedere ad Civitatem vicinam, aut alia loca: præterquam ad spatiamenta domus ordinaria. Insuper Præfidentis domus a qua discedit, in literis, quas scribet Priori domus, ad quam mittitur, exprimat diem recessus ejus a sua domo, ut inde colligere possit Prior si moram nimiam in itinere fecerit Religiosus ille, neque enim licet cuique nostrum a recto itinere notabiliter divertere (b) nec in domibus Ordinis, per quas forte debet transire, ultra duos dies absque causa rationabili manere. Porro postquam Monachus ille pervenerit ad domum, ad quam mittebatur, non concedatur illi recreatio ultra duos dies cum conditione supradicta. Laudamus tamen consuetudinem domorum, in quibus vix unica dies recreationis datur Monachis ad eas accedentibus ad hospitandum more Ordinis, aut inde recedentibus.

(a) Vide Ordinationem anni 1679. in fine hujus Capituli, Cupiditatis occasione &c.

(b) Vide Ordinationem anni 1627. in fine hujus Capituli, pro exactiori obervantia &c.

5. Nulla persona Ordinis ex quacunque causa mittatur ad aliam Domum (c), possit secum deferre, vel ante se præmittere, vel etiam post suum accessum requirere, vel recipere ullos libros, præter Breviarium, & horarias preces, & unum, vel alterum devotionis libellum, nec alia utensilia, aut vestimenta, præter ea, quæ actualiter portabit in suo corpore. Ita tamen, quod non possit ejusdem speciei duplicia indumenta secum portare, nisi iter sit multorum dierum, tunc enim duas Tunicellas secum deferre poterit. Sed domus ad quam accedit, teneatur suis expensis illi providere de aliis necessariis, libris, & utensilibus, & vestimentis, secundum formam statutorum, quamdiu in ea manebit: nisi, qui mittitur sit persona inutilis. Tunc enim providebitur illi expensis domus suæ professionis.

6. Per personam vero inutilem hic intelligimus eum, qui pro magna parte non potest sequi Conventum, & qui habet perpetuum, vel diuturnum impedimentum ad celebrandum. Porro Priores in victu, & vestitu, & aliis necessariis, æque provideant hospitibus, ut professis. Ipsi quoque hospites tenebuntur Prioribus, & cæteris Officialibus (d) ibidem per omnia obedire, ut professi.

7. Quotiescumque aliqua domus petit aliquem ad se mitti, aut ad eam mittitur aliquis pro juvenamine ipsius, etiam si domus illum non petat, talis domus tenetur ad expensas ejus itineris, tam in accedendo ad eam, quam in recedendo ab ea: nisi recedat ad aliam domum pro ipsius juvenamine, aut petatur. Alias in omnibus aliis casibus, teneretur domus professionis. Ut autem appareat quando quis mittitur ad domum aliquam pro ipsius juvenamine: debet istud exprimi, sive in charta Capituli, sive in ejus licentia speciali per quam talis mittitur.

8. Si quis ad aliquam domum missus ad hospitandum habeat residuum quid ex pecuniis sibi datis pro Viatico, illud consignet in manus Præfidentis; qui illud refundet domui, a qua pecuniam illam accepit. Quando vero simplex Monachus mittitur ad aliam domum, in arbitrio sit Prioris pecuniam pro ejus Viatico illi, vel famulo fidei, & honesto, qui eum deducat, committere.

9. Damnamus tanquam contrarium veræ paupertatis, & honestati Religionis, quod personæ Ordinis alibi extra domos suæ professionis hospitantur, aliquam, a domo in qua hospitantur, lucrentur pecuniam, & omnino prohibemus talem quancumque pecuniam sub poena proprietatis quo ad accipientes, & absolutionis a suis officiis quo ad dantes. Et si quæ ex hujusmodi lucris deposita servantur; Visitationibus injungimus virtute sanctæ obedientiæ, ut pauperibus distribuatur, vel parvis domibus Ordinis indigentibus.

10. Si contingat aliquem infirmum sub spe recuperandæ sanitatis ad aliam domum mitti, subveniant illi Priores tam de medicinis, quam de aliis necessariis expensis domus suæ professionis (e); Si vero morbum, vel infirmitatem incurrit in domo, ad quam per obedientiam missus fuerat, domus illa subveniat illi expensis suis de supradictis. Verumtamen si ejus infirmitas ultra quatuor menses perseveret, expensæ a Domo suæ professionis poterunt repeti, aut poterit de consilio Medici, & licentia Visitationum,

(c) Vide Ordinationem anni 1602. in fine hujus Capituli servetur num. 5. &c.

(d) Id dicitur pro Conversis, & Donatis, nam Monachi Priori tantum aut Vicario debent obedientiam.

(e) Ista sic ordinantur ea tantum mense, ut unaquæque Domus sit prudenter sollicita, nam cum una domus al quo casu in egestatem decidit Monachi illius in alias mittuntur ubi eis provideatur de omnibus, sicut professi ipsarum Domorum.

remitti ad domum suæ professionis. Si tamen ante infirmitatem plures annos laudabiliter vixisset in dicta hospitii Domo, honestum, & iustum credimus, ut expensis ejusdem domus eidem subveniatur, nec a Domo suæ professionis aliquid repetatur.

11. Priores non differant mittere ad loca destinata Monachos, aut Conversos, qui a Capitulo Generali, vel R. Patre, ad tempus alicui Domui commodantur, vel commutantur: nec sic missi revertuntur donec a Capitulo, vel R. Patre revocentur.

12. Volumus, quod personæ Ordinis, quæ ad suam instantiam, & non ad subventionem Domorum, neque propter inevitabilem necessitatem emittuntur a Domibus suarum professionum, vel aliarum, ante quadriennium in Domibus, ad quas mittuntur, expletem, nullatenus a dictis Domibus ad suam instantiam emittantur. Quod ut melius observetur, teneantur petentes rursus transferri ad aliam Domum, significare R. Patri, vel Capitulo Generali, quamdiu manserint in Domibus a quibus petunt emitti, & amissi fuerint ad illas ad propriam instantiam, alias tales literæ pro subreptitiis habeantur.

13. Si quid datum fuerit Monachis, vel Conversis, qui in alienis Domibus quacumque occasione commorantur, acquiritur Domui professionis eorum, nisi expresse in favorem Domus, in qua hospitantur, id eis datum fuerit. Verumtamen exeuntes inde, nullatenus debent illud asportare sine licentia Prioris, qui sicut viderit magis expedire, aut per illos aut per alium fidelem nuntium restituet illud Domui professionis eorum.

14. Personæ Ordinis, quæ negotia expedienda habebunt in Curiis Prælatorum, & Principum, vel in aliis locis insignibus, ad quæ fit frequens concursus, juxta quas, vel quæ Ordo Domos habet, vel habebit in futurum propter Ordinis honestatem divertant ad easdem (*) & ibidem maneat quamdiu opus erit. Et ne Domus hujusmodi a supervenientibus Hospitibus nimium gravaretur sumptibus, & expensis, ordinamus, ut hospites advenientes ad dictas Domos, si ultra duos dies in ipsis domibus remanserint, solvant tam pro homine, & equo, quam pro pedestri taxam, quam Visitatores, considerata locorum, & temporum qualitate, justam, & rationabilem esse judicaverint, secundum Deum, & conscientiam. Et quia sunt nonnullæ Domus non multum remotæ a Domibus prædictis, quarum Officiales pro suis negotiis sæpius in anno accedunt ad dictas Curiis, quibus si in quolibet eorum adventu duo dies sine expensis Hospitalitatis gratia concederentur, prædictæ Domus vicinæ gravarentur: idcirco statuimus, quod si ad unam Domum pluries in anno venerint, duo tantum dies Hospitalitatis sine expensis concedantur in eodem anno.

15. Pro Hospitibus autem inutilibus, solvant Domus suarum professionum pro singulis mensibus taxam a R. Patre, habita locorum, & personarum ratione, præscribendam. Etsi dicti Hospites indigeant famulo: eadem Domus professionis solvant salarium, & expensas dicti famuli.

16. Hospitibus nostri Ordinis tales lectos, & cibos, quales ipsi utimur, præparamus, circa quos modestia servetur in ferculis, & in vino; ita quod etiam ipsismet Visitatoribus tam in actu visitationis, quam extra, post coquinam, ova sorbilia, si tempus fuerit, & pisces salitos, vel aliquid ejusmodi: non plura, quam duo, aut tria ad summam ciborum genera, cum caseo, & fructibus ministrantur.

17. Hospitibus autem secularibus, cum ad nos veniunt, aut per nos invitantur ad prandium, præparamus pro illorum dignitate, & ho-

nestate, Domus facultate, exceptis carnibus quas nulli unquam intra Domum præparamus. Verumtamen circa illos etiam in omnibus quantum fieri poterit, religiosa modestia servetur, nec tor, & tanta, tamque exquisita cibaria illis ministrantur, ex quibus, & Religiosi, & sæculares, imo etiam, & ipsi Hospites scandalizentur, & Domus graventur.

18. Et ne in corporis refectione jejuna mens remaneat, hortamur, ut semper præsentibus Hospitibus, sive nostri Ordinis, sive etiam extraneis habeatur aliqua lectio pia, & religiosa in principio, & in fine mensæ, tam prandii, quam cœnæ, ex ea poterit sumi occasio loquendi de utilibus, & salutaribus animæ. Quamdiu Hospites comedunt, nullus Monachus, nisi Procurator, & absente Priore Vicarius, audeat præsens esse, nec tunc vocetur a suo Priore.

19. Hospites nostri Ordinis quamdiu apud nos manent, Ordinis Jejunia, nisi rationabili causa excusentur, observent, excepto die illo quo ad nos sub vesperum adveniunt, quando etiam in gratiam Hospitalitatis permittimus Prioribus, & Procuratoribus eos excipientibus Jejunium Ordinisolvere.

20. Permittimus, quod personæ Ordinis in itinere constitutæ, vel extra Domos suas, possint dormire in lectis prout paratos eos invenerint: Sic tamen quod in habitu, & in forma Ordinis dormiant. Quod si quis aliter inter duo lintamina, vel in lecto de pluma jacere præsumperit: tot diebus a vino, & cervisia abstineat, quoties id fecerit.

21. Cum veniunt ad nos Episcopi, ipsos inclinati, & usque ad terram flexis genibus suscipimus, & eorum manum osculamur, eisque sedem congruam, & decentem in Ecclesia paramus pro Domorum consuetudine, etsi ipsi voluerint, dant etiam benedictiones.

22. Si Episcopus aliquis in Ecclesia nostra celebret, nullus eodem die debet celebrare in eodem Altari, in quo Episcopus celebravit sine licentia ipsius.

23. Cum Episcopis, qui de Ordine nostro non sunt, aliquem nostrum habitare prohibemus omnino. Cum Episcopis autem nostri Ordinis, nullus nostrum habitet sine expressa licentia R. Patris.

ORDINATIO ANNI 1679.

Cupiditatis occasiones nobis, & nostris posteris (ut sa. me. R. P. Guigonis verbis utamur) quantum Deo juvante possumus præscindere volentes, ac juxta mentem Ordinis in antiquis statutis, & tot Capitulorum Generalium ordinationibus expressam bonis externis habita temporum ratione modum ponere cupientes, ne ultra honestam sufficientiam unquam progrediatur novarum acquisitionum, pruritus & libertas, & illud Isaiæ: Vex qui agrum agro copulatis num quid terram soli possidebitis in personas Ordinis Carthusiensis decadat, statuimus, & ordinamus ne de cætero illi Domui, quæ habeat sufficienter unde honeste, & pacifice vivat cum numero duodecim Monachorum ex bona, & aqua Visitorum Provincia estimatione novam acquisitionem cujuscumque naturæ sit sub quolibet prætextu facere liceat absque prævio examine Visitorum de ipsius Domus indigentia scriptis expresso: & sine speciali licentia R. Patris, aut Capituli Generalis, sed si quæ Domus superabundantiam habeat tum in largas elemosinas ipsa impendatur, tum R. Patri, aut Capitulo Generali offeratur ad distribuendum parvis, aut pauperibus Domibus Ordinis ejusdem Regni, & Provinciae tantum, itant redditus superabundantes Monasteriorum nullatenus applicari possint sub quovis titulo, & quasito colore Domibus alterius Provinciae, & Regni, juxta Decretum Sacra Congregationis particularis Eminentissimorum DD. Cardina-

lium

(*) Vide Ordinationem anni 1620. in fine hujus Capituli. Insequentes, &c.

lium ad examinandam presentem collectionem statutorum deputate emanatum die 19. Martii 1685., ut illarum inopia per aliarum abundantiam juxta Apostolicum preceptum suppleatur habita ratione necessitatum quarumcumque Domorum. Turpe enim esse debet Monachis, qui sua reliquerunt, iterum congerendis nummis, & possessionibus contra mentem Carthusiensis propositi inhiare, nihil autem convenientius est monasticae professionis, quae Christiana disciplina perfectionem proficetur, quam si specimen in se praebeat eximiae illius charitatis primorum Christianorum, inter quos ex facultatum Religiosa communicatione nemo aliquid suum esse dicebat, sed erant illis omnia communia. De hujus autem laudabilis ordinationis observantia Visitatorum, & Priorum conscientiam oneramus de qua rationem districto Judici reddituri sint, sed si in hoc culpabiles fuerint, aut remissi veniant per Capitulum Generale corrigendi.

ORDINATIO ANNI 1627.

Pro exactiori observantia num. 4. cap. 21. secundae partis Statutorum declaramus eos, qui ab una Domo ad aliam missi notabiliter divertunt a recto itinere, teneri pena fugitivorum, & eos, qui pecunias sibi pro viatico datas in alios, quam itineris usus impenderint sine expressa licentia Superioris, teneri pena Proprietariorum, super quibus Superiores invigilent, & debitam Justitiam faciant, facta diligenti inquisitione.

Idem repetitur in Ordinatione anni 1647. & in confirmatione ejusdem Ordinationis facta anno 1648. additur, & eos qui in itinere moram nimiam fecerint eadem pena fugitivorum teneri, etiamsi illa fuerit in grangiis, sive aliis in locis Domorum Ordinis, nec super his possint Priores dispensare.

ORDINATIO ANNI 1602.

Servetur n. 5. cap. 12. secundae partis ejusdem novae Collectionis, & si quis ad aliam Domum missus per se, vel per alium detulerit aliquid praeter id quod habetur in d. n. sine licentia Prioris Domus e qua discedit in scriptis obtenta, tanquam Proprietarius puniatur. Et in Ordinatione anni 1648. qua praecedens renovatur, additur adempta licentia Prioribus super eo dispensandi.

ORDINATIO ANNI 1620.

Insequens Decretum SSmi D. Pauli Papae V. praecipit omnibus, & singulis Ordinis nostri personis, ut accedentes ad loca in quibus sunt Monasteria, aut Domus Ordinis, in eisdem vivere, & morari debeant, nec alio divertant, reservata Sedi Apostolicae super eo dispensandi facultate.

De Generali Capitulo.

CAPUT VIGESIMUM SECUNDUM.

1. Pro tenore, & stabili firmitate Carthusiensis propositi, communi primorum Patrum nostrorum Ordinis nostri Priorum consilio, voluntate, & consensu decretum est: ut singulis annis Generale Capitulum haberetur in Domo Carthusiae, quae nostri propositi mater est, & origo, ad quod aliarum Domorum Ordinis Priores opportuno tempore convenirent: de his quae ad utilitatem, & stabilitatem Ordinis nostri pertinere videntur, diligentissime tractaturi.

2. Cui etiam communi Capitulo, R. Pater Prior Carthusiae ipsam Domum Carthusiae, & caeteri nostri Ordinis primi Priores Domos suas corrigendas, & servandas tradiderunt: eidemque Capitulo obedientiam pro se, & domibus suis promiserunt. Insuper etiam communi consensu voluerunt, & statuerunt, ut si Domus Carthusiae, vel alia qualibet Domus a Carthusiensi proposito ad aliud propositum (quod Deus avertat) aliquando se transferre tentaverit, vel Prior, vel persona ipsius Domus, vel etiam tota Domus

obedire praedicto Capitulo noluerit: Sententiae Excommunicationis latae si personae fuerint singulae subiaceant: & suspensionis a Divinis ipso facto incurrendae si fuerit Conventus, quam Sententiam tam excommunicationis, quam suspensionis, idem Capitulum praesenti Statuto promulget. Et super his omnibus, omnes d. primi Priores literas suas, & Domorum suarum declaratorias, & obedientiales scripserunt, & in Domo Carthusiae servanda reliquerunt.

3. Porro Generale istud Capitulum celebrandum est secundum formam compositionis receptae ab eodem Generali Capitulo, & a Sanctissimo D. Papa confirmatae, quae forma in sequentibus declaratur.

4. Primo igitur Capitulum Generale totius Ordinis Carthusiensis juxta praedictum Decretum, in Domo Carthusiae singulis annis celebrari debet, nisi forte ad certum tempus ex aliqua causa: & tunc de consensu R. Patris, & omnium Diffinitorum oporteret illud alibi celebrari.

5. Unus ex Visitatoribus singularum Provinciarum Ordinis, Saxonia, & Anglia exceptis, singulis annis ad Capitulum Generale venire tenetur: pro informatione dicti Capituli de statu, & regimine sibi creditarum Domorum. Quod si ambo fuerint legitimo impedimento detenti, poterunt, imo hoc casu tenebuntur unum ex Prioribus aliis suae Provinciae cum chartis, & statu illius, & de singulis sufficienter instructum mittere: vel saltem ubi tam Visitatores, quam caeteri Priores (quod raro contingit) essent pariter impediti, poterunt, & debebunt chartas cum statu praedicto per Priorem alterius Provinciae, aut per fidelem nuntium mittere: ut hoc, vel illo medio Capitulum de singulis occurrentibus possit, & valeat informari.

6. Verumtamen nullus Monachus pro Visitatore, aut Priore suo ad Capitulum veniat, aut mittatur, aut etiam ad Carthusiam super annum pro negotiis quibuscumque. Alias Monachi, qui contrarium fecerint, reputentur fugitivi, & Priores, qui eos miserint ab officio per unum mensem sint suspensi. Nunquam etiam mittantur ad Capitulum pro quibuscumque negotiis, Conversi, aut Donati probationis tempore durante. Ex Provinciis autem Saxoniae, & Angliae in anno Bistextili alter Visitatorum pariter venire, & aliis tribus annis nuntium fidelem mittere tenentur. Quod si nec hoc, nec illud fecerint eorum contemptus, & contumacia in tunc sequenti Capitulo poena debita purgabitur.

7. Porro ne Domus Visitatorum praedictorum ex hoc ascensu ad Capitulum graventur, in unaquaque Provincia Visitatores, & discretiores Priores ejusdem Provinciae judicio Visitatorum nominandi, videant, & statuam quantum regulariter Visitator possit expendere veniendo ad Capitulum, & redeundo cum necessariis equitatis: & totam ipsam expensam dividant per omnes Domos dictae Provinciae pro rata facultatum uniuscujusque Domus, excepta Domo Visitatoris: quando ipse ascendet ad Capitulum, & non aliter. Et secundum praedictam taxam, & distributionem, unaquaque Domus, cujus Prior non veniet ad Capitulum, solvet d. Visitatori venienti; aut etiam alteri venienti loco ejus, nomine dictae Provinciae suam ratam. Quarum vero Domorum Priores ad Capitulum venient: illae ad contributionem praedictam pro illo anno minime tenebuntur. Nec tamen per hoc aliae Domus quarum Priores ad Capitulum non ascendent, solvent aliquid amplius dicto Visitatori, aut alteri loco ejus ad Capitulum venienti pro expensis itineris, ultra suam ordinariam taxam, sibi pro rata facultatum suarum assignatam. Quod si nullus Prior Provinciae alicujus ad Capitulum ascendant, sed solus Nuntius: expensae dicti Nuntii similiter dividantur per omnes Domus illius

Provincia, pro rata facultatum uniuscujusque Domus.

8. Si vero ambo Visitatores venerint ad Capitulum: non tamen tenebuntur ceteræ Domus contribuere, nisi pro rata expensarum unius. Non præcluditur etiam via ceteris Prioribus, quominus si velint, ad Capitulum venire possint expensis propriæ Domus.

9. Illi autem quibus Sermo habendus tempore Capituli, seu Collatio injungitur, ad Capitulum omnino venire tenentur. Quod si forte legitimo impedimento fuerint detenti, itaut Capitulum interesse non possint, debent hoc opportuno tempore intimare R. Patri: qui alium in eorum locum subrogabit. Quod si nec venerint, nec excusationem mandaverint, sint per duos menses extra Sedem suam in Conventu: & nihilominus si eorum contemptus, & negligentia majorem poenam exegerit, majori poena puniantur.

10. Priores ad Capitulum ascendentes, vel redeuntes in Domibus Ordinis, per quas transeunt, non maneant, nisi unum diem, aut alterum ad summum sine causa rationabili.

11. Strictè prohibemus, ne fiant ullo anno in Provinciis ante, vel post Generale Capitulum, Congregationes Generales Priorum, sed Priores qui habuerint negotium ad Capitulum Generale referendum, scribant: vel si opus sit accedant ad Visitatorem cum eo de necessariis tractaturi.

12. Omnibus personis Ordinis firmiter inhibemus, ne inducant suos Fundatores, vel Sæculares alios, vel Ecclesiasticos ad scribendum Capitulum Generali, aut R. Patri pro se ipsis, vel de factis Domorum suarum particularibus, & privatis: nec excessus, vel disciplinas personarum Ordinis Sæcularibus denuntient ullo modo. Qui contra fecerit pro modo culpæ graviter puniatur.

13. Priores, & aliæ Personæ Ordinis ad Carthusiam tempore Capituli Generalis venientes, non nimis tempestive veniant. Quod si aliqua rationabili causa venerint ante tempus: Domui Carthusiæ solvant expensas, quas tunc ibidem fecerint.

14. Famuli Priorum Ordinis venientes ad Capitulum Generale, vel ad Domum Carthusiæ super annum, postquam dimiserint equos in Correria, statim enses, & cetera arma sua tradant custodienda Coquinario ejusdem Correrie, qui ea clausa servabit, donec finito Capitulo velint ipsi a Carthusia discedere.

15. Priores omnes, qui Capitulo Generali volunt, & debent interesse, Vesperis Sabbati Dominicæ tertiam post Octavas Paschæ præcedentis, & ejusdem Dominicæ Matutinis usque ad Laudes, Missæ & Vesperis interesse tenentur, & eodem die in Refectorio prandent, & cœnant.

16. Porro statim post Vesperas Dominicæ, pulsata Campana, & congregatis omnibus in aula Superiori, R. Pater Carthusiæ, stando, dicit *Benedicite*: quo dicto, sedet ipse, & alii similiter, & cum, cui per chartam, Capituli anni præteriti commissæ fuit collatio, jubet ad locum consuetum venire, & collationem facere. Cæterum quibus injuncta est collatio, vel sermo in Capitulo Generali, illam & illum ex scripto recitent, & pariter in visitationibus, & aliis actibus Conventualibus, prout ab antiquis in Ordine servatum est.

17. Finita collatione hospites recedunt deducente eos Procuratore ad Cameram Hospitii, & Breves Defunctorum a Sacrifa pronunciantur. Quibus pronunciatis, jubet R. Pater, ut sive plus, sive minus quam centum venerint: centum tamen more solito scribantur, & reddantur. Committit Priori sessionis, ut in descensu a Capitulo portet illos ad Cluniacum: & monet, ut si quis habeat literas Beneficiorum Ordinis, illas in manus Scribæ Capituli tradat eodem die.

18. Exhortatur quoque omnes, ut orent Deum,

a quo bona cuncta procedunt, ut actus totius Capituli dirigere dignetur, ad suam laudem, & Ordinis nostri stabilitatem, & communem omnium consolationem, & pacem, ut omnes bonum exemplum de se ipsis, & de ea, quæ in eis est religione præbeant, ut nullus visitet Monachos Carthusiæ tempore importuno, nec pulsato Completorio ullus remaneat in Claustro, at in Cellis Monachorum: nec deambulent per alia loca, sed repetant Cameras Provinciarum suarum, ut non introducant famulos suos durante Capitulo in Domum Superiorem: & eos præmoneant, ut sint in dictis, & factis humiles, & mansueti, tractabiles, pacifici, & quieti, inhibendo eis ne vadant ad vicinas paræcias, nec exeant terminos Carthusiæ, nisi ex aliqua rationabili, & necessaria causa, cum licentia Procuratoris Carthusiæ, qui his omnibus expletis descendit ad Domum inferiorem cum duobus Prioribus, quorum alter proponit Fratribus, & Familiæ verbum Dei (a).

19. Priores, & ceteri Religiosi qui Capitulo Generali interfunt, si non occupentur circa facta Capituli, debent diebus Capituli interesse Vesperis usque ad Salve Regina, & Missæ Conventuali nisi dum dicitur, celebrent, vel ex aliqua rationabili causa, & cum licentia, eos interesse non posse contigerit. Laudamus vero eos, qui etiam Nocturnum sequuntur Officium. Qui autem absque rationabili causa Missæ, & Vesperis non interfuerint, denuncientur per Sacristam Carthusiæ, R. Patri, qui eos dure reprehendat.

20. Feria secunda, quæ est dies prima Capituli, mane post auroram, dicitur Missa de Spiritu Sancto a R. Patre, vel si non possit, ab eo cui ipse injunxerit, cui omnes Priores interesse debent, & post eam dicuntur Missæ privaræ. Quibus dictis ad nutum R. Patris fit signum cum Campana pro Capitulo celebrando in aula Superiori, in qua omnibus congregatis R. P. in loco suo stans nudato capite incipit Psalmum *Ad te levavi*, cum precibus, & Orationibus consuetis. Quibus expletis, fit sermo ab eo, cui anno præterito per chartam injunctus est. Quo finito, redeunt Novitii ad Cellas suas, & Hospites deducunt eos Procuratore, ut supra.

21. Tunc R. Pater nominet unum discretum, & idoneum Electorem Diffinitorum, videlicet quem voluerit, seu de Monachis Carthusiæ, seu de Prioribus in eodem Capitulo congregatis, qui nominantur a Sacrifa, deinde quinque Priores primarum Domorum ipsius Ordinis post Domum Carthusiæ, singulariter singuli, alios singulos Diffinitorum nominant Electores, sive de Monachis Carthusiæ, sive de Prioribus in eodem Capitulo congregatis. Hoc pensato de æquali, & debita portione, ut quinque prædicti Priores, qui Diffinitorum nominant Electores, singulis annis mutentur successive. Domorum Ordinis Carthusiensis Ordine conservato, descendendo videlicet per singulos Priores in Capitulo præsentis usque ad ultimum inclusive, & postmodum a capite inchorando, Priore Domus Carthusiæ non mutato. Si qui autem Priores ad quos pertineret nominare Electores sint absentes, transitur ad alios sequentes, qui præsentis sunt donec sint sex nominari Electores.

22. Nominatis Electoribus R. Pater ducit eos ad Altare S. Petri, seu ad locum ad hoc specialiter deputatum, & brevi tractatu inter se habito, absque ulla personarum, partium, Nationum, vel conditionum exceptione, eligant Diffinitores pro suæ arbitrio voluntatis, sive de se ipsis, sive de Prioribus ibidem præsentibus, sive de Monachis Domus Carthusiæ, quos teste fidei conscientia magis idoneos judicabunt: Viros scilicet Deum timentes, doctos, probatos, & in factis Ordinis practicos, expertos, & ad tan-

(a) Vide n. 13. cap. 29. Statutorum antiquorum.

tum opus idoneos. Ita tamen, quod excepto R. Patre, nullus sit, vel eligatur Diffinitor in duobus Capitulis successive.

23. Eliguntur tunc etiam ibidem Scriba Capituli Generalis, Referendarii tres pro causis promovendis, Cancellarius, Auditores Cancellarii, auditores Computorum, Emendator in lectura Refectorii, & ille, qui in ejus absentia supplevit vices: & Procurator Capituli. Inhibetur autem ne ullus subornet alium, in electione Electorum, vel Diffinitorum.

24. Interim dum ista fiunt leguntur nomina habentium participationem Ordinis (*) recentior Defunctorum, pro quibus, & omnibus Benefactoribus Capituli Generalis, recominendatis, & amicis, postquam R. Pater Electis Diffinitoribus reversus est in Sedem suam: stans nudatus capite incipit Psalm. *De profundis*, cum precibus, & Orationibus consuetis. Posthæc nomina Diffinitorum, & aliorum Officialium Capituli, vice sua, & aliorum Electorum legit, & publicat in communi audientia. Tunc leguntur literæ Capitulo Generali directæ, quæ pertinent ad totum Ordinem, vel in quibus Piores petunt misericordiam quoad ipsam misericordiam tantum. Cæteræ vero literæ, particulares causas continentes in publica audientia Capituli non leguntur, sed recitantur ad Diffinitores.

25. In publica audientia Capituli Generalis, nullus nisi vocatus surgat, aut per se ipsum aliquid proponat; sed si quod in ipsa audientia proponere voluerit, det illud per schedulam in manum Scribæ ejusdem Capituli Generalis: qui de voluntate R. Patris, & Diffinitorum, illud legere, & publicare poterit more solito. Proponens enim est ipse Scriba ad cujus Officium hoc spectat.

26. Si quis autem aliquid forte Secretum, aut aliud tale negotium, quod publicam audientiam non requirat, Capitulo intimare voluerit, poterit, imò debet in privato Diffinitorio petere audientiam, quæ sibi non negabitur: & ibidem, quæ proponenda erunt paucis, & necessariis verbis proponere, aut illa R. Patri Carthusiæ ad partem significare poterit.

27. Si contingat R. Patrem durante Capitulo infirmitate tanta derideri, quod non possit ad aulam Capituli ascendere, tunc nisi aliter ex causa R. Pater ordinaverit, Prior Domus Sanctorum Stephani, & Brunonis, vel eo absente Prior Portarum, aut utrique absentibus, Prior antiquioris Domus ex his quarum Piores ibidem aderunt Dominica die post Vesperas in aula Capituli sedens in capite scamni prope Scribam, faciet, & dicet omnia, quæ diximus R. Patrem debere dicere. Et feria secunda similiter sedens in loco supradicto, post sermonem nominabit unum Electorem Diffinitorum sibi a R. Patre pro parte sua nominatum, & postquam alii quinque fuerint nominati Electores, ducet eos omnes ad Cellam R. Patris: in qua eliguntur Diffinitores, & R. Pater committet primo Diffinitori omnimodam suam potestatem, & auctoritatem. Quibus peractis, dictus Prior antiquioris Domus reversus ad aulam, in Sede sua prædicta publicabit Diffinitores, & declarabit, quod R. Pater infirmitate præpeditus, omnimodam suam potestatem, & auctoritatem dedit primo Diffinitori: & ex tunc per totum Capitulum, usque ad finem, prædictus Diffinitor præsidebit, & in prædicto loco sedebit.

28. Diffinitores electi, & publicati habent auctoritatem Apostolicam, & Capituli Generalis plenitudinem potestatis, una cum R. Patre ordinare, statuere, & diffinire, quæ secundum Deum, & propositi Carthusiensis observationem melius, & utilius in ipso Capitulo viderint ordinanda. Ita dumtaxat, ut quicquid ab omnibus eis, vel saltem a majori parte omnium ipsorum, hoc est

a quinque definitum fuerit, & Statutum, plenam habeat in toto Ordine firmitatem. Hoc excepto, quod contra aliquid eorum, quæ continentur in his Statutis nostri Ordinis, nihil possit statui de cætero, per quod antiquus rigor Carthusiensis Ordinis minuat, nisi de assensu omnium Diffinitorum, & consensu Conventus Carthusiæ, vel majoris partis ipsius, ubi Ordo hujusmodi ortum cepit, nec tunc nisi per duo continua Capitula approbetur.

29. Ad hæc etiam ordinamus quod dispensatio ad relaxationem Ordinis pertinet, cum aliqua, vel aliquibus Domibus Ordinis, specialiter per Capitulum Generale, vel Rev. Patrem facta non valeat, nec ea quisquam utatur: usquequo per duo Capitula generalia fuerit approbata. Quod si quæ tales dispensationes hæcenus sint factæ, cum aliqua, vel aliquibus Domibus per Capitulum Generale, vel per R. Patrem, quæ non fuerint per duo Capitula continua approbata, exhibeantur proximo Generali Capitulo futuro, ut per illud confirmetur, vel irritentur: Quod si non fiat, nullus illis uti licite possit.

30. Ordinatione autem, seu Constitutione per Capitulum facta, quæ non pertinent ad relaxationem rigoris, utimur eodem anno, quo facta est: Sed nisi per sequens Capitulum confirmetur, eam amplius non servamus. Porro hortamur eos, qui huic Capitulo Generali futuris præfuerint temporibus, ut quantum fieri poterit, & nisi eos coegerit necessitas, aut talis casus emerferit, qui per jam edita Statuta decidi non possit, & qui necessario ordinationem novam exigat; ab ordinationum multiplicatione onerosa abstinere. Poterunt tamen facere admonitiones, seu exhortationes circa aliqua sic dicendo. Admonemus quod hoc, vel illud corrigatur, vel ut hoc, vel illud fiat, vel non fiat, & hujusmodi Admonitiones non inferantur inter Constitutiones, seu Statuta, sed in uno libro per Vicarios Domorum, singulis annis recepta charta describantur.

31. Cum a modo fiat aliqua Constitutio: Diffinitores, qui incipiant eam, dicant sic in scriptis: Incipimus hanc Constitutionem: fiat hoc, vel illud, vel non fiat. Diffinitores autem sequentis Capituli immediate, si eam voluerint confirmare, sic dicant in scriptis: Constitutionem hanc inceptam, quod hoc, vel illud fiat: nunc approbamus. Et ex tunc habeat vim Constitutionis. Si autem noluerint eam confirmare, nihil dicant, quia ut supra dictum est, nisi in sequenti Capitulo confirmetur, nullam amplius vim habet.

32. Ordinationes Capituli Generalis eo anno, quo sunt factæ quater a Vicario legantur in Conventu. Videlicet die, qua charta Capituli recepta legitur, & a diebus S. Laurentii, S. Martini, & Purificationis Beatiss. Virginis Mariæ.

33. Cæterum ad examinanda, judicanda, seu terminanda ea, quæ in Capitulo scripta, vel proposita sunt, aut quæ occurrunt, R. Pat., & octo Diffinitores singulis diebus Capituli, cum viderint opportunum seorsim conveniunt: & super singulis diligenti habito tractatu, prout viderint expedire, cum plenitudine potestatis determinant, & scriptis commendant. Ac primo omnium priorem partem chartæ, quæ est de Defunctis expediunt, & corrigunt eadem feria secunda post Nonam. Et post Vesperas in Ecclesia dictas, ad nutum R. Patris pulsatur Campana; Congregatisque omnibus in aula Capituli R. Pater postquam stans dixit *Benedicite*: inquit Scribæ ut legat. Qui quidem Scriba primo literas Apostolicas, vel aliorum Principum, quæ communi Capitulo diriguntur, si quæ sint eidem in Diffinitorio traditæ ad publicandum legit, deinde chartam Defunctorum.

34. Qua lecta omnes Piores, insequendo

(*) Ordinatio
anni 1606.

De cætero non concedantur participationes Ordinis nisi ad solam instantiam Priorum Domorum qui manu propria fidem faciunt, quod personæ omnes, pro quibus ipsi petunt sint benemeritæ de ordine nostro, & non excedant numerum quatuor personarum nominatum expressarum.

communem obedientiam Generali Capitulo promissam; & debitam, petunt misericordias: ut super his, idest super eorum absolutione, confirmatione, aut mutatione, possit in Diffinitorio postea deliberari. Ac primus omnium R. Pater prostratus petit misericordiam; cui Prior antiquioris Domus Ordinis ex presentibus responderet. Deinde singuli Priores ibidem praesentes, singillatim similiter prostrati petunt misericordiam, & absolutionem a suis Prioratibus. Priores vero absentes, Vicarii, & Priorissa Monialium per literas misericordiam similiter petere tenentur in singulis Capitulis Generalibus, quod si non fecerint, nihilominus pro petita habeatur. Et Monachi, licet non petierint ad assignatas sibi Domos se transferre teneantur.

35. His completis R. Pater jubet, ut nullus chartam, quae lecta est de die, vel de nocte portet extra aulam Capituli, nec portent copiam ipsius chartae extra Domum Carthusiae, nisi sit prius correctae, nec faciant eam transcribi per quoscumque saeculares, sed per solos Professos Ordinis nostri. (a) Et ut in transcriptione chartae nulla fiat confusio, statuimus, ut nullus Prior, aut Visitator intromittat se de chartis scribendis per se, vel per aliam personam durante Capitulo: Sed Vicarius Carthusiae curet fideliter transcribi singulas chartas pro singulis Provinciis, quae correctae, & signatae dabuntur, aut mittentur Visitatori Provinciae. Poterunt tamen Domus per quas recta via portatur ipsa charta, sumere copiam illius; & deinde quamprimum, chartam ipsam originalem mittere Visitatori Provinciae: qui postea curabit, ut ceterae Domus habeant copiam dictae chartae bene correctam quamprimum poterit. Et in hoc non sint negligentes: ne retardent suffragia Defunctorum, & dispositiones domorum.

36. Omnibus autem, & singulis personis Ordinis districte inhibemus, ne ad chartam Capituli per se, aut aliam interpositam personam aliquid addant, diminuunt, vel corrigant, per quod voluntas, & intentio ejusdem Capituli in aliquo immutetur. Et ne inconsulto R. Patre de ordinatis in dicta charta aliter disponere, seu ordinare praesumat: sub poena quoad Officiales absolutionis a suis obedientis, & quoad alios disciplinae generalis, a qua non possint liberari, nisi per dictum Capitulum, aut per Reverend. Patrem.

37. Diffinitores, & qui ad Diffinitorium pro consilio vocantur, solum Deum Judicem praeculis habentes, & omni personarum acceptione semota: debitam singulis iustitiam faciant Juris, & Statutorum Ordinis nostri. Nullus etiam Diffinitorum, neque eorum qui pro negotiis expediendis vocantur in Diffinitorium, praesumat aliquid eorum, quae ibi secreto dicuntur, & proponuntur unquam revelare, nec ea, quae expediuntur ante expeditam, & publice lectam chartam integram manifestare. Quod si quis Diffinitorum contrafecerit R. Pater pro sua prudentia illum amplius non admittet in numerum Diffinitorum. Alii vero pro modo culpa in d. Capitulo, vel sequenti puniantur. Sed & post finitum Capitulum nulli omnino erunt referenda: Si quae talia videbuntur, quae ad publicas aures non deferri, vel utilitas exigit, vel suadet honestas.

38. Qui exire de Diffinitorio habet necesse, exeat, sed eundo, & redeundo silentium teneat. Qui vero cum aliquo locuturus exire voluerit: licentiam petat. Quoties autem ad Diffinitorium vocabuntur Diffinitores, vel alii Priores, omni

occasione posthabita, & in silentio velociter conveniant: & ad quod vocantur festinanter accedant. Singulis etiam diebus Capituli post Primam, & Nonam, convenientibus Diffinitoribus in unum, R. P. Benedicite dicat.

39. Quod si contigerit, quod R. Pater, vel alia persona Domus Carthusiae, vel tota Domus, aliquid postulaverit, vel commiserit culpam, cujus correctio pertineat ad Capitulum generale, Si R. Pater est in causa, cum ventum fuerit ad tractandum de eo: ipse exhibet de Diffinitorio & alii determinabunt. Si tota Domus Carthusiae, exhibet R. Pater, & si qui sint de Monachis dictae Domus, De aliis Diffinitoribus in causa consimili, similiter fiat.

40. Porro si quae de propositis non potuerint de facili diffiniri, eo forte quod altiore habeant questionem, exitumque alia ex causa difficilem, vel prolixioris ventilanda examine, aut deliberatione sint pensanda majori: aliquibus personis de Ordine, quas magis ad id esse idoneas cognitum fuerit, eorum examinatio, & diffinitio committitur, vel examinatio plerumque sola, diffinitio videlicet Generali Capitulo reservata. Et quoniam in judicio absentium de facili erratur: tale judicium caveatur quantum fieri potest.

41. Quicumque praesumpserit proponere in Diffinitorio aliquid ad statuendum, per quod antiquus rigor Ordinis minuat, si monitus a R. Patre, vel Diffinitoribus cessare noluerit, tanquam rebellis a Capitulo puniatur.

42. Ad dubia, seu questiones, quae tempore Capituli, vel super annum mittuntur, aut portantur ad Carthusiam, nullus respondeat nisi R. Pater, vel cui ipse commiserit: habita conferentia cum peritis, & expertis in talibus, & de eorum consilio si opus fuerit.

43. Nullus Monachus Carthusiae tam Hospitum, quam Professorum se active, aut passive de factis Ordinis, vel singularum personarum, aut Domorum ejusdem, etiam si ab ipsis Domibus, aut personis literas acceperit, quomodolibet intromittat, aut impediatur, nisi vocatus vel ad hoc per Capitulum Generale, vel Rever. Patrem deputatus.

44. Nullas volumus concedi licentias Prioribus Domorum de vocandis personis aliarum Domorum cum consensu Priorum, ne inquietudines inde generentur: Sed si quis Prior aliqua persona, vel personis indigerit, procuret habere specialem licentiam pro ea, vel aliis a Reverend. Patre: aut in causa necessitatis a Visitatore Provinciae.

45. Quando a Capitulo Generali, vel R. P. cuiquam aliquid reddere, vel facere sine praefinitione temporis injungitur, illud quamcunctius potest implere tenetur, & si sine causa detulerit, est per Capitulum puniendus.

46. Ultimo die Capituli, scilicet feria quinta, postquam in Diffinitorio omnia expedita fuerint, & charta correctae post Vesperas in Ecclesia dictas dato signo, convocantur omnes in Aulam, & congregatis omnibus, primo leguntur nomina Defunctorum, quae communiter veniunt post lecturam aliorum, pro quibus dicitur *De profundis*, cum aliis precibus, ut supra. Quibus completis Scriba Capituli legit residuum chartae, & Priores, qui ibidem praesentes sunt, si nondum viva voce promiserunt Capitulo obedientiam pro se, & Domo, cujus sunt Priores: quando in dispositione Provinciarum, Scriba eos nominat dicat, Prori tali non sit misericordia, tunc ipse, qui nominatur statim ante R. P. accedens, prostratus petit misericordiam: & surgens promittit obedientiam Capitulo Generali pro se, & Domo tali sibi commissa. Quando autem Scriba nominat aliquem Priorem, ut sit misericordia, tunc ille, qui nominatus est, si praesens est acce-

(a) Ad vitandas distractiones, & gravamina, quae ex tot chartarum inscriptione junioribus Monachis Carthusiae obveniunt, soli Vicario Carthusiae ista cura sit committitur, ut verum sit ne quis Prior aliquam iradat scribendam alicui Monacho Carthusiae absque speciali licentia R. Patris.

dens ante Rev. Patrem prostratus dicit culpam suam, & surgens veniam petit de negligentis, & defectibus commissis in administratione Domus antea sibi commissis, traditque R. P. sigillum Domus suae. Similiter fit cum mutantur Priores de Domo in aliam Domum.

47. His omnibus completis, R. Pater solitas facit exhortationes de Religione munda, de professione, de pace ad omnes, maxime ad eos, qui nostrae sunt professionis, necnon de pervigili solitudine circa curam Subditorum: ceterorumque generaliter, quae honestati congruunt, & saluti expediunt animarum.

48. Monentur etiam universi, quatenus ad Domos suas Deo protegente reversi, faciant exolvere officium, quod ex communi Ordinis decreto est exolvendum, pro Parentibus nostris, pro Benefactoribus, charis, & familiaribus, vivis, & defunctis. Cujus officii, necnon omnium Spiritualium bonorum Ordinis, illi quoque participes annunciantur, qui ad Capitulum accesserunt, quique Prioribus in itinere hospitalitate, seu humanitate quavis alia officium exhibere charitatis: omnesque alii vivi, & defuncti, per literas, per nuntios, vel per seipsos orationibus se commendaverunt Ordinis, aut Priorum.

49. Postremo R. Pater, & ceteri omnes prostrati, simul dicunt culpas suas, & postea R. P. surgens absolvit (a) auctoritate Apostolica omnes ibidem praesentes ab omnibus censuris, & dispensat cum eis super omni irregularitate, injungitque singulis litanias, & pro fractione silentii omnes Priores ab eo recipiunt disciplinam.

50. Quod si quis Prior unquam per se, vel per Subditum instituta Capituli contumaciter violare praesumpserit: postquam id constiterit in conspectu totius Capituli culpam confessus, extra egrediens, nudatis pedibus, vestimentisque pro consuetudine detractis: virgas portans ante totius Capituli Generalis Conventum pro suscipienda humiliter disciplina revertatur. Idem quoque, similem in Domo sua, pro simili culpa publice probata, vel confessa, subiectis suis imponat disciplinam.

51. Diffinitores pro aliquibus nondum expeclitis, & quae occurrere possunt, retinent potestatem Capituli Generalis usque ad Dominicam sequentem, & ulterius quamdiu eis videbitur. Et pariter Visitatores si nondum potuerunt expedire chartas, & facta sua, poterunt in Carthusia remanere usque ad Sabbatum.

52. Cum personae Ordinis, vel Nuntii Domorum a Capitulo Generali, vel a Carthusia super annum redeunt. Priores, seu in eorum absentia Vicarii Domorum per quas transeunt receptis literis, aut chartis, si quas ipse Nuntius portat, quae ad eos pertineant: diligenter, & fideliter, in suo sacculo, seu bougetta reponeant literas, & scripturas alias ad eos non pertinentes, taliter quod per eorum negligentiam non perdantur in praedictum ceterorum.

53. Regressi Priores a Capitulo, vel recepta charta faciant eam in Conventu legi, & diem statuunt in qua officium Capituli Generalis persolvatur.

54. (b) Praeter ista, quae hic determinata sunt circa Generale Capitulum, non intelligimus, quod Domus Carthusiae privetur in aliquo, qua usque nunc usa est auctoritate, & libertate: quin-

(a) Quis sit hujus absolutionis, & dispensationis effectus? Tollitur censura si quis tunc praesens aliquam habeat, ita ut possit a quolibet legitimo Confessario casus absolvi pro hac vice dummodo praesens cetera requisita offerat, & satisfaciatur, similiter quo ad irregularitatem ex delicto preventientem iuxta tenorem privilegiorum Ordinis de quibus agitur, cap. 7.

(b) Vide num. 29. cap. 29. Secunda partis Status, antequam.

imo declaramus singulares libertates, praerogativas, sive immunitates Domus Carthusiae, quas hactenus habere singulariter consuevit, per aliquam diffinitionem unius, sive plurium Capitulorum eidem auferri non posse.

55. (c) Insuper etiam potestas Rev. Patri Carthusiae, & auctoritas quam habet in Capitulis Generalibus, in quibus, & ubique in tractatibus, duplicem habet vocem ad rigorem Ordinis conservandum, & quam hactenus habuit super annum auctoritate Capituli Generalis, eidem semper remaneat, & eadem super annum auctoritate Capituli Generalis utatur, nec alteri possit committi, nisi ex aliqua causa in certo articulo, & ad tempus determinatum, de consensu ejusdem Rev. Patris, & omnium Diffinitorum, aliter contingeret ordinari. Verum tamen cum R. Pater, & Conventus Carthusiae (d) causas emergentes super annum, quae Capitulum expectare non possunt, determinant auctoritate Capituli Generalis, cum magna diligentia cavere debent, ne in potestate sibi commissa excedant.

56. Quilibet de Ordine nostro potest, ea quae sibi, vel suae Domui necessaria, utilia, aut damosa videbitur, Capitulo Generali, vel R. Patri per literas, vel per personas Ordinis intimare. Priores autem, & aliae personae Ordinis, quae tempore Capituli, vel alias super annum vadunt ad Carthusiam ordinate, si cujuscumque favore, vel odio literas, vel denuntiationes Conventuum, ac singularum personarum Domorum per quas transeunt, recipere, & afferre contempserint Priori, & Capitulo memoratis, coram R. Patre, vel Capitulo Generali, viva voce, vel per literas, clament culpam suam de praemissis.

57. Illi qui directe, vel indirecte subditos suos, vel Conventus impediunt, ne tales literas, seu denuntiationes faciant, vel transmittant aut transeunt ne illas recipiant a suis subditis quibuscumque, idem facere teneantur.

58. Si quis autem literas Capitulo Generali, vel R. Patri directas aperuerit, & ne ad eos quibus mittuntur deveniant scienter impederit, a tanto reatu sine licentia speciali dicti Capituli Generalis, vel Reverend. Patris absolvi non poterit. (e)

59. Personae vero Ordinis cum aliqua scribunt Capitulo, aut R. Patri, scribant, quae vera sunt, & probari possunt, nullo interposito mendacio. Et ut via falsum scribendi, vel denunciandi omnibus praeccludatur, statuimus, ut quicumque de Priore suo, vel personis Ordinis R. Patri, vel Capitulo Generali scripserit malitiose, & mendose, tanquam falsarius sit in disciplina criminorum ad Ordinis voluntatem.

60. Personae etiam Ordinis, quae scribunt literas Capitulo Generali, aut super annum Reverendo Patri, non faciant in literis proaemium, aut harengas, sed paucis, & necessariis verbis intiment, & petant, quae volunt, & quae petunt per articulos invicem congruenti spatio separatos distinguant, & sic facilius responsum, quod optant, inter tantas occupationes obtinere valeant (f) alias responsum non expedient. Et

(c) Vide Bullam SS. D. N. Alexandri PP. IV. qua notatur 38. inter privilegia Ordinis.

(d) Quando ad Consilium a R. Patre vocatur. Vide n. 42. & 43. praesentis Capituli, & concordat cum his, quae de auctoritate Capituli generalis dicuntur in praesentis numero.

(e) Non putent hi, qui potestatem habent absolventi a reservatis Summo Pontifici, sibi etiam absolvere ab aliis reservatis in ordine, nisi etiam aliunde habeant legitimam auctoritatem, quia facultas concessa a Summo Pontifice non derogat reservationibus singularibus, nisi casus ipse occurrat etiam Sedi Apostolicae expresse reservatus, tunc enim potestas Superioris majoris absorbet auctoritatem Minoris in eodem casu.

(f) His satis innuitur quantum inuiles inscriptiones a spiritu ordinis diverse sint, quantumque Statuta velint, ut tempus precise ad utilia refectus superfluis, servetur, & impendatur.

quando scribunt tempore Capituli Generalis, simul scribant R. Patri, & Diffinitoribus, nisi forte casus secretus, aut alias talis occurreret, qui soli R. Patri intimandus esset. Tunc enim ei poterunt ad partem scribere, & quod volunt intimare.

61. Quando autem Conventuales scribunt dicto Capitulo aut R. Patri nomine Conventus, debent singuli manu propria subscribere, alias nulla fides suis exhibebitur literis, nec responsum obtinebunt. Illud item servetur a singulis quando per se, & singulariter scribunt, ut scilicet in suis literis se pariter subscribant. Qui vero præsumperint per literas, suppressis nominibus, infamare Ordinem nostrum, aut Prælatos ejus, vel aliquem ex ipsis, aut tentaverint Institutum nostri naturam evertere, & immutare, ipso facto omni officio, & voce priventur, & excommunicationis sententiam incurrant, a qua non possint absolvi nisi per R. Patrem, aut aliquem ex Visitoribus, vel deputatum ab eis. Simili poenæ subiaceant, qui auctores talis infamiae, aut Ordinis nostri ruinæ cognoverint, nisi eos Capitulum Generale, vel R. Patri, aut alicui ex suæ Provinciæ Visitoribus quamprimum commode poterint; manifestaverint.

62. In literis Ordinis sive patentes sint, sive missoriae semper apponatur dies, & annus.

63. Et sicut in aliis omnibus, sic etiam in titulis, qui personis Ordinis nostri dari solent per scripta (*), vel familiare colloquium, volumus simplicitatem, & humilitatem Carthusianæ Religionis servari cum omni modestia.

64. Nulli Prælati, aut subditi Ordinis, Domini appellentur, sed Domini, & Monachi, Fratres in Provinciis illis, in quibus inter sæculares esset scandalum, si vocarentur Domini.

65. Priores, Vicarii Monialium, & ceteri Officiales Ordinis, qui procurant, & obtinent literas commendatitias a suis Conventibus, vel a quibuscumque Principibus, & Dominis temporalibus Ecclesiasticis, vel sæcularibus, requiritorias, vel comminatorias, ut in suis manuteneantur officiis, & eas ad Capitulum, vel super annum ad R. Patrem mittunt, seu portant, eo ipso reddunt se suspectos de mala administratione, & propterea tanquam suspecti veniunt a suis obedientiis absolventi (a). Et Conventuales, qui hujusmodi literas inordinato favore potius quam veritate ducti scribunt, sunt legitime puniendi. Aliæ vero personæ Ordinis, quæ similes literas sibi procurant, ut quas nondum habent obedientias, hoc modo obtinere valeant, ad illas, & quascumque alias eo ipso efficiuntur indignæ.

66. Nulla persona Ordinis nostri, aliquos libros, seu tractatus a se, seu ab aliis compositos, sive etiam sermones, Epistolas, Orationes, vel alia quæcumque, dare impressioni, seu ut imprimantur procurare per se, seu per alios quoscumque præsumat, nisi prius per Capitulum Generale, seu per ipsum, aut per Patrem R. deputatos visa, & examinata fuerint, atque approbata. Si vero tales libri de rebus sacris tractant ultra examinationem, & probationem hujusmodi nullatenus imprimi possint, nisi prius examinati, probatique ab Ordinario fuerint. Qui enim tales libros absque Ordinarii examinatione, ac probatione imprimunt, aut imprimi faciunt, poenam anathematis incurrunt ex Decreto Lateranensis Concilii, & Tridentini.

67. Cum Ordo noster sit sub speciali protectione Sedis Apostolicæ inhibetur omnibus, & singulis personis Ordinis, ne excepto Procuratore Generali Ordinis sine scitu, & speciali commissione Capituli Generalis, aliquem, seu aliquos ex Dominis Cardinalibus in Protectores speciales

impetrare, vel sibi procurare præsumant. Omnium enim auxilio, & protectione indigemus. Unde cum speciales aliquos impetrare volumus, cæteris quodammodo derogamus.

ORDINATIO ANNI 1644.

Declaramus inhabiles ad omnia Ordinis officia, privatosque utraque voce quoscumque, qui emendicatis favoribus extraordinariis, dignitates, & officia procuraverint, atque in eis se manuteneant, vel qui licentiam mutandi Monasterium, aut exendi ad negotia propinquorum tractanda, obtinere tentaverint.

ORDINATIO ANNI 1647.

Innovamus declarationem anni 1644. adversus eos, qui emendicatis extra Ordinem favoribus, officia, vel quascumque licentias procuraverint, addimus vero, & qui eis a quocumque sic questis usi fuerint, & præter poenæ in prædicta declaratione contentas volumus insuper eosdem tanquam contumaces, & ab Ordinis obedientia recedentes, omnibus Ordinibus suffragiis post mortem privari, & Visitatores Provinciarum super hoc diligenter invigilent.

De Visitoribus.

CAPUT VIGESIMUM TERTIUM.

1. In nomine Sanctæ, & individuae Trinitatis ob statum Carthusiensis Ordinis in Sancta Religione conservandum. Visitationis per omnes Domos ejusdem faciendæ tale a Generali Capitulo emanavit Decretum.

2. Singulis annis in Capitulo Generali, seorsim, sicut pro aliis fieri solet negotiis, habito cum magna deliberatione tractatu certi Priores eligantur, & in charta Capituli describantur ad visitandas Provincias totius Ordinis, qui zelo Dei, & Ordinis nostri, integritate vitæ, doctrina, Judicio, experientia, & discretione cæteris præstare videantur.

3. In Visitoribus autem eligendis, quantum poterit caveatur, ne aliquis Visitor suum visitet Convisitatorem, nec Domum, cujus ipse sit professus, cæteras autem Domos suæ Provinciæ indifferenter ordinario jure visitare poterunt, & debebunt. Poterit tamen R. Pater mutare Visitatores per Capitulum designatos, ex causa, quæ sibi rationabilis videatur.

4. Porro singula Domus Ordinis, etiam illæ quæ a Carthusia remotissimæ sunt, visitentur singulis bienniis per Visitatores ordinarios, & pariter Domus Visitorum per eos, quos Capitulum Generale, vel Reverend. Pater deputaverint. (*) (b)

5. Quod si contingat Visitatores ordinarios ex aliqua causa non posse visitare Domos sibi commissas, ad R. Patrem spectabit nominare alios Visitatores, nec unquam licentia detur alicui Domui Ordinis, ut Prior, & Conventus communiter, vel divisim possint sibi eligere Visitatores, sed vel R. Pater eos deputer, vel si periculum sit manifestum in mora, Visitatores Ordinarii provideant.

6. Nulla Domus, aut persona Ordinis Visitatores a Capitulo Generali, vel R. Patre ordinatos audeat refutare, nisi ex tali causa, quæ prius iudicio dicti Capituli, vel R. Patris rationabilis fuerit iudicata. Nulla pariter Commissariis, aut Visitoribus a R. Patre super annum missis audeat resistere, aut eos refutare, vel ab eis appellare, sub poenâ carceris quoad subditos, & absolutionis quoad Præsidentes.

7. Sequendo Constitutionem editam per bonem. Clementem III., & Cælestinum III. Ro-

(*) Ordinatio anni 1534. Servetur simpliciter Ordinis in inscriptione literarum privatarum juxta Statutum, nec apponantur amplius tot tituli inanes, itane deinceps Rev. Patri sub nomine R. Visitoribus, venerandi, & cæteris omnibus æqualiter, venerabilis dumtaxat scribatur, addendo ubique in Christo.

(*) Ordinatio anni 1679. Visitatio Domorum quorum Priores Visitatores sunt ultra quadriennium, Visitatio autem Domus Carthusiæ ultra sexennium numquam differatur, nisi necessitate cogente.

(a) Vide Ordinationes Capituli generalis annorum 1644. & 1647. in fine hujus Capituli. Declaramus &c. Innovamus declarationem &c.

(b) Vide num. 59. præsentis Capituli.

manos Pontifices, statuimus, ut nulli persona Ordinis quacumque temeraria presumptione sine consensu, & voluntate Capituli Domus suae, vel maioris partis ejusdem, licentia pateat appellandi a correctione, vel ab alio quocumque praetento gravamine, aut sententia sui Praesidentis, aut Visitatorum, vel Commissariorum. Quod si quis absque tali consensu maioris partis Conventus appellare praesumpserit, Cellam pro Carcere, & ordinem in Victualibus teneat, & si de fuga, aut periculo verisimiliter timeatur, firmis carceribus detineatur; donec per Capitulum, vel R. Patrem, visis, & cognitis dictae praetensa appellationis causis aliter fuerit ordinatum.

8. Caveant tamen Praesidentes, Visitatores, aut Commissarii, ne in corrigendo modum excedant, & nihilominus hoc casu appellationis contingente, quamcunque poterunt expresse nuntium, & fidelem mittant ad R. Patrem cum plena instructione de veritate negotii, & cum literis ipsius appellantis suae appellationis causas continentibus, ut cunctis visis rectum valeant Judicium reportare, nisi forte excessus gravis esset, & enormis, ac manifestus, cui de statuto imposita sibi poena merito deberetur, quo casu sufficiat, quod in tunc sequenti Capitulo instructionem praedictam, & literas mittant, seu portent.

9. Porro nullus appellet, nisi ad R. P., vel Capitulum Generale. Et si fuerit pronunciatum ipsam appellationem frivolum, calumniosam, vel injustam, aut temere appellatum fuisse; is qui sic appellavit graviter puniatur.

10. Appellationem vero suam non prosequantur subditi in propria persona, sed per nuntium, & literas, & in hoc casu Priores teneantur ministrare subditiis nuntium, & expensas. Idem sit judicium de Prioribus, si contingat eos appellare a Visitatoribus, vel Commissariis.

11. Porro quia ex eo, quod visitationes, nec studiose fiant, nec bene observarentur, magna sequeretur dissolutio Ordinis, Visitatoribus districte injungimus, ut in visitationibus sint solliciti, & studiosi, & sequentem formam sibi a Capitulo de facienda visitatione traditam nulla transgrediantur ex parte, quam si transgressi fuerint, prout culpa exegerit, per Capitulum legitime puniantur.

12. Congregatis Monachis Domus, quae visitator, & ejusdem Priore praesente, Visitatores ingrediuntur Capitulum, dictoque a Priore Domus *Benedicite*: primo legitur a Visitatore, vel Convisitatore juxta morem Provinciae Capitulum praesens. Et postea praemittitur, quae in Capitulo Generali fieri consuevit Oratio, scilicet Psalmus *Ad te levavi oculos*; quem Psalmum Visitator inchoat, & subjungit preces, & Orationes consuevas. Quibus finitis dicit *Benedicite*, & alter ex Visitatoribus aliquam de observantia Ordinis, de obedientia, de proprii Pastoris reverentia facit secundum quod sibi videtur exhortationem. Qua finita legitur ex integro Capitulum de reprehensione, ut Monachi audientes valeant reminisci, si quis in his deliquerit, quae in dicto Capitulo prohibentur, & id Visitatoribus sincero animo denunciare possint.

13. Lectio praedicto Capitulo, Visitatores, Dei, & Summi Pontificis nostrae Institutionis confirmatoris, totiusque Generalis Capituli auctoritate, praecipunt omnibus ibidem congregatis, ut de Priore, de se ipsis ad invicem, de Conversis etiam, atque totius Domus statu, quidquid super his, de quibus interrogati fuerint, accusatione, vel emendatione dignum vere, & pro certo cognoverint, singuli edoceant evidenter, & sincere, nullatenus amore, vel odio, seu timore cuiuscumque, aliave qualicumque occasione, veritate suppressa, ne cum gravi etiam

periculo Animarum, gravem & Ordinis incurant disciplinam.

14. Qui enim scienter negligunt revelare Visitatoribus, ea quae revelare tenentur sub mortali peccato, non possunt absolvi, nisi per proprium Priorem, aut si quod celatum est pertineat ad Priorem per Vicarium, cum injunctioe salutaris poenitentiae. Et si de hoc convicti, vel publice confessi fuerint, cum adjunctione septem abstinentiarum.

15. Verumtamen in Conventu, seu palam, nulli crimen imponant, quod probari non possit: ne eadem poena qua teneretur is, qui dictus esset Reus, si convinceretur de crimine, in probatione deficientes involvat. Eadem Prior eorum sua eis auctoritate praecipiat.

16. Caveant etiam omnes, ne ex malitia, odio, vel invidia, aliquid deponant contra aliquem ad hoc, ut confundatur, & infametur: sed ex charitate, & recta intentione, ut emendetur is, qui denunciatur.

17. Ceterum cum fiunt Visitaciones, in inquisitione, seu probatione culparum habetur praecipuum obedientiae pro juramento. Possunt tamen Visitatores, si eis videbitur, in gravibus casibus pro revelanda plenius veritate praecipere sub poena excommunicationis, & etiam exigere juramentum, nisi ubi verisimiliter timeretur de perjurio. Tunc enim non est exigendum juramentum.

18. De Monachis vero, & Conversis inquisitio fiat a Monachis, Conversis, & Donatis, saeculares etiam si idonei sint ad testificandum, maxime vero familiares, aut Officiales saeculares Domus, possunt si videbuntur, in testimonium recipi tam contra Priorem, quam contra Monachum, & Conversum si quod probatione indiger per nostros non possit probari, sic tamen hoc fiat, ut quantum possibile erit, per hoc non scandalizentur saeculares, ne defectus Personarum Ordinis nostri sibi incognitos inde agnoscant. Visitatores etiam non credant omni spiritui, nec aliquem ex sola suspitione condemnent.

19. Facto praeepto, & allata praecedentis visitationis charta, & in conspectu omnium lecta; Prior, & Monachi ad Cellas redeunt, ubi a singulis, quae fuerint inquirenda Visitatores diligenter inquirent. Verumtamen poterunt Visitatores pro scrutinio faciendo convocare Monachos sigillatim, ad locum sibi pro habitatione assignatum, qui nunquam eis in claustrum assignetur, ubi alius locus extra Claustrum eis assignari commode poterit.

20. Visitatores visitent custodiam, in qua Sacrum Christi Corpus servatur, Sacrum Chrisma, & Reliquiarum Sanctarum Capsas, & omnia Ecclesiastica indumenta, ornamenta, & utensilia, & considerent an omnia decenter, religiose, & honeste sint disposita.

21. Deinde singulos diligenter scrutentur super passionibus, quas Priores visitationem timentes, forte exporquerent a Monachis, & Conversis, & si quas inveniant solvant, & Prior sit extra Sedem suam ubique, in Conventu, & Misfa careat, usque ad Capitulum, nisi Novitius sit professionem facturus, vel mortuus sepeliendus nihilominus Capitulo si sibi videbitur poenitentiam aucturo.

22. Attente quoque inquirent si praecedens visitatio bene fuerit observata, & quem in non observando invenerint culpabilem, sive sit praelatus, sive sit subditi: tanquam inobedientem Deo, & Capitulo Generali graviter puniant.

23. Attente etiam, & solcite, non obstante aliqua benevolentia, quae in subversionem Ordinis aliquando exhibetur, inquirent diligenter de negligentia Priorum si corrigent excessus, si sint solliciti, ne subditi libros prohibitos habeant, si de necessariis provideant sufficienter eisdem

tam sanis, quam agrotis, si sint carnales, vel seculares nimis, si dent bonum exemplum suis subditis in frequentando Ecclesiam, in abstinentiis, & aliis observantiis Ordinis, si ordinata Capituli faciant observari. Per ipsos enim viget, vel deficit Ordo in Domibus. Si severiter reprehendant ea, quæ sunt inordinata, vel si nimis equitant, & sine personarum acceptione negligentias, & excessus, quos invenerint puniant, & in charta sua inferant, quæ iudicio suo inferenda videbuntur.

24. Postea interrogetur de pace Domus, & Prioris, & Monachorum, & Conventorum, nec non eorum ad invicem. Si dixerint non esse pacem, causa cum omni studio inquiretur, eaque cognita, qui puniendi fuerint legitime puniantur.

25. Exinde interrogetur qualiter tam Monachi, quam Conventi se habeant in observantiis Ordinis, scilicet in non habendo proprium, in tenendo silentium, & Cellas, in continentia, in proprii Pastoris obedientia, in ejusdem, suæque ad invicem reverentia, in veniendo ad Ecclesiam, in celebrando Divinum Officium, in abstinentiis, si quæ debentur ex Ordine sine murmuratione accipiant, eis contenti, si in Colloquiis Claustris, & Hospitum non petant inordinatam licentiam: si cum secularibus, cum sociis, cum Coquinario, seu dispensatore, cum Conventis, seu aliis quibuscumque debitam Religionem servent honestatem. Demum si curiositatem vitent, si laudabiliter in Capitulo culpas suas recognoscant, si in reprehensione sint humiles, & in emendatione tractabiles, est sollicitè inquirendum.

26. Pro temporalium quoque statu cognoscendo, diligenter inquirent an Domus gravata sit debitis, (a) & quantum, non tamen cui, vel quibus specialiter debeat: nec si quid, quantumve in depositis habeat, aut a quibus deposita suscepit, est inquirendum. Quod si Domus inveniat debitis gravata, & Prior nullam reddat causam rationabilem, quæ ipsum excuset: in ipsum culpa redundat.

27. Inquirent etiam, & considerent Visitatores, si aedificia Domus bene conservantur, si nulla curiosa, vel superflua de novo aedificantur, si computa singulis annis per Procuratorem fuerint reddita, quæ etiam computa possunt per se examinare, si expedire ex aliqua causa judicaverint, immo exigere a Priore, & Officialibus, ut quantum pecuniæ tam in arca communi, quam apud se habeant sibi declarent, quam declarationem absque ulla ambiguitate, aut restrictione, sed integre, & Prior, & Officiales tunc facere teneantur, & quos in præmissis negligentibus invenerint, districte puniant, & sub bona poena injungant, ut in his se emendare non differant.

28. Super omnibus præmissis sigillatim ab omnibus Monachis, & Conventis, & Donatis, inquisitio tam de Priore, quam de se ipsis ad invicem cum omni studio est facienda.

29. Sed & si quis Monachorum, seu laicorum in Priore, vel in alio aliquo de Congregatione, crimen vel aliquid aliud, quod accusatione, vel emendatione dignum sit cognoverit, etiam non interrogatus illud Visitatoribus insinuare tenetur in secreto. Porro Visitatores, ea quæ sibi insinuantur, nec probari possunt diligenter requirant a remotis, non nominata persona, sed de vitio inquirendo. Si forte queat, quod occultum est in publicum comprobare.

30. Inquisitione autem facta, si quid grave de Priore, de aliquo alio denunciatum est, quod graviore poena dignum sit, Visitatores ante recitationem scrutinii debent interrogare, & audire eum, qui denunciatus, & accusatus est. Qui si attulerit sui facti justificationem, justifi-

(a) Hic agitur de debitis pro quibus nulla pensio solvitur: de his autem pro quibus solvitur agitur cap. 19. num. 18.

catio ipsius in recitatione scrutinii declaretur, si factum illud ad multorum notitiam jam devenit. Nam si occultum, & paucis cognitum fuerit, non erit in recitatione publicandum; sed justificatio illius declaranda his dumtaxat, qui illud denunciarunt. Si vero qui denunciatus est, nullam facti sui justificationem legitimam attulerit, sed crimen coram testibus confessus, vel de crimine per idoneos testes legitime convictus fuerit: erit pro qualitate criminis puniendus arbitrio Visitatorum.

31. Cum igitur Visitatores scrutinium perfecterint, omnibus rursus in Capitulum convocatis, districte præcipiant universis, ne illa quæ magis occultanda sunt, quam dicenda, quivis eorum manifesta facere præsumat: sed cum quicquid suo loco manens patienter audiat, quæ sibi a Visitatore dicentur, & si de aliquo interrogetur, puram nullo incerto mendacio stans, nihilque celans, pronunciet veritatem.

32. Districte etiam injungant Priori, ne cuiquam qui aliquid contra eum denunciaverit, solitam humanitatem, quam cæteris exhibet in communi, vel pro infirmitatis, debilitatisve ratione debitam subtrahendo, vindictam ullo in tempore inferat. Sed & Monachis nihilominus injungatur, ne odium, aut rancorem contra se invicem accipiant, aut teneant, nec alicui quem putaverint, contra se aliquid denunciassè, verbis unquam, vel factis molesti existant. Nec inquirent quis, vel qui de se talia deposuerint: sed omnia ex charitate fuisse dicta sibi persuadentes, omnia in charitate, & humilitate suscipiant, & suos defectus agnoscentes emendent se, & de cætero prudentiores existant.

33. Quæ omnia sicut diximus, postquam in Monachorum Conventu fuerint Visitatores profecti, mox eandem omnino in Conventorum, & Donatorum personis formam servantes, ad universa sigillatim a singulis inquirenda, studio attentiori procedant, & singula prudenter examinantes sine personarum exceptione debitam justitiam faciant.

34. Neminem tamen judicent, aut condemnent, vel inchartent, nisi de sibi impositis, duobus saltem legitimis testibus, convictus fuerit, aut confessus, nec recitent in lectura chartæ si viola quædam, & levia, quæ sibi interdum in scrutinio referuntur, quæ pacem potius turbant quam nutriunt, nec servant scrutinia ultra tempus tunc futuri Capituli, sed ea comburant.

35. Quos culpabiles, criminosos, aut alias inchartandos invenerint, non statim inchartent & juxta casus exigentiam puniant, ut poena suos Auctores teneat, & ne culpa unius, aut aliquorum, nota sit, aut infamia multorum.

36. Monachos, aut alias Domorum personas, quæ se de administratione Domorum intromittunt, ultra id quod statuta concedunt dure reprehendant, & corripiant. Circa inordinatos, & inquietos, & contra Ordinem excedentes poenas statutorum strictius observari faciant, & quos ordinationes Capituli Generalis, vel præcedentis visitationis invenerint non servasse, aut eas impugnasse, a vino, aut cervisia suspendant donec eas impleverint cum effectu, aut alias prout casus exegerit puniant.

37. Licentias, seu gratias generales, vel semel alicui denegatas per Capitulum Generale, vel per R. Patrem dare non possunt, nisi de hoc habuerint speciale mandatum, & nisi petens talem licentiam, seu gratiam, de sibi facta negatione expressam faciat mentionem.

38. Visitatores fortiter reprehendant Priores, qui de facili Monachis dant materiam evagandi frequentando spatia extra Domos quando ad aliam Domum mittuntur: imponantque eisdem Prioribus pro hujusmodi culpis disciplinas, & prohibeant Monachis, ne prætextu

cujusvis consuetudinis in talibus spatiamentis extra clausuras Domorum suarum comedere præsumant: sub poena, supra Capitulo XV. expressa.

39. Ut periculosis personarum Ordinis nostri vagationibus obviamus, quibus (quod dolentes referimus) animarum maxima dispendia, notabiles infamias, & scandala plurima novimus evenisse; & ut illi, qui personas incompositas, & perversas, ad professionem recipere non verentur, in eo, quo delinquant puniantur, & ex eorum culpis alii non graventur; statuto perpetuo, & irrefragabili ordinamus, quod occasione cujuscumque criminis, vel delicti, nulla persona de Domo propria emittatur, sed ibidem si fieri potest, pro modo culpæ legitime puniatur. Si quis vero fuerit tam perversus, quod confusus de parentibus, vel amicis, in Domo propria corrigi non valeat debite, vel puniri, aut si in eadem Domo sua capitales habeat inimicos, & Visitatoribus evidenter constiterit de præmissis: tunc, & non aliter, Visitatores Deum præ oculis habentes, talem personam de Domo sua valeant emittere, & in alia Domo suæ visitationis subiecta sub debitis disciplinis collocare. Ita duntaxat, quod Prior suus propriis expensis, ac cum Visitatorum literis, fidem de præmissis facientibus, ipsum ad Domum per Visitatores ordinatam tuto faciat deduci, soluturus nihilominus illi Domui expensas de Ordine prætaxatas, quamdiu ibidem fuerit hospitatus. Emissus vero talis præter disciplinas a Visitatoribus impositas, colloquiis carebit, quamdiu ibidem fuerit hospitatus: ne forte perversis verbis, aut moribus ceteros inficiat, vel perturbet. Districte vero prædictis Visitatoribus, & Prioribus injungimus, ut præmissa omnia statuta observent. Si qui etiam reperti fuerint tam contentiosi, ut verisimile sit, quod ipsis ibidem existentibus Domus illa pacem non habeat: per Domos ejusdem Provinciæ Visitatorum arbitrio dividantur.

40. Non possunt autem Visitatores absque licentia Capituli Generalis, vel Rev. Patris mittere aliquos extra Provinciam suæ visitationi subiectam: nec Priores alii, si quandoque mittantur ad Conventus dividendos, nisi eos mitterent in Provinciam, in qua sunt professi: nec mittant aliquem ubi sciunt Hospites tres tunc esse.

41. Non dent pariter licentiam Monachis se transferendi ad alias Domos suæ Provinciæ, nisi in casibus jam expressis, aut in casu urgentis, quæ commode Capitulum expectare non possit, necessitatis: nec gravamen alleganti credant, nisi de eo debito fuerint certificati.

42. Nullus tamen Prior refutare audeat personas sibi per Visitatores missas: sed eas saltem usque ad Capitulum tunc sequens retineat, alias sit per tres menses extra Sedem suam in Conventu, licentias super hoc aliquibus forte concessas revocando.

43. Volumus, ut secundum laudabilem Patrum nostrorum præcedentium usum, & consuetudinem, in qualibet visitatione, Prior, & cæteri officiales Domus, quæ visitatur, coram ipsis Visitatoribus præsentem Conventu Misericordiam, & ab officiis suis absolutionem postulent, & requirant.

44. Neminem tamen Visitatores absolvant ab officio Prioratus, etiam ad instantiam, & importunitatem Monachorum, sine speciali commissione; & licentia Capituli Generalis, vel R. Patris: nisi talem casum intervenirent, quod manifeste immineret magnum damnum Domus, vel scandalum Ordinis, si absolutio hujusmodi differetur usque ad Capitulum Generale. Moneamus tamen Visitatores, ne facile scandalum, aut periculum magnum judicent imminere.

45. Si enim judicantes imminere periculum,

Priorem aliquem absolverint: & postea probatum fuerit, quod nullum grave periculum immineret, sciant se tanquam temerarios Judices absolvendos: & omnia per eos facta irritanda, & in pristinum statum reducenda. Ex leviori siquidem, & frequenti Priorum absolutione Domus Ordinis notabiliter deficient, & Monachi contra suos Priores insolescunt. Quando autem tali aliquo casu contingente Priorem absolverint: scribant fideliter Diffinitoribus Capituli Generalis, vel Rev. Patri causas absolutionis, seu depositionis inventas.

46. Neminem etiam absolvant, nisi servata forma juris debita scilicet inquisitione præcedente, & audita parte, & nonnisi in actu visitationis.

47. Alios autem officiales (a) qui principaliter Domibus non præsunt, sed aliis simpliciter sunt obedientiis deputati, poterunt Visitatores indifferenter absolvere.

48. Porro Priores, vel cæteri officiales, quos Visitatores absolvent, nullo modo reponantur in suis obedientiis, sine licentia Capituli Generalis, vel Rev. Patris.

49. Nullus pariter Monachorum Carthusiæ per Capitulum, aut Rev. Patrem Visitator, vel Commissarius deputatus, aliquem a Prioratu absolvat, sine speciali commissione, aut sine consultatione dicti Rev. Patris.

50. Universis, & singulis quæ hinc inde audierint Visitatores debita cum deliberatione pensatis, ipsi finem legitimum sua sententia imponentes; sicut ea decreverunt scribant, & considerata diligenter charta visitationis præcedentis, quidquid in ea invenerint observandum in sua apponant: & præcedens charta deleatur.

51. Porro in charta sua Visitatores, non inferant nimias laudes, nec asperiores reprehensiones, sed puram veritatem simplicibus verbis. Nec quæ ordinauerint Priorum arbitrio committant: nec etiam dispensent in casibus in quibus potest expectari Capitulum, aut consuli R.P.

52. Post hæc in Capitulo Monachorum quæ ad Monachos, quæ vero ad laicos pertinent coram ipsis in loco solito recitent, suisque sigillis parvis muniant: chartamque ipsam omnia continentem tradant custodiendam Priori, vel Vicario, Observantes, ne poenas quas pro quibusdam excessibus Capitulum censuit infligendas, nisi ratio urgens, & evidens utilitas flagitaverit, attente ullatenus immutare; ipsius vero chartæ, quæ ad Monachos pertinent, in Capitulo Monachorum, quæ ad laicos in Capitulo ipsorum singulis annis in Festo S. Joannis Evangelistæ, & feria secunda Paschæ legantur.

53. Denique lecta charta, Visitatores, quoniam in multiloquio non deest peccatum, Confiteor cum toto Conventu prostrati dicunt; & Visitator absolvit omnes ab omnibus censuris sicut in fine Capituli Generalis dictum est fieri.

54. Chartarum Domorum quas visitant, copias fideliter clausas, & sigillatas quamcunq; poterunt super annum, expensis Domorum visitatarum mittant ad Carthusiam per omnia similes illis, quas relinquunt in Domibus visitatis, nec differant usque ad Capitulum si fieri possit, ut congruo tempore possit eas R. Pater videre. Et caveant ne aliqui extranei chartas ipsas videant, vel illarum copias.

55. Visitatores, & eorum Socii, alteri quam Rev. Patri, vel Diffinitoribus Capituli Generalis excessus si quos invenerint in Domibus, quas visitant, maxime infamiam tangentes personarum, non revelent, alias sciant se ad restitutionem famæ teneri, & nihilominus in Capitulo Generali graviter puniantur. Caveant etiam ne Conversi, aut Donati, vel famuli eorum, cul-

(a) Vide num. 6. cap. 3. circa Institutionem, & illum cum præfati concordat.

pas, & modum Visitationis Domorum visitatum sciant, vel inquirent, aliove revelent. Nec in itinere, aut alibi coram Famulis, aut aliis de defectibus Domus visitatæ, vel personarum ejus unquam loquantur.

56. Priores, Rectores, & Vicarii Monialium, & Procuratores non obstante quacumque contraria consuetudine durante Visitatione cum Visitatoribus nullo modo comedant, donec recitata charta fuerit, nec eorum colloquiis se immisceant ad vitandam omnem suspicionis notam: nisi tales tunc supervenerint Hospites, quibus Judicio Visitatorum, officialium præsentia commode negari non possit.

57. Visitatores munera, sive munuscula cuiuscumque quantitatis, vel pretii nec accipiant, gratis oblata, nec exigant non oblata per se, vel per interpositam quacumque dissimulatione personam: spiritualia quoque Beneficia non exigant. Moderatas tamen expensas, quas veniendo fecerint, vel redeundo facturi sunt, ne sumptibus suis militent, exigere poterunt, & licite recipere a Domibus quas visitant etiam si non distant a Domibus visitatis ultra duas dietas.

58. Porro quando plures Domus continue visitabuntur expensæ totius itineris Visitationis dividuntur, per Domos visitatas, earum scilicet onere sic per dictas Domos per Visitatores partito: ut unaquæque Domus quo ditior, & remotior fuerit, eo amplius conferat in ratione expensarum. Quod si unica Domus visitetur: solvat omnes expensas totius itineris in eundo, & redeundo. Qui vero veniendo ad Capitulum, aliquas Domos visitant, accipiant a Domibus visitatis expensas illas dumtaxat, quas occasione Visitationis dixerint se fecisse. Visitatores etiam Domum Carthusiæ & vicinas ei Domos, veniendo ad Capitulum, vel redeundo semper visitent, ut de seorsus, & expensæ minuantur, nisi aliqua emergens, & evidens utilitas, aut necessitas aliter requireret faciendum.

ORDINATIO ANNI 1679.

Visitatio Domus Carthusiæ fiet per deputandos singulis vicibus a Capitulo Generali juxta usum antiquum, & in ista Visitatione talis forma servabitur. Visitatoribus Capitulum ingressis Vicarius Carthusiæ dicet Benedicite, & cum ventum fuerit ad præcipiendum præcipiet, addendo ex commissione Rev. P. Scrutinio autem juxta morem solitum perfectò, Visitatores ad Cellam R. Patris pergant, ut illi contenta in Scrutinio referant, illumque ut moris est in illis Domibus audiant, & postea procedunt ad recitationem Scrutinii, cui aderunt omnes, excepto R. Patre, ea vero quæ R. Patrem expectabant referent ad Diffinitorem præsentis Capituli, cujus erit monere R. Patrem his, quæ sibi convenientia videbuntur. In Ordinationibus autem, si quæ apponenda sint in charta Visitationis Carthusiæ, consensus R. Patris erit expetendus, & exprimendus.

59. Cæterum vestimenta, equitaturas, Sellas, frenæ, calcaria, non debent Visitatores de sumptibus Visitationis habere (a) nisi contigerit, casu, aliquid ex his amissum esse, vel factum inutile. Tunc enim emendo rem aliam tanti pretii quanti res erat amissa, eodem pretio a dictis domibus exacto damnum passus se poterit servare indemnem.

60. Visitatores in omnibus ostendant se, non quæ sua, sed quæ Christi sunt quærere, ut illa sola mercede contenti, quam fidelibus Servis Dominus repromisit regularem observantiam factis potius ostendant, quam verbis do-

(a) Intolerabilis ergo abusus esset, si sub quolibet pretextu, vestes acciperent, Visitatores, vel Commissarii, sive etiam pretium elocationis eorum suorum, aut servorum acciperent, ut si conductarii essent, venientesque per Capitulum generale puniendi, tam dantes, quam accipientes.

ceant. In hospitibus tam ipsi Visitatores, & comitiva eorum, quam Priores, & cæteræ personæ Ordinis sint sobrii, compositi, & in suis dictis, & factis disciplinati, nec suos famulos permittant inolescere: ut de ea, quæ in eis est religione, etiam his, qui foris sunt, bonum exemplum præbeant.

61. In Domibus, quas visitant summo opere provideant, ut in eis pacem salva correctione, & regulari disciplina relinquant, & ut quæstiones nullatenus Capitulo, quas suo poterunt iudicio terminare, referent, sed audiant eas, & decident, quibus singuli Priores, & Subditi obedire teneantur.

62. Ad hæc sciendum, Visitatores in itinere donec ad Domos suas reversi fuerint, exercendam per se, quam aliis delegare non valent habere plenariam in corrigendis excessibus potestatem, qua tamen occasione nullum a Prioratu absolvant, nisi in casibus sicut prædictum est.

63. Insuper quod semel a Visitatoribus est prohibitum, vel injunctum, & ordinatum, intelligitur semper prohibitum, injunctum, & ordinatum, nisi per Capitulum Generale, aut R. Patrem, vel aliam visitationem fuerit revocatum. Quæcumque autem de præcedenti charta Visitationis per sequentis Visitationis chartam non confirmantur, revocata censentur.

64. Porro hortamur Visitatores, ut quantum fieri poterit, & nisi coegerit necessitas, aut talis casus emergerit, qui per præsentia Statuta decidi non possit, & qui necessario novam ordinationem exigat ab ordinationum multiplicatione onerosa ablineant. Quod si animadvertint aliquid ex his, quæ in Statutis habentur non observari, de hoc non faciant ordinationem, sed præcipiant illud observari: sic dicendo: talis Paragraphus talis Capituli exacte, & diligenter observetur. Quæ autem per duas continuas Visitationes fuerint ordinata, & confirmata, ea per Vicarium Domus visitatæ in libro ad hoc preparato describantur, & legantur in Conventu, quoties charta per quam confirmata fuerint legeretur.

65. Universaliter Visitatores habeant eandem auctoritatem extra actum Visitationis, quam habent in actu Visitationis, excepto, quod non possunt procedere ad aliquam pœnam, vel pœnitentiam in Priorem, & quod personaliter non possunt accedere ad Domos suæ Visitationis subiectas pro provisionibus faciendis ultra ordinariam Visitationem, nisi vocentur per Priorem, & Conventuales, aut partem eorundem Conventualium pro necessitate aliqua super annum emergente, quæ Visitationem expectare absque incommodo non potest, aut pro dividendo Conventu quando occasione bellorum, vel ignis, vel tempestatis, vel alia hujusmodi est dividendus, aut ipsi Visitatores judicent iustis, & urgentibus causis debere accedere; nec nisi personaliter accedant posse recte, & plene providere. Tunc enim poterunt accedere, & absque alia speciali commissione providere occurrenti negotio, & si expedire judicaverint, ipsam etiam Domum in forma Ordinis visitare: & de factis per eos plene R. P. quam primum commode poterint informare.

66. Officiales, etiam inferiores Priore, non possunt instituire, vel destituere extra actum Visitationis (b) nisi aut ad hoc judicantur per Priorem, vel eis legitime constet de crimine aliqujus Officialis: aut nisi querelæ Conventualium, quas ipsi iustas esse judicaverint, venerint ad eos contra aliquem Officialium, & Prior pluries monitus per dictos Visitatores neglexerit providere; aut non reddiderit iustam de eo rationem.

67. Visitatores etiam ordinarii non poterunt

(b) Vide num. 6. cap. 3.

extra actum Visitationis revocare, moderari, suspendere, vel impedire Ordinationes factas per extraordinarios Visitatores, sed si iudicant eas, aut aliquam earum esse ex certis causis incommodam: ipsi, vel conquirentes de huiusmodi ordinationibus, allegent causas suas Rev. Patri, qui scribet ad extraordinarios causas allegatas contra eorum ordinationes, & postquam responsum eorum acceperit, faciet quicquid expedire iudicaverit.

68. Visitatores etiam poterunt, & debebunt, extra actum Visitationis dare operam, ut ordinationes per se, sive per Capitulum factae executioni mandentur: eas autem quas ipsi fecerint, emergente nova causa necessaria, dumtaxat, & non aliter, poterunt extra actum Visitationis moderari, aut suspendere, vel etiam immutare, ita tamen quod teneantur omnino fideliter significare quamprimum commode poterunt R. Patri, quacumque de dictis ordinationibus aliquo modo immutaverint.

69. Visitatores singularum Provinciarum habent auctoritatem Capituli Generalis in omnibus casibus in quibus dictum Capitulum exequi non possunt, aut interim R. Patrem consulere (a) excepto, quod nullus eorum in facto propriae personae, aut Domus suae, possit auctorizare, nec dare licentias exeundi, personis in Domo sua habitantibus, ad alias Domos Ordinis; sed suos Convitatores hoc facere potest. Potest tamen Visitator principalis urgente causa rationabili, professis Domus sui Prioratus alibi hospitantibus, dare licentiam redeundi ad Domum suam, aut eundi ad aliam Domum.

70. Mortuo Visitatore Provinciae alicujus, vel amoto, auctoritas a Capitulo Generali Visitatoribus tradita, transit, & remanet apud Convitatore: & non transit ad defuncti, vel amoti successorem. Qui quidem Convitator hoc casu, sicut & Visitator quilibet, potest sibi assumere Priorem, vel Monachum, quem voluerit, de sua tamen Provincia, pro actu Visitationis exercendo: donec aliter super hoc per sequens Capitulum, aut Rev. Patrem provisorium fuerit.

71. Similiter Visitatore principali existente extra Provinciam, aut taliter infirmante, quod non possit, vel personaliter accedere, vel aliter bene providere, Convitator in omnibus, quae commode, & citra periculum, vel detrimentum differri non poterunt, habet Visitatoris auctoritatem: Si tamen possit habere aliquo modo consilium ipsius, nihil agat sine ipsius consilio.

72. Cum aliqua Domus Ordinis nostri inter se habent discordiam, quae injuriam patitur, significabit Visitatoribus Provinciae illius, qui audita utraque parte, plana, & sine magna juris solemnitate, discordiam terminabunt. Si vero Domus alterius Visitorum, cum aliqua Domo Ordinis, habeat discordiam; Domus, quae injuriam patitur, significabit R. Patri Carthusiae, qui destinabit eis duos Priores, qui similiter discordiam suo iudicio terminabunt. Quod si aliquis Prior discordantium fuerit contumax in observando, quod fuerit definitum, careat Missa, nisi forte pro sepeliendo mortuo, vel pro Novitio professionem faciendo, & hoc usque ad futurum Capitulum. Monachi vero, & Conversi contradictores, teneant Cellam pro Carcere, & ordinem in Visitationibus.

De Reprehensione.

CAPUT VIGESIMUMQUARTUM.

Exhortatio.

1. Cum Dominus praeceperit non transferendos terminos, quos statuerunt Patres nostri, timendum nobis est ne terminos regulariter vi-

(a) Ibi habes quid mortuo Rev. Patre fieri debeat, donec aliter ei succedat.

vendi a Patribus nostris nobis traditos notabiliter transferendo, hujus praecepti transgressores a Domino iudicemur.

2. Si quis autem terminos nostrae Religionis translatos licet ex prudenti moderatione, dubitet, Domui Guigonis Prioris Carthusiae consuetudines, seu Statuta legat: & tunc scire poterit, quod nostra quae nunc est conversatio a Patrum nostrorum conversatione in abstinentiis, & quibusdam aliis diffinitur. Unde timendum est, & sollicite praecavendum: ne ad statum laxiorem, quam nunc est in processu temporis inclinetur.

3. Sed sicut in Esdra legitur, quod in transgressione prima, fuit manus Principum: sic hodie nostrae transgressionis causa esse posset, remissio, vel negligentia quorundam Priorum. (*) Negligentia quia videntes delinquere Subditos non corripuerunt: vel eis debitam disciplinam non imponent. Remissio, quia sibi a Subditis in subventionibus corporis nimis propitius: dum misericordes videri vellent, & remissi fierent. Audiant si qui huiusmodi sunt: quoniam propter peccata populi in Numeris iusti sunt a Domino Principes suspendi. Et in Ezechiele: Sanguinem Subditorum de manu Pastorum Dominus se requirere comminatur.

4. Quid autem censendum esset de his, quibus labor videretur esse cum fratribus, delectabile vagari exterius, terram circumirent, aliena negotia tractarent, & tractanda susciperent: & sic Gregem sibi creditum non custodirent? Custodiat eum, qui custodit Israel. Iste clamat Zacharias Propheta. O Pastor, & Idolum derelinquens Gregem! Qui enim Gregem derelinquit Pastor est solo nomine, Idolum in utilitate. Si qui ejusmodi sint, ipsi viderint, quam rationem de Grege sibi credito, Domino reddere poterunt.

5. Quanta autem deberet intervenire necessitas antequam exeundum esset foras, & per saeculum evagandum, obtenta etiam dispensatione super licentia exeundi, volentibus attendere satis appareret ex hoc solum, quod Prior Carthusiae nunquam terminos Eremitae suae egreditur. (b) Unde cum unus, & idem ordo uniformiter, & indistincte videatur observari debere a professoribus suis, nos alii qui Carthusienae propositum suscepimus, a quo, & Carthusienae nuncupamur: quare tam de facili exeamus, nisi iusta instet necessitas, & super hoc dispensationes procuremus?

6. Utinam attenderemus omnes, & adhuc maxime odibile veris Eremitis vagandi per Mundum officium, proprium ipsorum evagantium periculum, suorum subditorum iacturam, & praedictum: quibus Priores inter cetera, quae eis debent quietis, & stabilitatis, & aliorum nostrae Religionis exercitiorum, praebere debent se ipsos in exemplum. Ultimo intuentium scandalum a quibus Sanctuarii lapides non quilibet, sed etiam angulares, aliorum scilicet capita, id est Priores in capite platearum dispersi opprobrio habentur, & contemptui: qui si in intimis, in abscondito faciei Domini starent, digni multa reverentia haberentur. Unde quantum propter hoc maxime vilesceret Ordo noster etiam apud Saeculares, in promptu est videre. Utinam ergo id attendant, qui tanquam pro nihilo habere, & quasi ludum existimare volentes Ordinem nostrum, in hoc, & in aliis parvi penderent propositum quod suscepunt.

7. De vestibus etiam, & de equitaturis accuratis, & pretiosis commune Capitulum, cui sicut promissum obedire tenemur, frequenter admonitiones fecit, & multa instituit: Unde

(b) Extat antiqua declaratio, ubi usus observati, & observandi circa terminos istos exprimitur, quae est de anno 1358. Ibi etiam videtur qualis semper fuerit usus Rev. Patrum circa nova possessiones limitibus Carthusiae contiguas, quae per tractum temporis ipsi obtulerunt, quibus inspectio R. Patris semper utilis fuit, & erit: extat etiam Ordinatio 1678, qua usus iste explicatur.

(*) Ordinatio anni 1621.

Cum magno animi dolore intelleximus in quibusdam Ordinibus Domibus per negligentiam Superiorum disciplinam regulare impellere, nec non Statuta, Ordinationes, & quaedam Apostol. Constitutiones negligi, ideo huic malo ne longius serpat, mederi cupientes hortamur in Visitationibus Christi omnes Superiores, ut maiorem posthac zelum ostendant ad tuendam in suis Domibus Statutorum, divinique cultus observantiam, mandantes Patribus Visitoribus, ut quos deinceps, post duas Monitiones specialiter eis in scriptis factas, circa praemissa notabiliter deliquisse legitime deprehenderint omnimodo eos ab officiis absolvant.

nulla posset admitti excusatio, si reperirentur quidem apud nos, qui nitentes in vetitum spreto Capitulo, & per consequens spreto Deo, cujus erga nos ipsum Capitulum agit vices: Spretaque propositi nostri censura, quæ quanto propositum asperius subivimus: tanto ad attritionem, & humilitatem vestium, & universorum, quæ ad usum nostrum pertinent utilitatem, abiectionem, & paupertatem super omnes alios Monachos nos adstringit, aut qui obliti sanctæ rusticitatis, & arrepti propositi in his, & aliis multis lacticiis, contra sobrietatem, & parcitatem Ordinis nostri complacerent sibi in confusione sui ipsorum, & Ordinis Carthusiensis ignominiam, & opprobrium: imo hi pro maxima parte judicarentur non tantum enervasse Eremiticum rigorem, sed etiam propter superfluitatem, & multas adinventiones talium nostrarum Eremorum loca sibi non sufficerent ad expensas: unde forsitan quidem ad ea, quæ non expediunt, nec conveniunt, imo quæ nec nobis licent, mitterent manum, hoc est ad evagationes crebras per mundum (a) propter quæstus, & occasiones multas calvas, ad dilationes terminorum, & plerumque ad redditus extra quibuslibet dispensationibus capefendos.

8. Et quoniam talia multa aliquoties attentata sunt contra vota nostra, & adhuc attentari possent; generale Capitulum, quod ob tenorem & stabilitatem, & correctionem antiqui Carthusiensis propositi, & eorum, quæ primi Patres nostri scripto, vel consuetudine religiose servabant, institutum est: & quod habet curam animarum nostrarum, firmiter injungit universis, & singulis tam Prælati, quam Subditi, ut cum noverint inordinatos excessus, vicissim se se charitative fortiterque, discere tamen, & in spiritu lenitatis reprehendant: & hoc maxime faciant antiquiores, licet omnes teneantur ad correctionem fraternam: nisi forte verisimiliter crederent non proficere, vel pejus aliquid evenire. Quod si emendatio non sequatur, denuntiatur primo Visitatoribus, & si ipsi non providerint, tunc demum R. P. Carthusiæ, vel Capitulo Generali, alioquin communicarent peccatis alienis.

De modo reprehendendi, & de quibusdam apud nos vitandis, & fugiendis.

9. In Conventu non reprehendatur Prior a Subditi suis, nisi coram Visitatoribus: nec Procurator a Laicis, nisi coram Priore suo. Si Clericus, aut Laicus aliter Priorem reprehenderit in Conventu, Clericus careat Colloquio Claustrii, & Laicus sit extra Conventum donec Prior eorum emendationem cognoscat.

10. Si Laicus nisi, coram Priore, Procuratorem reprehenderit in Conventu, sit extra Conventum: sed post duos dies reddatur ei Conventus si promiserit emendationem, ad Prioris arbitrium.

11. Procuratorem vero quilibet ex Monachis reprehendere potest.

12. Quod si quacumque occasione prædictæ reprehensiones, vel denunciationes omisissæ fuerint; tam omittentes, quam excedentes sciant, se de suo contemptu, & negligentia rationem districto Judici reddituros.

13. Verumtamen super præmissis, & multis aliis, quæ numerare non sufficimus, quæ contra propositum, & Institutum nostrum possent attentari: unusquisque studeat, & laboret consilium, & remedium apponere, prout poterit, & Dominus dabit.

14. Nullus Prior, Monachus, vel Conversus

(a) Vide Ordinationem anni 1678. in fine hujus Capituli Insequentes speciale mandatum &c.

nostri Ordinis in itinere constitutus Mantellum Sæcularem, seu Cappam a Caputio separatam portare præsumat, nisi propter imminentiæ pericula vitanda: alioquin per Capitulum Generale, vel Visitatores juxta casus, & Personæ exigentiam puniatur.

15. Ad conservandam Ordinis honestatem inhibemus omnibus, & singulis Subditi nostris, ne scienter, & malitiose secreta Ordinis, five status, & defectus personarum, & Domorum ejusdem, ex quibus mala opinio, vel sinistra suspicio, seu diffamatio apud audientes oriri posset, alicui personæ Ecclesiasticæ, vel Sæculari, quæ de nostro Ordine non sit, aut alicui etiam Novitio; verbo, scripto, nuntiis, nutu, vel signis, aut alio quovis modo revelare præsumat. Qui contrafecerint a tanto reatu absolvi non possunt, Subditi videlicet, nisi per proprium Priorem, nec Prior nisi per Vicarium cum injunctione salutaris penitentiarum. Quam quidem prohibitionem & pœnam ad Priorissas, & Moniales nostri Ordinis, & Vicarios earum extendi volumus. Et nihilominus si tales de revelatione hujusmodi convicti fuerint, præter duas abstinentias in pane, & aqua juxta casus exigentiam puniantur, & quantum fieri poterit ad restitutionem famæ cogantur. Et eadem causa, cum Prior contra Subditos, vel e contra Subditi contra Priorem de statu Domorum, & personarum Ordinis aliqua scribere volunt, & scribunt, ex quibus aliqua suspicio, & sinistra opinio contra Ordinem, Domos, & personas prædictas oriri posset, nulli super hoc scribant, nisi Capitulo Generali, vel R. P., aut alteri, ex Visitatoribus Provinciæ, qui possunt super hoc providere.

16. Nulla persona Ordinis nostri, præter Priores, & Procuratores, Monialium Vicarios, & Priorissas, sigillum, vel signum habeat ad sigillandum, aut literas, seu quælibet munuscula dirigat, vel recipiat, nisi prius licentiam habuerit a Præsidente. Prior autem omnes literas aperiat, & legat, tam eas, quam sui Monachi, vel Conversi mittunt, quam eas, quas recipiunt; exceptis literis quas scribunt Capitulo Generali, vel R. P., vel Visitatoribus Provinciæ, & quas ab eisdem recipiunt.

17. Nulla Domus Ordinis pro Missis, Anniversariis, Tricenariis, aut aliis Divinis Officiis, & Ordinis beneficiis ad tempus, vel in perpetuum celebrandis, pecunias, aut aliquid aliud temporale, interveniente pacto recipere præsumat, aut pro eis se, & Domum suam aliquam oblige absque licentia R. Patris.

18. Nulla etiam persona Ordinis per se, aut quamvis aliam interpositam personam pro Missis, & aliis prædictis Officiis, & beneficiis, pecunias, etiam gratis oblatas, vel aliquid aliud ad suos usus convertendum, sub pena disciplinæ generalis, recipiat; Sed si quid pia fidelium devotione offeratur; illud cum gratiarum actione, cessante omni pacto, recipiatur, & ad usum, & commodum non illius, cui offertur: sed totius Communitatis convertatur ad Prioris arbitrium. Quod si Prior in hoc excefferit, Visitatorum arbitrio puniatur.

19. Ludos manuales, & Instrumenta musica, librosque universos discantus, seu cantus figurati interdiciamus universis: & si quæ hujusmodi umquam inventiantur in aliquibus Domibus, Priores omnino ea auferant.

20. Omnes personæ Ordinis vitent, & fugiant Parentum visitationes, conversationes, & carnales affectiones: alioquin pro modo culpæ puniantur.

21. Et quoniam sunt interdum quidam, qui nulla re magis videntur delectari, quam colloquiis, & conversatione Sæcularium, & aliorum qui de Ordine nostro non sunt, aut etiam Conversorum, & Famulorum, seu Mercenariorum

Domus:

Domus; ordinamus, ut si tales bis, vel ter in privato, & semel, ut bis publice a Priore in Capitulo moniti, ut se emendent, se plene non emendaverint; si officiales sunt, absolvantur ab officiis, alii vero colloquio Conventuali; minutionibus, & spatiamenti priventur: & si nec sic quidem se emendaverint, quoties in hoc deliquerint, toties priventur vino, aut pitantia, aut etiam gravius arbitrio Prioris puniantur. Nec in hoc Priores sint remissi, vel pusillanimes, quoniam tales sibi, & aliis graviter nocent, & totam Domum perturbant, & scandalizant.

22. Monachi causa devotionis, pietatis, recreationis, visitationis Parentum, aut quavis alia causa, terminos suos nullatenus exeant.

23. Qui inter se pacem, & concordiam per contentiones, & rixas violare præsumperint, & sæpius admoniti cessare noluerint: per Domos Ordinis Visitatorum judicio dividantur. Quod si unus solus nimis fuerit seditiosus, Judicio Prioris, aut Visitatorum ibidem puniatur. Qui enim inter se concordiam non habent, Deum pacatum habere non poterunt. Et juxta dictum Beati Cypriani, tales etiam occisi in confessione nominis Christi fuerint, macula eorum nec sanguine abluitur.

24. Qui Fratrem suum, vel etiam Conversum, aut Secularem mentiri dixerit, aut ei malum aliquod imprecatum fuerit, vel etiam contumeliam irrogaverit, juxta modum culpæ modum sustineat disciplinæ.

ORDINATIO ANNI 1678.

Insequentes speciale mandatum SS^{mi} D. N. Innocentii PP. X. Rev. P. Carthusiæ sub data Romæ 20. Decembris anni 1652. directum prohibemus, omnino ne Officiales Domorum Ordinis fixum in quibuscumque grangiis, aut obedientiis extra Monasterium, habeant domicilium, sed tantum illuc accedant, ibique remaneant quantum negotia ibidem ab ipsis personali ter gerenda, aut dirigenda requirunt, & non amplius. Commendantes Visitatoribus Provinciarum, ut super hac re sollicite invigilent, nec ulla unquam admittantur excusationes, nisi urgens aliqua necessitas ad tempus id exigat, de qua etiam necessitate informationem capiant, & redigant in scriptis, quasi rationem in sequenti Capitulo Generali de hoc reddaturi. Hac vero necessitate transacta, aut negotiis expeditis, Officiales ad observantias Regulares in Monasterium redeant, sciantque tam Priores Domorum, quam Visitatores Provinciarum, quod nisi in his omnimodam adhibeant diligentiam, damna inde Ordini, & animabus sibi creditis a Deo obvenientia in caput illorum, tum in Dei Judicio, tum in Capituli nostri Generalis censura, retorquebuntur, hancque Ordinationem in omnibus locis servari mandamus. Similiter ne abusus ex Officialium ad externa multiplicatione oriantur, prohibemus, ne ulla fiat nova Officialium creatio absque speciali licentia Capituli Generalis, aut Rev. Patris. Si vero nunc reperiantur superflui, mandamus Visitatoribus, ut curent ad pristinum, & necessarium numerum, quam citius commode poterit, restituere, illorum etiam quoad hoc onerantes conscientiam, quasi de hac re rationem districte Judici reddaturi atque etiam Capitulo Generali.

De Criminosi, & Fugitivi.

CAPUT VIGESIMUM QUINTUM.

1. Criminosi confessi coram testibus, vel convicti de inconvenientia, de manu violenta, de furto, proprietate, rebellione, inobedientia, infamatione criminis quod quis objicit, nec probare potest, de Magisterio conspirationis, nec non de frequenti seminatione discordiæ, & qui minantur ignem, vel mortem, & qui Domum, vel personam Ordinis coram quocumque Judice

Ecclesiastico, non tamen Sancta Sede, vel Saculari in jus traxerint, vel trahi fecerint: pro modo criminis carceri perpetuo, vel ad tempus, intrudantur. Et propterea singula Domus Ordinis carcerem habeant competentem, non tamen inhumanum, & periculosum vitæ, in quo ad augendam penitentiam prædicti recludantur, & ad hoc agendum obedire Superioribus Subditi teneantur; ipsi autem Carceri, quantum fieri poterit, Sacellum contiguum habeatur, ubi Missa celebrata festivis diebus possit ab incarcerato audiri.

2. Propter levem tamen percussione in Laicum nullus incarceretur, sed juxta modum culpæ a Priore puniatur. Quæ autem sit levis percussio a Priore diffiniatur. Cæterum si Prior dubitaverit quæ sit gravis, vel levis percussio, examinatum modum ejus in Conventu Monachorum mittat Visitatori; qui discernens utrum gravis, seu levis sit percussio, quidquid mandaverit teneatur. Et admonemus Priores ne percussione judicent esse levem, nisi evidenter apparuerit esse levis.

3. Si qui in re aliqua ultra duodecim solidos non valente, furtum commiserint simul, vel per partes, non incarcerentur, sed arbitrio Prioris puniantur. Si qui vero in re aliqua 25. solidos valente, nec tamen excedente, furtum commiserint, incarcerentur ad tempus pro arbitrio Prioris, hoc ipsum de Proprietariis fiat. Si qui vero fures, & proprietarii, ultra valorem 25. solidorum furtum, aut proprietatem commiserint, postquam id constiterit, perpetuo carceri intrudantur, donec per Capitulum Generale inde educi mereantur.

4. Similis poena falsariis, & convictis de incontinentia, incendiariis, & homicidis statuitur. Si quos autem de incontinentia convictos, contingat de carcere educi, nullo modo in Domibus, in quibus fuerint convicti remaneant, si commode alibi locari possint. Porro quicumque de quacumque indicibili incontinentia convicti fuerint, vel publice confessi perpetuo carceri mancipentur, sine ulla spe liberationis.

5. Quicumque persona Ordinis falsificaverit sigillum, aut literas Capituli Generalis, aut R. patris, poena falsarii, & criminorum puniatur, & sit perpetuo inhabilis ad quascumque obedientias sine spe alicujus restitutionis.

6. Nullus scienter, vel opinanter per se, vel per alium præsumat literas recipere, portare, vel mitti, aut nuntiationis verbo tenus facere, quæ directe, vel indirecte esse possent contra bonum pacis, & Principes, vel quoscumque alios Magnates, aut Prælatos ad indignationem provocare. Si Prior, vel Vicarius Monialium contrafecerit, ab officiis absolvantur: Si Subditus, poenam criminorum sustineat donec per Capitulum Generale relaxetur.

7. Nulla persona Ordinis infantem de Sacro Fonte levare præsumat, aut eum nisi in casu inevitabilis necessitatis, baptizare. Quod si Prior, aut quivis alius Officialis contrarium fecerit, absolutionis a suis obedientiis, cæteri disciplinæ generalis; Donati vero expulsiōis poenam sustineant.

8. Artem Alchimie, seu quintæ essentia nulla persona Ordinis per se, vel per alium in Domibus Ordinis, aut alibi exercere præsumat, aut exercentibus consilium, vel auxilium præstare, aut ubi illam exercent interesse, seu instrumenta artis penes se habere, & custodire: sub poena quoad Priores, & cæteros Officiales absolutionis a suis obedientiis, & perpetuæ inhabilitatis ad eas, quoad Monachos disciplinæ generalis, quoad Donatos expulsiōis Ordinis.

9. Unicuique liceat quandocumque reclamare, appellare, & scribere ad Sanctam Sedem, juxta Decretum Sacre Congregationis particu-

(*) *Ordinatio anni 1613.* Ordinamus, ut quicumque ad Carthusiam Romanam, sine licentia inordinate accelerint non recipiantur, nisi ad carceres ad formam Statutorum, nec inde educantur in consilio R. P., & ut ejusdem Carthusie Romanae indemonstrati precipiantur, precipimus ut expense, & alimenta, & viatica a domo Professionis fugitivorum refundantur eidem Carthusie Romanae, & presentis decreti executionem Visitationibus Provinciae committimus.

laris Emorum DD. Cardinalium ad examinandam praesentem collectionem Statutorum deputatae, emanatum sub die 19. Martii 1685. praedictaque facultas pro repetita habeatur in quacumque parte praesentium Statutorum, in qua fit mentio de recurso ad Sanctam Sedem. Nemo tamen possit sine licentia R. P., aut Capituli Generalis, aut Sedis Apostolicae, Curiam adire; quod si quis contrafacere praesumpserit incareretur, & pro modo culpa puniatur (*).

10. Quicumque Statutis Capituli Rebellis, vel cum munere reprehensor extiterit; & qui Priori aliquid jubenti fuerit inobediens, aut perverse obediens, & si hoc ipsum conversus fecerit Procuratori, & commonitus emendare noluerit, ordinem in visitationibus teneat, (a) & Cellam habeat pro carcere. Et si post admonitionem tertiam per intervalla dierum factam obstinatus permanerit, pro modo delicti carceri mancipetur, & puniatur.

11. Si quis Prior sufficienter monstrare poterit, quod ex Subditis suis duo, pluresve inter se, vel cum Secularibus conspiraverint, id est ex invidia, odio, vel malitia ad invicem concordaverint ad fabricandum aliquod malum contra aliquem, seu ad persequendum eum malitiose, tales in eadem Domo puniantur a Visitationibus: vel si Prior viderit expedire, causam scribat R. Patri, qui cum sui Conventus consilio rescribet ei disciplinam.

12. Si quis unquam reperietur inter nos qui impie jurando in verba de Deo, seu Sacramentis, vel Sanctis ejus turpia, sive contumeliosa prorumperet, impietate verborum diligenter pensata tanquam execrabilis, & blasphemus, prout casus exegerit poenae subjaceat graviori. Si quis vero quae dicitur jurando simpliciter per Deum, per fidem suam, per Christum, sic Deus me adjuvet aut simili modo audiente uno, vel pluribus affirmaverit, graviter puniatur, & si hoc pro consuetudine fecerit, adhuc gravius puniatur. Idem censemus de eo, qui verba, & Sententias Sanctae Scripturae converterit, vel torserit ad vana, & scurrilia verba.

13. Prior per contumaciam, & rebellionem recedens ab obedientia, & professione Ordinis, ipso facto est depositus, & criminis poena dignus.

14. Si crimen, pro quo carceris irroganda est poena, probatione indigeat, nec per nostros probari queat, seculares idonei recipi possunt in testimonium. Quod si probari omnino nequeat, nemini dicatur, nisi Visitationibus, Priori, & illi qui suspectus habetur, sub forma tamen fraternae correctionis, & non accusationis, si Prior hoc approbaverit. Ceterum Prior, & Visitationes districte prohibeant, ne illud cuiquam alteri manifestetur. Si quis contrafecerit, ac si in probatione defecisset, judicetur.

15. Criminosi per solum Capitulum Generale, aut R. P., possunt e carcere educi.

16. Criminosi confessi coram testibus, vel convicti etiam postquam e Carcere sunt educti, & omni disciplina absoluti, loco, & activa, ac passiva voce careant: nisi eis expresse fuerit restituta per Capitulum Generale, aut R. Patrem.

17. Criminosi postquam educti sunt de Carcere, quadraginta diebus comedant ad terram super asserem nudum mane, & vespere, computatis diebus quibus communicaverunt in Conventu, vel Episcopus, aut aliqua insignis persona comederit in Refectorio, in quibus ad terram non comedant, & per annum integrum generalem teneant Ordinis disciplinam. Verumtamen Priores poterunt pro qualitate criminis, & personae duas has poenas moderari, non tamen omnino relaxare, & in hoc non sint nimis faciles.

(a) Vide infra sensum hujus loci num. 19.

18. Disciplina autem generalis Ordinis (de qua in Statutis saepius fit mentio) talis est. Quicumque hanc incurrunt, quamdiu in ea sunt constituti, semper sunt Novitii, & carent Colloquio in Conventu: Singulis diebus Capituli disciplinas recipiunt, exceptis diebus quibus communicaverunt, vel communicare debent. Tales etiam non habent vocem in Capitulo, vel alibi in Conventu, nec contra aliquem, nec obedientiam, scilicet Prioratum, Vicariatum, Procuratorem, Sacristiam, donec per Capitulum generale, aut Rev. Patrem a tali disciplina liberentur.

19. Ordinem vero tenere, est feria secunda, & quarta pane, & Coquina esse contentum: Feria tertia, & Sabbato pane, vino, & coquina: Feria autem quinta, & diebus Capituli, & festis duodecim lectionum more Conventus, abstinentia Ordinis, nisi manifesta necessitas interdicit, etiam observata.

20. Criminosi a primo die incarcerationis eorum, & deinceps per sex menses habeant dimidiam portionem panis Conventualis, & utantur vino familiae, aut cervisia: De pane vero familiae quantum necesse fuerit detur eis. Porro in festis Capituli, eis victualia sicut, & Conventui ministrentur. Ferialibus autem diebus, aliquid Judicio Prioris eis, ex gratia ministrari poterit. Verumtamen si quis in carcere positus nolet crimen suum faceri, & emendare, pane, & aqua dumtaxat sustentetur, donec resipiscat (b).

21. Si quis in aliqua Provincia Ordinis crimen commiserit, & de eo convictus fuerit, Visitationes mittant, aut portent ad Capitulum nomen ejus.

22. Insani, & Dementes non statim conijciantur in carcerem, vel vincula, nisi verisimiliter timeatur de inferendo gravi scandalo, vel damno sibi, aut aliis, sed mitius tractentur juxta qualitatem insaniae.

De Fugitivis.

23. Monachus, qui sine licentia Rev. Patris, vel Capituli Generalis Domus suae terminos exierit, nisi ad suscipiendos Ordines, ad quod tantum extra limites a Priore suo mitti potest, (c) ipso facto pro fugitivo habeatur.

24. Monachi, qui per Priores suos simulate instituuntur Procuratores, ut hoc medio ad Medicos, vel ad visitandum Parentes, vel amicos, aut alias pro eorum recreatione, & voluntate a Domibus exeant, & inde postquam sunt reversi absolvuntur, a Visitationibus tamquam fugitivi judicentur, & prout casus exigent puniantur.

25. Priores, & Vicarii Monialium suos fugitivos, & Apostatas ad se redeuntibus recipiant; redire vero nolentes cum omni diligentia requirant. Omnibus etiam, & singulis Prioribus, Rectoribus, & Procuratoribus nostri Ordinis in sanctae Obedientiae merito injungimus, quatenus si quos ex Ordine nostro Monachos, aut Conversos fugitivos, & Apostatas sciverint, & invenire potuerint, illos, si sponte ad obedientiam redire noluerint, etiam invitos capiant, & firmis intrudent carceribus, nec relaxent, donec a tunc sequenti Capitulo, vel interim a Rev. Patre in mandatis habuerint, invocato ad hoc, si opus fuerit, auxilio utriusque brachii, Ecclesiastici, & secularis. Et in hoc fiat diligentia possibilis pro Dei, & Ordinis reverentia, & Animarum salute, nec parcatur laboribus, & expensis de quibus fiet, & fieri mandabitur in tunc sequenti Capitulo plena, & integralis refusio, sic

(b) Circa criminosos, & incorrigibiles etiam si non sint fugitivi aut Apostatae consulendum est Decretum S. Congr. Concilii, SS. D. N. Urb. PP. VIII. jussu editum die 21. Sept. ann. 1624, & ibi reperietur quid fieri possit ne ovis pessima alias inficiat.

(c) Vide cap. 10. tertiae Compilationis antiquae fol. 2. Recto.

quod Domus nullum ex hoc detrimentum patiatur.

26. Et nihilominus ne forte Priores, & Procuratores prædicti, timentes ex eorum detentione, & custodia gravari, exequi postponant mandatum huiusmodi, conceditur eis auctoritas, & licentia, ut postquam eos ceperint, si professi sui non fuerint, & eos apud se retinere noluerint vinctos, & sub fida custodia, deducere, vel mittere possint ad Domos suarum professionum, vel ad Domos unde exierint; dum tamen neutra istarum distet ultra tres dietas. Quod si forte ipsi, vel alter ex eis mandatum huiusmodi quod possent adimplere, neglexerint, contempserint, dissimulaverint, aut distulerint, & pariter Officiales Domus illius, quæ missos ad eam recipere noluerint, in sequenti Capitulo suæ contumaciæ poenas luent.

27. Si vero aliqui ex eis fugitivos, seu Apostatas huiusmodi receperint, seu occultaverint, vel eis ad continuationem suæ fugæ, vel Apostasie per se, vel per quicumque aliam personam interpositam quovis modo dederint auxilium, vel qui eis pecunias mutuo, dono, vel alias concesserint, a suis obedientiis absolvantur: Monachi, Conversi, & Donati, si hoc fecerint, incarcerationem, nec Domus suæ professionis ad restitutionem mutuataram pecuniarum teneatur.

28. Apostatæ autem criminosi juxta regulam Sancti Benedicti, post tertiam Apostasiam non sunt amplius requirendi, sed nec in Ordine recipiendi (a).

29. Fugitivi ad aliquam Domum Ordinis sponte venientes, si criminosi non fuerint, id est si nec commissio crimine fugerint, nec fugiendo commiserint, si infra quinque dies redierint, primo reconcilientur; deinde clament culpam suam præfente Conventu misericordiam postulantes, & emendationem promittentes; & postea quindecim in Capitulo recipiant disciplinas, & diebus totidem comedant ad terram in Refectorio super asserem nudam, nisi ex aliqua causa rationabili Prior hanc poenam moderandam censuerit.

30. Qui vero ultra quinque dies redire distulerint, de cætero quodcumque redierint, non recipiantur, nisi ad carceres, a quibus tamen si criminosi non fuerint, nec secundo jam fugerint, Priores eorum de consilio Conventus poterunt illos educere, quando videbitur expedire, educi vero viginti in Capitulo recipiant disciplinas, & per viginti dies comedant ad terram, & per annum, generalem Ordinis disciplinam sustineant, nisi ex aliqua causa rationabili Prior has poenas moderandas judicaverit.

31. Qui cum semel reconciliati fuerint, amittant quantum ad locum, annos quos extra Ordinem nostrum expenderunt, illique tantum anni, quos in Ordine fecerant, reddentur eis. Si autem bis reconciliati fuerint, omnium quos invenerint, semper ultimi erunt.

32. Fugitivi autem criminosi, qui vel crimine commissio fugerint, vel in fuga crimen commiserint, quodcumque redierint, nunquam nisi in carceres recipiantur, a quibus non possunt, nisi per Capitulum Generale, aut R. Patrem educi. Educi vero, criminosorum poenam, de qua dictum est sustineant.

33. Fugitivi dum e carcere educuntur, etiam si criminosi non sint, nullo modo possint in eisdem Domibus obedientias habere sine expressa licentia Capituli, vel R. Patris. Possunt tamen Priores, aut eis absentibus eorum Vicarii, si volunt eos retinere, aut remittere ad Domos suarum professionum, earumdem Domorum sumptibus, & expensis.

(a) *Exat Decretum Sanctissimi Domini Nostri Urbani PP. edictum, de quo supra num. 20.*

34. Fugitivi ad Domum Carthusiæ sponte venientes, pariter, nec ibidem recipiantur, nisi ad carceres, & nihilominus remittantur ad Domum, de qua fugerint, vel ad aliam, juxta modum delicti puniendi.

35. Apostatæ ante omnia ad reassumendum habitum Ordinis compellantur, & deinde pariter reconcilientur, & ab Apostasia, necnon ab excommunicationis sententia, quam ex dimissione habitus incurrunt, adhibitis, testibus absolvantur juxta formam in prima parte præscriptam, & ut supra incarcerationem. Et si crimen aliquod de reservatis Sedi Apostolicæ commiserint, aut notam irregularitatis ex hoc contraxerint, ab aliquo ex Prioribus, ad absolvendum, & dispensandum in casibus reservatis, deputatis, absolutionem, & dispensationem obtinebunt, vel Prior proprius ad R. Patrem recurrat. Ab aliis vero non reservatis Sedi prædictæ, & etiam ab Apostasia, poterunt Præsidentes Domorum, in quibus detinentur, audita eorum confessione eos absolvere, & eis poenitentiam injungere salutarem.

36. Quando necesse fuerit, ut de Domibus propriis, vel de Domo in Domum criminosi aliqui transmittantur, eundo, & redeundo Priores sui ministrent eorum conductoribus pecunias necessarias, tam pro Viatico, quam pro cæteris sibi tradendis per Domorum, ad quas mittuntur, & scribatur dictis Prioribus quanta pecunia fuerit eis ministrata. Missis vero pro disciplina, non ministrentur equitaturæ, nisi nimia infirmitate cogente, nec ubi sustentabuntur, eis beneficia spiritualia hospitibus dari solita conferantur.

37. Omnibus personis Ordinis nostri omnino inhibemus, eos per obedientiam votum obstantes, ne ad Reges, Principes, vel alias potestates utriusque status, excepta Sancta Sede, ulla unquam occasione recurrere, aut confugere audeant exceptis integerrimis Dominis Inquisitoribus in negotiis ad Officium S. Inquisitionis spectantibus, cum Deo gratias, Ordo noster sibi sufficiat, suisque gaudeat legitimis, jurisdictione competenti, & Summorum Pontificum Indultis abunde provisos. Quod si qui contumaces fuerint, & ad alias confugerint Jurisdictiones, aut potestates, tanquam Ordinis desertores poena criminosorum puniantur.

38. Nulla persona Ordinis supplicet Domino Papæ, vel Apostolico Legato, pro his qui ad Ordinem ex Apostasia revertuntur pro dispensatione executionis suorum Ordinum, sine licentia speciali Capituli Generalis, aut R. Patris: & quando talem volent obtinere licentiam, debent crimina in Apostasia commissa significare.

39. Si quæ nostri Ordinis personæ Professæ, absque dispensatione Apostolica sub Bulla Plumbea concessa, se transfugerint ad alias Religiones, a suis Prioribus, seu Superioribus repeti possunt, & debent, per privilegia Apostolica olim Ordini nostro indulta, alioquin negligentes, a Capitulo Generali graviter puniantur.

40. Poenas tam fugitivorum, quam criminosorum prædictas, augebit Capitulum Generale, vel minuet, per Priores, vel Visitatores certificarum, citra plus, vel minus culpabiles, vel emendatos, vel in sua malitia perseverantes. Rev. autem Pater potest reconciliare Ordini criminosos, servata Ordinis disciplina quam poterit quandoque, si ei videbitur moderari. Alias vero, Prior etiam, proprius eorumdem sine ipsius R. Patris licentia, præterquam in mortis articulo facere hoc non potest, nisi prout dictum est.

41. Priores, qui scienter faciunt, vel permittunt fugere de carcere incarcerationes, cum possent impedire, ab obedientiis absolvantur.

Alii vero qui id fecerint, locum subeant evadentis ad Ordinis voluntatem.

42. Quando Apostata aliquis reconciliandus est, primo redditur illi habitus, si non dum illum habeat, & Prior adhibito secum uno, vel duobus Religiosis, illum prostratum cum virga verberat super nudum: dicendo Psalmum *Miserere mei Deus*, & respondente aliquo assistente, sed ipso criminoso tacente: quem Psalmum sequuntur preces conformes absolutionis sicut in prima parte continentur.

Conclusio Statutorum.

CAPUT VICESIMUMSEXTUM.

1. Ne ulla consuetudo quantumvis longa, ullo unquam tempore contra presentia nostri Ordinis statuta, aut aliquam eorum partem praevalcat, declaramus quascunque consuetudines huiusmodi, scilicet contrarias his statutis, aut eorum alicui minimae parti, nihil omnino habere roboris, vel auctoritatis: sed meras esse corruptelas: ad magis gravandum eorum conscientias, qui talibus utuntur. Quod si quis contra statuta praedicta consuetudinem aliquam pertinaciter allegare, aut ea se tueri, & illam potius, quam statutum sequi, & observare voluerit, tamdiu vino, & cervisia careat, donec statuto se conformaverit; etsi ejus contumacia majorem poenam exigit, majori poena puniatur.

2. Et quia parum est Statuta condere, nisi sint qui ea teneantur, propterea omnibus, & singulis Visitatoribus, Prioribus, Rectoribus, Vicariis Monialium, & Priorissis injungimus: ut reiectis consuetudinibus contrariis, circa Statutorum praesentium observantiam in se, & ceteris diligentius solito invigilent: cum in eis nihil jam sit praesentium temporum, & personarum conditioni non accommodum, & temperatum, praesertim Animae Deum timenti, & Carthusianae vitae Institutum diligenti.

3. Propterea nullus unquam Praelatus transgressiones Statutorum nostrorum in personis sibi Subditis, pro favore earum captando, aut timore, vel pusillanimitate aliqua, negligat, aut dissimulet. Nullus etiam licentias, & dispensationes his statutis contrarias, vel petat, vel suis Subditis dare praesumat, nisi in casibus necessitatis, vel evidentis utilitatis, cum teste Divo Bernardo, dispensatio absque necessitate, vel evidenti utilitate facta, non dispensatio, sed dissipatio, & praevicatio judicanda sit: & Priores non super Patrum traditiones, sed super Fratrum suorum transgressiones sint constituti.

4. Omnes igitur injunctam sibi ab Ordine curam fideliter impleant, quae apud eos reformatione, correctione, & emendatione digna sunt, reforment, corrigant, & emendent: zelum tenentes Eliae, & constantiam Mathiae. Quod si quis Visitator, Prior, aut Monialium Vicarius in corrigendis excessibus negligens, & remissus, aut in licentiis dandis nimis praesumptuosus, & temerarius inventus fuerit, & monitus resipiscere noluerit, absolvatur ab officio, & alius in locum ejus observantior instituitur.

5. Subditos vero omnes, & singulos hortamur, & monemus in D. Jesu, ut postremam hanc Statutorum editionem summa fide, & diligentia, & multo cum labore Patrum Ordinis recognitam, suscipiant cum debita gratitudine & reverentia, & pro ipsius Dei amore, atque obedientia Carthusianae professionis, pro sua etiam pace, & consolatione, pro suarum denique animarum salute, ac profectu, quaecunque in ea scripta sunt observare studeant. Praecepta quoque, & monita salubria majorum suorum, maxime Praelatorum, qui vice Dei funguntur cum omni mansuetudine audiant, & impleant.

Et si interdum erraverint ut homines, non sint in emendando pertinaces, ut Daemones, sed virgam disciplinae, & correctionis patienter sustineant, suae professionis memores, ut salvi fiant.

6. Praestet nobis Omnipotens, & misericors Dominus, ut nostrae professionis vota fideliter impleamus, suave nostrae servitutis jugum cum humilitate, charitate, patientia, & perseverantia sustineamus, de virtute in virtutem sic proficientes, ut Religionis optatum finem, & inde repromissam in fine mercedem percipere valeamus: eodem Domino concedente, qui sine fine vivit, & regnat in saecula saeculorum Amen.

EXPLICIT SECUNDA PARS

Novae Collectionis

STATUTORUM ORDINIS CARTHUSIENSIS.

Incipiunt Capitula Tertiae Partis.

1. De Divino Officio Fratrum Laicorum.
2. De diebus festis qualiter, & quando a Converfis observentur.
3. De Disciplina Fratrum, & quibusdam ad Divinum Officium eorum pertinentibus.
4. Quid eis dicendum sit pro Defunctis.
5. Quis respondere debeat, & praesidere, & quomodo Silentium debent Fratres observare.
6. De Coquinario, & Dispensatore.
7. De Coquinario inferioris Domus.
8. De Pistore.
9. De Sutore.
10. De Fabro.
11. De Hortulano.
12. De Carpentario.
13. De Agricultura, & Pecorum nutrimento.
14. De abstinentia, & jejuniis Fratrum.
15. De Rasura, & minutionibus Fratrum.
16. De Vestitu Fratrum, & urenslibus Cellae.
17. De Novitiis, & eorum professione.
18. De Fratribus, qui foras mittuntur.
19. De Consuetudinibus Generalibus Fr.
20. De Criminosis.
21. De Fugitivis.
22. De Donatis.
23. De Monialibus nostri Ordinis, eorumque Vicariis, & Priorissis.

INCIPIT TERTIA PARS

Novae Collectionis

STATUTORUM ORDINIS CARTHUSIENSIS.

De Divino Officio Fratrum Laicorum.

CAPUT PRIMUM.

1. Quae ad Monachos pertinent explicatis, restat ut ea quae statum Converforum, Donatorum, atque Monialium concernunt Domino juvante dicamus.

2. Laicos in nostram Societatem admittimus (a) qui Agriculturae, & pecorum nutrimento, ubi utile, & commodum esse judicabitur, habita ratione temporum, & locorum, & aliis corporalibus exercitiis, prout injunctum eis fuerit, diligenter intendere debent.

3. Volumus autem ipsos Laicos sic externis exercitiis occupari, ut etiam debitis temporibus non omittant Spiritualia: ideo singulis diebus ad Marutinas surgere debent. Hora autem, qua surgendum est in Domo inferiori, bis signum

(a) Vide Ordinationes annorum 1679. & 1636. Quia in quibusdam &c. De cetero non recipiantur in fine hujus Capituli.

pulsetur, parvo interposito spatio, primo præparentur, secundo ad Ecclesiam servata gravitate convenient. Orationes Dominicas pro Psalmis habent, & de eis omnes Horas, & totum ubicumque sunt complent Officium.

4. Intrantes Ecclesiam, facta debita inclinatione, detesto capite, in suis se sedibus collocent, & unusquisque sataget, quanta potest devotione suas Orationes Dominicas pro Matutinis ordinatas, cum suis debitis caeremoniis persolvere, quamvis ibidem sit Procurator præsens, quem non tenentur in suis caeremoniis imitari.

5. Qui vero habitant cum Monachis in Domo Superiori, surgant ad Matutinas Monachorum, maneantque in Choro Conversorum, in quo suas Matutinas persolvant, & usque ad finem Matutinarum ibidem permaneant, nisi eis super hoc Prior misericordiam faciat.

6. Quotiescumque autem Conversi audiunt Divinum Officium in Domo Superiori, Monachos imitentur quoad regulares caeremonias: suas tamen Orationes Dominicas interim persolvant. Nec ipsi, nec Donati in Ecclesia ullo tempore libros teneant, nec in eis legant: sed Rosarium in manibus habeant, & ibi sua debita persolvant. Ad Ecclesiam sine caputio, & veste oblonga, vel pellicea non eant.

7. Officium Beatissimæ Virginis Mariæ juxta formam, quæ sequitur dicere tenentur: primo ad singulas diei horas singulas horas ejusdem Virginis excepto Completorio diei præmittent, quod semper ante Completorium de B. Maria est dicendum. Ad Matutinas de Domina, primo dicant flexis genibus, & cum venia semel, *Pater noster, & Ave Maria*: deinde surgant, & faciant signum Crucis, & inclinent: postea erecti dicant 22. *Pater noster*, & totidem *Ave Maria, & Gloria Patri* cum venia, vel supplicatione, secundum tempus. Deinde subjungant semel *Pater noster, & Ave Maria*, pro Collecta genibus flexis, vel super misericordia secundum tempus.

8. In Matutinis vero diei inclinati tantum quando venia non sumitur, alias si sumitur super formas, semel *Pater noster, & Ave Maria* cum magna devotione, & attentione dicant: deinde erecti eandem Orationem sexies repetant flexis genibus, per singulas supplicantes, & *Gloria Patri* dicentes. Deinde sedentes eandem Orationem viginti duabus vicibus repetant: & postea surgentes eandem cum supplicatione, & *Gloria Patri* sexies iterent, ac deinceps in stando perseverantes ipsam eandem sine *Gloria Patri*, & supplicatione 22. vicibus dicant, quam etiam semel pro collecta subjungant.

9. Post Matutinas, Conversi singulis diebus faciant Orationem in materna lingua, sub hac forma quæ sequitur. Prostrati in terram secundum suum vulgare idioma pro omni statu intercedant: videlicet pro statu nostræ religionis, pro statu Sacrosanctæ Romanæ Ecclesiæ, & D.N. Papæ, pro Diocesano proprio, & cæteris Episcopis, personisque Ecclesiasticis universis; pro Imperatore Romano, vel Rege proprio, Regibusque, ac omnibus Principibus Christianis: pro omnibus Benefactoribus, recommendatis, familiaribus, & amicis: pro omnibus tentatis, & in quacumque Corporis, & Animæ tribulatione constitutis: pro existentibus in peccato mortali, pro reductione hæreticorum, & Schismaticorum: pro conversione Judæorum, & Paganorum: pro navigantibus, Peregrinis, & Infirmis: pro terræ fructibus, & cultoribus eorumdem: pro temperie aeris: pro sui ipsius perseverantia in Ordine, & observantia Mandatorum Dei, & nostræ Religionis, & si quæ sint alia, pro quibus orantis Spiritus Divina inspiratio inflammet, & accendat. Sciendum præterea, quod ad quemlibet

statum, qui volunt *Pater noster*, humiliter, & devoto subjungunt, dictam Orationem pro qualitate temporis, discretionis, & fervoris ipsius orantis ampliando, vel etiam breviando.

10. A Pascha usque ad festum S. Michaelis orto sole pulsetur ad Primam. In messe tamen prout necessitas postulat, citius. A festo S. Michaelis usque ad Pascha summo mane pulsetur.

11. Ad primam de Dominica dicant semel *Pater noster, & Ave Maria* flexis genibus cum venia omni tempore. Deinde *Adjutorium nostrum in nomine Domini, qui fecit Cælum, & terram*. Postea erecti ter *Pater noster, Ave Maria*, cum *Gloria Patri*, & venia, vel supplicatione secundum tempus.

12. Primam vero diei ita incipiant. *Adjutorium nostrum in nomine Domini, qui fecit Cælum, & terram*. Deinde *Pater noster* cum *Gloria Patri*, & venia, vel supplicatione secundum tempus ter dicant, & addant quartum pro Collecta.

13. In cæteris horis tam de Dominica, quam de die, idem quod in Prima dicatur: excepto quod ad utriusque Vesperas unum *Pater noster* addant, dicentes scilicet post *Adjutorium nostrum* quater *Pater noster* cum *Gloria Patri*. Dicant etiam post Primam diei, & post Completorium *Credo, & Confiteor*.

14. Post Completorium lectos adeant, & dormire satagent, ne forte cum vigilare debuerint dormire compellantur. Sive autem dormiant, sive vigilent quieti, ac sine ullo strepitu, quantum fieri potest manere debent.

15. In omnibus Domibus Conversorum, quæ a Domibus Monachorum sunt separatæ, & aliter inferiores vocantur, in quibus est Sacellum bis, vel ter ad minus in hebdomada Missa celebretur a Procuratore, vel Priore, seu alio Sacerdote; quod Prior studiose faciat observari: ibidem etiam Sacrum Corpus Christi reverenter servetur ad succurrendum Infirmis, & in quolibet mense renovetur.

16. Nulla dispensatione, vel licentia permittatur, quod Conversi, aut Donati portent Tonfuram Clericalem, vel quod Grammaticam discant, aut cantum, nec quod ascendant ad statum Monachorum, sed unusquisque perseveret in ea vocatione qua vocatus est, nec super hoc sint infesti Prioribus, aut Visitatoribus, cum nullo modo super hoc possint dispensare.

ORDINATIO ANNI 1679.

Quia in quibusdam Ordinibus Domibus Conversorum Conversatio omnino tepefcit, & a Statutorum observantia notabiliter deflefcit, statuimus, & ordinamus ne ulterior fiat Conversorum receptio in Domibus, ubi Tertia Pars Statutorum ad Conversos pertinens circa observantiam regularem non plene observatur donec stricte, & laudabiliter Visitatorum Judicio servetur, sed tantum Donati ibi recipiantur, prohibentes Prioribus, & cæteris Officialibus sub pena absolutionis, ne aliquid contra hanc necessariam Ordinationem attentent. Conversi autem, & Donati tum in Ecclesia, tum in Capitulo, & Refectorio simul convenient, & simul refectiorem sumant, servato tantum hoc ordine, ut antiquiores Donatorum locum habeant post ultimos Conversos ex utraque parte Ecclesiæ, Capituli, aut Refectorii. Si quis autem inter eos post hæc voluerit primus esse, fiat omnium ultimus, & Servus juxta Jesu-Christi Salvatoris nostri Sententiam, cujus executionem Priori committimus, & commendamus.

ORDINATIO ANNI 1636.

De cætero non recipiantur Conversi ad habitum, nisi prius probati fuerint per quinquennium post fa-

Etiam donationem sub habitu Donatorum sine speciali licentia Capituli Generalis, aut R. Patris, quam tamen rarius, & non sine gravi causa concedendam esse censuimus.

De diebus festis qualiter, & quando a Conversis observantur.

CAPUT SECUNDUM.

1. Conversi, qui in Domo Superiori morantur in vigilia festorum Capituli ad Ecclesiam pro Vesperis audiendis conveniant. Qui vero in Domo inferiori habitant in dictis vigiliis, cum a suis disjunguntur laboribus ad Domum Superiorem ascendant, sic ut medietas ipsorum ascendant Vespere prout eorum obedientia patiuntur, Matutinas, & reliquum diei festi Officium audituri cum his qui in Domo Superiori habitant, qui omnes imitentur Monachos in regularibus caeremoniis in Choro existentes. Pars autem Conversorum, quæ in Domo inferiori remansit, ibi in Ecclesia suas Matutinas persolvat, & summo mane ascendant ad Domum Superiorem, ubi Dominus suum Officium audiat.

2. Post Capitulum Monachorum dicta Missa de Domina in privato, teneatur eis Capitulum, ubi verbum Dei a Priore vel ab eo, cui injunxerit attente audiant, & culpas suas recognoscant, præsentibus Donatis, etiam in singulari culparum recognitione. In Solemnitatibus tamen Natalis Domini, Paschæ, & Pentecostes non tenentur eis Capitulum, sed in vigiliis prædictarum Solemnitatum post dictas Vesperas.

3. Die Natalis Domini, & duobus diebus sequentibus, & in primis, & secundis diebus Paschæ, & Pentecostes, post Nonam in Capitulo audiant Verbum Dei ab eo, cui Prior injunxerit. In quibus diebus post Capitulum Monachorum legantur eis eorum Statuta, & in festo Sancti Joannis Evangelistæ, atque feria secunda Paschæ legatur eis de charta Visitatorum, quod eos concernit.

4. In vigiliis autem Purificationis Beatissimæ Mariæ Virginis, Dominicæ in Palmis, Encharistæ, S. Joannis Baptistæ, Assumptionis ejusdem Virginis, omnium Sanctorum, & aliarum præcipuarum Solemnitatum, omnes ad Domum Superiorem conveniant, Divinum ibidem Officium audituri, & in Refectorio comedant prædictis diebus.

5. Ascensuri autem Fratres ad Domum Superiorem prius ad Procuratorem veniant, & cum ejus licentia servato pergant silentio, quod præceperit portaturi. In Domo autem Superiori, sicut & ubique a Vesperis usque ad Primam, & a Capitulo usque ad Nonam in silentio permanere debeant (a): Coquinarius tamen, & ejus adjutores, de necessariis loqui possunt. Post Vesperas cum silentio recedunt, quod iusti sunt reportantes, & tenet eis Capitulum ante cœnam Procurator quando ei visum fuerit, vel commode poterit.

6. In Solemnitatibus Natalis Domini, Paschæ, & Pentecostes descendant tertia die post Vesperas, nisi sit Dominica, vel festum Capituli, & tunc descendant sequenti die post Vesperas. In festis nullus descendant sine licentia, donec Vesperæ fuerint cantantæ. Qui vero non ascendant diebus Capituli, Cellas teneant, nisi eorum obedientia impediunt eos. Spatium, quod est inter Tertiam, & Sextam Orationi impendant.

7. Conversi servare tenentur omnia Festa, quæ Ecclesia præcipit ab omnibus servari: in quibus cessant ab operibus. In festis etiam quæ Episcopi Diocesani jussu servanda jubentur, etiam ces-

(a) Non inde inferri debet, quod extra tempus hic præfixum possint silentium frangere sine licentia, sed sensus est, quod intra tempus hic notatum licentia non est petenda, nec danda sine recessione. Vide n. 2. & 3. cap. 5.

sare debent, & Ecclesiam frequentare, quod si talia festa Capitulum habeant Monachorum, etiam ipsis Conversis Capitulum teneatur.

8. In sequentibus vero Solemnitatibus quando transferuntur, non cessent ab operibus, sed non debent laborare circa domum Superiorem quantum commode fieri poterit. Sunt autem Solemnitates hæ: Conceptio Matris Domini, Dedicatio Ecclesiæ, Festa Sanctorum Joseph, Benedicti, & Hugonis Lincolnensis.

9. Ne cessent ab operibus in Compassione Beatissimæ Virginis, & Præsentatione, nec in Conversione Sancti Pauli, nec in festis Sanctorum Doctorum Gregorii, Ambrosii, Augustini, Hieronymi: nec in festis Sanctorum Bernardi, Thomæ de Aquino, Agathæ, Catharinæ Martyris, & undecim millium Virginum, qui si habitant in aliqua Parochia se illis conformare debent cum quibus manent, in festis colendis, vel non colendis.

10. Constituti autem in itinere diebus Festivis Ordinis Missas audire debent, si possunt.

De Disciplina Fratrum, & quibusdam aliis ad Divinum Officium eorum pertinentibus.

CAPUT TERTIUM.

1. In Adventu, & Quinquagesima Conversi per singulas hebdomadas singuli singulas accipiunt disciplinas in domo inferiori in Ecclesia, de manu Procuratoris dictis Matutinis per eum. Si vero non interfuit Procurator, dicant pro disciplina ter *Pater noster*, & ter *Ave Maria* cum veniis. Idem facit, qui non interfuit, cum a Procuratore datur disciplina. In Domo vero Superiori a Priore, vel eo absente a Vicario, ante Laudes disciplinas recipiunt. Id autem fit feria secunda, nisi tunc Festum Capituli occurrat, in quo casu ad feriam tertiam differtur.

2. Cinerem, qui adsunt in Sacello domus inferioris de manu Procuratoris accipiant, qui vero in domo Superiori, de manu Sacerdotis hebdomadarii: qui non interfuit, ter *Pater noster*, & ter *Ave Maria* cum veniis dicant.

3. A capite jejunii usque ad Pascha post Nonam, prostrati ter *Pater noster*, & ter *Ave Maria*, pro Missa persolvant.

4. Dominica in Ramis Palmarum, omnes Conversi in Capitulo Monachorum conveniant, ibique excommunicentur omnes proprietarii, qui occultandi animo, vel celandi aliquid ultra valorem trium solidorum Turonensium, quibus nunc correspondent viginquinque Asses Gallici, retinuerint, donaverint, permutaverint, vel alio quolibet modo alienaverint, & illud suo Priori revelare, vel confiteri, saltem temporibus statutis scienter neglexerint: hoc est præsentibus usque ad diem Cænæ inclusive, absentes vero usque ad diem octavum reversionis eorum in domum post dictum terminum.

5. Tribus diebus ante Pascha non tenentur dicere in suo officio *Gloria Patri* post orationem Dominicam.

6. In die Cænæ omnes in Ecclesia Superiori de manu Prioris, vel eo absente Vicarii Sacratissimum Corpus Christi recipiant. Ipse enim tunc instituit venerabile Sacramentum Altaris, & omnes ibidem præsentibus suis sacratissimis manibus tanti beneficii participes esse fecit.

7. Hora autem constituta omnes, quantum possunt, simul cum Monachis ad Mandatum in Capitulum conveniant, & ibi exerceant suum Ministerium, & eorum pedes laventur: ipsi tamen debent ante suos lavare pedes, & se præparare propter lotionem pedum faciendam per Priorem. Quod si contingat aliquando aliquos Fratres Laicos in domo inferiori hoc die manere: illi veniant post prandium ad coquinam, & ab eo, qui prior est ordine eis laventur pedes.

8. In crastino (hoc est) Parasceve post No-
nam, quæ plus ea diè, quam cæteris differtur, ad
Ecclesiam conveniant, ibique dicant *Pater noster*
semel pro Ecclesia, semel pro Papa, semel pro
Episcopis, & cunctis Sacris Ordinibus, semel pro
Imperatore, seu Rege, semel pro Catechumenis,
semel pro cunctis afflictis, & in periculis consti-
tutis, semel pro Hæreticis, semel pro Judæis, se-
mel pro Paganis, hoc est novem vicibus, & ad
singulas vices excepta octava, quæ est pro Judæis
veniam sumant. Post Monachos nudatis pedibus
incedentes Crucem adorent, dicentes singuli in-
tra se : *Adoramus te Christe, & benedicimus tibi,*
quia per Sanctam Crucem tuam redemisti mundum
&c. Hoc etiam die Conversi juvent Sacrilegam
ad mundandam Ecclesiam.

9. Sabbato Sancto Fratres qui superius re-
manferant, summo mane descendant ad Domum
inferiorem reversuri ad vespas.

10. Durante hebdomada Capituli Generalis
Conversi dicant singulis diebus semel *Pater no-*
ster, & *Ave Maria* pro directione ejusdem Capitu-
li Generalis.

11. Omnes Conversi, & Donati prima Do-
minica cujuscunque mensis cum debita præparatio-
ne, & Confessione (quantum facere debent ho-
ra congrua ante Missam, in qua communicatu-
ri sunt) Eucharistiæ Sacramentum devote reci-
pian, nisi aliter legitime essent impediti arbi-
trio suorum Confessorum : & tunc alio die ad
arbitrium Prioris communicent. In Solemnita-
tibus Ccenæ Domini, Paschæ, Pentecostes, Cor-
poris Domini, & Sancti Patris nostri Brunonis
communicare etiam debent.

12. Consulimus ut omnes tam Conversi, quam
Donati singulis hebdomadibus constentur die-
bus abstinentiæ deputatis, vel alio die ad arbi-
trium Præsidentis : constentur autem genibus
flexis, & capite depresso, sed poenitentiam eis in-
junctam prostrati persolvant.

13. Hortamur autem eos in Domino, ut sic
digne sua vocatione vivant : quatenus etiam sa-
pius Eucharistiæ Sacramentum recipere possint.
Quod si Prior judicaverit aliquos ex eis sic dis-
positos, poterit frequentioris eis communio-
nem concedere.

14. Nulli Sacerdoti Sæculari, vel Regulari,
qui de Ordine nostro non sit, confiteri possunt
Conversi absque licentia Prioris, quamdiu sunt
in domo Ordinis, etiam transeuntes.

Quid eis dicendum sit pro Defunctis.

CAPUT QUARTUM.

1. Pro recenter Defuncto Monacho, vel Con-
verso Domus suæ professionis, & pro quolibet
Monachatu cum Plateriis per chartam Capitu-
li injuncto, trecentas triginta Dominicas ora-
tiones reddant Conversi, quarum medietatem
cum veniis dicant.

2. Qualibet hebdomada septem Anniversaria
persolvant : pro singulis autem 9. *Pater noster*
cum veniis dicant.

3. Qualibet etiam hebdomada duos Breves,
& pro quolibet 30. *Pater noster* cum veniis di-
cant.

4. Pro Officio Capituli Generalis, & pro Of-
ficio Cluniacensi trecentas triginta Orationes Do-
minicas reddant. Pro Benefactoribus, qui pro-
nuntiantur in die S. Stephani trecentas.

5. Pro quolibet tricenario carthæ Capituli di-
cant quinquaginta *Pater noster* : Tricenariis au-
tem extraneorum, qui non sunt de charta, di-
cant centum quinquaginta.

6. Pro singulis Missis de Dominica singulis Sa-
cerdotibus injunctis dicant quinquaginta *Pater*
noster, pro Prece generaliter *Pater noster*.

*Quis respondere debet, & præsidere, & quo-
modo Silentium, & Cellam debeant
Fratres observare.*

CAPUT QUINTUM.

1. Cum absente Procuratore ad Ecclesiam
Fratres conveniant, eis præest in officio, qui
primus est in Ordine. Similiter & in cæteris lo-
cis, vel operibus, nisi forte obedientia, in qua
fuerint, alicui fuerit specialiter injuncta, tunc
enim cui proprie injuncta est, cæteris præsideat,
qui & respondeat aliis adventantibus, vel ob-
viantibus.

2. Dominicis, & aliis diebus festis Conversi
silentium, & Cellas teneant. Omnibus etiam
diebus in quibus laborant, post completorium
usque ad Primam silentium servent, nisi obe-
dientia eis commissa aliud exigat, nec loquendi
licitiam tali hora quærant, nisi magna, & ju-
sta occasione. Qui vero in nulla obedientia oc-
cupatur frequenter Ecclesiam etiam diebus feria-
libus, & silentium, & Cellam teneat.

3. Si Prior, aut Procurator viderint, seu in-
venerint Conversos simul colloquentes, nisi pro
necessitate, & sub paucis verbis, acriter repre-
hendant eos : maxime si id fiat diebus festis,
in quibus ipsi debent servare silentium, vel si
hora fuerit prohibita.

4. Cellas, vel officinas alterius obedientiæ
absque licentia nullo unquam tempore intrare
possunt. Inhibemus etiam Conversis, & Dona-
tis districte, ne Cellas Monachorum sine licentia
Præsidentis ingrediantur, alioqui ad terram co-
medant pro qualibet vice, nec etiam loquan-
tur cum Monachis absque licentia in Domo; nec
eis aliquas salutationes, seu rumores, vel mu-
nuscula, aut literas deferant, alioquin pro mo-
do culpæ arbitrio Prioris graviter puniantur.

5. Non licet etiam Conversis sine licentia
cum supervenientibus sæcularibus loqui, vel fa-
bulari, sed obviantes, vel supervenientes incli-
nato tantum capite licet resalutare, viam osten-
dere, ad interrogata *Est*, vel non respondere, &
quod amplius loquendi cum eis licentiam non
habeant se excusare.

6. In quolibet opere, vel obedientia consti-
tuti Conversi, possunt inter se, & cum adjutori-
bus loqui de necessariis, & utilibus : sed non
cum supervenientibus, aut Fratribus alterius obe-
dientiæ, nisi pro necessitate, & sub paucis.

7. Quodcumque silentium aliter fregerint,
in proximo festo Capitulo suam culpam recognos-
cant, & disciplinam de manu Præsidentis reci-
pian, & si fuerint assueti, gravius puniantur.
In vigiliis tamen Paschæ, Pentecostes, & Natalis
Domini, & in præcipuis solemnitatibus, & quo-
ties communicare debent in Conventu, aut quo-
ties ex causa rationabili Priori visum fuerit ali-
quid eis injungimus loco disciplinæ.

8. Edentes in Refectorio, aut in suis Cellis
silentium teneant, quod si tunc fregerint, dicat
pro qualibet vice 25. *Pater noster*, & *Ave Ma-*
ria, & nihilominus in sequenti Capitulo dicant
suam culpam, & recipiant disciplinam.

9. Et quoniam in observatione silenti-
um erratur, Procurator, & Coquinarius cum
viderint illud infringi, foriter reprehendant :
& si se non emendaverint, referant Priori, qui
præter disciplinam in Capitulo recipiendam, si
fuerint consuetudinarii in frangendo, poenam
apponat majorem, faciendo eos a vino abstinere,
aut ad terram comedere; super his autem,
quæ dicta sunt Præsidentes invigilent, ut obser-
ventur, & sint Conversi circa silentii observan-
tiam plus solito solliciti.

De Coquinario, & Dispensatore.

CAPUT SEXTUM.

1. Coquinæ unus e Fratribus præsideat, qui
solitos cibos ita preparare debet, ut non detur

Monachis, vel Conuersis occasio murmurandi, preparatas autem dispenſet, panemque, & vinum miniſtret horis ſtatutis. Nulli pitantiam donet, niſi quando debetur ei, ſine licentia ſpeciali.

2. Fratrem aliquem, in coquinam, vel diſpenſam, niſi cauſa juſtæ neceſſitatis introducere non poteſt, introductumque tranſacta neceſſitate emittat inuiolato quantum res ſinit ſilentio.

3. Coquinario non licet in Cellas intrare, reſidere, aut fabulari, niſi aliquem forte ægrotare contigerit.

4. Reſectorium, Dormitorium Fratrum, & Hoſpitiū mundet, vel faciat mundari.

5. Dare, vel accipere ſine Prioris licentia niſi audeat, eis tamen qui tranſmiſſa afferunt poteſt dare ad manducandum: aliis nequaquam ſine licentia. In feſtis ita ante Miſſam, & poſt, de his quæ preparanda ſunt providere debet quantum poteſt, ut ipſe, & ejus adjutor Miſſæ majoris officium audire poſſint.

6. Coquinarius, vel Diſpenſator Reſectorium præparet, & hoc quantum fieri poteſt adjutori ſuo non debet injungere. Nunquam Operarios conducat ſine licentia.

7. Quando per negligentiam ejus aliquid alicui deſt, quod de conſuetudine habere debet, quam citius loco, & tempore congruo Priorem inueniet, vel eo abſente Vicarium, culpam ſuam recognoſcere, & ab eo qui paſſus eſt negligentiam petere veniam debet.

8. Singulis diebus feſtis, ſi poteſt, Capitulo intereſſe debet, & culpam ſuam recognoſcere.

9. Hoſpitibus provideat Pellicias, & ſotulares nocturnos, & Monachis det ſcutellas, coſclear, ſcyphum, vaſa aquaria, & vinaria, & cætera hujusmodi: niſi Procurator ipſe ea miniſtret, aut per alium miniſtrari faciat juxta conſuetudinem Domorum.

10. Coquinarius etiam, ſive Diſpenſator abſente Procuratore providet ut Hoſpites Religioſi, vel alii venire volentes ad Matutinas, eundo, & redeundo lumen habeant. Cum pitantia datur Monachis, poſt prandium, quod ſupereſt debet recolligere.

11. Coquinarius, aut Diſpenſator provideat, ut panis, qui in Reſectorio apponitur mundus ſit, id eſt neque exuſtus, neque corroſus, neque alia ſordiditate maculatus, nec aliquid habens, quod abſtergendum ſit, aut radendum. Ipſius eſt etiam providere ut vaſa quibus cibis, & potus inferuntur, diligenter lota, & bene de ſubtus exterſa ſint: ne mantilia quibus ſuperponuntur maculentur. Scyphos, & vaſa vinaria, & Coſchlearia ſingulis feſtivis diebus diligenter debet mundare, & providere, ut ſalina, & ſal quod apponitur mundum ſit, & ut exicceſſet, ne humefactum liqueſcat.

12. Ad ipſius quoque curam pertinet, ut cultelli non eruginentur, & ut hebetari exacuuntur, & ut in Reſectorio, quando ibi comedit Conventus, nullus tumultus, aut vox, niſi ſolius legentiſ audiatur.

13. Cum autem in quibuſdam Domibus præter Coquinarium ſit etiam Diſpenſator, ad panem, & Vinum, & aliqua alia diſpenſanda deputatus, quæ hic dicta ſunt ad Coquinarium pertinere, juxta Domorum conſuetudinem ad Coquinarium, vel ad Diſpenſatorem referenda ſunt.

De Coquinario inferioris Domus.

CAPUT SEPTIMUM.

1. Coquinæ inferiori ſimiliter unus e Fratribus præſideat, qui ſolitos cibos Fratribus præparet, & diſpenſet, horis competentibus ſignum pulſet, a quo etiam panem, vinum, ſal, co-

chlear, ſcutellas, lumbaria, acum, ſilum, & ceram ad cerandum accipiat. Aliud autem quidpiam præter Procuratoris licentiam eis dare non poteſt, nec etiam in Coquina fruſtum ſeracii ponere. Qualia autem aliis miniſtrat, talia ſumat & ſibi.

2. Dare, vel accipere ab his qui Domus ſuæ non ſunt ſine Procuratoris præcepto niſi audeat: qui ſi forte abſuerit, & aliqua interim neceſſitas acciderit, ita faciet quemadmodum ipſum ſi adeſſet, facturum exiſtimarit, redeuntique quid, & quomodo egerit indicabit.

3. Fratrum aliquem in Coquinam niſi cauſa juſtæ neceſſitatis introducere non poteſt, introductum vero tranſacta neceſſitate ſtatim emittat, inuiolato, quantum res ſinit, ſilentio.

4. Eccleſiam cuſtodiat, Portæ præſit, advenientibus reſpondeat, ferramenta communia ſervet, niſi Faber, qui ea ſervet aſſuerit: Domus, & univerſæ Supelleſtilis curam gerat. Ex quibus omnibus ſi aliquid deperierit: proſtratus humi reum ſe, culpabilemque clamabit. Hæc eadem ſervet quicumque vices ejus exequitur.

5. In diebus ſolemnibus, vel ipſe, vel qui ſupplet vices ejus, advenientibus de proxima Villa niſi habet dare, vel commodare, niſi forte petentium neceſſitas aliud poſtularat, ſed tantum ut recedant jubetur reſpondere, ne per tales dies aſſueſcant inquietudinem, & moleſtiam facere.

6. Coquinarius inferior primū ſignum ad Matutinas pulſet, lampadem accendat in Eccleſia, juxta lampadam ſedat, Infirmos requirat, Hoſpitibus Religioſis antequam pulſet porret lumen. Ad Benediſſum, accenſa candelæ egrediatur, & ponat eam in loco congruo, ut fratres egredientes lumen habeant, & Novitiis eam extinguat.

7. Coquinarius cum extraneis loquatur, cum fratribus non, niſi accepta licentia: Procuratore tamen abſente, cum quibus voluerit poteſt loqui: nemini poteſt dare licentiam loquendi cum aliquo, præſente Procuratore. Nec etiam propter ejus præſentiam, aliquis cum aliquo loqui debet.

8. Præſentibus Fratribus, vel abſentibus Cellas eorum non debet intrare ſine licentia, niſi quando abſenti aliquid dare voluerit, vel utenſilia ejus, ſive aliquid aliud in Cellam mittere, vel accipere.

9. Mortuos non debet abluere, ſed ſilum præparet, & acus.

10. Panem triticeum, vel caſeum, vel vinum mercenariis non det ſine licentia, niſi quando eis debetur: vinum Hoſpitibus recedentibus, vel Fratribus exeuntibus nullatenus debet dare ad ſecum aſportandum.

11. In Hoſpitiū exteriori nulli det panem conventuale ſine licentia, ad Hoſpitiū vero ſuperius, nullos recipiat Hoſpites, niſi venerabiles, & honeſtos.

12. Caveat ne portam, qua itur in Clauſtrum, mercenarii intrent.

13. Nulli pitantiam donet niſi quando debetur ei, ſal, & legumina, & cætera, quæ ad cibum pertinent donet Paſtoribus.

14. Ad primam pulſet, cum Procurator inſignitur, vel minuitur, vel cum mane aſcendit ad Domum Superiorem Miſſam celebraturus. Ad Miſſam nunquam pulſet niſi ei præcipiatur.

15. Cicer non coquat, nec duas coquinas faciat ſine licentia. Ollas, & ſcutellas ſuas deſignet, lavet, vel lavari faciat.

16. Converſo de Ordine noſtro, cum ordinatē venit, Cellam providere debet.

17. Sine licentia non accipiat de formageria ſeracium, vel caſeum, tenetur tamen providere cum Procurator aſcendit ſuperius, vel aliquo

vadit,

vadit, ut propter Hospites, vel propter Fratres habeat sibi necessaria.

18. Providere etiam debet, ne Mercenarii otiosi sint, & curam habere horti, & Gallinarum, & si necesse sit saginariorum, & ut segetes mudentur, & reducere in memoriam Procuratori, quæ faciendæ sunt, & prævidere quantum potest ne per ipsius, aut alterius negligentiam aliquid alicubi depercat. Panem recentem non det sine licentia, nisi quando de consuetudine Monachis datur.

19. Coquinarius in Adventu, & Quinquagesima pulslet ad Primam, & candelam accendat quando a Procuratore Fratres accipiunt disciplinas.

20. Ad consilium Procuratoris vinum temperet. Nullum Hospitem sine licentia in Coquinam introducat. Quidquid ab eo Coquinarius Superior per se, vel per nuntium postulat, sine dilatione, si habet, mittere debet.

De Pistor.

CAPUT OCTAVUM.

1. Pistor annonam, seu grana ad annum provisionem necessaria recipiat, in granario ad mensuram reponat, siccet, custodiat, ventilet, molat, vel ut molantur Procuratorem admoveat, & ut farina tempestive afferatur curet, panes conficiat, & coquat.

2. Pistori quando panem coquere debet, detur adjutorium necessarium juxta dispositionem Prioris, vel Procuratoris. Ipsa die qua coquit excusetur a Matutinis, & tantum semper coquat, quantum Procurator præceperit. Sine licentia non quærat operarios.

3. Pistor Aquam benedictam per Cellas aspergat, & eam a Domo superiori asportet, vel Coquinarius si Pistor defuit: cum vero uterque deest, Coquinarius provideat, ut ab aliquo offeratur.

De Sutore.

CAPUT NONUM.

1. Sutor coria teneat, incidat, sotulares faciat, ac reficiat, cum ei injungitur emat coria & sagimen, & cum redierit ostendat Procuratori, & de omnibus rationem reddat.

2. Semel in anno dato adjutorio coria præparet, & tunc tot faciat Sotulares, ut in magna anni parte sufficiant.

3. Sotulares Monachorum ungit, ac reficit, Conversorum autem nunquam: Sed ipsimet ungere debent. Eos qui Sotulares nocturnos, sive diurnos negligenter custodiunt, reprehendat.

4. Nulli extraneo det Corium, & Sagimen, sine licentia; nec etiam Fratribus, vel Familiæ, nisi in his quæ de institutione debentur. Corticem, quæso adjutorio, in æstate faciat, siccet, & molat.

De Fabro.

CAPUT DECIMUM.

1. Faber communia ferramenta Domus faciat, & reficiat, nulli alieno sine licentia utensilia accommodet, semel in anno ostendat omnia Procuratori, & Procurator describat, ne aliquid deperire possit.

2. In Hyeme, & cum aliud operari non potest, faciat, & reficiat ferramenta. Cum ferrum suum extendit, præcipiente Procuratore, adjuvent eum aliqui de Mercenariis.

3. Non debet frabricare Fratribus sine licentia, nisi quod habent de institutione.

4. Temporibus congruis faciat, vel fieri faciat carbonem suum.

De Hortulano.

CAPUT UNDECIMUM.

1. Custos Horti ipsum, & apes custodiat, Domum propriam habeat, ubi utensilia sua, & semina custodiat, ipsum Hortum fodiat, herbas seminet, & mundet cum dato sibi adjutorio.

2. Non conducatur Operarios sine Procuratoris licentia.

3. Cum Hortulantis ibi non est, Coquinarius, aut alius, cui Procurator injunxerit, Horti habeat curam, & Hortulano, cum adest, opem quoad potest exhibeat.

De Carpentario.

CAPUT DUODECIMUM.

Carpentarius Consilio Procuratoris Domos cooperiat, faciat, & reficiat, Operarios sibi necessarios quærat, & de omnibus rationem Procuratori reddat.

De Agricultura, & Pecorum nutrimento.

CAPUT DECIMUMTERTIUM.

Quidquid ad Agriculturam, & Pecorum nutrimentum pertinet, Priorum discretioni disponendum relinquitur, qui habita ratione locorum, temporum, necessitatum, & majoris utilitatis Domorum, & personarum Ordinis, de ipsis ordinabit, prout secundum Deum, & conscientiam melius expedire sibi videbitur. (a)

De Abstinencia, & Jejuniis Fratrum.

CAPUT DECIMUMQUARTUM.

1. Unam qualibet Hebdomada abstinenciam faciant Fratres Conversi, in qua pane, & aqua, & sale sint contenti, nisi aliud de misericordia apponatur, exceptis his quos infirmitas, senectus, debilitas aut alia quævis causa judicio Prioris rationabilis excuset.

2. Nulli autem detur gratia generalis de abstinencia, sed qui volent super his gratiam obtinere, Misericordiam a Præsidente petant, eo die quo fieri debet abstinencia. Qui sicut expedire judicaverit, misericordiam illis faciet, vel denegabit.

3. Ovis, & lacticiis diebus abstinenciam, & in Adventu, & per totam Quinquagesimam vesci non licet, nisi propter infirmitatem, aut in itinere, ubi alius conveniens cibus non poterit inveniri.

4. Abstinenciam faciant in Vigiliis Nativitatis Domini, Ascensionis, Pentecostes, Corporis Christi, omnium solemnitatum Beatissimæ semper Virginis Mariæ, Sancti Joannis Baptistæ, Apostolorum Petri, & Pauli, S. Brunonis Patris nostri, & omnium Sanctorum.

5. Cæteris Septimanis, in quibus nulla prædictarum Vigiliarum evenit, abstinenciam faciant feria sexta, nisi in ea occurrat Festum duodecim lectionum, sive Capitulum habeat, sive non. Tunc enim abstinenciam faciant feria quarta, vel secunda, vel Sabbato, vel tertia, sive quinta, prout a Præsidente ordinatum fuerit: Sic quod ad minus abstinenciam unam faciant semper in hebdomada.

6. In Adventu quoque, & Quinquagesima, & jejuniis quatuor Temporum, etiam feria quarta abstinenciam faciant.

7. In Vigiliis vero Apostolorum Jacobi, Bartholomæi, Matthæi, Simonis & Judæ, Andræ, Thomæ, Mathiæ, & S. Laurentii Martyris, & in jejuniis quatuor Temporum, & feria secunda, & tertia Rogationum, jejunantes semel refectio- nem fumant.

(a) Hic nota consulenda est Bulla SS. D. N. Innocentii PP. IV, quæ est Sexagesima inter privilegia Ordinis, & videbitur quanta cautela tunc adhibeatur, ne superfluum quid in pecorum nutrimenta admitteret.

8. In Adventu, & Quinquagesima, exceptis diebus Dominicis, semper jejurent, & a lacticiis abstineant, & similiter omni feria sexta, nisi in ea Festum Capituli extra Adventum, & Quinquagesimam occurrerit, tunc enim bis comedant sed a lacticiis abstineant.

9. Cateris totius anni diebus, ne nimio labore frangantur, bis comedere possunt, sed semel tantum pitantiam accipiant, nisi Priori aliter visum fuerit. Quidquid autem de oblata eis pitantia superfluerit, illud absque licentia non referent, sed reddant Coquinario.

10. Extra horas nihil alimentorum, nisi exigente necessitate, aut infirmitate, licet eis sumere, nec vinum bibere.

11. Fratribus, qui in grangiis, vel alibi operantur, vinum non mititur, nisi sit eis ibi pernoctandum.

12. Purum vinum nec in ipsa refectioe, nec extra eam unquam bibere debent, quoties autem scienter vinum purum biberint, toties quando bibere vinum poterunt licite, a vino abstineant.

13. In partibus ubi non assuecit vinum, Conversi sint contenti vino diebus festivis quibus in Refectorio comeditur, aliis vero diebus cervisia utantur.

14. Nullus interrogare debet quid pro refectioe coquatur a Coquinario, nec aliquis recusare potest licite Coquinam, seu pitantiam, quæ generaliter omnibus est præparata, nisi infirmitate cogente. Quod si quis de Victualibus murmurare præsumperit, ea re privetur omnino pro qua murmuraverit.

15. Antiqua consuetudo est ut duo genera panum, alterum quod pulchrius, & purius sit, Monachis faciamus, & alterum Conversis. Quod cum Priori placuerit ut fiat, ei contradicere nullus audeat.

16. In Refectorio nolens aliquis ea, quæ sibi apponuntur ex aliqua causa comedere, alteri porrigere fas non habet.

17. Oculos ubique, sed maxime in Ecclesia & Refectorio cohibeant, ne murmurandi, aut ridendi occasionem hauriant.

18. Ante refectioem, pro benedictione semel *Pater noster*, & *Ave Maria* dicant, & signum Crucis faciant; post refectioem vero pro gratiarum actione dicant ter *Pater noster*, & *Ave*, præmissis *Agimus tibi gratias &c.*

De Rasura, & minutionibus Fratrum.

CAPUT DECIMUMQUINTUM.

1. Antiqua consuetudo est, ut toties radantur Conversi, & eorum grenones (sic appellamus barbam superiorem) auferantur, quoties Monachi raduntur. Inferior autem barba, quæ in penitentiam semper fuit eis relicta, ne in aliquem abusum convertatur unquam, volumus ut omnino negligatur. Quod si quis contrarium fecerit, tota barba privetur.

2. Generales minutiones, aut minutionum beneficia Conversis non concedantur, sed si quis eorum minutione, aut alio quovis medicamine indigeat, licentiam petat a Priore: qui paterno affectu ei providebit juxta possibilitatem Domus, & exigentiam infirmitatis.

3. Monentur tamen Infirmi, ne superflua aut impossibilia petendo, aut forte murmurando servientes sibi contristent, diligenter attendere, & ut memores arrepti propositi, & ut sanos Religiosos a sanis, ita ægrotos ab ægrotis Sæcularibus debere cogitent discrepare: nec illa in Eremitis, quæ vix in Urbibus inveniuntur, exposcere. Omnino tamen caveatur, ne Infirmi a servientibus negligantur.

4. Verumtamen esus Carnium cui Ordo re-

nuntiavit, nulli Conversorum concedantur, etiam si sit leprosus.

5. Procurator vero, & Coquinarius, seu dispensator, erga Infirmos diligentes sint, & benigni, & etiam circa hospites, & Mercenarios, quando eos contigerit ægrotare.

6. Si unus, vel plures Conversi infirmantur: si necesse fuerit, in una Camera poterunt collocari.

7. Cum autem Fratres extra terminos infirmantur, nec sunt nimis remoti, potest eos Procurator, vel Prior si necesse fuerit, visitare. Fratres vero Carthusiæ, Priores Ordinis, qui viciniore fuerint, de mandato R. P. Carthusiæ visitabunt.

De Vestitu Fratrum, & utensilibus Cella.

CAPUT DECIMUMSEXTUM.

1. Ad vestitum habeant duas longas vestes, Tunicas parvas tres, Caputia tria, Caligarum paria tria, Pedulium quatuor, Pelliciam unam, Pelliciolum, aut Sagum duplicatum unum, Lumbaria duo, Cingula duo, Sotulares, seu Calceos diurnos, & nocturnos, seu subere compactos, quos a cæno, nive, & pluvia, quantum possunt, custodire debent. Fiant autem eorum Sotulares de pelle bovina.

2. In Domo Carthusiæ Kalendis Novembris unam Tunicam veterem, & par caligarum reddant: unamque novam, & par caligarum accipiant. In aliis autem Domibus, pro consuetudine Domorum.

3. Pellicias accipiant veteres, eas videlicet, quas reddunt Monachi, cum novas accipiunt: Similiter, & Pelliciolum, seu sagum ex pellibus suffultum. Novas autem Pellicias non querant: sed vestimentis, & pannis, quæ debentur ex Ordine, sint contenti.

4. Quando extra terminos exeunt, Cappam castanei coloris aut griseam ferant, & pileum consimilem. Volumus hanc uniformitatem servari in colore Cappæ, & Pilei per totum Ordinem, nec unquam in hoc dispensari, nisi ex multum rationabili causa, a Capitulo Generali, vel R. P. prius approbanda.

5. Ad Ecclesiam sine Caputiis, & oblonga veste, vel Pellicia ire eis non liceat. Mantellum tamen, seu aliud quodlibet indumentum supra vestem oblongam, aut Pelliceam fere non debent ibidem existentes.

6. Ad Lectum habeant paleam seu stramen: Filtrum si possit haberi, aut pro eo grossum pannum non duplicatum, pulvinar, & coopertorium, nec lineis lintheaminibus, nec marallatiis utantur. In itinere tamen jacere possunt in lectis, sicut illos invenerint paratos, dummodo non nudi inter duo lintheamina: Sed vestiti tunica, & cincti, atque cum Caputio jaceant, sicut semper, & ubique jacere debent. Qui vero aliter in lecto de pluma jacere præsumperit, privetur vino tot diebus quoties hoc fecerit.

7. A Pascha usque ad Festum S. Michaelis a Prima usque ad Completorium, nocturnis calceis non utantur: venientes autem ab inferiori Domo ad superiorem, in eam habeant lectos in Dormitorio communi, vel Cellulis destinatis, Pellicias, & Calceos nocturnos.

8. In omnibus denique, quæ ad vestitum eorum pertinent, aliud nihil curetur, nisi ut frigus arceatur, & nuditas tegatur. Nam, & renum cingula de cruda gerant cannabe, aut corio albo, vel ex utroque, & lumbaria ipsa cannabina sint: adeo non quod vanitas, aut voluptas, sed quod sola necessitas, aut utilitas, postulat, cogitur.

9. Reliqua autem utensilia sive ad mensam, sive ad alios usus ipsis necessaria, dentur unicuique, quantum necessitas, & ratio Judicio Prio-

ris postu-

ris postulaverit: nihil autem omnino, nisi cum licentia apud se retineat.

De Novitiis, & eorum Professione.

CAPUT DECIMUMSEPTIMUM.

1. Cum quis ad nos venerit petens fieri Novitius, eadem pene ab eo interrogentur: quæ solent ab his requiri, qui volunt fieri Monachi.

2. Et si judicatum fuerit eum, qui vult fieri Conversus ad talem statum aptum, & Domui utilem futurum, nihilominus per annum, (*) aut per aliud longius tempus Prior pro suo arbitrio, & prudentia, illum in habitu Seculari retinebit in Domo, & interim exercebit eum in villoribus, & durioribus laboribus quibusque, & obedientiis, & faciet eum interesse Divino officio: atque illud perolvere sicut Conversi, ut assuecat.

3. Qui si repertus fuerit humilis, obediens, castus, fidelis, devotus, & in operibus strenuus: tum demum proponi poterit, & debet Conventui Monachorum. Et si totus Conventus, vel major pars Monachorum eum recipiendum judicaverit, die per Priorem statuendo recipitur in osculo pacis in Capitulo, præsentibus Priore, Procuratore, & Fratribus omnibus: receptusque rufus, & indutus, Caputium de manu Prioris accipiet.

4. Novitii Conversi pecunias, & alias res suas, quas secum forte attulerint, Priori ex integro reddant; ut non ipsi, sed Prior, vel ipse, cui Prior hoc injunxerit eas custodiat: nec eas ante Professionis tempus ullus alienet, aut alienari, volente etiam Novitio, permittat; sed eorum omnia ad instar Depositorum fideliter custodiantur: & si contingat eos exigere ante professionem, omnia illis ex integro restituantur.

5. Nullus vero professus Monachus, vel Conversus de rebus Novitii, seu ejus, qui optat recipi in Conversum aliquid postulet, aut exigat, tales enim exactiones sub poena excommunicationis prohibentur.

6. Novitii Conversi a Priore moneantur ad faciendam Confessionem Generalem, quam ante professionem debent facere ipsi Priori, qui auctoritate Apostolica potest eos absolvere ab omnibus sententiis excommunicationis, & a votis factis in sæculo, si tamen perseveraverint in Ordine.

7. Si Novitius Conversus intra examinationis tempus laudabiliter agens mortuus fuerit, pro eo nihilominus fiat, quam si esset professus.

8. Novitii ante finitum annum post Habitum receptum, profiteri omnino non possunt.

9. Cum dies infiterit, in qua ad professionem recipiendus aliquis Novitius fuerit, in Capitulo Monachorum toto corpore prostratus misericordiam postulabit, & supplicabit propter amorem Dei se recipi ad professionem sub habitu Conventuum, pro humillimo omnium Servo. Qui si consilio, & consensu Monachorum, vel majoris partis recipiendus judicabitur; tunc de stabilitate, obedientia, conversione morum, cæterisque ad statum conversorum necessariis, a Priore coram Conventu serio monebitur.

10. Quod si ad hæc immobilis, & imperterritus manserit, & ad omnia paratum se exhiberit, de rebus suis disponere jubeatur. Quod ut libere faciat, nullus debet ab eo aliquid de rebus suis postulare, etiam intuitu elemosynæ, propinquis, aut aliis danda.

11. Non debet etiam Novitius in die suæ professionis aliquid dare pro pitantia, aut confessionibus Conventui dandis, nec ad professionem suam Parentes suos, aut amicos convocare: nequo die debet mundanis rebus abrenuntiare, &

Deo soli cui se totum devovet vacare, ad carnem, & mundum distrahatur.

12. Postremo si perseveraverit pulsans, commoneatur, quod ad Missam sit professionem facturus, & communicaturus. Tunc si scribere nesciat, roget aliquem ore proprio, ut suam professionem vulgari lingua sibi scribat, in cujus fine ipsemet manu propria signum Crucis depingat, quam etiam manu gestans post Evangelium & Offertorium ad Cornu Epistolæ appropinquet, eamque sicut est in ejus dextera manu Diaconus cunctis audientibus legat, si ipse, qui professionem est facturus legere non novit: sub hac forma.

13. Ego Frater N. promitto obedientiam, & conversionem morum meorum, & perseverantiam, omnibus diebus vitæ meæ in hac Eremita, coram Deo, & Sanctis ejus, & reliquiis istius Eremitæ, quæ constructa est ad honorem Dei, & Beatissimæ semper Virginis Mariæ, & S. Joannis Baptistæ, pro timore Domini Nostri Jesu-Christi, & remedio Animæ meæ: in præsentia Domini N. Prioris. Quod si aliquo tempore unquam hinc aufugere, vel abire tentavero, liceat Servis Dei, qui hic fuerint me plena sui juris auctoritate requirere; & coacte, ac violenter in suum servitium revocare.

14. Post hæc hanc ipsam Chartulam offerat super Altare, & osculato Altari prosternatur ad pedes Sacerdotis, tali observatione benedicendus: *Salvum fac, Mitte ei, Dominus vobiscum, Oremus, Domine Jesu Christe, qui es via &c.*

15. Ab hoc tempore noverit se nihil omnino, ne baculum quidem quo per viam gradiens innititur, sine Prioris habere licentia; quippe cum nec ipsemet suus sit.

De Fratribus qui foras mittuntur.

CAPUT DECIMUOCTAVUM.

1. Conversi non mittantur extra terminos sine Cappa, & Pileo, nunquam tamen permittatur deferre Cappam, aut Pallium, vel Pileum nigri coloris: sed grisei, vel castanei juxta morem Domorum. Qui vero præsumpserit ferre Cappam nigram, aut Pileum, arbitrio Prioris vino privetur.

2. De famulo autem, vel comitiva honesta eis danda, quando exeunt, committitur prudentiæ, & judicio Prioris.

3. Qui exeunt terminos, debent providere ne panis, vinum, fructus, vel aliquid aliud, quod deteriorari possit, in Cella sua remaneat; clavem quoque suæ Cellæ tradere debent Procuratori, vel ei cui Procurator jusserit, quod si non fecerint, careant vino, & pitantia uno die, vel pluribus ad arbitrium Præsidentis.

4. Cum exeunt foras, vel redeunt, ad Ecclesiam divertant, si ea die non fuerint ad ipsam.

5. Sæculares rumores ubi audiunt, ibi dimittant, nec ullius nostrum verba, vel salutes ad aliquem extraneum, nulliusque extranei ad aliquem nostrum, nisi Priore, vel Procuratore jubente, aut licentiam dante, ferant, vel referant.

6. Quando ad vicina loca mittuntur, nec escam a quoquam, nec hospitium recipiant, nisi aut specialiter jussi, aut aliqua inevitabili, & inopinata necessitate coacti.

7. Quicumque autem, & quandocumque ire jubentur, sive pedestres, sive equestres, nullatenus contradicant. Infra terminos autem Domorum, nisi sint cum Priore, non equitent, nisi adeo debiles extiterint, quod non valeant peditare: sed nec extra terminos equitare debent, nisi de licentia Prioris. Quando tamen foras ducunt equos pro aliquibus oneribus deferendis possunt equitare in eis quamdiu sunt absque onere.

8. Conversos in itinere ad mensam suam possunt Priores admittere, si eis videbitur; sed

in Do-

(*) Ordinatio anni 1644. Stricte servetur Statutum tertie partis cap. 17. de Novitiis Conversorum, itaut in habitu seculari ad minus per annum integrum sine ulla temporis dispensatione probetur.

in Domibus nostri Ordinis nunquam debent Con-
versi cum Prioribus comedere.

9. Conversi extra terminos exeuntes jejunia
Ecclesie non solvant, & si commode possint,
quotidie Missas audiant; omnibus autem Eccle-
sie festis omnino Missam audire, si possint, te-
nentur.

10. Quando extra missi redeunt, aut cum
super hebdomadam ad Superiorem Domum
ascendunt pro operibus, facta primum Oratione
in Ecclesia venient statim ad Priorem: vel quam
citius habuerint opportunum.

11. Quilibet cum foras mittitur, quam ci-
tius commode potest reverti tenetur, & rever-
sus quæ data sunt ei, non debet ea retinere sine
licentia Prioris, aut Procuratoris absente Priore.

12. Custos Pontis Carthusie, cum nullo pro-
sus, nisi specialiter jussus, aut cum licentia, fa-
bulari licite potest, quos autem admittendos,
vel repellendos duxerit, id faciat quam paucissi-
mis fieri potest verbis; id ipsum servare jubetur,
quicumque vices ejus exequitur.

De consuetudinibus Generalibus Fratrum.

CAPUT DECIMUMNONUM.

1. Conversi, & Donati memores suæ condi-
tionis, qua recepti sunt in servitium Monacho-
rum Monachis omnibus tam gestu, quam verbo
debitam reverentiam exhibeant. Propterea ob-
viantes eis aliquantulum inclinent, & caput dis-
coperiant, & quando loquuntur cum eis, caput
non tegant, nec assideant, nisi jussi: multo ma-
gis autem erga Priores, & ceteros Officiales se
se reverenter, & fideliter gerere debent.

2. Nullus Conversus, vel Donatus excepto
Coquinario, & adjutore ejus, in Coquina come-
dat, nisi forte de licentia Prioris, & raro. Nul-
lus etiam præter prædictos ibi bibat, nisi Priore,
aut Procuratore præsentem, nec intret Coquinam
nisi vocatus ab eis.

3. Quando Prior, aut Procurator comedit
solus, vel cum hospitibus, nullus se ingerat in-
traturus ad eos, nisi qui fuerit ad serviendum
deputatus, vel nominatim vocatus.

4. Ad Prioris Cellam, vel Procuratoris non
veniunt post Completorium, nisi ex necessitate,
vel vocati ex nomine. Postquam pulsatum est
Completorium nullus remanere debet cum ho-
spitibus, nisi præsentem Priore: exceptis iis, qui-
bus, ut ipsis hospitibus serviant, est injunctum.
Cum etiam est aliquis in alterius Cella, vel alibi,
audito Completorio statim recedere debet, nisi
majorem moram faciendi speciale habeat man-
datum.

5. Quotumque die, vel tempore Conven-
tus sit in claustrum, & diebus festis post Nonam
usque ad Vesperas, Conversi non debent intrare
Claustrum, vel per illud transire, vel ad ostium
clamando, vel pulsando, ninium strepitum fa-
cere. Quando etiam Conventus vadit, vel re-
dit ab Ecclesia, cavere debent, ne in Claustrum
appareant.

6. Sine calceis nunquam vadant ad Eccle-
siam, vel Conventum intrent: nec unquam in
Conventu Pileos, vel Biretos portent, nisi de-
super caputia habeant.

7. Cellæ, & Officiæ Conversorum a Prio-
re, vel Procuratore semel in mense, vel quoties
eis placuerit, visitentur, quibus ipsi Conversi
quidquid habent exponere teneantur: & si quis
ex eis cibaria, aut alia illicita tenere sit assuetus,
& monitus noluerit se emendare, incarcerationetur.

8. Rationem de omnibus, quæ recipiunt, &
expendant, reddant Fratres obedientiales Pro-
curatori, quoties ei placuerit: nec alteram pe-
cuniam accipiant, donec de accepta plenarie

rationem reddiderint. In qua reddenda, si de
mendacio convicti fuerint, tamquam de pro-
prio possint judicari.

9. Non accipiant ab aliquo, nec dent alicui
pecuniam mutuo, alioqui teneant Cellam pro
carcere arbitrio Prioris, donec pecuniam ei a
quo receperint, reddant, vel ab eo recipiant,
cui tradiderant: nisi pro manifesta necessitate,
vel utilitate Priori, vel Procuratori se id egisse
monstraverint. Eidem poenæ subjaceat quicum-
que claves clandestinas habuerit.

10. Deposita aliena nunquam, etiam Pro-
curatore præcipiente, custodiant, quæ si foras
receperint, reversi mox illa Procuratori red-
dant. Quod si quis depositum aliquod penes se
habere sine licentia Prioris deprehensus fuerit,
tamquam de proprio judicetur.

11. Si quis aliquid de rebus sibi injunctæ obe-
dientiæ interrogatus occultaverit, convictus, ut de
furto judicetur, cui poenæ subjaceat & ille, qui de
rebus ad obedientiam quam dimisit pertinentibus
aliquid fuerit retinuisse compertus.

12. Conversi sine licentia nihil accipiant, do-
nent, accommodent, permurent, vel quomo-
documque alienent, & pro alienis nunquam spon-
deant. Donationes etiam simulatæ sub specie
mutuationis, ab his, vel inter eos nullatenus
fiant.

13. Literas nec mittant, nec recipiant, nisi
prius a Priore, vel Procuratore visas, si præsen-
tes sunt, exceptis literis, quas ad R. Patrem, vel
Visitatores scribunt, aut ab eisdem recipiunt.

14. Si vestis, vel aliud ejusmodi mittatur alicui
Fratrum, ex antiqua consuetudine non ei,
sed alteri potius dari debet, ne quasi proprium
habere videatur. In arbitrio tamen Prioris relin-
quitur, utrum ei, cui missum est, an alteri de-
tur: sed de Procuratoris licentia nemo illud ac-
cipere potest.

15. Si infra terminos nostros aliquid inven-
tum fuerit, ei protinus, cujus est, si adest; sin
autem, Procuratori reddatur. Si autem extra
terminos aliquid inventum sit a nostris Fratri-
bus, aut suo Domino si fieri potest statim redda-
tur, aut ei per quem melius, & fidelius reddi
posse putatur, commendetur: alias intactum di-
mittatur.

16. Nullus Conversus equum, Cellam, Cap-
pam, vel proprium famulum habeat, nec quod-
libet aliud, quod Priori, vel Procuratori illud
mittere, vel accommodare volenti, audeat ne-
gare.

17. Nullus etiam pecunias aliquas per se, vel
per medium cujuscumque interpositæ personæ
in sua habeat potestate, vel voluntate, alioqui
rigide puniatur. Si vero alicui aliquid datum vel
oblatum fuerit, in eo nullum jus aut proprietatem
prætere debeat, aut potest, licet ex per-
missu Præsentis ad simplicem usum ad nutum
ejus revocabilem, illud possit apud se custodire,
& eo uti, exceptis pecuniis. Quod si contentiose
illud tanquam suum retinere voluerit, ab eo au-
feratur, & ad communem usum deputetur.

18. Debent etiam Professi omnes tam Mona-
chi, quam Conversi, imo tenentur ex neces-
sitate voti suæ professionis, habere animum para-
tum resignandi in manus Præsentis sponte, &
libere ea omnia, quæ sibi ad usum concessa sunt,
quoties superior hoc voluerit, aut fieri manda-
verit. Nec si hoc fecerit debent murmurare,
vel conqueri, alioquin nondum se, & suos reli-
querunt: & propterea pauperem Christum sequi,
& ejus discipuli fieri non possunt, nec ejus pau-
pertate ditari.

19. De obedientiis, & omnibus, quæ habent,
facere debent secundum Prioris, & Procuratoris
dispositionem. Quod si quis alicui obedientiæ,
vel operi deputatus, Priori, vel Procuratori de
his disponenti; vel mercenariis, qui in eis fue-

rint,

rint, injungenti aliquid, non acquieverit: eadem die, vel crastina a vino abstineat.

20. Si Procurator Conversum aliquem, vel Donatum reprehendat statim prostratus veniam accipiat, & si culpa exigat vino, vel pirantia eum privare potest: Inobedientes vero, aut perverse obediētes graviore poena dignos, Priori, aut in ejus absentia Vicario denunciet, (a) qui eos puniat juxta gravitatem culpæ: publicam enim poenitentiam in Conventu, non potest Procurator Conversis imponere.

21. Curas, & carnales affectiones, ac visitationes propinquorum, & amicorum suorum secularium Fratribus nostris omnino interdiciamus, & ne ipsos in mercenariis conducant sine licentia Prioris, aut Procuratoris.

22. Qui obediētiā certas non habent, post Primam veniant ad Procuratorem, ut quod voluerit eis injungat: quibus si nihil injungitur ipsi Cellas teneant, & Ecclesiam sequantur: aut alicui honesto, & utili labori pro viribus incumbant.

23. Quicumque in quacumque obediētia alius vices agit, nihil omnino in ea sine licentia mutare permittitur. In cellis quoque ipsis, nihil nisi prius jussu, & ostensu mutari, ferique finitur: ne domus laboriose factæ curiositate deteriorentur, vel destruantur.

24. In alterius Cellam, seu in domum Fabri, Sutoris, Textoris, aut Furnum, vel aliam quamvis Officinam, nullus ingrediatur, vel loquatur sine licentia.

25. Quodcumque duo, pluresve, simul fuerint, ostium nullatenus claudatur omnino, aut sic offerretur, ut ab ingredi volentibus non possit aperiri.

26. Quodcumque pulsatur signum, quo ad Ecclesiam convenire debent Fratres, ad eam ubicumque sint, debent prætermisiss omnibus properare. Quamdiu autem sit oratio ante horam, non debent intrare, nec ante Ostium Ecclesiæ loqui: nec extraneos, ut ibi loquantur sustinere. Intrantes vero caput nudent, & profunde inclinent.

27. In Claustro, & ante Ostium Culinæ, seu Dispensæ, sine necessitate non loquantur, nec infra Claustrum mercenarios sine licentia introducant.

28. Conversi ipsi ad Cellas suas suam pitantiam, & ligna sibi necessaria portent, & eadem sibi ipsis findant: si autem sint aliqui senes, & debiles, juniores, & fortiores debent eis, licentia impetrata, ligna necessaria providere, & findere.

29. Omnes etiam obediētiarii, alias obediētiās, cum opus est, & eis injungitur debent juvare. Sed & omnia obsequia quantumlibet privata, quæ sibi ipsis non possunt singuli facere, ab aliis humiliter, & devote compleantur, ita ut felicem putet se, & cui tale aliquid injunctum fuerit.

30. Obviantes etiam sibi invicem amica alacritate, & humili inclinatione capitis, mutuo locum dantes, servato pertranscant silentio, in quo juniores, qui posterius in Ordinem venerunt, fatagant prevenire majores.

31. Disciplinas, Vigiliās, abstinentias, præter eas, quæ in Ordine sunt institutæ, seu quælibet alia Religionis exercitia, quæ nostræ institutionis non sunt, nulli Conversorum, nisi sciente, & faciente Priore facere licet. Sed & si cui nostrum Prior injungere voluerit, ut sibi plus indulgeat in cibo, vel somno, vel quælibet alia re, quam Statutum decernat, aut e contra, si durum, & grave aliquid præter Statutum ei imponere voluerit, repugnare fas non habemus, ne cum ei restiterimus, non ei, sed Domino, cujus erga nos

vices gerit restitisse inveniamur. Licet enim multa sint, & diversa, quæ observamus: uno tamen, & solo obediētiæ bono cuncta nobis fructuosa futura speramus.

32. Pro his, qui de Ordine nostro non sunt, nullus quælibet res cambiat, aut vendat; emere vero si necessitas exegerit, possunt: non tamen hoc faciant passim, nec pro quolibet, nec sine Prioris sui licentia.

33. Qui sine licentia Capituli Generalis, vel R. Patris Curiam Romanam adierit, incarceration, & pro modo culpæ puniatur.

34. Quicumque vero Statutis Capituli, vel ordinationibus Visitatorum Rebellis, aut cum murmuratione reprehensor extiterit, & qui Priori, vel Procuratori aliquid jubenti inobediens fuerit, aut perverse obediens, & commonitus emendare se noluerit, Ordinem teneat intra Cellam, & si post admonitionem tertiam, per intervalla dierum factam obstinatus permanerit, incarcerationis pro modo culpæ puniatur.

35. Qui fratrem suum, vel Donatum mentiri dixerit, teneat Cellam pro carcere, si id Prior jussit, donec ad arbitrium Prioris satisfecerit. Si male imprecatus ei fuerit, aut aliam contumeliam fecerit, juxta modum culpæ, modum teneat disciplinæ.

36. Si quis secreta Ordinis, seu status, & defectus personarum ejusdem, ex quibus mala opinio, vel sinistra suspicio, seu diffamatio apud audientes oriri posset, alicui personæ Ecclesiasticæ, vel Sæculari, aut etiam alicui Novitio scienter, & malitiose, verbo, scripto, nuntiis, signis, aut alio quovis modo revelare præsumat, a tanto reatu absolvi non possit, nisi per proprium Priorem cum injunctioe salutaris poenitentiae: & nihilominus si de ejusmodi revelatione convictus fuerit, incarcerationis ad tempus juxta arbitrium Prioris. Eidem poenæ subiaceat, qui Donum suum diffamasse, aut correctiones Monachorum scienter, & malitiose extraneis revelasse fuerit deprehensus.

37. Nullus in se assumat executionem Testamentorum etiam ad pias causas, nec sollicitudinem, ac prosecutionem aliquarum causarum, aut negotiorum.

38. Si legitime constiterit, quod Conversi, aut Donati duo, vel plures conspiraverint, hoc est ex invidia, odio, vel malitia ad invicem concordaverint ad fabricandum aliquod malum contra Priorem, vel Procuratorem, vel alium quemlibet, seu ad persequendum eum malitiose in eadem Domo incarcerationis, nec educantur sine licentia R. P. Carthusiæ.

39. Qui autem inter se pacem, & concordiam violare præsumperint per contentiones, & rixas, ac sæpius admoniti cessare noluerint, incarcerationis, & si opus est per Domos Ordinis judicio Visitatorum sub debita disciplina dividantur. Quod si unus solus nimis seditiosus fuerit, judicio Prioris, aut Visitatorum in eadem Domo puniatur.

40. Si quis Fratrum impie unquam jurando ad dicenda de Deo, seu de Sacramentis, aut Sanctis ejus contumeliosa verba proruperit, impietate verborum diligenter pensata, tamquam execrabilis, & blasphemus, prout res exegerit poenæ subiaceat graviore: Super quo Prior, & Procurator studiose invigilent. Qui vero, quæ dicit, jurando simpliciter per Deum, per fidem suam, per Christum, sic Deus me adjuvet, aut alio simili modo audiente uno, vel pluribus affirmaverit, graviter puniatur, & si assuetus fuerit, poenæ subiaceat graviore. Idem censemus de eo, qui verba, vel sententias Sacræ Scripturæ convertit ad vana, & scurrilia verba.

41. Licentiam a Priore denegatam non poterit postea dare Vicarius, aut Procurator, & ideo Petitor etiam non interrogatus dicat, quod

(a) Vide notata cap. 7. 2. partis num. 3.

sibi a Priore fuerit denegata, ne ut fraudis Reus si eam ab ignorante impetraverit, argui debeat, & puniri. Similiter si quis licentiam a Vicario, vel Procuratore denegatam, a Priore postea petere voluerit, a prædictis fuisse denegatam manifestet eisdem.

42. Ad tempus urgente magna necessitate, & non aliter, recipere Oves, & Pecora intra terminos, aut in nostris grangiis est permisum.

43. Qui ex Conversis, vel Donatis potuerint, & noluerint laborare, vino, & pitantia careant ad Prioris, vel Procuratoris voluntatem, & si obstinati fuerint, jussu Prioris incarcerationentur.

44. Qui creditores Domus ad recuperanda debita sollicitaverint, seu aliter damnum Domus procuraverint, Cellam pro Carcere teneant ad Prioris voluntatem.

45. Si aliqui Conversi palam, vel occulte aliquo modo impedire tentaverit locationes, emphyteuses, vel alias licitas alienationes contra Prioris, & Conventus consilium, & voluntatem, incarcerationentur.

46. Conversi inutiles reputantur, qui impedimentis perpetuis præpediti, non possunt secundum Ordinis consuetudinem laborare.

47. Familiaritatem, & colloquia cum Mulieribus, maxime cum personis, & in locis, ac horis suspectis, districte prohibemus Conversis; nec volumus eos cum Mulieribus loqui, sive infra, sive extra terminos, nisi iusta, & inevitabili, ac manifesta causa exigente. Mulieribus etiam si commode fieri potest non dentur elemosynæ, nisi longe a Domibus nostris.

48. Mulieres terminos nostros nequaquam intrare sinimus, in quantum possumus. Qui vero Mulieres quascunque introduxerit, aut cum posset prohibere, permiserit eas intrare infra Domorum nostrarum Clausuras, vel Clausurarum limitationes fossatis, vel signis quibuscunque designatas, per Bullas Julii II., Pii V., & Gregorii XIII. Summorum Pontificum: ipso facto sententiam excommunicationis Sedis Apostolicæ reservatæ incurrit.

49. Cum Mulieres ponuntur in operibus, Conversi eas non custodiant quantum vitari potest: nec eis propriis manibus mercedem reddant, sed aliquis de Mercenariis.

50. In Domibus Monialium Conversi nunquam hospitentur.

51. Si quis Conversus, aut Donatus mulieres aliquas incontinentiæ causa infra septa Monasteriorum, aut in aliis Domibus, grangiis, seu Cellariis nostri Ordinis introduxerit, aut introduci fecerit, vel jam introductas receptaverit, aut in hoc eis præstiterit auxilium, consilium, vel favorem, sive actus secutus fuerit, sive non, non possit a tanto reatu absolvi, nisi per proprium Priorem cum injunctioe salutaris penitentiae. Quod si de hoc convictus fuerit, vel coram testibus confessus, Conversus incarcerationetur ad Ordinis voluntatem: Donatus vero ab Ordine perpetuo sit alienus, & expulsus.

52. Mulierum quarumcumque amplexus, & oscula Conversis omnino prohibemus: sub poena disciplinæ generalis ad Ordinis voluntatem: Donati vero si hæc fecisse fuerint deprehensi teneant Ordinem in Victualibus per unam hebdomadam.

53. Si quid donatum fuerit Conversis in aliena Domo commorantibus, exeuntes inde nullatenus debent asportare illud sine licentia Priorum Domorum earundem.

54. Nullus Conversus in itinere constitutus Mantellum Sæcularem, seu Cappam a caputio separatam portare præsumat, nec habitum Ordinis dimittere, aut occulte ferre, nisi periculum imminens aliud postulaverit.

55. Fœneratorum, Usurariorum, Excommunicatorum, & Raptorum, qui tales esse noscuntur, familiaritatem, & munera interdiximus Conversis.

56. Libros Hæreticorum nullus Conversus, vel Donatus, aut alius quilibet nostri Ordinis apud se retineat, vel ullo modo legat sub poena carceris. Qui enim tales libros retinet, vel legit ipso facto, sententiam excommunicationis incurrit ex Sac. Concilio Tridentino.

57. Nulla persona Ordinis infantem de Sacro Fonte levare præsumat, aut eum nisi in casu inevitabilis necessitatis baptizare. Conversus, qui contrafecerit, disciplinam generalem substat, Donatus ab Ordine expellatur.

58. Nullus scienter per se, vel per alium præsumat literas accipere, portare, vel mittere, vel nuntiationes verbo tenus facere, quæ directe, vel indirecte esse possent contra bonum pacis, & Principes, vel quoscunque alios Magnates, aut Prælatos ad indignationem provocare. Conversus, qui hoc fecerit, poenam criminoforum sustineat, Donatus expellatur.

59. Artem Alchimiae, vel quintæ essentiae nulla persona Ordinis per se, vel per alium in Domibus, aut alibi exercere præsumat, aut exercitibus, consilium, aut auxilium præstare, aut ubi illam exercent, interesse, seu instrumenta artis penes se habere, & Conversus, qui hoc fecerit, disciplinæ generali subiaceat, Donatus expellatur.

60. Si quis Conversus ad Reges, Principes, & alias potestates, & Jurisdictiones utriusque status quacunque occasione recurrerit, tanquam Ordinis desertor poena Criminoforum puniatur.

61. Generale Capitulum, cui omnes obedire tenemur, firmiter injungit universis, & singulis, ut cum noverint inordinatos excessus, vicissim se se fortiter, & charitative, discrete tamen, & in lenitate Spiritus, reprehendant: & hoc maxime antiquiores faciant, licet omnes teneantur ad correctionem fraternam, quod si emendatio non sequatur, denuncient primum Priori, deinde Visitatoribus, & si ipsi non providerint, tum demum R. Patri Carthusiæ, vel Capitulo Generali. Quod si quacunque de causa prædictæ reprehensiones, vel denunciationes omisæ fuerint: tam omittentes, quam excedentes sciant de suo contemptu, & negligentia rationem districto Judici se reddituros.

62. Verumtamen nullus Conversus, aut Donatus præsumat in præsentia Monachorum, vel Laicorum, aut Sæcularium quorumcumque, Priorem suum, vel Procuratorem reprehendere, aut eisdem proterve respondere, & resistere, sub poena privationis vini, & pitantiæ ad arbitrium Prioris. Sed si quid in Priore, vel Procuratore emendatione dignum Conversus aliquis cognoverit, solus ad partem cum filiali reverentia eum monebit, & rogabit: aut per aliquem sibi familiarem moneri faciet. Quod si quis Conversus suo Priori, aut Procuratori apud quoscunque detraxerit: taliter puniatur, ut ceteri talia facere pertimescant.

De Criminosis.

CAPUT VIGESIMUM.

1. Confessi coram Testibus, vel convicti de incontinentia, de manu violenta, de furto, de rebellione, inobedientia, infamatione criminis quod quis objicit alteri, nec potest probare, de Magisterio conspirationis, necnon de seminatione discordiæ, & qui minantur ignem, vel mortem, & qui de inferendo gravi scandalo sunt suspecti, & qui Domum, aut personam Ordinis coram quocunque Judice Ecclesiastico, non tamen Sancta Sede, vel Sæculari in jus traxerint,

vel

vel trahi fecerint, incarceration, & pro modo delicti puniantur.

2. Propter levem tamen percussione in Laicum, nullus incarceration, sed juxta modum culpæ a Priore disciplinetur.

3. Fures etiam, qui in re aliqua ultra duodecim solidos non valente furtum commiserint simul, vel per partes, non incarceration, sed Prioris arbitrio puniantur. Qui vero in re aliqua ultra viginti asses valente simul, vel per partes, furtum commiserint, incarceration ad tempus ad arbitrium Prioris, hoc ipsum per omnia de proprietariis fiat. Ceteri vero fures, & proprietarii, qui ultra valorem viginti quinque solidorum, furtum, aut proprietatem commiserint, perpetuo Carceri mancipentur, donec per Capitulum Generale, aut R.P. educantur.

4. Similiter, & falsarii, convicti de incontinentia qualicumque, Incendiarii, & Homicidæ.

5. Defuncti in furto, vel proprietate, postquam crimen eorum detectum fuerit, in Cæmeterio non sepeliantur, & etiam sepulti, si sine scandalo, & periculo factoris fieri possit extrahantur: ut a cæteris crimina furti, & proprietatis cautius evitentur.

6. Si Conversos de incontinentia convictos, aut confessos, de Carcere educi aliquando contigerit, nullo modo in Domibus, ubi fuerint convicti, remaneant: Sed si commode fieri possit, alibi collocentur. Quicumque autem de quacumque indicibili incontinentia convicti fuerint, vel coram testibus confessi, perpetuo Carceri mancipentur, sine ulla spe liberationis.

7. Quicumque falsificaverit Sigillum, vel litteras Capituli, aut R. Patris, poena falsarii, & Criminosorum puniatur, & sit perpetuo inhabilis ad quascumque obedientias Ordinis sine ulla spe alicujus restitutionis.

8. Si crimen pro quo Carceris poena irroganda est probatione indiget, nec per nostros probari queat: Sæculares idonei recipi poterunt in testimonium.

9. Quicumque criminosi Conversi per solum Capitulum Generale, vel per R. Patr. de carcere possunt educi. Postquam vero fuerint educi, erunt eorum omnium quos invenerint semper ultimi: sine spe restitutionis in pristinum gradum, & nulla dispensatione poterunt eis obedientie commendari. Præterea educi de carcere, per quadraginta dies Ferialibus diebus post (*Exultabunt*), Festivis autem in Capitulo Conversorum, nisi quando communicaverint, recipiant disciplinam, & quadraginta diebus Capituli, ad terram comedant super asserem nudum in Refectorio mane, & vespere, computatis diebus quibus communicaverint in Conventu in quibus ad terram non comedant, & per annum integrum, teneant generalem Ordinis disciplinam: quæ talis est. Singulis Capitulis recipiant disciplinas, exceptis diebus, quibus communicaverint, vel debent communicare: nec habebunt vocem contra aliquem, nec obedientiam, hoc est non poterunt esse Coquinarii, Portarii, Mularii, Magistri Bovum, vel Grangiarum, nisi propter urgentem necessitatem R. Pater cum eis dispense.

10. Ordinem vero tenere in victualibus est, feriis secunda, & quarta, pane, & coquina esse contentum; Feria tertia, & Sabbato, pane, vino, & coquina; Feria autem quinta, & diebus Capituli, & festis duodecim lectionum more Conventus: abstinentia Ordinis nisi manifesta necessitas interdicit, etiam observata.

11. Criminosi omnes a primo die incarcerationis eorum, & deinceps per sex menses, habeant dimidiam portionem panis conventualis, & utantur vino familiaris, aut Cervisia. De pane vero familiaris detur eis quantum necesse fuerit. Porro in festis Capituli, & quoties Conventus in Refe-

ctorio comedit, victualia eis ministrantur, sicut & Conventui. Ferialibus autem diebus aliquid iudicio Prioris eis ex gratia ministrari poterit. Verumtamen, si quis in carcere positus nolit crimen suum confiteri, & emendare, pane, & aqua dumtaxat sustentetur donec resipiscat.

De Fugitivis.

CAPUT VIGESIMUMPRIMUM.

1. Fugitivi ad aliquam Domum Ordinis venientes sponte, si non fuerint criminosi, id est si nec commissio crimine fugerint, nec in fuga crimen commiserint, etiam si infra quinque dies redierint, primum reconciliandi erunt Ordini propter fugam, & postea clamabunt suam culpam præsentem Conventui: misericordiam postulantes, & emendationem promittentes. Deinde quindecim diebus recipiant disciplinas in Capitulo Conversorum, & quindecim diebus comedant ad terram in Refectorio super asserem nudum.

2. Si vero ultra quinque dies redire distulerint, de cætero quodcumque redierint, non recipiuntur, nisi ad carcerem, ubi per quadraginta dies sustineant in victualibus disciplinam criminorum: de quo tamen carcere si criminosi non fuerint, Piores illorum cum consilio sui Conventus poterunt illos educere, quando videbitur expedire, educi vero de carcere recipiant viginti disciplinas in Capitulo, & viginti diebus comedant ad terram in Refectorio, & per annum sustineant prædictam generalem Ordinis disciplinam.

3. Fugitivi vero criminosi quodcumque redierint, numquam nisi ad carcerem recipiuntur: a quibus non possunt educi, nisi per Capitulum Generale, aut R. Patrem. Educi vero poenam criminorum (sicut dictum est) sustineant.

4. Fugitivi dum e carcere educuntur, etiam si criminosi non sint, nullo modo possunt in eisdem Domibus obedientias habere sine expressa licentia R. Patris, vel Capituli Generalis.

5. Apostatæ ante omnia ad reassumendum habitum Ordinis compellantur, & deinde pariter reconciliantur, & ab Apostasia, necnon ab excommunicationis sententia, quam ex habitus dimissione incurrerunt, adhibitis testibus absolvantur, & ut supra incarcerationentur. Verumtamen Apostatæ criminosi post tertiam apostasiam per regulam Sancti Benedicti declarantur non amplius recipiendi. (a)

6. Conversis pro disciplina ad aliam Domum missis non ministrantur equitaturæ, nisi nimia infirmitate cogente, nec ubi sustentabuntur, beneficia spiritalia Hospitibus dari solita eis conferantur.

7. Prædictas tam fugitivorum, quam criminorum poenas, R. Pat. potest quandoque, si ei videbitur, moderari: alius vero Prior, etiam proprius eorumdem, sine ipsius Patris R. licentia, præterquam in mortis articulo, vel maxima necessitate, facere hoc non potest; disciplinas tamen, & comestiones ad terram, & rigorem in victualibus, ex aliqua causa rationabili poterit Prior moderari.

De Donatis.

CAPUT VIGESIMUMSECUNDUM.

1. Statuimus de cætero, ut nullus omnino recipiatur in statum reddituum Clericorum, vel laicorum, aut Præbendariorum. Sed omnes personæ Ordinis sint Monachi, Conversi, Donati, aut Moniales.

2. Cum ex incauta, & indiscreta receptione Donatorum, magna, multaque mala, damna, & scandala imminere noscantur, statuimus quod nullus ullo modo, ullo tempore recipiatur in

(a) Vide notata in secunda parte Cap. de Fugitivis.

Donatum, absque Visitatorum licentia, atque Conventus, vel majoris partis Conventus, & nisi prius bene probetur, ac cum conditionibus, quæ hic subjunguntur.

3. Mulieres autem, nec in Domibus nostris, nec extra eas ullo modo recipiantur Donatæ: nec pariter uxorati admittantur in Donatos.

4. Qui autem recipientur, primo de manu Prioris in Capitulo Conventorum Caputium accipiant, & antequam ulla promissione ligentur, probentur in Domo per unum annum ad minus, aut per longius tempus, sicuti Priori visum fuerit.

5. Porro cum conditionibus sequentibus recipientur, videlicet, quod sine proprio vivant in communi. Domus autem eis providebit sufficienter de necessariis. Quod Domui illi, & Ordini erunt veri obediens, & fideles, quod damnum, aut vituperium Prioris, & aliorum dictæ Domus eis non celabunt, sed revelabunt, honorem, & commodum eorum diligens, & procurabunt. Item quod correctioni Ordinis totaliter subiacebunt, de his, quæ administraverint Priori, & Procuratori rationem reddent quoties super hoc fuerint requisiti, quod continenter vivant, etsi (quod absit) continentiam non servarent, aut in aliis præmissis, seu in aliquo eorumdem deficerent, quod donationem ejusmodi valeat Ordo infringere, & se de tam infelicibus personis expedire. Nullam remunerationem eisdem, de tempore quo servierint Domui, faciendo.

6. Vestis Donatorum superior nunquam virgata, & partita, nec viridis, rubei, aut crocei coloris, sed unicolor sit, & grisei, vel castanei coloris, & tam longa, quod genua operiat, & transcendat. Caputium ejusdem coloris cum veste semper ferre debent. Verumtamen diebus festivis, quando pro Divino Officio audiendo ad Domum superiorem ascendunt: vestem oblongam non cinctam, & Caputium, sicuti Conventus deferunt.

7. Donati comam, seu capillos nunquam relaxent, aut nutriant, sed sic eos in rotundum tondeant, ut patentibus auribus incedant. Quod si ter moniti facere noluerint, incarcerationem ad Prioris voluntatem, donec emendationem fecerint competentem.

8. Donati teneantur dicere pro Matutinis decies *Pater noster*, & *Ave Maria*, pro qualibet hora alia, ter *Pater noster*, & *Ave Maria*, pro recenter Defuncto in Domo sua triginta *Pater noster*, & *Ave Maria*, pro Anniversariis, omni septimana decem *Pater noster*, & *Ave Maria*, pro officio generalis Capituli Cluniacensis, & Benefactorum post Natalem Domini 30. *Pater noster*, & *Ave Maria*.

9. Confiteantur, & communicent in solemnitatibus Nativitatis, & Coenæ Domini, Paschæ, Pentecostes, Eucharistiæ, & S. Patris nostri Brunonis, atque prima Dominica cujuslibet mensis.

10. Jejunia Ordinis servare non tenentur; licet feriis sextis ex devotione soleant jejunare. Jejunia vero Ecclesiæ fideliter servant. Paucioribus etiam quam Conventus, debent esse contenti in pitantia, & vino, cum tot onera Ordinis non sustineant, & tempore, ac loco congruo carnes manducare permittuntur juxta consuetudines Domorum. Nunquam tamen intra Conventum possint licite carnes, vel manducare, vel cuiquam ministrare, nec personis Ordinis, ubicumque fuerint, nec debent permittere, quod carnes a quoquam in Conventu comedantur. In Adventu autem Domini, & feriis quartis a carnibus abstineant.

11. In cæteris, quæ ad eorum statum pertinent, se religiose habere debent. Sunt enim de gremio Ordinis, & gaudent privilegiis, Indulgentiis, & libertatibus dicti Ordinis, & habent

Beneficium Brevis per totum Ordinem, si laudabiliter in Ordine perseveraverint.

12. Propter transgressionis voti periculum, Donati nullum votum facient, sed postquam in habitu Donatorum per annum aut amplius juxta discretionem Priorum suorum probati fuerint, si volunt remanere: publico Instrumento in scriptis manu Notarii alicujus subsignato, promittant se supradictas condiciones servaturos.

13. Donati non debent e Domo sua exire nisi a Priore, vel Procuratore foras mittuntur. Quod si ad aliam Domum inordinate venerint, nullus eos recipiat, nisi ad carceres, & deinde eos ad Domos suas remittat, aut eorum fugam & detentionem Prioribus suis significet. Qui contrafecerit, Ordinem in victualibus teneat: donec eos remiserit, aut eorum detentionem intimaverit.

14. Nulla Domus recipiat sæculares gratis eis servire volentes extra statum Monachorum, nisi promissione mediante, quod si propter excessus suos, seu culpam a Domo ipsa expellerentur nihil petent, exigent, aut recipient pro suo salario, & mercede.

15. Ordinamus, ut omnes Nationes habeant hæc statuta Conventorum, & Donatorum in sua vulgari lingua, & ut illis semel ad minus prælegantur per singulos annos.

De Monialibus nostri Ordinis, & earum Vicariis, & Priorissis.

CAPUT VIGESIMUM TERTIUM.

1. In electione Priorissæ Monialium Vicarius primam vocem habeat, & postmodum cum Confirmatoribus vota singularum Monialium recipiat, pro quibus suscipiendis, nec ipse Vicarius, nec Confirmatores vocati ingrediantur claustra Monasterii, sed ante Cancellorum Feneſtellam vota singularum scripta recipiant, & tamen nunquam publicanda erunt nomina eligentium. (a)

2. Porro nulla Monialis ad eligendum cum aliis admittatur, nisi octavum decimum suæ ætatis annum compleverit, & professionem fecerit expressam. Quod si aliquæ Moniales in suis electionibus nobiles, & amicos requirerint, priventur velo nigro.

3. Cæterum nulla Monialis in Priorissam eligatur minor 40. annis, & quæ octo annis post expressam professionem laudabiliter non vixerit. Quod si talis non inveniatur, nulla possit eligi, quæ trigessimum ætatis suæ annum non exceſſerit, & quæ quinque saltem annis post professionem recte non vixerit.

4. Vicarius de novo institutus, & Priorissa de novo electa, in præsentia prædecessorum suorum, si vixerint, & præſentes fuerint, ac quatuor magis discretorum de Conventu, si tot, aut plures affuerint, vel si prædecessores non vixerint, aut nimium remoti fuerint, in præsentia quatuor prædictorum perfecte redigant in scriptis statum Domus, & sub sigillo dictæ Domus, & subscriptionibus illorum, proxime sequenti Capitulo Generali afferant, vel transmittant dictum statum: retenta tamen copia ejusdem in Domo sua ante dicta.

5. Omnes Priorissæ Monialium obedientiam promittant Capitulo Generali pro se, & Domibus suis, cujus promissionis chartam singulis annis ad Capitulum mittere nulla occasione omitant, & nihilominus quælibet Priorissa teneatur per se promittere obedientiam Vicario: Moniales vero, & Converse, Priorissæ tantum obedientiam promittant, licet in præsentia Vicarii cum nominatione ipsius, & Priorissæ professio-

(a) Consultenda est forma electionis Priorum, & in cæteris omnibus sequenda.

nem faciant, & eidem in omnibus licitis obedire teneantur.

6. Nulla Priorissa præfente Vicario, *Benedicite* dicere præsumat, nec præfente Monacho Lectionem duodecimam legere. De Divino quoque officio ordinando, aut correctione hominum quorumcumque, se nullatenus intromittat.

7. Priorissa nullam Monialem, vel aliam personam sine licentia R. Patris, & Vicarii, atque Conventus sui, vel majoris partis consensu ad habitum Ordinis recipiat: nec ante 15. ætatis annum completum. Quod si contrarium facere præsumperit, talis receptio efficacæ sit nullius, & Moniales in præmissis, vel aliquo eorum consentientes Generalem Ordinis disciplinam sustineant, quousque per Capitulum Generale, vel R. Patrem relaxentur.

8. Priorissa, & Vicarius custodiant sub duabus clavibus, & administrent pecunias Domus, & singulis annis Vicarius, & Procurator reddant computum de receptis, & expensis in præfentia Priorissæ, & duarum, aut trium antiquarum Monialium, nec tamen propterea Vicarius, aut Procurator intret eorum Clausuram, nec illæ egrediantur. Celleraria autem observet erga Vicarium, & Priorissam tam in rebus emendis quam vendendis, & cæteris omnibus, eademque ipse Procurator per Statutorum præscriptum servare debet erga Superiorem.

9. Nulla Priorissa, etiam de sui Conventus voluntate, se, vel Domum suam valeat obligare: aut literas obligatorias sigillare Vicario inconsulto. Alioquin Priorissa contrarium faciens, & Moniales ad hoc consentientes, graviter puniantur per Capitulum Generale, vel Rev. Patrem.

10. Priorissæ non habeant in Refectorio duplicem portionem, sed simplicem, sicut Moniales: nec habeant Cameras sibi appropriatas ad jacendum, comedendum, vel bibendum.

11. Possunt Priorissæ cum volunt, & quoties expedit debent in suis Capitulis pias facere exhortationes Sororibus ad sanctæ, & religiøsæ vitæ regularem observantiam, cum consilio, & directione Patris Vicarii.

12. Priorissæ Monialium a personis Ordinis Matres, vel Domnæ, non Domnæ vocentur (*) Moniales vero Sorores.

13. In Domibus Monialium nostri Ordinis nulla in Monialem recipiatur ultra quam suppetant facultates illius Domus in qua recipitur, pro illius, & cæterarum sustentatione sine penuria. Porro Visitatores earum ex parte Capituli habent auctoritatem, & jubentur, considerata Domorum facultate, talem eis in recipiendis personis numerum præfigere, quem absque gravamine sustentare valeant: in quo numero, etiam Novitiæ, & Conversæ computantur; districte autem inhibemus, & subsequentibus pœnis, Vicariis, Priorissis Monialium, & Monialibus universis, ne aliquam ullo tempore ultra constitutum per Visitatores numerum, vel ultra quam vires earum, seu facultates suppetant, quovis modo recipiant, aut ut recipiant, consentiant.

14. Et ne per se, aut interpositam quamcumque personam Ecclesiasticam, aut sæcularem, quovis quæsto medio, vel colore, a Capitulo nostro Generali, seu R. Patre pro ejus, vel earum receptione contra formam Edicti hujus, & inhibitionis, licentiam, vel auctoritatem petant.

15. Quod si secus (quod absit) factum, præsumptum, aut attentatum fuerit, talis receptio nulla erit, & penitus invalida, tanquam facta contra voluntatem dicti Capituli, & contra formam juris communis, & Constitutionem bo. me. D. Bonifacii PP. VIII., & Sac. Concilii Tridentini: & quam nos quatenus opus est ex

nunc cassamus, & irritamus, seu cassam, nullam, & irritam declaramus.

16. Et nihilominus qui, vel quæ contra hujusmodi nostram Ordinationem, voluntatem, & inhibitionem, aliquam, vel aliquas in aliqua Domorum prædictarum receperint, aut in ejus, aut earum receptione consensum, auxilium, vel favorem præbuerint, Vicarii, Priorissæ, & cæteri Officiales a suis obedientiis absolvantur. Moniales vero, si hoc fecerint, sint in disciplina generali ad Ordinis voluntatem.

17. Si vero pro illius, vel illarum receptione ultra constitutum numerum, & supra vires, & facultates suas, per nuntium, aut literas petierint licentiam per se, vel quamvis aliam interpositam personam, vel si literas a quibuscumque Principibus, Dominis Ecclesiasticis, vel Sæcularibus, aut aliis, comminatorias, vel deprecatorias ad Capitulum Generale, vel Priorem Carthusiæ propterea obtinuerint, quoties id fecerint, per tres menses ordinem in virtualibus sine misericordia teneant.

18. Et ut materia, seu occasio præscindatur tales receptiones ulterius faciendi, vel procurandi inhibemus sub dicta pœna tenendi videlicet ordinem in virtualibus per tres menses, ne in Domibus prædictis ullo modo recipiantur aliquæ Juvenes Puellæ, seu filiæ in habitu Sæculari pro literis addiscendis; nec pariter recipiantur aliquæ sub spe, seu confidentia eas ad habitum Ordinis deinde recipiendi, sed admittantur tantum postulantes cum ad minus quintumdecimum annum attigerint, nec tamen habitus Ordinis eis concedatur ante sextumdecimum annum inceptum.

19. Nulla Monialis ante sextumdecimum annum completum, nec quæ minore tempore quam per annum continuum post susceptum habitum in probatione steterit, ad professionem admittatur. (a) Professio autem ante facta, sit nulla, nullamque inducat obligationem ad alicujus Religionis, vel Ordinis observantiam, aut ad alios quoscumque effectus. Nulla etiam Monialis ante 25. annum consecratur. Et ut nulla ipsarum se per ignorantiam excusare valeat, ordinamus, quod præfens hæc nostra Constitutio, & prohibitio eis in Capitulo earum legatur, quoties eis legitur charta Visitatorum: scilicet feria secunda Paschæ, & die festo S. Jo. Evangelistæ.

20. In receptione, professione, & consecratione Monialium, servetur in ministrandis cibis modestia Ordinis, & in equitaturis Parentum, & aliorum, qui in talibus frequenter conveniunt, ponatur modus certus, sic quod Domus ex hoc notabiliter non graventur: excepta tamen familia consecrantis, cui non potest regula certa dari.

21. Prohibemus, ne propter munera, vel promissa Moniales aliquam ad habitum præsumant recipere, nec aliquid ex bonis Novitiæ ante professionem a Parentibus, vel propinquis, aut curatoribus ejus quocumque prætextu recipiant: excepto victu, & vestitu illius temporis, quo in probatione fuerit; aliter enim dantes, & recipientes, anathematis pœna feriuntur per Sacri Concilii Tridentini Constitutionem.

22. Inherentes Bonifacii VIII. Constitutioni, Sacri Concilii Tridentini Decreto, & Pii V., Gregorii XIII. Summorum Pontificum literis: declaramus nulli omnino cujuscumque generis, conditionis, sexus, & ætatis fuerit licere ingredi septa Monasterii Monialium sine licentia Superioris earum in scriptis obtenta, & nisi in urgentibus necessitatibus dumtaxat. Quæcumque autem personæ aliter intrare dicta Monasteria præsumperint, & Moniales, quæ illas introduxerint, vel admiserint, ipso facto Sententiam excommunicationis incurrunt, & Officiis Ordinis

(a) Professio ipsa debet emitti lingua vernacula.

(*) Ordinatio anni 1648. Priorissæ, & Subpriorissæ in Domibus Monialium nostrarum a personis Ordinis juxta Statutum, non vocentur Domnæ, sed Matres, cæteræ vero omnes Sorores, idque strictissime in posterum servetur.

nis, si quæ habeant privantur, atque ad ea inhabiles reddantur.

23. Quoties Vicarius Monialium causa Confessionis, vel alterius Sacramenti ministrandi ingredi Clausum earum necesse habuerit, intret cum honesta comitiva unius, aut duorum Monachorum: vel ita intret, & stet quod plures videre possint tam Confessarium, quam confidentem.

24. Sequendo etiam ejusdem Sacri Concilii Decretum, & ejusdem Pii V. literas, declaramus omnes Moniales nostri Ordinis presentes, & futuras, sicut, & alias cujuscumque Religionis, & Ordinis, etiam si ex Instituti, & fundationibus suis ad clausuram non teneantur, nec unquam eam servaverint, de cætero debere sub perpetua in suis Domibus Clausura manere, nec ulli earum licere post professionem exire a Monasterio, etiam ad breve tempus, nisi ex aliqua causa legitima, etiam ab Episcopo approbanda (a); resistentes vero huic Clausuræ perpetuæ obstinato animo, declaramus esse tamquam rebelles, & incorrigibiles, ab Ordinario, & Superioribus earum omnibus Juris, & facti remediis compellendas: ad præcise subeundam, & perpetuo observandam Clausuram.

25. Priorissæ, & Moniales non visitent Monachos, aut Conversos, nec Viros alios apud eas degentes, nec pariter Monachi, Conversi, vel Donati visitent Priorissas, aut Moniales aliquas, etiam sub prætextu alicujus infirmitatis, vel ex quavis alia necessitate, vel causa, nec Priorissæ, aut Vicarii super hoc dent licentiam, sed visitentur Viri infirmi per Viros, & Femina infirmæ per Feminas, nisi dumtaxat pro Sacramentis ministrandis, vel nisi ex causa aliqua necessaria, Vicarius cum honesta comitiva unius, vel duorum Monachorum, opportuno tempore ad eas ingredi debeat.

26. Volumus pariter, & ordinamus, ut nulla Monialis nostri Ordinis cum aliquo Sæculari quantumcumque propinquo loquatur, aut loqui permittatur ad partem: nisi vel & a facie, & præsentem, & audiente Priorissâ, vel Subpriorissâ, aut una, vel duabus ex aliis Monialibus, quæ contrafecerit, pro qualibet vice per unam hebdomadam comedat ad terram in Refectorio.

27. Sub eadem pena inhihemus ne Moniales dent personis Ordinis, aut ab eis recipiant aliqua munuscula, vel jocalia, & ne ullatenus Viros aliquos qualescumque osculentur, aut amplexentur.

28. Et ut præmissa omnia inviolabiliter observentur, ad conservandam etiam Sanctimonialium Christi Sponsarum pudicitiam, honestatem, & integritatem, volumus pariter, & ordinamus, quod in singulis Domibus Monialium nostri Ordinis porta illa, per quam intratur ad Clausum earum jugiter die, ac nocte cum clave clausa teneatur; & ad ejus custodiam, aliqua fidelis Monialis Conversa, vel Donata deputetur, quæ ad iussum Vicarii, vel Priorissæ eam claudat, & aperiat, & neminem sine illorum, aut alterius ipsorum scitu, & mandato introducat, vel educat. Quæ etiam diebus singulis, pulsato Completorio, claves prædictæ portæ ad manus Priorissæ, per eam usque in crastinum custodiendas, tradere teneatur.

29. Moniales, extraneis Sacerdotibus, qui de Ordine nostro non sunt, sive regulares sint, sive Sæculares, confiteri non possunt, sine speciali licentia Vicarii. (*)

30. Moniales quæ fuerunt in officiis, ipsis officiis cessantibus vultu velato incedant, & omnes

(a) Declaratum fuit a Sac. Congregatione Cardinalium Sac. Con. Interpretum, quod ultra licentiam Superiorum requiratur etiam approbatio Episcopi: id autem maxime expedit ad tollendam omnis scandali occasionem. Vide cap. 5. Sess. 25. ejusdem Concilii de Regularibus.

professæ benedictæ habeant vittas in Scapularibus suis, & velum nigrum portent: & in conspectu hominum non se præsentent nisi velatis faciebus, sola Priorissâ, & Celleraria exceptis. Conversæ vero præmissis non utantur, sed nec Moniales, quæ non sunt benedictæ utuntur velo nigro; vittas tamen habeant, & velata facie incedant, ut Professæ.

31. Quod si aliqua Monialis de incontinentia convicta fuerit, vel coram testibus confessâ, perpetuo sine spe rehabendi, careat velo nigro.

32. Nec Priorissæ, nec ceteræ Sorores ullo unquam tempore caputia portare permittantur, nec portent caudas in vestibus suis, nec tunicas in quibus sint scissuræ, vel manicæ inhonestæ, nec portent pelles in Conventu, nisi sub mantello simplici.

33. Moniales jaceant cum Cuculla, & Conversæ cum Scapulario, & qualibet sola. Non vocent se Dominas ad invicem, sed Sorores, nec unquam serviant ad Missas, nec quidquam ab aliquo recipere, vel donare alicui audeant, sine licentia Priorissæ.

34. Inhihemus omnibus Priorissis, ne post Completorium loquendi cum aliquo Monialibus tribuant facultatem.

35. Nec etiam Monialis possit in Monasterio bibere, vel comedere extra Refectorium, & Infirmary: Præter Priorissam, & Cellerariam, idque tantum in casibus necessitatis, quæ in contrarium facere præsumperint, a vino abstineant in crastinum tota die. Nulla etiam Monialis comedat in Mensa Priorissæ in Refectorio.

36. In domibus Monialium, prædicationes eorum qui de Ordine nostro non sunt, sive Regulares fuerint, sive Sæculares, nullatenus audiantur, nisi de Vicarii, Priorissæ licentia speciali.

37. Moniales Sæcularibus infamiam, Ordinis tangentia revelantes, priventur velo nigro, & nihilominus per visitationes districtè puniantur, si inde scandalum fuerit subsecutum.

38. Moniales reddant Breves Ordinis, & Missas reddere faciant, quæ debentur pro Brevis memoratis. Pro qualibet missa, quæ propter defectum Sacerdotum non poterit reddi, dicantur quinquaginta Psalmi: ita quod secundum ordinationem Vicarii, vel Priorissæ & numerum missarum, quæ reddi non poterunt dividantur Psalteria inter ipsas. Tricenaria quoque in Missis, & Psalmis faciant sicut Monachi: & Monachi pro eis, sicut pro aliis personis Ordinis faciant, & pro singulis Tricenariis, quæ sicut de charta Capituli, 20. tantum Psalmos dicere teneantur.

39. Moniales non suant vestes extraneorum Sæcularium, vel Religiosorum, nec loquantur cum eis nisi ad cratem cancellatam: nec literas mittant, vel recipient sine licentia. Nec debent tangere aut abluere Purificatoria Calicis, nisi prius bis, vel ter abluta fuerint per aliquem Sacerdotem, aut Diaconum.

40. Nulla persona Ordinis nostri domos Monialium frequentet, nisi urgente necessitate, vel evidenti utilitate, & peracto, pro quo iverit negotio, recedat absque mora, & ne loquatur cum eis.

41. Vicarii Monialium fortiter reprehendant personas Ordinis cujuscumque conditionis fuerint, quæ sine rationabili causa domos Monialium frequentarent: nec differant Rev. Patri Carthusiæ intimare, ubi viderint expedire, vel Capitulo Generali.

42. Monachi, Conversi, & Donati universi in domibus Monialium habitantes, obedientiam tantum promittant Vicario, & non Priorissæ: & tales habeant locum apertum ad cognoscendum culpas suas diebus Capituli, nec manducant cum Sæcularibus, nec ipsos admittant ad mensam suam in Cellis suis. Qui contrafecerit graviter

a Vicario

(*) Ordinatio anni 1678. Juxta Decretum S. Concilii Tridentini Sess. 25. cap. 10. bis aut ter in anno offeratur Monialibus nostri Ordinis

his Confessionibus extraordinariis qui omnium Confessiones audire debent juxta d. Decreti placitum; liberum tamen erit cuicque Moniali (juxta declarationem S. Congregationis Cardinalium Concilii Tridentini. Interpres, ipsi Confessario extraordinario Confessionem peccatorum facere, vel non.

a Vicario puniatur. Et eleemosynas, sive dona, quæ illis offeruntur, tradant Priorissæ: Priorissa vero, & Vicarius provideant eis de necessariis, prout in domibus Monachorum est fieri consuetum. Quod si non fecerint, possunt ipsi Monachi Priori Carthusiæ, vel Visitatori Provinciæ scribere, qui eis providebunt.

43. Monachi de incontinentia diffamati, vel suspecti, non permittantur habitare cum Monialibus, nec domos earum intrare.

44. Vicarii Monialium in foro poenitentiae, quoad Moniales, & personas cum eis habitantes, eam habent potestatem, quam habent Priores in suos Monachos, aliosque subiectos: & cum pro se indiguerint, unus de Monachis cum ipsis habitantibus, quem sibi elegerint in Confessarium, eandemque habeat potestatem in foro conscientiae erga eosdem Vicarios, quam habent Vicarii Conventuales, seu alii quos sibi Priores elegerint in Confessarios erga suos Priores.

45. Caveant sibi Vicarii, & Priorissæ, ne Monachos suos sine licentia Capituli generalis, vel Rev. Patris Carthusiæ extra terminos mittant, alias ipsi Monachi essent fugitivi, & mittentes gravius puniendi.

46. Nulla persona Domorum Monialium per Capituli generalis mandatum de domo ad domum translata, poterit regredi, sine licentia Capituli generalis.

47. Vicarius Monialium de licentiis dandis Monialibus, & disciplinis imponendis, se nullatenus intromittat, nisi cum per Priorissam fuerit requisitus, reprehendere tamen potest, ac accusare cum viderit expedire: etiam in Priorissam, quam in Moniales, cæterasque personas Ordinis cum eis commorantes excommunicationis, & suspensionis, & interdicti sententias, cum necesse fuerit promulgare, & alias Prioris Officium gerere, nisi contrarium in Statutis expressè notetur.

48. Moniales nostri Ordinis semper recurrant ad Visitatores suos, & ipsi habeant plenam potestatem a Capitulo generali ordinandi in omnibus de eis, juxta formam Statutorum nostrorum, & Ordinationum, quæ ad eas spectant, ipsis enim committitur cura animarum earum, & Conversarum ipsarum, sed in gravibus causis debebunt Visitatores earum consulere Capitulum generale, aut Priorem Carthusiæ super annum.

49. Si eleemosynæ venerint ad manus Priorum dividendæ, volumus, ut Moniales nostri Ordinis habeant partem suam: si vero per eos qui eas faciunt distribuuntur, ut eisdem partem suam distribuunt, admoneantur.

50. In Visitationibus Domorum Monialium legatur præfens Capitulum. Visitatoribus autem Monialium injungimus, quatenus ipsi ambo, vel alter eorum ter in anno, aut saltem semel ad Monasteria Monialium accedant: ibique de vita, & moribus, & observantiis Ordinis, Monialium, Monachorum, & aliarum personarum ibidem degentium diligenter inquirant, & prohibeant ne illic ulli habeant devotas, provideant etiam, ut omnes Apostolico more communiter vivant, nihil sibi proprium esse dicant, & quidquid eis datur, aut mittitur in manibus Priorissæ realiter resignent, & offerant, nec eo utantur sine ejus scitu, licentia, & voluntate, ut omnibus æqualiter de necessariis provideatur, nihilque habeant, nisi quod eis de communi ab Officialibus ministratur: ita & taliter quod omne genus proprietatis ab eis penitus præscindatur. Quod si forte Moniales aliquæ in hoc Priorissæ suæ obedire noluerint, & quæ habent in manibus suis resignare, vino careant donec sibi paruerint.

51. Provideant pariter Visitatores ipsi circa clausuram earum, circa Sæcularium ad eas ingressum, & circa alia generaliter, quæ ad ea-

rum statum pertinent, & salutem, tale consilium apponant: ne ex aliqua circa hoc negligentia graviter remaneant obligati in die Judicii coram sponso earum Domino Jesu Christo.

52. Statuto perpetuo, & irrefragabili ordinamus, ne amodo in Ordine nostro domus novæ Monialium recipiantur, aut incorporentur: sed tantum cura Nobis sufficiat susceperunt.

§. 4. Nobis propterea dicti exponentes humiliter supplicari fecerunt, ut sibi ipsis in præmissis opportune providere, & ut infra indulgere de benignitate Apostolica dignemur.

§. 5. Nos igitur qui Ordinem prædictum, & illius personas non cessantes in rerum divinarum contemplatione sublimium Domino famulari, in visceribus gerimus charitatis, Innocentii Prioris, & Ministri Generalis prædicti zelum in Domino plurimum commendantes, ipsum, & Diffinitores præfatos specialibus favoribus, & gratiis prosequi volentes, & eorum singulares personas a quibuscumque excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis censuris, & penis a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodata existunt ad effectum præsentium dumtaxat consequendum harum serie absolventes, & absolutas fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, de memoratorum Cardinalium, qui remature discussa omnes, & quascumque Notas marginales impressas ad supradicta Statuta nullam vim legis, aut statuti habere consueverunt, & declaraverunt, consilio, præsertim novam Collectionem Statutorum Ordinis Carthusiensis, ut supra correctam, & emendatam auctoritate Apostolica tenore præsentium confirmamus pariter, & approbamus, illique inviolabilis Apostolicæ firmitatis robur adjicimus, ac omnes, & singulos Juris, & facti defectus, etiam substantiales, si qui in illis quomodolibet intervenerunt, seu intervenisse dici, censi, vel prætendi possent, supplemus, & sanamus.

§. 6. Decernentes easdem præfatas literas, & Statuta præsertim semper firma, valida, & efficacia existere, & fore, suosque plenarios, & integros effectus sortiri, & obtinere, ac illis, ad quos spectat, & pro tempore spectabit in omnibus, & per omnia plenissime suffragari, & ab eis respectu inviolabiliter observari. Sicque in præmissis per quoscumque Judices Ordinarios, & Delegatos, etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, judicari, & diffiniri debere; ac irritum, & inane si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§. 7. Non obstantibus præmissis, ac Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, nec non quatenus opus sit dicti Ordinis, ejusque Provinciarum, & Monasteriorum, aliisque quibuscumque, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus; privilegiis quoque indultis, & literis Apostolicis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus, & singulis illorum tenores præsentibus pro plene, & sufficienter expressis, ac ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permanens, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

§. 8. Volumus autem, ut earundem præsentium literarum transumptis, seu exemplis etiam impressis manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo personæ in Ecclesiastica dignitate constitutæ munitis, eadem prorsus fides tam in judicio, quam extra illud ubique locorum habeatur, quæ haberetur ipsis præsentibus, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Præces Ministri Generalis, & Diffinitorum.

Declaratio d. Congregationis particularis, circa Notas ad Collectionem.

Confirmatio relatæ novæ collectionis.

Clausula.

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem sub annulo Piscatoris die XXVII. Martii MDCLXXXVIII. Pontificatus nostri Anno Duodecimo.

CLXXXI.

Confirmatur Decretum Congregationis Rituum declarans Constitutiones Clem. VIII., & Clem. IX. circa Missas de Festo, loco illarum de Requiem in Altaribus privilegiatis diebus impeditis celebrandas.

Prima ex laudatis Constitutionibus edita fuit 1603. Jan. 22. P. 12. altera vero 1669. Septemb. 13. P. 3. In Const. autem Inn. XII. ed. 1697. Decem. 23. P. 6. confirmantur Decreta Congreg. Concilii super celebratione Missarum.

Dat. 4. Maji
1688. An. 12.

INNOCENTIUS PAPA XI.

Ad perpetuam rei memoriam.

Const. Alex. VII. quo declaratum fuit d. Missas diebus in Altaribus perpetuo privilegiatis æquivalere illis Defunctorum.

Const. Clem. IX., quæ extensa fuit d. Alexandri declaratio ad Altaria ad tempus privilegiata.

Alias postquam fel. rec. Alexander PP. VII. prædecessor noster per quasdam suas in simili forma Brevis die 22. Januarii 1663. expeditas literas dubia in diversis mundi Partibus occasione Decreti Congregationis tunc existentium S.R.E. Cardinalium Sacris Ritibus Præpositorum die 5. Augusti 1662. emanati, & ab ipso Alexandro prædecessore approbati, de non celebrandis Missis Defunctorum in festis Ritus Duplicis, exorta dirimere cupiens, inter cætera, quoad Altaria privilegio Apostolico pro Animabus fidelium Defunctorum in perpetuum decorata, & in quibus proinde quotidie etiam in festis Ritus duplicis celebrandæ fuissent Missæ Defunctorum ex obligatione, declaraverat per celebrationem Missarum de festo currenti satisfieri injunctis obligationibus, & Indulgentias per hujusmodi privilegia Apostolica concessas Animabus fidelium Defunctorum in Purgatorio existentibus suffragari, perinde ac si celebratæ fuissent Missæ Defunctorum ad formam dictorum Privilegiorum, re. me. Clemens PP. IX. pariter prædecessor noster aliam subinde ortam dubitationem, utrum scilicet dictarum Alexandri prædecessoris literarum dispositio quo ad Altaria pariter quidem privilegiata, sed non in perpetuum, nec pro omnibus hebdomadæ diebus, & ad quæ Missæ non ex obligatione, sed ex sola fidelium devotione celebrarentur locum haberet, similiter tollere desiderans, declarationem a memorato Alexandro prædecessore, sicut præmittitur, editam, ad Altaria, ut præfertur, non in perpetuum, sed ad septennium, seu aliud brevius, vel longius tempus, ac non in omnibus, sed aliquo, vel aliquibus tantum hebdomadæ diebus, tunc & in futurum quandocumque privilegiata, auctoritate Apostolica extendit; & proinde ut Missæ, quæ ibidem de festo currenti in quo Missæ Defunctorum celebrari non possent, sive ex sola fidelium devotione celebrandæ essent, suffragarentur, ita ut Animæ Christianidelium, pro quibus celebrarentur, Indulgentias per privilegia hujusmodi concessas consequerentur in omnibus, & per omnia, perinde ac si Missæ Defunctorum ad formam eorundem privilegiorum celebratæ fuissent, eadem auctoritate concessit, & indulgit, & alias, prout in ipsius Clementis prædecessoris literis, etiam in forma Brevis die 23. Septembris 1669. desuper expeditis, quarum, & præfatarum Alexandri Prædecessorum literarum tenores præsentibus pro plene, & sufficienter expressis, & insertis haberi volumus, uberius continetur.

Queritur, an idem intelligendum sit de diebus impeditis

§. 1. Cum autem postmodum, sicut accepimus novum circa præmissum excitatum fuerit dubium, videlicet, an supradictæ Alexandri, & Clementis prædecessorum declarationes sibi pa-

riter locum vindicarent etiam in diebus Dominicis, & infra octavas Paschatis Resurrectionis, Pentecostes, & Corporis Christi, aliisque anni diebus, quibus licet a Festo Duplici non impediantur, adhuc tamen Missæ Defunctorum, juxta ritum, & morem Ecclesiæ celebrari nequeunt, quatenus nimirum Missæ, quas iis diebus celebrare licet, servata cæteroqui dictorum privilegiorum forma, ad præfata Altaria privilegiata celebrarentur: Nosque Dubium hujusmodi Congregationi Venerabilium Fratrum nostrorum S.R.E. Cardinalium Sacris Ritibus Præpositorum examinandum commiserimus, ac eadem Cardinalium Congregatio re mature discussa, nuper per suum Decretum die 3. Aprilis proxime præteriti editum, præfatas Alexandri, & Clementis prædecessorum declarationes intelligendas esse pro omnibus diebus, quibus juxta Rubricas Missæ Defunctorum celebrari non poterunt, responderit. Hinc est, quod Nos ex commissa Nobis cælitus dispensationis munere fidelium Defunctorum Animarum in Purgatorio existentium suffragiis peramplius consulere cupientes, Decretum hujusmodi a memorata Cardinalium Congregatione editum, ut præfertur, Apostolica auctoritate tenore præsentium confirmamus, & approbamus, illique inviolabilis Apostolicæ firmitatis robur adjicimus, salva tamen semper in præmissis auctoritate supradictæ Congregationis Cardinalium.

§. 2. Decernentes easdem præsentis literas firmas, validas, & efficaces existere, & fore, suorumque plenarios, & integros effectus sortiri, & obtinere, ac illis ad quos spectat, & pro tempore spectabit, in omnibus, & per omnia plenissime suffragari, & ab eis respective inviolabiliter observari; sicque in præmissis per quoscumque Judices ordinarios, & delegatos, etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores judicari, & definiri debere; ac irritum, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§. 3. Non obstantibus quatenus opus sit Notaræ, & Cancellariæ Apostolicæ Regula de non concedendis Indulgentiis ad instar, aliisque Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, cæterisque contrariis quibuscumque.

§. 4. Volumus autem, ut ipsarum præsentium literarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo personæ in Ecclesiastica dignitate constitutæ munitis, eadem prorsus fides in judicio, & extra illud habeatur, quæ præsentibus ipsis haberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Datum Romæ apud S. Mariam Majorem sub annulo Pisc. die IV. Maji MDCLXXXVIII. Pontificatus Nostri Anno Duodecimo.

Statuitur, ut executioni mandetur alternativa in electione Commissarii Generalis Cismon-tani inter Fratres Ord. S. Francisci de Observantia, & Reformatos.

Constitut. ed. 1684. Apr. 20. P. 8. agitur de Alternativa pro Provincia S. Jacobi in Hispania. Et Inn. XII. Const. ed. 1692. Maji 17. P. 1. De Alternativa inter Fratres Provincia S. Nicolai.

INNOCENTIUS PAPA XI.

Ad perpetuam rei memoriam.

Inter gravissimas, multiplicesque Apostolicæ servitutis curas in eam peculiari sollicitudine incumbimus, ut Christianifideles sub suavi Religionis jugo Divini Numinis obsequiis mancipati per providam Superiorum electionem, illorumque circumspexit regimen, & gubernium feliciori-

quidem, sed non duplicibus.

Decretum Congregationis affirmativum.

Clausulæ.

CLXXXII.

Dat. 3. Junii
1688. An. 12.

Exordium.

bus

Hæc alter-
nativa confir-
mata fuerat
ab Alex. VII.

Sed execu-
tioni non
mandata.

Statutum
pro executio-
ne d. alter-
nativæ sub
certis poenis.

Clausula.

bus in dies, in sanctitate, & iustitia proficiant incrementis.

§. 1. Cum itaque alias fel. re. Alexander PP. VII. prædecessor noster per suas in simili forma Brevis die 30. Augusti 1664. expeditas literas quoddam Decretum in Capitulo Generali dudum celebrato Ordinis Fratrum Min. S. Francisci de Observantia nuncupatorum emanatum inter cætera super quadam alternativa inter Fratres de Observantia, & Reformatorum nuncupatos Familiæ Cismontanæ ejusdem Ordinis observanda in electione Commissarii Generalis dictæ Familiæ Cismontanæ; itaut Commissarius Generalis hujusmodi ex Fratribus Reformatis pro una, ac ex Fratribus de Observantia pro alia respective vicibus alternatim eligi deberet, approbaverit, confirmaverit, & observari mandaverit, & alias, prout in ipsius Alexandri prædecessoris literis, quarum tenores præsentibus pro expresse haberi volumus, uberius continetur. Et (sicut accepimus) alternativa electio hujusmodi hæcenus eo modo, quo debuisset, observata non fuerit, Capitulum vero generale Ordinis præfati in illius Domo Regulari Beate Mariæ de Ara-Cœli nuncupatæ de Urbe jam celebrari inceperit, Nos volentes, ut eadem alternativa electio inter Fratres prædictos de cætero quam exactissime observetur, ac felici ipsius Ordinis statui, atque prospera directione, quantum Nobis ex alto conceditur, consulere cupientes; motu proprio, ac ex certa scientia, & matura deliberatione nostris, deque Apostolicæ potestatis plenitudine, quod alternativa electio præfata perpetuis futuris temporibus inviolabiliter observetur, eaque in præfati Capitulo Generali a Fratribus Reformatis incipere, & Commissarius Generalis Familiæ Cismontanæ hujusmodi in eodem Capitulo ex ipsis Fratribus Reformatis, servatis, alias servandis, ac deinde alternis vicibus ordine supra expresse eligi omnino debeat, auctoritate Apostolica tenore præsentium volumus, statuimus, & ordinamus. Inhibentes propterea sub excommunicationis, ac privationis vocis activæ, & passivæ, officiorumque per eos pro tempore obtentorum, ipso facto absque ulla declaratione incurrendis poenis dicti Ordinis Fratribus suffragium, sive vocem in hujusmodi electionibus habentibus, ne tam in præfati, quam in futuris Capitulis Generalibus Ordinis præfati ad electiones Commissarii Generalis Familiæ Cismontanæ hujusmodi contra præsentium formam, & tenorem devenire audeant, seu præsumant.

§. 2. Ac decernentes quascumque electiones, si quas contra earundem præsentium formam, & tenorem fieri contigerit, nullas, irritas, inanes, nulliusque roboris, & momenti: ipsas vero præfatas literas, semper, & perpetuo validas, firmas, & efficaces existere, & fore, suosque plenarios, & integros effectus sortiri, & obtinere, ac illis ad quos spectat, & pro tempore spectabit in futurum, in omnibus, & per omnia plenissime suffragari, & ab eis respective inviolabiliter observari debere, illasque de subreptionis, vel obreptionis vitio, aut intentionis nostræ, vel quopiam alio defectu notari, impugnari, invalidari, in jus, vel controversiam vocari, nullatenus unquam posse. Sicque per quoscumque Judices ordinarios, & Delegatos, etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, & S. R. E. Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate judicari, & definiri debere; ac irritum, & inane si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§. 3. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac d. Ordinis, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis

firmitate alia roboratis statutis, & Consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus, & singulis, illorum tenores præsentibus pro plene, & sufficienter expressis, ac ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permanentibus, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

§. 4. Volumus autem, ut earundem præsentium literarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo personæ in Ecclesiastica dignitate constitutæ munitis eadem prorsus fides in iudicio, & extra illud ubique locorum adhibeatur, quæ ipsis præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Datum Romæ apud S. Mariam Majorem sub annulo Pisc. die III. Junii MDCLXXXVIII. Pontificatus nostri anno Duodecimo.

Confirmantur Resolutiones Congr. Rituum circa novam impressionem Missalis ad usum Fratrum Prædicatorum.

Clem. X. Constit. ed. 1671., Feb. 16., P. 1. agit de Missa SS. Rosarii. Et Inn. XII. Const. edita 1692., Junii 8., P. 1. de Missis celebrandis Sabato Sancto.

INNOCENTIUS PAPA XI.

Ad futuram rei memoriam.

EXponi nobis nuper fecit dilectus filius Antoninus Cloche Magister Generalis Ordinis Prædicatorum, quod ipse Missale ad usum Fratrum dicti Ordinis a nonnullis ex Venerabilibus Fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus Congregationis Sacris Ritibus præpositæ diligenter revisum, ac ad antiquum ejusdem Ordinis ritum quam maxime redactum, juxta ea, quæ circa novam impressionem Missalis hujusmodi a præfatis Cardinalibus die 22. Februarii præteriti resoluta, ac subinde a memorata Congregatione die 13. Martii etiam proxime elapsi approbata fuerunt, Typis imprimi facere quam primum intendit.

1. Cum autem sicut eadem expositio subjungebat, ipse Antoninus Magister Generalis præmissa, quo firmius subsistant, & serventur exactius, nec quidquam in iisdem præmissis, eadem Congregatione inconsulta impofterum immutari valeat Apostolicæ confirmationis nostræ patrocinio communiri plurimum desideret: Nos ipsum Antoninum Magistrum Generalem specialibus favoribus, & gratiis prosequi volentes, & a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & poenis a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existit ad effectum præsentium dumtaxat consequendum harum serie absolventes, & absolutum fore censentes, supplicationibus ejus nomine Nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, disposita, atque decreta, ut præfertur a præfata Congregatione circa novam impressionem Missalis hujusmodi, auctoritate Apostolica tenore præsentium approbamus, & confirmamus, illisque inviolabilis Apostolicæ firmitatis robur adjicimus, salva tamen semper in præmissis auctoritate memoratæ Congregationis Cardinalium.

2. Decernentes easdem præfatas literas semper firmas, validas, & efficaces existere, & fore, suosque plenarios, & integros effectus sortiri, & obtinere, ac illis ad quos spectat, & pro tempo-

CLXXXIII.

Dat. 26. Junii
1688. An. 12.

De Missali
juxta resolu-
tiones Congr. Cardina-
lium edendo.

Preces Ma-
gistri Gener.

Confirmatio
dd. resolutio-
num.

Clausula.

re quan-

re quodcumque spectabit in omnibus, & per omnia inviolabiliter observari. Sicque in præmissis per quoscumque Judices Ordinarios, & Delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, judicari, & definiri debere; ac irritum, & inane si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

3. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon quatenus opus sit dicti Ordinis, ejusque Provinciarum, Congregationum, Conventuum, & Monasteriorum quorumcumque, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, & singulis illorum tenores, præsentibus pro plene, & sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Volumus autem, ut earumdem præsentium literarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo personæ in Ecclesiastica dignitate constitutæ munitis, eadem prorsus fides ubique locorum habeatur, quæ ipsis præsentibus haberetur si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Datum Romæ apud S. Mariam Majorem sub annulo Pis. die XXVI. Jun. MDCLXXXVIII. Pontificatus nostri anno Duodecimo.

CLXXXIV.

Communicantur omnia privilegia, & indulgentiæ Congreg. Helveticæ Congregationi Bavaricæ Ordinis S. Benedicti.

De Constitutionibus hujus Congreg. agitur Constitut. edit. 1687., Mar. 21., Pontif. 11. Et ab Inn. XII. Constitut. ed. 1691., Aug. 11., Pontif. 2. eidem conceduntur privilegia Congreg. Casinens.

Dat. 20. Julii
1688. An. 12.

INNOCENTIUS PAPA XI.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

IN suprema Sedis Apostolicæ specula meritis licet imparibus ab æterno Pastore collocari ad uberes bonorum operum fructus, quos monastica Congregationes adspirante superni favoris auxilio in Ecclesia Dei proferre assidue fatagunt, paternæ dirigentes considerationis intuitum, rationi consentaneum reputamus, ut religiosa eorum studia, felicesque progressus, amplioribus in dies gratiarum, ac privilegiorum muneribus confoveamus, atque decoremus.

Refertur
erectio d.
Congrega-
tionis.

§. 1. Cum itaque Nos alias nonnulla Monasteria Monachorum Ordinis Sancti Benedicti in Civitate Ratisbonen., ac in dominio dilecti filii Nobilis viri Maximiliani Emmanuelis utriusque Bavaricæ Ducis S. R. I. Principis Electoris respectu consentientia in unum corpus univimus, & conjunxerimus, sicque unita, & conjuncta, ac alia Monasteria ejusdem Ordinis illis certo tunc expresso modo aggreganda in novam Congregationem sub titulo Sanctorum Angelorum Custodum Bavaricam nuncupandam, ad instar Congregationis Helveticæ dicti Ordinis perpetuo erexerimus, & instituerimus, & alias prout in nostris desuper in simili forma Brevis die 16. Augusti 1684. expeditis literis, quarum tenorem præsentibus pro plene, & sufficienter expresso, & inserto haberi volumus, uberius continetur. Et sicut pro parte dilectorum filiorum Cælestini Præsidis, nec non Visitatorum, & aliorum Ab-

Preces Præ-
sidis, & Ab-
batum pro
Communica-
tione.

batum dictæ Congregationis Bavaricæ Nobis subinde expositum fuit, ipsi omnia, & singula Indulta, Immunitates, gratias, aliaque privilegia quæcumque hæcenus a Sede Apostolica Congregationi Helveticæ præfatæ, illiusque Monasteriis, Ecclesiis, Abbatibus, Monachis, & personis per nos, & Sedem eandem pariformiter concedi, & communicari, ac propterea opportune sibi in præmissis a Nobis provideri, & ut infra indulgeri plurimum desiderant: Nos specialem ipsis Exponentibus gratiam facere volentes, & eorum singulares personas a quibuscumque excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatæ existunt ad effectum præsentium dumtaxat consequendum harum serie absolventes, & absolutas fore censentes, ac quarumcumque literarum Apostolicarum ad favorem memoratæ Congregationis Helveticæ quomodolibet, & quodcumque emanatarum tenores, præsentibus pro plene, & sufficienter expressis, & insertis habentes, supplicationibus eorumdem Exponentium nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinati de nonnullorum ex Venerabilibus Fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus super negotiis dictæ Congregationis Bavaricæ deputatorum consilio, eidem Congregationi Bavaricæ, illiusque Monasteriis, Ecclesiis, Abbatibus, Monachis, & personis nunc, & pro tempore existentibus, ut omnibus, & singulis privilegiis, immunitatibus, exemptionibus, Indulgentiis, gratiis, & Indultis tam spiritualibus, quam temporalibus, quæ Congregationi Helveticæ præfatæ, ejusque Monasteriis, Ecclesiis, Abbatibus, Monachis, & personis hæcenus per Sedem Apostolicam, etiam per viam communicationis, vel extensionis, ac etiam cum clausula prohibitiva communicationis, aut alias quomodolibet, & qualitercumque concessa, & attributa fuerunt, ac quibus ipsa Congregatio Helvetica, illiusque Monasteria, Ecclesiæ, Abbates, Monachi, & personæ hujusmodi de jure, usu, consuetudine, privilegio, vel concessione Apostolica, in genere, vel in specie, seu alias quomodolibet utuntur, fruuntur, & gaudent, ac uti, frui, & gaudere possunt, dummodo tamen sint in usu, nec revocata, aut sub aliqua revocatione comprehensa, pari modo, & absque ulla prorsus differentia uti, frui, potiri, & gaudere libere, & licite possint, & valeant in omnibus, & per omnia, perinde ac si dictæ Congregationi Bavaricæ, ejusque Monasteriis, Ecclesiis, Abbatibus, Monachis, & personis hujusmodi nominatim, & expresse concessa fuissent auctoritate Apostolica tenore præsentium perpetuo concedimus, & indulgemus.

§. 2. Decernentes easdem præsentibus literas semper firmas, validas, & efficaces existere, & fore, suosque plenarios, & integros effectus sortiri, & obtinere, ac illis ad quos spectat, & pro tempore quodcumque spectabit in omnibus, & per omnia plenissime suffragari. Sicque in præmissis per quoscumque Judices Ordinarios, & Delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales, etiam de latere Legatos, Vicelegatos, & Sedis Apostolicæ prædictæ nuncios, judicari, & definiri debere; ac irritum, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§. 3. Non obstantibus præmissis, ac nostra, & Cancellariæ Apostolicæ Regula de non concedendis Indulgentiis ad instar, ac Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, aliisve quibuscumque juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus; privilegiis quoque, Indultis,

& literis

Concessio
memoratæ
Communica-
tionis.

Clausula.

& literis Apostolicis secundodictæ Congregationi, illiusque Superioribus, & personis in genere, vel in specie, ac alias sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibuscumque clausulis, & decretis etiam iteratis vicibus in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, & singulis, illorum tenores, præsentibus pro plene, & sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permanens, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

§. 4. Volumus autem, ut earundem præsentium Literarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo Personæ in Ecclesiastica dignitate constitutæ munitis, eadem prorsus fides ubique locorum, tam in iudicio, quam extra illud habeatur, quæ ipsis præsentibus haberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Datum Romæ apud S. Mariam Majorem, sub Annulo Piscatoris, die XX. Julii MDCLXXXVIII. Pontificatus nostri Anno Duodecimo.

CLXXXV. Revocatur Breve segregationis quorundam Cœnobiorum Ordinis S. Francisci de Observ. a Provinciis Venetæ, & Bononiensi, necnon aggregationis eorundem ad Provinciam Mediolanensem.

De segregatione Cœnobiorum in Hispania extat Constitut. ed. 1686., Jun. 28. Pont. 10. Et de divisione Provinciae S. Jacobi Innoc. XII. Constitut. ed. 1694., Maii 19. P. 3.

Dat. 30. Julii
1688. An. 12.

INNOCENTIUS PAPA XI.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

EX commissæ nobis divinitus dispensationis officio, ea interdum, quæ certis rationabilibus ex causis etiam a nobis concessa sunt, ipsa subinde rerum experientia suadente, & majoribus ex causis, quibus præsertim felici Christianissimum sub suavi Religionis jugo Altissimo famulantium statui, & salubri gubernio consulitur revocamus, & immutamus, in hisque sollicitudinis nostræ studium interponimus, prout conspiciamus in Domino salubriter expedire.

Referatur huiusmodi Breve.

§. 1. Alias siquidem Nos dilecti filii nobilis viri Ferdinandi Caroli Mantuæ, & Montis Ferrati Ducis supplicationibus nobis humiliter porrectis inclinati, nonnullos Conventus Fratrum Minorum Ordinis Minorum Sancti Francisci de Observantia nuncupatorum in ejus statibus consistentes, nempe Conventus Sancti Francisci Mantuanæ, & Sanctæ Mariæ Gratiarum, ac Sancti Rocchi loci della Volta nuncupati, & S. Mariæ Angelorum Terræ Hostiliæ ad Provinciam Venetam, ac Conventus Terrarum Viadanæ, & Guastallæ ad Provinciam Bononiensem, dicti Ordinis respective, tunc spectantes, necnon Monasteria Monialium, curæ, & gubernio Fratrum eorundem Conventuum respective subiecta, a memoratis Venetæ, & Bononiensis respective Provinciis auctoritate Apostolica perpetuo separavimus, & dismembravimus, ipsosque Conventus sic separatos, & dismembratos, ac Monasteria Monialium sic separata, & dismembrata Provincie Mediolanensis Ordinis prædicti itidem perpetuo univimus, conjunximus, anneximus, & incorporavimus, & alias prout in nostris in simili forma Brevis die 18. Novembris 1683. desuper expeditis literis, quarum tenorem præsentibus pro plene, & sufficienter expresso, ac de verbo ad verbum inserto haberi

volumus, uberius continetur. Cum autem sicut idem Ferdinandus Carolus Dux Nobis nuper exponi fecit, ex dismembratione, & incorporatione Conventuum, & Monasteriorum huiusmodi plura in religiose tranquillitatis præjudicium exorta fuerint inconvenientia, adeo ut in Diffinitorio Generali Familie Cismontanæ Fratrum dicti Ordinis pro majori Dei servitio, & regularis discipline progressu, necnon pro pacifico, legitimo, & regulato gubernio Conventuum, & Monasteriorum prædictorum, omnibusque emergentibus matura discussione perpensis, nuper consultum fuerit Conventus, & Monasteria præfata propriis Venetæ, & Bononiensis respective antiquis Provinciis a quibus separata fuerint inveniri, ac sub dictarum Provincialium Ministris Provincialibus, ut antea fuerant, regi, eorundemque Ministrorum Provincialium Jurisdictioni, & gubernio respective subesse debere, quatenus noster desuper, & hujus Sanctæ Sedis, prævia præfatarum nostrarum literarum revocatione, assensus accederet. Nobis propterea memoratus Ferdinandus Carolus Dux humiliter supplicari fecit, ut in præmissis opportune providere, & ut infra indulgere de benignitate Apostolica dignaremur.

§. 2. Nos igitur piis ipsius Ferdinandi Caroli Ducis votis ad salubriorem Conventuum, & Monasteriorum prædictorum directionem tendentibus, quantum cum Domino possumus favorabiliter annuere volentes, eumque a quibuscumque excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & penis a Jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum harum serie absolventes, & absolutum fore censentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, separationem, & dismembrationem supradictorum Conventuum S. Francisci Mantuanæ, & Sanctæ Mariæ Gratiarum, ac Sancti Rocchi della Volta, & Sanctæ Mariæ Angelorum Terræ Hostiliæ, Terrarumque Viadanæ, & Guastallæ, ac prædictorum Monasteriorum Monialium curæ, & gubernio Fratrum eorundem Conventuum respective subiectorum a memoratis Venetæ, & Bononiensis respective Provinciis, nec non unionem, annexionem, & incorporationem eorundem Conventuum, & Monasteriorum memoratæ Provincie Mediolanensis a nobis factas, ut præfertur, ac emanatas desuper literas nostras prædictas auctoritate prædicta tenore præsentium revocamus, cassamus, irritamus, & annullamus, viribusque & effectum penitus, & omnino vacuumus; ac revocatas, cassatas, irritas, & annullatas, viribusque, & effectum penitus, & omnino vacuas esse, & fore decernimus, & declaramus; ipsosque Conventus, & Monasteria prædicta Venetæ, & Bononiensis respective Provinciis supradictis eadem auctoritate restituimus, ac ad formam regiminis, quo ante emanatas nostras literas respective gubernabantur, reducimus.

§. 3. Decernentes easdem præsentibus literas semper firmas, validas, & efficaces existere, & fore, suosque plenarios, & integros effectus sortiri, & obtinere, ac ab illis ad quos spectat, & pro tempore quodcumque spectabit inviolabiliter observari, & illis respective in omnibus & per omnia plenissime suffragari: Sicque in præmissis per quoscumque Judices Ordinarios, & Delegatos, etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores judicari, & definiri debere; ac irritum, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§. 4. Non obstantibus prædictis nostris literis, aliisque præmissis, ac Constitutionibus, Ordinationibus Apostolicis, necnon Ordinis, & Provincialium, ac Conventuum, & Monaste-

Causa ejus
revocationis

Preces Ferdinandi Caroli Ducis Mantuæ.

Revocatio Brevis, & Cœnobiorum, ac Monialium Monasteria ad pristinum statum rediguntur.

Clausula.

riorum

riorum prædictorum, aliisque quibuscumque etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus; privilegiis quoque, Indultis, & literis Apostolicis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus, & singulis, illorum tenores præsentibus pro plene, & sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permanens, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romæ apud S. Mariam Major. sub Annulo Pis. die XXX. Julii MDCLXXXVIII., Pontificatus nostri Anno Duodecimo.

CLXXXVI.

Eliguntur Doctores Collegii Comen. in Comites Palatinos, & Equites auratæ Militiæ, eisque conceditur facultas declarandi Notarios, Legitimos, Doctores, ac Statuta condendi.

Suppressum fuit Collegium Secretariorum Apostolicorum Constit. ed. 1678. Apr. 1. P. 2. Et ab Alexand. VII. Constit. ed. 1690., Nov. 7. P. 2. confirmata fuerunt privilegia Collegii B. Ferdinandi in Indiis Occidentalibus.

Dat. 20. Nov.
1688. An. 13.

INNOCENTIUS PAPA XI.

Ad perpetuam rei memoriam.

Causæ huius
Constitut.

E Suprema Apostolicæ dignitatis specula in qua humilitatem nostram, meritis licet imparibus inscrutabili æternæ suæ Sapientiæ, atque bonitatis consilio collocavit Altissimus, ad præclara, quæ Catholicæ Ecclesiæ, reique publicæ ex Doctorum Virorum Collegiis provenire noscuntur, commoda, & utilitates mentis nostræ aciem intendentes, ac memoria recolentes nos de numero Collegii Doctorum Civitatis Comen., unde ortum accepimus, aliquando fuisse, indeque ad dignitatem, & honorum gradus prodire cœpisse, ac propterea ipsum Collegium propensa paternæ charitatis nostræ benignitate prosequentes, illudque, ac ejusdem Doctores præfatos condignis beneficentiæ nostræ favoribus, & gratiis, ad majus dictæ Civitatis Comen. Patriæ nostræ decus, communeque omnium bonorum, condecorare volentes, dictorumque Doctorum singulares personas a quibuscumque excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & penis a Jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatæ existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum harum serie absolventes, & absolutas fore censentes; Motu proprio, non ad ipsorum Doctorum, vel alterius pro ipsis nobis super hoc oblata petitionis instantiam, sed de mera liberalitate, ceteraque scientia nostris, deque Apostolicæ potestatis plenitudine, memorati Collegii Doctores tam præsentibus, quam futuris & eorum singulos in perpetuum ipso jure, & facto, in ipso, eorum in dictum Collegium ingressu seu receptione, & admissione Sacri Palatii Apostolici, & aulæ Lateranensis Comites, ac auratæ Militiæ equites facimus, creamus, & deputamus, ipsosque aliorum Palatii, & Aulæ Comitum, auratæque Militiæ equitum hujusmodi numero, & confortio favorabiliter aggregamus, ac eisdem, etiam torque aureo, cæterisque Comitum, & Equitum hujusmodi insignibus decoramus, eisque ac eorum singulis etiam in perpetuum, quod omnibus, & singulis privilegiis, prærogativis, exemptionibus, favoribus, gratiis, & Indultis quibus alii Palatii, & Aulæ Comites, ac

Militiæ auratæ hujusmodi Equites de Jure, & consuetudine, aut alias quomodolibet utuntur, fruuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, frui, potiri, & gaudere poterunt quomodolibet in futurum, pari modo (citra tamen facultates a Concilio Trid. sublatis) uti, frui, potiri, & gaudere: Necnon illos, quos prævio examine ad idoneos, & fideles esse repererint, in Notarios, & Tabelliones publicos, ac Judices Ordinarios extra Romanam Curiam, recepto prius ab eis nostro, & Romanæ Ecclesiæ nomine fidelitatis debitæ solito juramento, creare, & instituere, ac de Notariatus, & Tabellionatus, ac Judicatus officiis hujusmodi, ut moris est, investire: Præterea quoscumque utriusque sexus nothos, spurios, naturales, & manferos, copulative, vel disjunctive ex quocumque illicito, & damnato coitu procreatos, tam præsentibus, quam absentes, viventibus, seu mortuis eorum Parentibus, itaut ad eorundem parentum, necnon quorumcumque consanguineorum, affinium, & attinentium, agnatorum, & cognatorum, ac transversalium, cæterorumque proximiorum suorum, & quorumvis aliorum successiones in quibuscumque rebus, & bonis mobilibus, & immobilibus, ac fœmoven., necnon juribus, & actionibus, etiam alodialibus, & precariis, & alias quomodolibet qualificatis, & nuncupatis (non tamen Ecclesiasticis) tam ex Testamento, quam ab intestato succedere, & ad illa hæreditatis, Fideicommissi, substitutionis, legati, donationis inter vivos, & causa mortis, ac quovis alio titulo, sine præjudicio venientium ab intestato, devenire, admitti, & recipi, illaque consequi, & habere, ac de eisdem bonis, juribus, & actionibus disponente, ac in illis hæredes, & successores instituere, & habere, necnon ad honores, dignitates, status, gradus, & officia Sæcularia publica, & privata quæcumque recipi pariter, & admitti, illaque gerere, & exercere libere, & licite possint, & valeant, ac si de vero, & legitimo Matrimonio procreati essent, servata tamen forma literarum fel. rec. Pii PP. IV. Præd. nostri desuper editarum, legitimare, ac omnem ab eis genituræ maculam abolere, eosque ad primæ, & legitima naturæ jura restituere, & reducere: Ac insuper quoscumque emensis studiorum curriculis in Jure Canonico, & Civili, seu altero eorum per diligentem examinationem scientia, & moribus habiles, & idoneos esse invenerint, in utroque, seu altero Jurium hujusmodi, ac in Philosophia, seu Medicina per diligentem similiter examinationem duorum, vel trium per eos eligendorum Doctorum, seu Magistrorum, vel licentiariorum ejus facultatis, in quam promovendi erunt, coram eis habendam, ac fidelem Magistrorum, seu Doctorum, vel licentiariorum eorundem attestationem medio juramento eis faciendam peritos, ac scientia pariter, & moribus ad hoc habiles, idoneosque esse repererint, de eorundem Doctorum, seu Magistrorum, vel licentiariorum consilio, & assensu, ac eorum votis juratis, in Philosophia, aut Medicina hujusmodi, ad Baccalaureatus etiam formati, licentiaturæ, Doctoratus, ac Magisterii gradus, cum solita insignium in talibus tradi solitorum exhibitione, servata tamen in omnibus forma, & dispositione Vienneſis, & Trid. Conciliorum, quibus in aliquo derogare non intendimus, promovere, & sic promotis, quod omnibus, & singulis privilegiis, libertatibus, exemptionibus, favoribus, gratiis, & Indultis, quibus alii Baccalaurei, licentiatii, Doctores, & Magistri, in utroque, seu altero Jurium, seu Philosophia, aut Medicina hujusmodi in Universitatibus studiorum generalium promoti de Jure, vel consuetudine, etiam utuntur, fruuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, frui, potiri, & gaudere poterunt in futurum, etiam pariformiter, & æque principaliter uti, frui,

Facultas eligendi Notarios, Tabelliones, ac Judices.

Facultas declarandi legitimos ex coitu etiam damnato ortos.

Facultas conferendi gradus in utroque jure, Philosophia, & Medicina.

potiri,

potiri, & gaudere possint, concedere: Quodque demum pro salubri illius Collegii regimine, & administratione, illius Doctores prefati quæcumque Statuta, Ordinationes, & Decreta, licita tamen, & honesta, Sacrifque Canonibus, & ejusdem Concilii Tridentini Decretis, ac Constitutionibus Apostolicis non repugnantia facere, & edere, illaque pro tempore, prout eis videbitur, & expediens fuerit, mutare, alterare, corrigere, revocare, & annullare, aliaque de novo condere, & edere, quæ postquam mutata, correctæ, condita, ac de novo edita fuerint, eo ipso Apostolica auctoritate approbata censeantur, libere, & licite valeant, plenam, & liberam licentiam, & facultatem dicta auctoritate earundem tenore præsentium concedimus, & impartimur.

Clausula.

§. 1. Decernentes easdem præsentem Literas semper firmas, validas, & efficaces existere, & fore, suosque plenarios, & integros effectus fortiri, & obtinere, nec sub quibuscumque similibus, vel dissimilibus gratiarum revocationibus, suspensionibus, limitationibus, aliisque contrariis dispositionibus etiam per nos, & successores nostros Romanos Pontifices, ac Sedem Apostolicam quancumque faciendis unquam comprehendi, aut comprehensas censi, sed semper ab illis acceptas, & quoties illa emanaverint, toties in pristinum, & validissimum statum restitutas, & plenarie reintegratas, ac etiam sub posteriori data per eos, ad quos pro tempore spectabit eligenda de novo concessas intelligi, ac ab illis ad quos spectat, & pro tempore spectabit, inviolabiliter observari, & illis respective in omnibus, & per omnia plenissime suffragari: Sicque, & non aliter in præmissis per quoscumque Judices Ordinarios, & delegatos etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales etiam de Latere Legatos, aliove quoslibet quacumque præminetia, & potestate fungentes, & futuros, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & diffiniri debere; ac irritum, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§. 2. Non obstantibus re. me. Pii V., & Sixti etiam V. aliorumque Romanorum Pontificum Prædecessorum nostrorum contra illegitimos editis, & aliis quibuscumque Apostolicis, ac in Universalibus, Provincialibusque, & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus Constitutionibus, & Ordinationibus, necnon quatenus opus sit dictæ Civitatis Comen., aliisve quibuscumque etiam Juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis Statutis, & consuetudinibus, legibus quoque imperialibus, privilegiis, Indultis, & literis Apostolicis quibuscumque Universitatibus studiorum Generalium, necnon dilectorum filiorum Scriptorum Archivii Romanæ Curie, aliisque Collegiis, & quibuscumque aliis locis, & personis, etiam motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus, ac etiam de Consilio ejusdem S. R. E. Cardinalium sub quibuscumque verborum tenoribus, & formis, ac cum quibuscumque derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, & insolitis Clausulis, & Decretis in genere vel in specie in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis, Quibus omnibus, & singulis, etiam si pro illorum sufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, non autem per Clausulas generales idem importantes mentio, seu quavis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum nihil penitus omisso, & forma in illis tradita observata exprimerentur, ac inferrentur, præsentibus pro plene, & sufficienter expref-

sis, ac ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permanfuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

§. 3. Volumus autem, ut earundem præsentium literarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo personæ in Ecclesiastica dignitate constitutæ munitis, eadem prorsus fides ubique locorum, tam in Judicio, quam extra illud habeatur, quæ ipsis præsentibus haberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die XX. Novembris MDCLXXXVIII. Pontificatus nostri Anno Decimotertio.

Confirmatur Decretum Congreg. Episc., & Reg. de primatu Collegialium S. Bonaventuræ de Urbe inter reliquos Collegiales Conventuales Ord. S. Francisci.

CLXXXVII.

De Collegio S. Bonaventuræ vide Urb. VIII. Constit. ed. 1629. Septemb. 26., P. 7., & de Regimine Canonii Alex. VIII. Constit. ed. 1690., Decem. 6. Pon. 2. In Constit. vero Inn. XII. ed. 1699., Maii 15. P. 8. agitur de primatu inter Diffinitores, & Provinciales Titulares.

INNOCENTIUS PAPA XI.

Dat. 29. Nov.
1688. An. 13.

Ad futuram rei memoriam.

EManavit nuper a Congregatione Venerabilium Fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium negotiis, & Consultationibus Episcoporum, & Regularium præposita in Causa præcedentiæ inter dilectos filios Collegiales Ordinis Fratrum Minorum S. Francisci Conventualium nuncupatorum ex una, & Collegiales Collegii S. Bonaventuræ de Urbe ejusdem Ordinis ex altera partibus vertente Decretum tenoris, qui sequitur videl. in Causa Romana præcedentiæ vertente inter Collegiales Religionis Minorum Conventualium S. Francisci ex una, & Collegiales Divi Bonaventuræ de Urbe ejusdem Ordinis partibus ex altera S. Congr. Emorum Rmorum S. R. E. Cardinalium negotiis, & Consultationibus Episcoporum, & Regularium præposita Partibus informantibus, referente Emo de Angelis, censuit, ac declaravit, Collegiales S. Bonaventuræ præferendos esse omnibus aliis Collegialibus, etiam S. Francisci, Bononiæ, & Pragæ admissis ad Magisterium post admissionem ipsorum Collegialium S. Bonaventuræ ad Collegium. Romæ 14. Maii 1688. J. G. Card. Carpineus B. Panciaticus Secretarius.

§. 1. Cum autem sicut pro parte Collegialium Collegii S. Bonaventuræ præfatorum nobis subinde expositum fuit, ipsi Decretum hujusmodi quo firmius subsistat, & servetur exactius Apostolicæ confirmationis nostræ patrocínio communiri plurimum desiderent, nos ipsos Exponentes specialibus favoribus, & gratiis prosequi volentes, & eorum singulares personas a quibuscumque excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis Sententiis, Censuris, & pœnis a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodata existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum harum serie absolventes, & absolutas fore censentes, supplicationibus eorum nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, Decretum præinsertum auctoritate Apostolica tenore præsentium approbamus, & confirmamus, illique inviolabilis Apostolicæ

Lis inter me-
moratos Col-
legiales.Decretum
prædictæ
Congrega-
tionis.Preces Colle-
gialium S. Bo-
naventuræ.Confirmatio
relati Decre-
ti.

1688.
& 1689.

1689.

Clausula.

firmitatis robur adjicimus; salva tamen semper in præmissis auctoritate memoratæ Congregationis Cardinalium.

§. 2. Decernentes easdem præsentis Literas, semper firmas, validas, & efficaces existere, & fore, suosque plenarios, & integros effectus fortiri, & obtinere, ac illis, ad quos spectat, & pro tempore spectabit, plenissime suffragari, & ab eis respective inviolabiliter observari: sicque in præmissis per quoscumque Judices Ordinarios, & Delegatos, etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, judicari, & definiri debere; ac irritum, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§. 3. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac quatenus opus sit Collegiorum, & Ordinis præfatorum, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus: privilegiis quoque Indultis, & Literis Apostolicis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus, & singulis, illorum tenores, præsentibus pro plene, & sufficienter expressis, ac ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permanens ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romæ apud S. Mariam Majorem sub Annulo Pisc. die XXIX. Nov. MDCLXXXVIII. Pontificatus nostri Anno Decimotertio.

CLXXXVIII.

Statuitur, ut in Diœcesi Portugallen, lis censeatur legitime contestata per negativam, si Reus contumaciter respondere recusaverit.

Const. ed. 1687, Maii 12., P. 11. tolluntur Franchitæ pro reis in Urbe Roma, & ab Innoc. XII. eisdem denegatur remissio Const. ed. 1692, Maii 12., P. 1.

Dat. 4 Martii
1689. An. 13.

INNOCENTIUS PAPA XI.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Romanus Pontifex Ecclesiasticarum legum conditor, & moderator Judicium Ordinem ne per Delinquentium exquisitas malitias eludatur, ipsique Delinquentes ex sua calliditate impunitatem delictorum consequantur, solet nonnunquam immutare, aliaque facere, & ordinare, prout rerum ac temporum requirit status, & iniquorum protervia exposcit.

Stylus contestandæ litis
in d. Diœcesi.

§. 1. Exponi siquidem nobis nuper fecit Ven. Frater Joannes Episcopus Portugallen. quod in ejus Curia, & Diœcesi Portugallen. antiquis litis contestandæ, tam in Civilibus, quam in criminalibus, & mixtis Causis observari solet stylus, quod rei super aliqua re conventi, vel de aliquo crimine accusati negative, vel affirmative debeant libello contra ipsos proposito respondere, alias Judices nequeant ad ulteriora valide procedere. Cum autem sicut eadem expositio subjungebat ex stylo hujusmodi sæpe eveniat, ut plures ex ipsis reis conventis metu pœnæ, seu Judicii differendi, aut alia forsitan de Causa respondere nolint, nec ad id Ecclesiastica Censura, aut carceratione, quas malunt indurati potius sustinere, cogi possint. Nobis propterea idem Joannes Episcopus humiliter supplicari fecit, ut quemadmodum fel. rec. Clemens Papa VII. prædecessor noster per suas in simili forma Brevis die 30. Maji 1592. pro Civitate, & Diœcesi Eboren. in quibus similis contestandæ litis stylus observari solebat statuisset noscebatur, Nos similiter pro ejus Curia, & Diœcesi in remedium præmissorum statuere, & ordinare de benignitate

Preces Episcopi Portu-
gallen. pro
stylo servari
solito in Diœ-
cesi Eboren.

Apostolica dignemur. Nos igitur ipsum Joannem Episcopum specialibus favoribus, & gratiis prosequi volentes, a quibuscumque excommunicationis, & suspensionis, interdicti, aliisque Ecclesiasticis Sententiis, Censuris, & pœnis a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum harum serie absolventes, & absolutum fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, ac vestigiis Clementis prædecessoris prædicti in hoc omnino inhaerentes per præsentis volumus, statuimus, & ordinamus quod de cætero perpe-
tuis futuris temporibus, si rei in Civitate, & Diœcesi Portugallen. tam civiliter, quam criminaliter conventi litem contumaciter in competenti termino eis præfigendum contestari recusaverint, seu noluerint, termino elapso lis ipsa per negativam pro legitime contestata habeatur, ac exinde Judices, coram quibus Causas pro tempore pendere contigerit ad ulteriora, etiam ad Causæ conclusionem & Sententiæ diffinitivæ prolationem, alias tamen legitime procedere valeant; nec eorum processus ex eo, quod lis ipsa in forma juris contestata non fuerit, impugnari, annullari seu invalidari debeat, seu possit. Et sic in præmissis, & singulis per quoscumque Judices, etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, judicari, decidi, & terminari debere; irritum quoque, & inane si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari decernimus.

Statutum
prædictum.

Clausula.

§. 2. Non obstantibus Apostolicis, ac in universalibus, Provincialibusque, & Synodalibus Conciliis editis Generalibus, vel specialibus Constitutionibus, & Ordinationibus, dictæque Ecclesiæ Portugallen. juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque Indultis, & Literis Apostolicis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus, & singulis, illorum tenores præsentibus, pro plene, & sufficienter expressis, & insertis habentes, illis alias in suo robore permanens ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romæ apud S. Mariam Majorem sub Annulo Pisc. die IV. Martii MDCLXXXIX, Pontif. nostri Anno Decimotertio.

Conceditur Fratribus Capuccinis facultas applicandi Indulgentiam die 2. Augusti animabus Defunctorum per modum suffragii.

CLXXXIX.

Eadem facultas concessa fuit Fratribus de Observantia, & Reformatis Ord. S. Francisci Const. ed. 1687, Jan. 22., P. 11.

INNOCENTIUS PAPA XI.

Ad perpetuam rei memoriam.

Alias fel. rec. Gregorius PP. XV. prædecessor noster omnibus, & singulis utriusque sexus Christianis fidelibus vere pœnitentibus, & confessis, ac Sacra Communione refectis, qui aliquam ex Ecclesiis Fratrum Ordinis Minorum S. Francisci Capuccinorum nuncupatorum ubique existant, die secunda mensis Augusti a primis Vesperis usque ad occasum solis diei hujusmodi annis singulis devote visitassent, & ibi pro Christianorum Principum concordia, hæresum extirpatione, ac S. Matris Ecclesiæ exaltatione piis ad Deum preces effudissent, plenariam om-

Dat. 10. Maji
1689. An. 13.Prædicta In-
dulgentia
concessa fuit
a Greg. XV.
visitantibus
illorum Ec-
clesias.

nium

Preces Pro-
curatoris
Gen.Concessio d.
facultatis.

Clausula.

CXC.

Dat. 11. Maji
1689. An. 13.Huic Con-
fraternitati
concessa fue-
runt Indul-
gentie.Preces Offi-
cialium, &
Confratrum.

nium peccatorum Indulgentiam, & remissionem misericorditer in Domino concessit, & alias prout in ipsius Gregorii Prædecessoris Literis desuper simili forma Brevis die 22. Octob. 1612. expeditis, quas perpetuis futuris temporibus valere voluit, uberius continetur.

§. 1. Cum autem sicut dilectus filius modernus Procurator Generalis dicti Ordinis nobis nuper exponi fecit Indulgentiam Plenariam, & peccatorum remissionem per dictum Gregorium prædecessorem, ut præfertur concessam, etiam animabus Christifidelium Defunctorum per modum suffragii applicari posse summopere desideret; nos piis ejusdem Procuratoris Generalis votis hac in re quantum cum Domino possumus, favorabiliter annuere volentes, auctoritate nobis a Domino tradita, ac Beatorum Petri, & Pauli Apost. ejus auctoritate consili, Indulgentiam plenariam, & peccatorum remissionem Christifidelibus præfatis supradictas Ecclesias Fratrum Ordinis S. Francisci Capuccinorum dicta die secunda mensis Augusti, ut supra visitantibus, & præmissa peragentibus concessam, etiam Christifidelium Animabus, quæ Deo in Charitate conjunctæ ab hac luce migraverint per modum suffragii applicari posse, etiam perpetuo concedimus, & indulgemus. In contrarium facientibus quibuscumque.

§. 2. Volumus autem, ut earundem præsentium Literarum transumptis, seu exemplis etiam impressis manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo personæ in Ecclesiastica dignitate constitutæ munitis, eadem prorsus fides tam in judicio, quam extra illud ubique locorum habeatur, quæ ipsis præsentibus haberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Datum Romæ apud S. Mariam Majorem sub Annulo Piscat. die X. Maji MDCLXXXIX, Pontificatus nostri Anno Decimotertio.

Erigitur in Archiconfraternitatem Confraternitas Nominis B.M.V. in Ecclesia S. Stephani de Cacco de Urbe sita.

Constit. ed. 1677. Julii 16. Pont. 1. Confraternitas Alma Domus Lauretana de Urbe erecta fuit in Archiconfraternitatem.

INNOCENTIUS PAPA XI.

Ad futuram rei memoriam.

CUM Nos alias Confraternitati sub invocatione SSmi Nominis Beatæ Mariæ Virginis in Ecclesia Sancti Stephani de Cacco nuncupatæ de Urbe Congregationis Monachorum Silvestrinorum canonice (ut asseritur) erectæ ejusque Confratribus, & Confororibus nonnullas Indulgentias, & peccatorum remissiones, ac penitentiarum relaxationes sub certis modo, & forma tunc expressis, auctoritate Apostolica perpetuo concesserimus, & alias prout in nostris in simili forma Brevis desuper expeditis literis, quarum tenorem præsentibus pro plene, & sufficienter expresso ac ad verbum inserto haberi volumus uberius continetur: Et sicut dilecti filii Officiales, & Confratres dictæ Confraternitatis Nobis nuper exponi fecerunt, ipsi Confraternitatem hujusmodi Archiconfraternitatis titulo decorari plurimum desiderant, Nos dictos Exponentes specialibus favoribus, & gratis prosequi volentes, & eorum singulares personas a quibuscumque excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & penis a jure, vel ab homine, quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innotati existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum ha-

rum serie absolventes, & absolutos fore censentes supplicationibus eorum nomine Nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, Confraternitatem prædictam in Archiconfraternitatem cum omnibus, & singulis prærogativis, juribus, honoribus, & præminentis solitis, & consuetis auctoritate præfata tenore præsentium, sine cujusquam præjudicio perpetuo pariter erigimus, & instituiamus; ac ipsius Archiconfraternitatis sic erectæ officialibus, & Confratribus præsentibus, & futuris, ut ipsi alias quascumque Confraternitates ejusdem Instituti extra Urbem prædictam ubicumque locorum existentes eidem Archiconfraternitati, servata tamen forma Constitutionis sel. rec. Clementis PP. VIII. Prædecessoris nostri desuper editæ aggregare, illisque omnes, & singulas Indulgentias, & peccatorum remissiones, ac penitentiarum relaxationes ipsi Confraternitati, sic in Archiconfraternitatem erectæ a Nobis, ut præfertur, concessas, communicare libere, & licite possint, & valeant, auctoritate, & tenore prædictis iidem perpetuo concedimus, & indulgemus.

§. 1. Decernentes easdem præsentis literas semper firmas, validas, & efficaces existere, & fore, suosque plenarios, & integros effectus sortiri, & obtinere, ac illis ad quos spectat, & pro tempore quodcumque spectabit, in omnibus, & per omnia plenissime suffragari, & ab eis respective inviolabiliter observari, sicque in præmissis per quoscumque Judices ordinarios, & Delegatos, etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, judicari, & definiri debere; ac irritum, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§. 2. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinacionibus Apostolicis, & quatenus opus sit supradictæ Confraternitatis, aliisque quibuscumque etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, Indultis, & literis Apostolicis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis, Quibus omnibus, & singulis, illorum tenores præsentibus pro plene, & sufficienter expressis, ac ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permanentibus, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romæ apud S. Mariam Majorem sub annulo Piscatoris die XI. Maji MDCLXXXIX, Pontificatus nostri anno Decimotertio.

Confirmantur Thesaurarii Provisiones, & Ordinationes, & Taxæ pro Bono Montium Romanæ Curie Regimine.

INNOCENTIUS PAPA XI.

Motu proprio, &c.

CUM recol. mem. Clemens VIII. prædecessor noster ad tollendas fraudes, quæ in re-signationibus Locorum Montium Romanæ Curie ad Cameram Apostolicam, ac etiam Religiones, Communitates, Domicellos, & alios spectant, a Secretariis dictorum Montium in præjudicium ejusdem Camere aliorumque prædictorum, committerentur, sua Motus proprii Cedula die 15. Maji 1600. publicata certam formam desuper præscripserit, ac plures Ordinationes, Decreta, & mandata etiam poenalia, in contrasacientes, promulgari jussit, prout in ipsa Motus proprii Cedula latius continetur, ad quam &c. Cumque anno 1608. similis memoriæ Paulus V. pro tollendis præjudiciis, abusibus, difficultatibus, & impedimentis, quæ circa præ-

Erectio d. Confraternitatis in Archiconfraternitatem cum facultate aggregandi alias Confraternitates, & communicandi Indulgentias.

Clausula.

CXCI.

Dat. 6. Junii
1689. An. 13.

Provisiones Clem. VIII., & Pauli V. pro bono Montium regimine.

Reductio Secretariorum omnium in unum Secretarium a Clem. X. facta.

Divisio Se-
cretariorum
in quatuor
Secretarios.Committi-
tur Thesa-
urario Mon-
tium dire-
ctio.Thesaurarii
Provisiones,
Ordinationes,
& Taxae a Congreg.
approbantur.

fatos Montes irreperant, Congregationem super eisdem Montibus cum diversis facultatibus, Privilegiis, & auctoritatibus deputaverit, ac subinde varias provisiones, Ordinationes, & Taxas, quas eadem Congregatio pro recta eorumdem Montium an negotiorum, scripturarumque ab eis dependentium administratione, & gubernio anno 1615. edidit, alia Motus proprii Cedula confirmaverit, ac expresse servari iussit modo, & forma in eisdem Cedula contentis, ad quas relationem haberi volumus. Cumque anno 1671. omnes dictorum Montium Secretarias in unam a fel. record. Clemente X., etiam sub aliis certis Regulis, & Ordinationibus redactas idem Pontifex Didaco Ursayae Clerico Policastroensi, sua vita naturali durante, concesserit in alia Motus proprii Cedula, & Chirographo ab eodem Pontifice Clemente diebus 7., & 17. Septembris anni 1671. subsignatis, ad quae pariter relationem haberi volumus. Nuper vero die 21. Junii 1688. proximi praeteriti idem Didacus Ursaya Officium dictarum Secretariorum in manibus nostris sponte renunciaverit: Nosque Populi nobis commissi utilitati, ac publicae commoditati omni studio invigilantes, & considerantes unius personae industriam tanto operi fere imparem esse, quodque si in tali ministerio plures assumerentur, major exinde utilitas publico commercio, & longe major in expediendis negotiis facilitas resurgeret, quodque ita quoque indemnitati nostrae Camerae aptius confuleretur, dum eveniente obitu unius Secretarii, possent alii aequae idonei, & informati usque ad novam Successoris deputationem, illius vices supplere, absque ullo publici servitii detrimento. Propterea dictam renunciationem admittentes Officium dictarum Secretariorum in quatuor aequales portiones distincte, & separatim per quatuor personas diversas exercendas, & administrandas dividerimus, & separaverimus modo, & forma, ac ex causis, & rationibus in Motus proprii Cedula manu nostra desuper subsignata plenius contentis, & expressis. Successive autem ad dirimendos abusus multosque casus noviter exortos declarandos in-junxerimus Josepho Renato Imperiali Thesaurario nostro, ut provide occurreret, quod Montes praefati, ac Scripturae, & negotia ab eis dependentia omni debita fidelitate administrarentur, ac respective custodirentur, poenaeque suo arbitrio in contra facientes irrogaret, eidem ulterius committendo, ut ad removenda gravamina, quae circa solutionem emolumentorum, ac mercedum tam Secretariis, quam aliis Officialibus eorumdem Montium debitorum congruis provisiones, Taxas, & Ordinationes desuper statueret. Cumque idem Thesaurarius noster, auditis pluribus, de praemissis informatis, matureque perpensis Reformatione dicti Pauli V., atque etiam Chirographis Gregorii XV., Urbani VIII., & Clementis X. super eisdem Montibus diebus 3. Decembris 1622., 13. Januarii 1624., ac 12. Septembris 1671. respective signatis, necnon etiam Decretis a Congregatione super eisdem Montibus, deputata, occasione plurium casuum particularium emanatis, Bannimentis quoque, aliisque Ordinationibus desuper factis, & editis infrascriptas Provisiones, Ordinationes, & Taxas a Secretariis, & Prosecretariis, Depositariis, Computistis, aliisque Officialibus, & Ministris, necnon etiam eorumdem Montium Proxenetis pariter servandas sub certis poenis proinde statuerit, atque decreverit, praedictaque omnia subinde fuerint ab eadem Congregatione Montium sedulo approbata, & confirmata.

§. 1. Nos itaque volentes, ut Ordinationes, & Taxae, & Provisiones praedictae manu d. Josephi Renati Thesaurarii nostri sub die 30. April. 1689. firmatae, ac omnia, & singula in eis contenta,

expressa, & demandata quaecumque tamquam de mandato, & voluntate nostris gesta, suum plenarium fortiri debeant effectum, ac ut ea, caeteraque in eis, ut supra contenta validiora, & firmitiora subsistant, omnibusque innotescant, & a cunctis Secretariis, & Prosecretariis, & aliis antedictis nunc, & pro tempore existentibus perpetuo, & inviolabiliter serventur: Motu proprio, & ex certa scientia, deliberataque voluntate nostris, ac de Apostolica potestatis plenitudine de contentis in praedictis Provisionibus, Ordinationibus, & Taxis, ac plenum informati illarumque tenorem de verbo ad verbum praesentibus pro expressis, insertis, & registratis habentes, Provisiones, Ordinationes, & Taxas ipsas, omniaque, & singula in eis contenta, expressa, & demandata quaecumque tenore praesentium confirmamus, & approbamus, ac illis Apostolicae firmitatis robur adjicimus, omnibus, & singulis tam juris, quam facti, & solemnitate, quantumvis necessarium substantialem, & formalium ex dispositione quaecumque Constitutionum Apostolicarum, forsan requisitarum defectibus, si qui in praemissis intervenierint, motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus omnino supplemus, eisdemque Provisiones, Ordinationes, declarationes, & Taxas respective publicari, & a quibuscumque dictorum Montium tam vacabilium, quam non vacabilium, five ad Cameraam nostram, five ad Principes, Barones, Communitates, Universitates, Religiones, aut alias quasvis personas quomodolibet spectantium Depositariis, Secretariis, Prosecretariis, Computistis, Procomputistis, Proxenetis, & aliis, ad quos spectat, & in futurum spectare poterit sub poenis in eisdem Ordinationibus, & Taxis irrogatis, ac arbitrio dicti, & pro tempore nostri, & Camerae Apostolicae Thesaurarii irrogandis, inconcussae, ac inviolabiliter observari, ac in singulis dictorum Depositariis, Banchis, Secretariis, & Computistarum, ceterorumque praedictorum Domibus impressas in loco publico, quo ab omnibus inspicere, legi, & intelligi possint affixas, retineri mandamus, & ita, & non aliter per eosdem Montium Protectores, & alios quosvis Judices Ordinarios, & extraordinarios, Commissarios, Delegatos, Subdelegatos, ac Curiae Causarum Camerae praedictae, Sacraeque Palatii Apostolici Auditores, necnon Cameraam ipsam, illiusque Camerarium, Thesaurarium, Decanum, Clericos, Praesidentes, & S. R. E. Cardinales, etiam de Latere Legatos, & quavis auctoritate fungentes in quacumque instantia, sublata eis quavis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, iudicari, & definiri debere mandamus; irritumque, & inane quidquid super his a quoquam scienter, vel ignoranter contigerit attentari, licet ad id non vocatis, neque auditis quibuscumque personis desuper interesse habentibus, five habere praetendentibus, ac non obstantibus omnibus, & singulis, quae in eisdem Ordinationibus, & Provisionibus dictum fuit non ob stare, necnon quibuscumque praedictorum Montium erectionibus, & institutionibus, ac illorum Collegiorum Statutis, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis alia firmitate roboratis, minusque regula Cancellariae nostrae de jure quaesito non tollendo, neque stylis, consuetudinibus, privilegiis, Indultis, facultatibus, Literisque Apostolicis eisdem Protectoribus, etiam Cardinalibus, ac dictis Montibus, eorumque, & cuilibet ipsorum Collegiis, & Montistis, Depositariis, ceterisque aliis superius nominatis quibuscumque, etiam Motu proprio, & forsan consistorialiter sub quibuscumque tenoribus, & formis, etiam in vim contractus, ac cum quibuscumque clausulis, & Decretis in genere, vel in specie per quosvis praedecessores nostros, & seu etiam

Item confirmantur a Pontifice.

Clausula.

per

per nos concessis, approbatis, confirmatis, & innovatis, ceterisque contrariis quibuscumque: quibus omnibus, & singulis, etiam de illis expressa mentio facienda foret, eorum tenores hic pro expressis, & de verbo ad verbum registratis habentes, illis alias in suo robore permanfuris, hac vice duntaxat specialiter, & expresse derogamus. Decernentes insuper hujus nostri Motus proprii Cedulae solam Signaturam nostram sufficere, abique alia data, illique, & transumptis, seu exemplis ejus, etiam impressis manu alicujus Camerae Apostolicae Secretarii, & Cancellarii subscriptis, ac sigillo dicti Camerarii, seu Thesaurarii, vel alterius personae in dignitate Ecclesiastica constitutae munitis, plenam fidem in iudicio, & extra, ac ubique Locorum adhiberi, regula quacumque, aliisque contrariis non obstantibus quibuscumque.

Placet Motu proprio B.

Exhibito,
& admissio
hujus Motus
proprii.

Die Lunæ 6. Mensis Junii 1689. suprascripta Cedula Motus proprii per Sanctissimum signata, in plena Camera Apostolica exhibita, & presentata fuit, illaque commissa Illmo, & Rmo D. Laurentio Corsino ejusdem Camerae Clerico, modo SSmo D. N. Clementi Papæ XII. feliciter regnanti.

Deinde die 8. ejusdem mensis, citato desuper Illmo D. Petro Mathia Totto SSmo D. N. Papæ, & ipsius Camerae Procuratore Fiscali Generali, ad relationem supradicti Illmi, & Rmi D. Corsini admissa, & registrata in libro quarto Signaturarum ejusdem SSmi sub folio 165.

Franciscus Antomorus R. C. Secret.

PROEMIO.

La Santità di Nostro Signore Papa Innocenzo XI., che con Paterno affetto, e indefessa attenzione invigila all'indennità de' suoi Sudditi, e al Buon Governo Generale di tutte le cose, avendo inteso, che dopo la Riforma della san. mem. di Paolo V. fatta sopra la materia de' Monti, e pubblicata li 4. Aprile 1615. dal Card. Serra, all'ora Pro Tesoriere Generale, e dopo altre Costituzioni, ed Ordini in diversi tempi emanati, siano nati degl' Abusi in grave danno, e pregiudizio de' Montisti, e di altre Persone interessate in detti, ha però ordinato provvedersi, che nel pagamento dell' emolumenti, e mercedi dovute alli Segretarij, ed altri Officiali di essi nessuno sia gravato, e che in oltre si rimedi a molte cose, alle quali non vien provvisto dalla d. Riforma, e Costituzioni, e avendo dato il carico di tutto questo negozio a Monsig. Illmo, e Rmo Giuseppe Renato Imperiale Tesoriere Generale, con l'approvazione della Congregazione deputata sopra li Monti, doppo essere stati dal medemo Monsignor Tesoriere chiamati, e sentiti alcuni Segretarij, ed altre persone informate, considerata la detta Riforma di Paolo V., ed il Chirografo di Gregorio XV. in data delli 3. Dicembre 1622., il Chirografo di Urbano VIII. delli 13. Gennaio 1624., il Chirografo di Clemente X. in data delli 12. Settembre 1671. inserito nell' Istromento della Segreteria Generale de' Monti, rogato, per gl'atti dell' Antomoro Segretario, e Cancelliere della Rev. Camera a di 15. di detto mese, li Decreti della medesima Congregazione fatti in contigenza de' casi particolari, e altri ordini, e Bandi pubblicati sopra tal materia, e dopo di essere state trattate, e discusse tutte le cose maturamente in alcune Congregazioni particolari tenute specialmente per detto effetto si sono fatti, stabiliti, e conclusi gl' Ordini, Provvisioni, e Tasse, che seguono, quali essendo stati approvati dalla Congregazione de' Monti, si dovranno osservare in avvenire inviolabilmente

dalli Segretarij, Pro-Segretarij, Computisti, ed altri Officiali, Ministri, e Sensali di tutti li Monti di Roma sotto l'infraferitte pene.

C A P. I.

E prima per rimediare, e schivare tutti gl' errori, che potrebbero seguire, e commetterfi, se in caso di morte delli Montisti, in persona de' quali cantano di luoghi de' Monti, e sono spedite le Patenti, non si rinovassero dette Patenti, si stabilisce, decreta, ed ordina, che succedendo detti casi di morte, gl' Eredi, e Successori del Defonto siano tenuti, ed obbligati omniamente rinovare le dette Patenti, e che a tale obbligo siano sottoposti tutti, e singoli Eredi, di modo, che venendo a notizia de' Segretarij la morte di qualche Montista, e non essendosi dall' Erede fatta la traslazione de' Monti Ereditarij, sia lecito a medemi con la giustificazione della morte impedirgli l'esazione de' frutti; si dichiara però, che per la remozione di tal impedimento, non possono pretendere cosa alcuna, nè meno il giulio dell'ordine, e in caso, che li Depositarj pagassero, non ostante tal' impedimento, siano tenuti sodisfare del proprio a Segretarij tutti quelli emolumenti, che dovrebbero conseguire dall'Erede, per la traslazione in conformità della presente Tassa; e li Segretarij, e Pro-Segretarij debbano all'incontro spedirgli le Patenti, e dargliele rinovate, con farsi però prima consegnare copia autentica delli Testamenti, e Deposizioni fatte dalli Defonti, e avuta diligente, ed esquisita considerazione alli detti Testamenti, e Disposizioni, e a tutte le condizioni, e vincoli apposti in essi, e non essendovi testamento, ne Disposizione alcuna alle fedi, e scritture, che da' detti Eredi per verificare, e giustificare le loro successioni, se gli presenteranno. Con avvertire anco, che siano sufficienti, ciò s'intenda mentre non preceda Decreto di Giudice competente di Roma, ma essendovi Decreto di Giudice, si eseguiscono li detti Decreti, e li mandati, ed Ordini, che per vigore di essi forse si spediranno, con avvertire però, che non essendo detti mandati, ed Ordini di Monsignor Tesoriere Generale pro tempore, abbiano l'Exequatur del medemo Monsignor Tesoriere, nè in materia de' luoghi de' Monti, potranno li Segretarij, o Pro-Segretarij dare esecuzione a' mandati di qualsivoglia altro Giudice, senza l'Exequatur sudetto di Monsignor Tesoriere, e in dette Patenti rinovate debbano li Segretarij, e Pro-Segretarij sudetti mettere, ed inserire, prima per extensum tutti li vincoli e condizioni, che si troveranno essere nelle Patenti spedite in testa del morto, e poi fare anco menzione degl' altri, che faranno nelli Testamenti, Disposizioni, Decreti, e mandati sudetti, secondo il loro tenore, e ricevute, che averanno le giustificazioni necessarie, dovranno spedirgli le Patenti in termine di giorni quindici, sotto l'infraferitte pene.

C A P. II.

Per la quale rinovazione, facendosi a favore de' figliuoli, Nipoti, ed altri descendent per retta linea del Defonto; si statuisce, decreta, ed ordina, che non debba far pagare, nè riscuotere cosa alcuna, nè per il giulio de' sensali, nè per il giulio del Collegio, nè per il giulio del Regentato, nè per li Computisti, o Procomputisti, nè meno per il giulio applicato all'Archiconfraternità della Pietà de' Carcerati, nè li due giulj dell'abbondanza, nè li quattro giulj della menfa di Policastro rispetto al Monte Fede. E quanto alli Segretarij, e Pro-Segretarij possino pigliare per qualsivoglia Patente un giulio per la carta, laccio, cera, e cassetta con proibirfegli espressamente, che senza la sudetta cassetta non possino

Che si rinovino le Patenti in caso di morte, e ciò devono osservare li Segretarij a tal' effetto.

Tassa degl' Emolumenti di d. Rinovazioni nelli Figliuoli, ed altri descendent per retta linea.

consegnate le Patenti, e consegnandosi non siano obbligati li Montisti pagare il detto giulio, e siano ancor sottoposti ad altre pene ad arbitrio di Monsignor Tesoriere, ed oltre il sudetto giulio non possono avere, riscuotere, nè pigliare per le loro mercedi più dell' infrascritte somme.

Sino a tre luoghi inclusive tre giulj.

Sino a sei luoghi inclusive quattro giulj.

Sino a dieci luoghi inclusive sei giulj.

Per dieci luoghi, fino a venti inclusive otto giulj.

Per dieci luoghi fino a venti inclusive otto giulj.

Da venti fino a qualsivoglia somma, e quantità de' Luoghi un scudo, e non più.

Nè questa Tassa possa in alcun modo alterarsi, o accrescersi sotto pretesto, che li luoghi de' Monti siano parte vincolati e parte liberi, ovvero soggetti a diversi vincoli; ma li Segretarij e Prosegretarij debbano fare un conto solo per ogni specie di Monte.

Dichiarandosi, che la sudetta Tassa devasi inviolabilmente osservare nelle traslazioni, che si fanno negli Figliuoli o altri Descendenti per retta linea per causa legittima di legato, o per qualsivoglia altro titolo, ancorchè particolare, e ancora nelle rinnovazioni in virtù di donazione, o altro titolo singolare per contratto anco *inter vivos*, purchè l'effetto di esso sia conferito doppo la morte del Padre, o di altro ascendente.

E rispetto alle Doti, quando l'assegna si faccia dal Padre alle Figliuole, dovrà parimente essergli solamente la sudetta Tassa, purchè la traslazione non si faccia in persona del Marito, nel qual caso potranno esigere la Tassa, come se seguisse a favore di Estraneo, e come si dispone nel *Capitolo V.*

Similmente si dichiara, che dovendosi fare rinnovazione a favore de' Figliuoli, ed altri descendenti per retta linea, come sopra, se li detti Figliuoli, o altri descendenti saranno più persone, li Segretarij, o Pro-Segretarij senza loro richiesta non possano spedire, che una sol Patente a favore di tutti.

Inoltre si dichiara, che rimanendo li Monti per disposizione del Testatore sotto nome dell' istesso Testatore, o facendosi la traslazione, o rinnovazione a favore, o sotto nome di Primogenitura, e non di Figliuolo Primogenito specialmente) ovvero sotto nome di Eredità, fideicommissio, o altro nome perpetuo, benchè li Successori fossero figli, o altri Descendenti, in questi casi li Segretarij potranno esigere intieramente alla ragione delle traslazioni, e rinnovazioni de' li Estranei, come si dispone al *Capitolo V.*

C A P. III.

Tassa per le rinnovazioni negli Antecedenti, e nei Trasversali in primo grado.

E non essendo li Eredi descendenti per retta linea, ma Madre, e Padre, o altri ascendenti di qualsivoglia grado, ovvero trasversali di primo grado, cioè Fratelli, o Sorelle, ancorchè uterini, ovvero *Ex latere Patris*, concede, che li detti Segretarij, o Pro-Segretarij possino nelli sudetti casi pigliare e riscuotere per la loro porzione il doppio della sopradetta Tassa, come sopra stabilita nelle rinnovazioni ne' Descendenti, e inoltre il giulio per l'Archiconfraternità della Pietà de' Carcerati, e li due giulj dell' abbondanza per ciaschedun luogo.

E perchè puol succedere, che essendo stati trasferiti li Luoghi de' Monti in un Descendente erede gravato, per la morte del quale devessi fare la rinnovazione in un Figliuolo del Defonto, chiamato al fideicommissio paterno, si dichiara, che in questi, ed altri casi simili per riguardare la Tassa dovuta per la traslazione, si attenda il grado dell' ultimo Defonto, dalla persona del quale li luoghi di Monti devono trasferirsi,

C A P. IV.

E tutto ciò s'intenda, quando nelle Patenti, o vecchie, o da rinnovarsi non vi siano vincoli nè condizioni di sorte alcuna, ma essendo, e dovendosi far menzione di essi, si concede, che li detti Segretarij, e Pro-Segretarij possino pigliare, e riscuotere un giulio di più solamente per ciascheduna Parente, per ragione del vincolo, nè possono prendere di vantaggio, ancorchè fossero più vincoli, e la Patente contenesse qualsivoglia quantità di Monti, osservando sempre nel resto le sudette Tasse, nel modo, che si è detto di sopra, e senza, che si possino moltiplicare in conto, nè modo, nè maniera alcuna.

C A P. V.

E se gl' Eredi saranno oltre il primo grado de' trasversali, ovvero estranei potranno li Segretarij, e Pro-Segretarij de' Monti, tanto Camerali, quanto Comunità, e di Religione esigere secondo la Tassa a ragione delle rassegne, delle quali si parla nel *Cap. V.*, eccetto però il giulio detto de' Senfali.

E trattandosi de' Monti Baronali, dovrà osservarsi la Tassa di sopra stabilita nel *Cap. III.* dell' Ascendenti, e Trasversali di primo grado.

C A P. VI.

E le sudette Tasse, e Regole fatte nelli casi delle successioni, dovranno inviolabilmente ancora osservarsi nelle traslazioni da farsi per causa di legati, di modo tale, che ne' legati similmente si osservi la persona del Testatore, cioè se sia Ascendente, o Descendente, o Trasversale, o Estraneo, e in tutto, e per tutto, come si è detto di sopra.

Dichiarandosi, che nelli legati che si faranno sopra specie certa de' Monti, o vero de' luoghi de' Monti in genere, ma da Testatore, che abbia una sola specie de' Monti, li Segretarij, o Prosegretarij non potranno esigere, che una sola traslazione direttamente dalla persona del Testatore, in quella del Legatario, ma se si tratterà di legato fatto de' Luoghi de' Monti in genere, ed il Testatore averà diverse specie de' Monti, cioè di diversa erezione, benchè siano dell' istesso valore, in tal caso doveranno farsi, ed essergli l'emolumenti per due traslazioni, cioè la prima da farsi in persona dell' Erede, e la seconda dall' Erede nella persona del Legatario.

C A P. VII.

Si dichiara, che morendo alcuno, che avesse Luoghi de' Monti in persona d'altri a sua disposizione, e che quelli in persona, de' quali fossero detti Luoghi, o per testamento, o in qualsivoglia altro modo, gli succedessero, o restassero Eredi, in tal caso li detti Eredi, e successori per esser la detta riserva svanita, non siano obbligati, nè tenuti, nè possino essere astretti a rinnovare dette Patenti, ma gli bastino, e suffraghino in detto modo, e li Luoghi restino, e corrinno in persona loro liberamente, e senza riserva alcuna, mentre però li Defonti Reservatarii di detta disposizione, non abbiano fatto testamento, o in quella abbino sottoposti li detti Luoghi a vincoli, o fideicommissi, o altre disposizioni, nel qual caso, acciòchè li detti Segretarij, o Pro-Segretarij, ed altri possino sempre avere notizia di detti vincoli, o fideicommissi, e disposizioni basterà, che facciano menzione di quelli a tergo delle dette Patenti, ed in margine del Libro, dove saranno registrate, e per detta nota, ed attergazione non possino pigliare, nè riscuotere nelli casi sudetti più delle infrascritte somme rispettivamente, cioè ne' casi de' Descendenti possino

Tassa per le Patenti Vincolate.

Tassa di rinnovazione ne' trasversali oltre il primo grado, ed in tutti gl' estranei.

Tassa di rinnovazione per causa di legato.

Dichiarazione intorno alle dette rinnovazioni.

li detti Segretarii riscuotere la medema tassa detta di sopra nelle rinovazioni de' Descendenti, e ne' casi di Ascendenti trasversali di qualsivoglia grado, o vero estranei il doppio della sudetta Tassa.

C A P. VIII.

Tassa per le fedi, che si danno a Montisti.

Inoltre occorrendo, che alcun Montista *pro tempore*, tanto dei Monti spettanti alla Camera Apostolica, alle Comunità, Duchi, Baroni, o altre persone particolari per qualche suo interesse domandasse, e facesse istanza di aver fede delli Luoghi de' Monti, che averà alla giornata, si ordina, e comanda, che li Segretarij, o Pro-Segretarij ciascheduno delli sudetti Monti siano tenuti, ed obbligati dargli la detta fede sottoscritta da essi per *extensum* nel modo, e forma, e con le condizioni, che si troveranno espresse nelle Patenti, e loro Registro in tutto, e per tutto, e per detta fede essendo li Monti liberi, e d'una istessa specie, e qualità, non possino li Segretarij, o Pro-Segretarij sudetti sotto le pene, che si esprimeranno più a basso domandare, pigliare, e riscuotere più di due giulj, ed essendo partite diverse, o dell' istesso, o d'altri Monti differenti, e per questo bisognando far fedi distinte, non possino pigliare più d'un giulio simile per qualsivoglia altra contenessero, ed abbracciassero più, e più Luoghi per ciascheduna di esse, ed essendo li Luoghi, de' quali si darà fede vincolati, non possino li medemi Segretarij, o Pro-Segretarij pigliare, nè riscuotere più di tre giulj per qualunque fede, che daranno sottoscritta da loro, come sopra, *etiam*, che la Scrittura fosse eccessiva, e lunghissima, e contenessero più vincoli, e Luoghi espressi nella sudetta fede, o fedi ascendessero a qualsivoglia somma, quantà come s'è detto di sopra, ed essendo partite diverse vincolate, e per questo bisognando far fedi distinte, non possino esigere più d'un giulio per partita e fede, come s'è disposto delli Luoghi de' Monti liberi, non dovendosi (essendo diverse fedi) considerar differenza tra Luoghi de' Monti liberi, e vincolati.

C A P. IX.

Che dd. Fedi si diano a chi le vorrà, e loro emolumento.

E perchè anco puole facilmente accadere, che li Creditori, o vero Parenti d'alcun Montista, o altre Persone particolari per qualche loro fine, e rispetto abbiano di bisogno d'aver fede delli Luoghi de' Monti, che tiene, e possiede il Montista, con il quale hanno interesse, e che però facciano istanza d'aver detta fede, s'ordina, e comanda, che anche in questo caso siano li detti Segretarij, o Pro-Segretarij tenuti, ed obbligati dar la detta fede a chi la domanderà per *extensum*, e con le condizioni, e nel modo, e forma, che si è ordinato di sopra, e per la detta fede, non possino li Segretarij pigliare, ricevere, e riscuotere più di tre giulj indistintamente per ogni Monte, ogni volta, che sia una partita sola, ed essendo più partite, possino esigere un giulio di più per ogni partita, e ciò s'intenda, ancorchè li Luoghi fossero vincolati, e le fedi contenessero più, e diversi Luoghi, e la Scrittura fosse eccessiva fuor di modo, come s'è detto di sopra.

C A P. X.

Tassa per gl' obblighi, e cassazione de' medemi di *nihil transeat*; Inibizione, ed altro.

E per togliere via, e provvedere tutti gl' ostacoli, ed impedimenti, che potrebbero nascere in evento, che alcun Montista, o Creditore di detti Monti volesse per qualche rispetto, e per qualsivoglia causa obbligare, ed ipotecare li suoi Luoghi a favore de' Creditori, o altre Persone in qualsivoglia modo, o vero sottoporli a vincoli e condizioni, s'ordina, comanda, che li Segretarij, o Pro-Segretarij, havuto prima diligente, ed esquisita considerazione in veder se li Luoghi,

che si vogliono obbligare siano liberi, e capaci d'obblighi, e vincoli, o altre condizioni, e ritrovati tali, si debbano alla presenza de' Testimoni conformi al solito, rogare di detti obblighi, ipoteche, o supposizioni, con fare anco nota di quelle a tergo delle Patenti, ed in margine del Libro del Registro di esse, e nelli loro Brogliardi, acciò sempre tanto da essi, quanto delli loro successori, se ne possi aver notizia, per schivare tutti gl' errori, che potrebbero dopo commettere, se detti Luoghi si resignassero, e per mercede di detto Rogito, e nota non possino pigliare, nè farsi pagare più dell' infrastrate somme, cioè.

Per un Luogo fino a tre inclusive due giulj.

Per tre Luoghi fino a sei inclusive tre giulj.

Per sei Luoghi fino a dieci inclusive cinque giulj.

Per dieci Luoghi fino a venti inclusive otto giulj.

Per venti Luoghi fino a qualsivoglia somma, e quantità un scudo solamente, e non più.

E la medema Tassa s'osservi nelle cassazioni, ed annullazioni di detti obblighi, di vincoli, ipoteche, cassazioni di Multipli, nelle Cassazioni delle riserve dei frutti, nelle Cassazioni dei Fideicommissi per causa di legittima, o Trebellianica, da farsi sempre di consenso espresso di tutti quelli, che averanno interesse, o d'Ordine, e mandato di Giudice competente con l'*Exequatur* di Monsignor Tesoriere Generale *pro tempore*.

Si proibisce però alli Segretarij, e Pro-Segretarij, che non possino esigere cosa alcuna per annotazione d'esecuzione, che con mandati dei Giudici, ed *Exequatur* di Monsig. Tesoriere, o con mandati di Monsig. Tesoriere si facesse sopra dei Luoghi de' Monti, nè per apposizione di *nihil transeat*, Inibizioni, o Sequestri, nè per la Cassazione de' medesimi se saranno temporanei, e limitati, e se li Luoghi de' Monti si venderanno, o trasferiranno dopo spirato il tempo prefisso nelli sudetti *nihil transeat*, o sequestri, ed Inibizioni.

Si dichiara ancora, che li *nihil transeat*, Sequestri, ed Inibizioni, le quali si concedono senza citazione di parte, se in essi non sarà specificato da Monsig. Tesoriere il tempo, s'intendano doverli osservare per un mese solamente, e spirato detto mese non doveranno attendersi.

Si concede alli detti Segretarij, che per apposizione delle riserve de' frutti da farsi a favore di qualsivoglia persona, tanto perpetue, quanto ad tempus, possino esigere a ragione di un giulio per luogo, eccettuato però quando li Reservatarii fosse o semplicemente Tutori, Curatori, Esecutori Testamentarij, o Amministratori di maniera, che la riserva non resti a proprio commodo delli Reservatarij, nel qual caso doverà considerarsi, come semplice vincolo.

Si dichiara però per quello riguarda la detta Riserva de' frutti, che quando quella siegue in vigore di Testamento, o di contratto unitamente, nell'atto della traslazione, o Rassegna, in questo caso non possino pretendere cosa alcuna di più dell' emolumento dovuto per la traslazione, o Rassegna.

C A P. XI.

Si dichiara espressamente, che le sudette Tasse non si possino alterare nè moltiplicare in maniera alcuna, ma s'intendino sempre inclusivamente in tutti li casi sudetti nel modo, che si è espresso, e ordinato nelli Capitoli precedenti nè possino moltiplicarsi li conti nella medesima specie de' Monti, ancorchè le cassazioni si facessero di vincoli diversi.

Che le dette Tasse non possino alterarsi.

C A P. XII.

Produzione,
fede, restituzi-
one, e reco-
gnizione di
Scritture, e
loro Emolu-
mento.

E per proveder anco, che li Ministri di detti Monti non siano gravati, così nella produzione, e restituzione di Scritture, e Cedole di sopravvivenze, che appresso detti Segretarij, si producono, come nelle recognizioni di d. Scrittura, o Fedi di Procura, o Bollettini, che danno con attestare, che uno sia Procuratore, e altre cose simili, si è stabilita, e fatta l'infra scritta Tassa, da osservarsi inviolabilmente dalli Segretarij, e Pro-Segretarij di tutti li sudetti Monti.

E prima per produzione de' Testamenti, Codicilli, Fideicommissi, Cedole Bancarie, Cedole di Sopravvivenze, Mandati, ed Ordini di Giudici, e qualsivoglia altre Scritture di qualsivoglia forte, non possino li detti Segretarij, e Pro-Segretarij pigliare, e riscuotere cosa alcuna.

Per la restituzione di ciascheduna di dette Scritture con lasciarne copia collazionata, non essendo la copia della Scrittura eccessiva di modo, che non passi due carte, possino li medesimi Segretarij, e Pro-Segretarij per detta copia riscuotere due giulj, ed essendo la Scrittura da due carte in su, possino pigliare, e riscuotere li detti due giulj, ed un grosso folamente, e non più per ciascheduna di quelle carte, che eccederà il numero di due, e le facciate devono essere secondo la Tassa, e forma stabilita dalla S. M. di Paolo V. nella Riforma de' Tribunali nel §. 20. tit. de Regi-
stris, extralibris, & exemplis, seu copiis.

Per ciascheduna Fede di Procura, o Ordine, o altra attestazione per pagar frutti, o che alcuno sia Erede, e cose simili un giulio, ed essendo la Scrittura più di due carte, possino pigliare, e riscuotere un grosso per carta folamente, e non più come si è detto di sopra &c.

Per ricognizione de' Testamenti, Procure, Cedole di Sopravvivenze, ed altre Scritture di qualunque forte, ancorchè fossero Testimonj a riconoscerle, un giulio per ciaschedun pezzo folamente.

Avvertano però, che se saranno Scritture prodotte in una produzione sola, e per l'istessa causa, non possino riscuotere per detta ricognizione più di due giulj, ancorchè le Scritture fossero più, e diversi pezzi, e si riconoscessero da più Testamenti.

C A P. XIII.

Avvertimen-
ti a' Segreta-
rij nell'am-
mettere le
rassegne in
genere ed in
specie di
Donne, e mi-
nori.

Di più per rimediare alle liti, e confusioni, che per li tempi passati sono ben spesso accadute per colpa, e negligenza d'alcuni Segretarij, che hanno ammesse le rassegne de' Monti senza veder le Patenti, e senza aggiustare, e accomodare li Registri, e Scritture, e attendere, e considerare, se li luoghi si potevano rassegnare, o no; si ordina, e comanda espressamente, che per l'avvenire tutti li Segretarij, e Pro-Segretarij sudetti nell'atto delle rassegne da farsi, siano tenuti, e obbligati, prima di accettare le rassegne, farsi mostrare, e vedere le Patenti spedite, per le quali costi, e apparisca il credito di quel tale, che vorrà rassegnare, e avvertire con diligenza, che li luoghi de' Monti da venderli, e rassegnarli in qualunque modo, si possino rassegnare liberamente, e li rassegnanti, o siano Principali, o Procuratori abbino tutti li requisiti necessarj, ed essendo li luoghi riservati alla disposizione di alcuno, ovvero obbligati per qualche evizione, o per dote, o per altro, non possino li detti Segretarij, e Pro-Segretarij ammettere, ricevere, o rogarsi di dette rassegne in conto, modo, o maniera alcuna sotto qualsivoglia pretesto, colore, e causa, se prima non averanno il consenso del Reservatario di detta disposizione, essendo li luoghi affetti della disposizione d'alcuno, e nel

resto se non averanno il consenso di tutte le parti interessate in qualunque modo, ovvero Mandato, ed ordine sufficiente di Giudice competente con l'*Exequatur* di Monsignor Tesoriere, ovvero con Mandato del medesimo Monsignor Tesoriere.

Nè possino li Segretarij, e Pro-Segretarij ammettere rassegna libera di luoghi soggetti alla Clausula *Dummodo Possessio &c.*, o d'altro vincolo, che avessero senza Mandato di Monsignor Tesoriere, o di altro Giudice competente con l'*Exequatur* del medesimo Monsignor Tesoriere.

Si ordina ancora espressamente a' Segretarij, e Pro-Segretarij, che non possino da se stessi ammettere, o ricevere rassegne, o attergazione di luoghi de' Monti, spettante a Donne, o Minori, se non per quei luoghi de' Monti, che le Donne, o Minori avessero comprati con loro propri denari, costandone dalli Rogiti delle rassegne fatte a loro favore, ma per altri luoghi de' Monti, che avessero le Donne, o Minori, non possino ammettere loro rassegna, ne disposizione alcuna, se non con legittimo Mandato di Procura fatto con le solennità necessarie, ovvero con Mandato di Monsig. Tesoriere, o d'altri Giudici Ordinarij con l'*Exequatur* del medesimo Monsig. Tesoriere.

C A P. XIV.

In ciascheduno di detti casi vendendosi tutti li luoghi contenuti nelle Patenti di rassegnarsi come sopra, li detti Segretarij, e Pro-Segretarij debbano tenerle appresso di loro, e custodirle in una filza, quale si ordina, e comanda, che per detto effetto debbano continuamente tenere, e non rassegnandosi tutti i luoghi debbano notare a tergo delle medesime Patenti, o in piedi esse il numero delli luoghi rassegnati, con il giorno della rassegna, per evitare tutti gl'errori, che nelle susseguenti rassegne si potrebbero commettere, e detta nota si facci anche nel Brogliardo, e nel libro del Registro in margine della Patente, li luoghi della quale si rassegnaranno, con fare anche menzione delli consensi, Ordini, e Mandati sudetti, caso che v'intervenghino, e tutte le sudette diligenze siano anche tenuti fare, ed eseguire li Segretarij nell'Estrazioni, ed estinzioni de' Luoghi de' Monti, affinché in tutti li casi le cose vadino, e passino per li suoi ordini, e nel modo, che devono.

Diligenze da
osservarsi da
Segretarij nel-
le rassegne,
estrazioni, ed
estinzioni de'
Monti.

C A P. XV.

Nelle vendite de' Monti di qualsivoglia forte tanto Camerali, quanto Baronali, Comunità, e Religione, & altri Monti di Roma, si vacabili, eccettuati il Monte Fede, ed il Monte Novennale, li Segretarij, e Pro-Segretarij effiggano a ragione di giulj nove per ciaschedun luogo, che si rassegna, o vende, cioè,

Due giulj per sua rata.

Un giulio per l'Archiconfraternità de' Carcerati.

Un giulio per il Computista del Monte.

Due giulj dell' Abbondanza.

Il giulio del Regentato.

Il giulio del Collegio.

Il giulio detto de' Sensali.

Et inoltre i Segretarij possino effiggere un giulio per la carta, laccio, carta, e cassetta per ciascheduna Patente, e non per ciaschedun luogo.

In oltre possino effiggere un altro giulio per ciascheduna Patente in caso, che vi sia alcun vincolo.

Nelle Rassegne del Monte Fede.

Detti Segretarij potranno effiggere giulj dodici per ciaschedun luogo.

E sono giulj quattro per sua rata con li Pesi del Computista, ed altri.

Tassa per le
rassegne.

Un giulio per la Pietà de' Carcerati.
Due giulj per l'abbondanza, come sopra.
Quattro giulj detti della Mensa di Pollicastro.

E più potranno esigere due giulj per ciascheduna Patente vincolata, ed uno per ciascheduna Patente libera, come sopra.

Nelle Rassegne del Monte Novennale.

Potranno esigere alla ragione di giulj dieci per ciaschedun luogo, cioè.

Giulj tre, e mezzo per sua rata.

Il giulio del Computista.

Li due giulj dell'Abbondanza.

Il giulio de' Senfali.

Il giulio della Pietà de' Carcerati.

Mezzo giulio per il Collegio.

Un giulio del Regentato.

E più potranno esigere due giulj per ciascheduna Patente vincolata, ed uno per ciascheduna Patente libera, come sopra, nè possano esigere cosa alcuna di vantaggio, oltre le sudette Tasse per causa di eccelsività di Scrittura, o perchè li vincoli siano molti, o per qualsivoglia altro pretesto.

Nelle rassegne, o vendite, traslazioni, che si fanno in soddisfazione de' Debiti, Legati, Doti, in caso di retrocessione, deliberazione, o altri contratti, ne quali non è intervenuta opera di Senfale, non deve esigersi la Gabella del giulio detto de' Senfali.

C A P. XVI.

Si dichiara, che nelle traslazioni, che si fanno dal Padre nelli Figliuoli in virtù di donazione, per causa di Dote, e per qualsivoglia titolo singolare, ancorchè per contratto *inter vivos*, non possino li Segretarij esigere secondo la Tassa del Capitolo precedente, ma solamente alla ragione, che si è detto *de Patre in Filium* nel Cap. 2., con le dichiarazioni ivi espresse.

Di più in ordine alle Doti, si dichiara, che venendo il caso della rinovazione de' Monti Dotali da farsi a favore della Moglie per la morte del Marito, in tal caso, se li luoghi de' Monti erano stati assegnati al Marito per fondo dotale, la Donna non debba pagare, se non alla ragione di cassazione di vincoli, e secondo la Tassa espressa nel Cap. 10., ed all'incontro se la Dote sarà stata data stimata, li Segretarij potranno esigere intieramente alla ragione detta di sopra nel Cap. antecedente al §. fin., dove si parla delle rassegne, nelle quali si eccettua solamente il giulio del Senfale.

Così ancora si dichiara, che facendosi divisione tra Fratelli de' luoghi de' Monti ereditarij del Padre doppo seguita la rinovazione delle Patenti del Padre nelli medesimi, li Segretarij non possano esigere emolumento alcuno.

Ma se per contratto tra medesimi Fratelli da uno di essi si facesse assegnazione all'altro di porzione maggiore di quella, che gli fosse pervenuta per eredità, in questo caso solamente per quella rata, che si assegna di più della porzione ereditaria, possano esigere intieramente, cioè alla ragione, che si è detta di sopra nel Capit. antecedente, dove si parla delle Rassegne, senza l'intervento del Senfale, e per la porzione ereditaria possano solamente esigere a ragione di cassazioni *de vincolo*, e secondo la Tassa stabilita nel Cap. X.

C A P. XVII.

Occorrendo, che alcun Montista tanto de' Monti vacabili, quanto non vacabili avesse perduto, e smarrito le sue Patenti, e per averle appresso di se ne volesse un duplicato, ovvero

volesse rassegnare li suoi luoghi, o pure perchè gli fossero stati estratti, volesse il prezzo di essi, si ordina, e comanda, che trovandosi d. Montista essere Creditore nelli libri del Registro, e liste del Monte, li luoghi del quale, o vorrà rassegnare, o saranno stati estratti, o per li quali farà istanza del Duplicato, se gli debba (cioè volendo lui il Duplicato) dare, espedire per *extensum*, e nel modo, e forma, che si ritrovaranno le Patenti registrate nel libro del Registro, con la sottoscrizione di Monsig. Tesoriere, e del Segretario, e fare in principio delle Patenti in lettere Majuscole *Duplicatum expeditum die tali*, e in detto caso, avendo il sudetto Montista venduto prima alcuno de' luoghi contenuti nelle Patenti, il Duplicato delle quali si domanderà, ovvero essendo alcuno di detti luoghi stato estratto, debbano li detti Segretarij, e Pro-Segretarij farne menzione in piedi, o a tergo di dette Patenti Duplicato, che daranno per poterne aver sempre notizia, e schivare tutti gl'errori, che doppo potrebbero succedere, e volendo il detto Montista rassegnare, se gli debba ammettere la rassegna nel modo però, e con attendere tutte le circostanze espresse di sopra, ed essendo estratto, se gli faccia consegnare il prezzo delli luoghi estratti, secondo l'Estrazioni seguite, e qualità de' luoghi estratti, cioè essendo liberi liberamente, e dovendosi rinvestire per investire nel modo, e forma, e con le condizioni espresse nelle dette Patenti, e loro Registro, e non altrimenti, dando però prima in ciascheduno dell' istesso Montista, o Montisti in conformità, e secondo la forma della Costituzione di Clemente VIII., sicurtà idonea di pagare, e restituire il prezzo de' luoghi da rassegnarsi, o espressi in detto Duplicato, e da consegnarli rispettivamente se sarà estratto ad ogni Mandato, o Ordine, etiam estragiudiziale di Monsig. Tesoriere, o di altro Giudice competente, e tal sicurtà doverà darsi per gl'atti di Giudice competente, con spedirne doppo detta sicurtà Mandato dell'istesso Giudice, con l'*Exequatur* di Monsig. Tesoriere, ovvero detta sicurtà dovrà darsi per gl'atti de' Segretarij di Camera, e con spedirne Mandato del medesimo Monsig. Tesoriere.

C A P. XVIII.

È quanto all'emolumenti di detti Duplicati, si dichiara, ordina, e comanda, che non possino li Segretarij, e Pro-Segretarij sudetti riscuotere, nè pigliare più di due giulj, oltre il giulio della carta, e cassetta per qualsivoglia Patente spedita per Duplicato di tutto punto, ancorchè contenghi qualsivoglia quantità, e numero de' luoghi, e la Scrittura, o per condizione, o vincoli, o altro sia eccessivissima, e in detto caso anco siano tenuti, e obbligati li detti Segretarij, e Pro-Segretarij descrivere, e notare in margine del Registro delle Patenti, il cui Duplicato spediranno, ch'è stato spedito il Duplicato, ovvero li luoghi contenuti nella Patente registrata, sono stati rassegnati, o essendo estratti, che il loro prezzo è stato consegnato non ostante, che non siano state restituite le Patenti originali, e che il tutto è stato fatto, come sopra, acciochè delle cose sudette tanto essi, quanto li suoi successori nel loro carico ne possino aver sempre notizia.

C A P. XIX.

E per provvedere anco, che l'Estrazioni, che si fanno d'alcuni Monti, vadino, e passino con ogni sincerità, e fedeltà, e per dargli qualche festo, e forma, acciochè nessuno sia aggravato in quelle, si statuisce, ordina, e comanda, che per l'avvenire l'Estrazioni, che si averanno da fare,

del prezzo nell'estrazioni

Emolumenti per li dd. Duplicati

Ordinida osservarsi nell'estrazioni, e estinzioni de' Monti, e Tasse, ne sud. casi.

si faccino

Dichiarazione della sud. Tassa.

Ordini circa li duplicati delle Patenti, e circa la restituzione

si facciano sempre, come si costuma al presente d'ordine, e alla presenza di Monsig. Tesoriere Generale *pro tempore*, e che li Sacchetti de' Bollettini, dove sono descritti li nomi de' Montisti restino, e si lascino sempre in potere di Monsig. Tesoriere, o di chi lui ordinarà sigillati con il suo Sigillo, fatto che sarà una volta il Sacchetto, o Buffolo di detti Bollettini, non si possino variare, nè rinovare, sino che non faranno finiti di estrarre tutti li Montisti imbussolati, e in caso d'Estrazioni avvertino i Segretarij per fuggire le confusioni, ed errori, che i Montisti estratti sino in quel tempo creditori del Monte, e non abbino venduto prima, e che l'Estrazioni si stampino, pubblicino, ed affighino, al più lungo tre giorni doppo la sottoscrizione, che si farà dal detto Monsig. Tesoriere Generale, con darne una al Computista, acciò possa accomodare le Liste, e quello ch'è tenuto per ragione del suo Officio, e tenersene appresso di loro tre, o quattro, e quelle custodire in filza con l'altre Scritture per poterne sempre dar conto; ed oltre alle diligenze sudette, quanto alli luoghi vincolati estratti, osservino puntualmente tutte le condizioni, e dichiarazioni apposte, ed espresse nelle Patenti, e avvertino di non dare per se stessi ordine libero per la consegna del prezzo di essi in conto, o maniera alcuna, ma essendo vincolati, li Monti, doveranno esprimere distintamente tutti li vincoli, a quali foggiano, e tenghino un Brogliardo, o Libro cartolato, nel qual notino, e registrino per *extensum* le quietanze, e cessioni, che faranno li Montisti, secondo il solito, e per la detta quietanza, e cessione, e per Bollettino, o ordine, o fede, che daranno non possino riscuotere, nè pigliare più di un giulio per qualsivoglia luogo estratto, e se il luogo estratto non sarà intero dovrà pagarsi la rata del giulio alla d. proporzione di un giulio per luogo, e questa dal Montista, che farà la quietanza, e cessione, ed essendo l'ordine de' Monti vincolati, si concede ancora, che possino pretendere un giulio per il vincolo, per ogni ordine, e non più benchè l'ordine contenesse quantità di Monti, e diversi vincoli, e la Scrittura fosse eccessiva, e lunghissima.

Si dichiara, che se fosse seguita la morte del Montista prima dell' Estrazione, o estinzione, e non fosse fatta la traslazione in persona dell' Erede, o Legatario, non doverà darli detto ordine, se prima non sarà pagato l'Emolumento della traslazione; ma seguendo la morte doppo l'Estrazione, o estinzione non possino pretendere emolumento alcuno per causa di detta traslazione.

C A P. XX.

Ordinandosi nel resto espressamente alli Segretarij, o Pro-Segretarij sudetti, che per l'avvenire non possino ricevere, riscuotere, nè pigliare, o domandar mercede, o mancia, regalo, o ricognizione di sorte ventura dalle parti, che vorranno estrarre, o siano Particolari, o Comunità, o altre persone di qualsivoglia stato, grado, o condizione, nè meno da quelli, che saranno ammessi per l'avvenire in qualche Monte, nè per ricognizione, ne per registratura de' Mandati, o per il fare di detti Bollettini, o Buffola, nè per causa di visura di scritture, nè sotto qualsivoglia pretesto tanto nelli sopradetti, quanto in altri qualsivoglia casi, non ostante tutti gli abusi, e frivole usanze, e consuetudini fin'ora introdotte, e tutte le altre cose, che facessero in qualunque modo in contrario.

C A P. XXI.

Inoltre affinchè li Montisti, e altri siano spediti quanto prima, si statuisce, e comanda,

ed ordina, che li detti Segretarij, e Pro-Segretarij debbano dare di tutto punto le Patenti de' Monti, che si rassegnaranno, e trasferiranno tra quindici giorni doppo le rassegne, o traslazioni; e si esortano ad esser solleciti, e diligenti, e di lasciarsi trovare a Casa, poichè oltre le pene, che s'esprimeranno da basso, si puniranno rigorosamente, o privaranno ad arbitrio di Monsig. Tesoriere Generale *pro tempore* delle Segretarie, & Officii sudetti.

C A P. XXII.

E conoscendosi chiaramente, che potendo li Segretarij de' Monti vacabili comprar luoghi di Monti sottoposti alla Segretaria, che hanno & esercitano in testa d'altri a loro disposizione possano anco in caso d'infermità, o di morte de' Titolari detti luoghi a loro posta, e senza servare la forma della detta Costituzione di Clemente VIII. variarli, trasferirli d'uno in un altro, e accomodare le rassegne, o traslazioni avanti la malattia di qualche tempo a gusto loro: però per rimediare a questo, si ordina, e comanda, che per l'avvenire i Segretarij, e Pro-Segretarij di detti Monti vacabili, non possino avere, tenere, nè comprare luoghi di Monti vacabili, nè in testa propria, nè di altri, etiam, che fossero Figliuoli, o Parenti, o anco estranei, o in altro modo direttamente, o indirettamente a loro disposizione, o avere interesse ancorchè occulto in detti luoghi in conto, nè in maniera alcuna sotto pena della perdita dell'istessi luoghi, che compreranno, e della privazione di dette Segretarie da applicarsi il prezzo delli sudetti luoghi alla Rev. Camera Apostolica, e un quarto all' Accusatore ed altre pene più gravi, e corporali, ad arbitrio di Monsig. Tesoriere *pro tempore*.

Ed in ordine alli Monti non vacabili, si comanda, ed ordina a medesimi Segretarij, che non possino comprar luoghi di Monti, nè liberi, nè vincolati della Segretaria, che godono, ed esercitano, o goderanno, ed esercitaranno, nè in persona propria, nè di altri, nè per la comodità de' frutti, e contravenendo li Monti restino acquistati per un quarto all' Accusatore, e per il resto alla Reverend. Camera, e volendo comprar luoghi de' Monti vincolati delle altre Segretarie non amministrate da loro non possino farlo senza licenza in *scriptis* di Monsig. Tesoriere.

C A P. XXIII.

Si proibisce, e comanda espressamente, che per l'avvenire li Segretarij, e Pro-Segretarij di detti Monti non possino, nè per se stessi, nè per mezzo de' loro Ministri, Servitori, o altra interposta persona, ingerirsi, nè intermetterli direttamente, nè indirettamente nelle vendite, compre, e trattati di luoghi di Monte, etiam non sottoposti, nè foggetti alle loro Segretarie, ed ingerendovisi forse sotto nome di Parentela, o pretesto d'Amicizia, o in qualsivoglia altro modo, non possino pigliare, riscuotere, o farsi pagare sensaria di sorte alcuna, nè meno fare a mezzo, o altra partecipazione con sensali, a quali parimente si proibisce il far a parte, o intendersi in altro modo con dd. Segretarij, e Pro-Segretarij sotto pena di ducento scudi per la prima volta da applicarsi, come si dirà più a basso, e di scudi trecento, e privazione delle Segretarie per la seconda volta, ed altre pene più gravi ad arbitrio di Monsig. Tesoriere Generale *pro tempore*, e quanto alli Sensali, ed altri, che facessero a parte, o s'intendessero con detti Segretarij, o Pro-Segretarij sotto pena di venticinque scudi, e tre tratti di corda, da darlegli in pubblico, per la prima volta, e di cento scudi, e l'esilio per dieci anni da Roma per la seconda volta, ed altre pene maggiori, etiam corporali ad arbitrio, come sopra.

C A P.

Chè non si prenda cos' alcuna da quelli, che vorranno estrarre, o faranno ammessi a qualche Monte.

Spedizione delle Patenti, e diligenza delli Segretarij.

Chè li Segretarij non possino acquistare Monti delle loro Segretarie, ed Ordini circa li luoghi de' Monti vincolati.

Chè non possino li Segretarij far sensarie.

CAP. XXIV.

Che li Segretarij, e Computifti non poffino tenere Sostituti senza licenza.

Et affine che le Segretarie, e Computiftarie di tutti li Monti fiano effercitate, e maneggiate come fi conviene, e con ogni diligenza, integrità, e fedeltà dalli proprij Segretarij, Computifti, o altre perfone intelligenti, e pratiche; d'ordine espresso di Nostro Signore si proibisce, ed espressamente ordina, e comanda, che per l'avvenire li Segretarij, e Computifti di ciascheduno de' detti Monti, non poffino sostituire, nè deputare, o surrogare in luogo loro alcuno senza espressà licenza da ottenersi *in scriptis*, e spedirsi *gratis* da Monsi. Tesoriere Generale *pro tempore* sotto pena della perdita di dette Segretarie, e Computiftarie da incorrersi *ipso facto*, e senza decreto, o atto alcuno giudiziale, o estragiudiziale, ancorchè gli fossero state concesse da Nostro Signore, e dalla Santa Sede Apostolica, ed a vita, etiam per titolo oneroso, ed in qualunque altro modo.

CAP. XXV.

Che fiano incompatibili l'Offizj delle Depositarie, Segretarie, e Computiftarie.

E perchè la Segretaria, e Computiftaria d'un istesso Monte sono Offizj incompatibili, e come tali, acciò le cose vadino con ogni buon ordine, devono essercitarsi, ed ottenersi da perfone differenti, però si rinnovano i Decreti, e provvisioni altre volte fatte in qualunque modo circa il suddetto particolare, e si dichiara, e decreta, che li medesimi Offizj, come incompatibili non si poffano per l'avvenire ottenere, ed essercitare da un' istessa persona, nè per se, nè per altri, o in alcun altro modo.

CAP. XXVI.

Ordini intorno a Sequestri, inibizioni, ed altre provvisioni.

Et per provvedere, che li Segretarij di detti Monti per l'avvenire abbino notizia, e restino informati delli sequestri, ed inibizioni, che dalli Creditori, o altri interessati si fogliono ben spesso fare sopra li Monti, si stabilisce, ordina, e comanda, che li sequestri, inibizioni, ed altre provvisioni sudette, che alla giornata doveranno eseguirsi sopra de' Monti, oltre le sottoscrizioni del Giudice, che li concederà, debbano anche essere sottoscritti da Monsi. Tesoriere Generale *pro tempore* da concedersi, e farsi quanto a detta sottoscrizione *gratis*, e senza pagamento di sorte alcuna, ed in detti sequestri, inibizioni, ed altre cose sudette, si debba anco far menzione, che si rilasciano, e fanno sopra tanti luoghi del tal Monte, spettanti al tale, e l'esecuzione di essi debba farsi in mano delli Segretarij, e Pro-Segretarij *personaliter*, & non domi dimissa copia, per evitare tutti l'inconvenienti, che si eseguissero, altrimenti, potrebbero occorrere, ed eseguendosi li sequestri, inibizioni, ed altre provvisioni sudette, senza la detta sottoscrizione di detto Monsi. Tesoriere Generale, come sopra, e senza espressione de' Luoghi de' Monti, che si vogliono sequestrare, o sopra li quali si fanno l'inibizioni, o provvisioni predette, *domi dimissa copia*, come s'è detto in tutti li casi, ed in ciascheduno di essi li medesimi sequestri, inibizioni, e provvisioni, quanto alli detti Monti, e loro Luoghi fiano, e s'intendino, siccome con le presenti si dichiarano nulle, ed invalide, e di niuno valore, e non astringhino, nè sforzino in cosa alcuna li detti Segretarij, e Pro-Segretarij, nè fiano tenuti ad obedirli, e metterli in esecuzione, e per quelli non poffino, o debbano esser molestati.

Avvertendosi, che per dette opposizioni di *nihil transeat* inibizioni, o sequestri, non si prenda da Segretarij cosa alcuna, come s'è detto sopra nel Cap. X.

CAP. XXVII.

Ordini per li Viatici.

Dovendo li Segretarij, o Pro-Segretarij andare, o mandare fuori delle loro Segretarie a prender

consensi di rassegne, di obblighi, cassazioni, o altro, che potesse occorrere per servizio de' Montifti, non poffa esigere sotto pretesto di viatico più di giuli tre per ciascheduna volta, che vanno in casa di particolari, ancorchè detti consensi dovessero prestarsi, e comprendere più qualità, e specie de' Monti.

CAP. XXVIII.

Inoltre per evitare qualsivoglia confusione, ed errore, si ordina, che nelle traslazioni da farsi tanto per occasione di successione, come anche per rassegna, debbano li Segretarij porre nelle Patenti, oltre il proprio nome, e cognome del Montista, il nome del Padre, e della Patria del medesimo.

CAP. XXIX.

Si proibisce espressamente a' Segretarij, e Pro-Segretarij l'ammettere rassegne *pro persona nominanda*, o incerta, ma debbano esprimersi nelle dette rassegne le Persone certe de' Compratori.

CAP. XXX.

E venendo il caso, che qualche Montista fosse moroso nel prendere le spedizioni, e per conseguenza nel pagare le Tasse loro dovute, ne' casi sopra espressi, non poffino li Segretarij, o Pro-Segretarij esigere di propria autorità dalli Banchi nelli frutti de' Monti, ma solamente poffino fare sequestri.

CAP. XXXI.

Si ordina, e comanda, che tutti li Segretarij, o Pro-Segretarij de' Monti vacabili, e non vacabili, fiano tenuti, ed obbligati di ritenere un Libro, dove distintamente notino giorno per giorno tutti gl' emolumenti, che riceveranno, ancorche sia per occasione di fede, d'ordine de' frutti, di viatico, o altra qualsivoglia causa, con individuare la persona, dalla quale ricevono l'emolumento, la causa per la quale esigono la quantità de' Luoghi de' Monti, e la qualità rispetto alle traslazioni della persona, nella quale si fa la traslazione, cioè senza descendente, ascendente, trasversale, o estraneo, e rispetto alle fedi, il numero delle medesime, e se la persona sia Montista, o altro non Montista sotto pena di scudi cinquanta per qualsivoglia partita omissa da applicarsi alla Reverenda Camera, e la quarta parte all' Accusatore, ancorchè fosse interessato, ed altre pene ad arbitrio di Monsignor Tesoriere.

Inoltre, che fiano obbligati di far le ricevute a ciascheduno, che le ricercherà delle somme, che esigono.

CAP. XXXII.

Quanto poi a quello tocca alli Computifti, si ordina, e comanda, che debbano essercitare il loro Offizio, e carico con ogni diligenza, fedeltà, ed integrità, e far le liste, e portarle a Monsignor Tesoriere Generale *pro tempore* a tempi debiti, e secondo la forma dell'Editto pubblicato d'ordine della sudetta Congregazione de' Monti sotto la data delli 31. Ottobre dell'anno 1609. quale quanto al sudetto particolare, si innova in tutto, e per tutto, e nel far dette liste avvertino di levare da lista, quelli, che nel precedente bimestre averanno venduto, o rassegnato, e metterli li Compratori, o altri, che doveranno, conforme la nota, che se gli darà sottoscritta dalli Segretarij, e Pro-Segretarij secondo il solito, qual nota doveranno eseguire puntualmente sotto pena d'esser tenuti del proprio a tutti gl'errori, e danni, che per loro difetto, e mancamento po-

tessero

Che si ponga nelle traslazioni, e rassegne il nome proprio, e cognome del Montista, il nome del Padre, e della Patria del medesimo.

Che non s'ammettino rassegne *pro persona nominanda*.

Si proibisce a' Segretarij l'esigenza de' loro Emolumenti di propria autorità, ma che poffino far sequestri.

Che debbano retinere un libro dove si notino distintamente gli Emolumenti che riceveranno, e che fiano obbligati di farne ricevuta a chi la chiederà.

Diligenza da farsi da Computifti.

teffero succedere, ed inoltre debbano anco tener un libro cartolato, o distinto per Alfabeto, nel quale sia descritto il nome di ciascheduno Montista, e di più siano obligati di tenere un Libro maestro, nel quale ogn'uno vi abbia la sua partita, acciò vendendosi si dia debito al debitore, e comprando, credito al Compratore, e così le scritture vadino raguagliatamente per evitare tutti i disordini, che potrebbero occorrere, tenendosi le Scritture confuse, e quelli, che sin'ora non avessero fatto detti Libri, debbano fra un mese prossimo della pubblicazione di questa averlo fatto, per poterlo mostrare, a chi verrà ordinato, sotto pena di privazione, ed altre arbitrarie, ed in caso di rassegne, o vacanze di dette Computistarie, li detti Libri, e Scritture si debbano consegnare a' Successori, ed in caso d'estinzioni de' Monti debbano lasciarsi in Segreteria de' Monti.

CAP. XXXIII.

Si conferma
no tutte l'al-
tre provvisio-
ni.

Nel resto in conformità di quello è stato anco decretato, risoluto, e stabilito dalla detta Congregazione d'ordine espresso di N. Sig., come sopra si confermano, e rinnovano, con averle espresse, ed inserite di parola in parola la detta Costituzione di Papa Clemente VIII., Paolo V., e tutte l'altre Costituzioni, Provvisioni, e Decreti fatti in qualsivoglia tempo, e sotto qualsivoglia forma di parole, circa le rassegne de' Monti, tanto vacabili, quanto non vacabili, e le diligenze, e modi, che si devono tenere, e servare, e con le quali si devono governare i Segretarij, Pro-Segretarij, ed altri sudetti, in quanto però non siano contrarij, e ripugnino alli presenti Ordini, provvisioni, e Tasse espresse di sopra, come si è detto, ed in quello, che forse ripugnassero, o potessero contrariare, si revocano, annullano, e cassano in tutto, e per tutto.

CAP. XXXIV.

Che la pre-
sente Tassa
s'osservi da
tutti li Segre-
tarj, e Com-
putisti di
Monti di Ro-
ma, e pene
contro li Tra-
sgressori.

Si ordina, e comanda a tutti li Segretarij, e Pro-Segretarij, Computisti, Procomputisti de' Monti Camerali, Comunità, Religione, Baronali, ed altri Monti di Roma, tanto vacabili, quanto non vacabili, che debbano inviolabilmente osservare la Tassa, ed Ordini, che di sopra si sono stabiliti, dichiarandosi, che quelli Segretarij, Pro-Segretarij, Computisti, e Procomputisti di detti Monti, che in qualsivoglia modo contraverranno, o contrafaranno, e non osserveranno le sudette Provvisioni, Decreti, ed Ordini, nelli quali non è espressa alcuna pena certa, oltre la restituzione delli denari presi malamente, e indebitamente, e tutti li danni, spese, e interessi, che faranno tenuti, ed obligati di rifare, e restituire a tutti quelli, che in qualunque modo patissero per loro causa, e difetto, incorreranno anco per la prima volta nella pena di ducento scudi, e per la seconda di quattrocento, d'applicarsi per due terzi alla Rev. Camera Apostolica, e per un altro terzo alla Parte, che rivelerà, e darà notizia d'alcuno, che contravenghi, che sarà tenuto, se così vorrà, segretissimo, e della privazione anche degl'Offizj delle Segretarie, e Computistarie, che avessero, e possedessero, etiam che l'avessero per concessione Apostolica, e in vita, per titolo oneroso, e in qualsivoglia altro modo, ed altre pene, etiam corporali, secondo la qualità de' delitti ad arbitrio di Monsignor Tesoriere Generale *pro tempore*, e li Segretarij, e Computisti Principali faranno tenuti per li loro Giovani, e Ministri, e per li Pro-Segretarij, e Computisti, che con detta licenza eleggessero, e deputassero a tutte le pene sudette, nel modo, che si è espresso di sopra.

CAP. XXXV.

Circa poi alli Sensali di detti Monti vacabili, e non vacabili, per rimediare ad ogni abuso, che potesse esser introdotto, si proibisce espressamente alli medemi Sensali, ed altri, che interverranno, e s'ingeriranno in qualunque modo, in compre, o vendite de' Monti, e riculeranno la sensaria; che per l'avvenire non possino sotto qualsivoglia pretesto, colore, e causa, etiam di donativo, mancia, o remunerazione di fatiche, o altra cosa pigliare, avere, nè riscuotere, se non tre giulj per luogo, tanto se li luoghi saranno liberi, quanto vincolati, dal Venditore del Monte, sotto pena alli Sensali, ed altri sudetti, che contraverranno di scudi cinquanta, e di tre tratti di corda da darfegli in publico per la prima volta, e per la seconda di ducento, e l'esilio da Roma, e suo Distretto, ed altre pene etiam corporali, secondo il demerito, e gravità del delitto ad arbitrio di Monsignor Tesoriere Generale *pro tempore*.

CAP. XXXVI.

E per provvedere al comodo del publico si ordina a tutti li Cassieri, e Giovani delle Depositarie, che debbano assistere la mattina, ed il dopo pranzo tre ore continue per ciascheduna volta al pagamento de' frutti de' Monti.

CAP. XXXVII.

Et acciò che le dette Provvisioni, & Ordini siano sempre, e in ogni tempo noti a ciascheduno, si decreta, ed ordina, che li Depositarij, Segretarij, Pro-Segretarij, Computisti, e Pro-Computisti di tutti li sudetti Monti vacabili, e non vacabili, debbano continuamente tenere nel Banco, e luogo del negozio, e nelle loro Cafe rispettivamente affissa publicamente, e in luogo, che possa da ciascheduno comodamente, e a suo piacere esser vista, e letta la copia delli presenti Ordini, e Tassa sotto pena di scudi ducento d'oro d'applicarsi, come sopra.

CAP. XXXVIII.

Avvertendo ogn'uno a non contravenire in cosa alcuna, perchè si deputaranno anco le persone segrete, che averanno cura d'aver l'occhio, invigilare, e soprastare con ogni diligenza a tutte le sudette cose, si procederà contro di tutti con ogni rigore per le dette pene, e nel modo espresso di sopra, etiam a semplice denunzia del Relatore, e Querelante con il suo giuramento, e con un testimonio degno di fede, ed anco per inquisizione, ed in ogni altro miglior modo, non ostante qualunque cosa, che facesse in contrario.

Volendo anche, e decretando, che le presenti Provvisioni ed Ordini, affissi e publicati in Banchi, in Campo di Fiore, ed altri luoghi soliti di Roma per un Cursore di N. S., astringhino ciascheduno delli sudetti a chi spetta, o puol spettare per l'avvenire, come se a tutti fossero personalmente intimati. Dato in Roma questo dì 30. Aprile 1689. -- Joseph Renatus Imperialis The. Gen. -- Ferdinandus Nuptius Comm. Gen. -- Julius Clemens Mathæus Auditor. -- Franciscus Antonius R. C. Apost. Secr. & Cancell.

Die 6. Julij 1689. *supradicta confirmatio Provvisionum, Ordinum, & Taxarum Montium affixa, & publicata fuit ad valvas Curie, & in acie Campi Floræ, & aliis locis solitis, & consuetis Urbis, ut moris est, per me Gregorium Staggium Sanctissimi Domini Nostri Papæ Cursorem.*

Petrus Cannamellius Curs. Magister.

FINIS TOMI XI.

INDEX

Mercede de
Sensali de
Monti.

Che la pre-
sente Tassa
debba tenerli
affissa da Segre-
tarj, Deposita-
rij, e Com-
putisti.

Che li Depo-
sitarij affissi
nella matina, e se-
ra al paga-
mento de
frutti de
Monti.

Che non si
contravenga
perchè si pro-
cederà irre-
missibilmen-
te.

Decreto per
la pubblica-
zione delle
presenti Pro-
vvisioni, ed
Ordini.

Fides publi-
cationis.